

การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
GOOD MANAGEMENT IN THE SANGHA ADMINISTRATION OF
UTHAI DISTRICT, AYUTTHAYA PROVINCE

พระมหาชัยสิทธิ์ ชยสิทธิ์ (เปรียบยอดยิ่ง)

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๓

การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

พระมหาชัยสิทธิ์ ชยสิทธิ์ (เปรียบยอดยิ่ง)

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๓

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

Good Management in the Sangha Administration of Uthai
District, Ayutthaya Province

Phramaha Chiyasit Jayasiddho (Priapyotying)

A Research Paper Submitted in Partial Fulfillment of
the Requirements for the Degree of
Master of Arts
(Buddhist Management)

Graduate School
Mahachulalongkornrajavidyalaya University

C.E. 2020

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับสารนิพนธ์ เรื่อง “การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์ อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” เป็นส่วน หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

(พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิกโร, รศ.ดร.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจสอบสารนิพนธ์

ประธานกรรมการ

(พระอุดมสิทธินายก, ผศ.ดร.)

กรรมการ

(พระเมธาวิเชียร, รศ.ดร.)

กรรมการ

(พระมหานิกธ ฐานุตโต, ดร.)

กรรมการ

(พระมหากฤษญา กิตติโสภโณ, ผศ.ดร.)

กรรมการ

(พระปลัดระพิน พุทธิสารโร, ผศ.ดร.)

คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์

พระมหากฤษญา กิตติโสภโณ, ผศ.ดร. ประธานกรรมการ

พระปลัดระพิน พุทธิสารโร, ผศ.ดร. กรรมการ

ชื่อผู้วิจัย

(พระมหาชัยสิทธิ์ ขยสิทธิ์โท)

- ชื่อสารนิพนธ์** : การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- ผู้วิจัย** : พระมหาชัยสิทธิ์ ชยสิทธิ์ (เปรียญยอดเยี่ยม)
- ปริญญา** : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการเชิงพุทธ)
- คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์**
- : พระมหากฤษฎา กิตติโสภโณ, ผศ. ดร., ป.ธ. ๖, พธ.บ. (การจัดการเชิงพุทธ), พธ.ม. (การจัดการเชิงพุทธ), พธ.ด. (การจัดการเชิงพุทธ)
 - : พระปลัดระพี พุทธิสารโ, ผศ. ดร., พธ.บ. (การสอนสังคมศึกษา) ศศ.ม. (ประวัติศาสตร์เอเชีย), พธ.ด. (พระพุทธศาสนา)
- วันสำเร็จการศึกษา** : ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๓

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ ๑. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตามความคิดเห็นของพระสงฆ์ ๒. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ ที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ๓. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ระเบียบวิธีวิจัยเป็นแบบผสมวิธี ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ เป็นการสำรวจด้วยแบบสอบถามซึ่งมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ ๐.๗๓๑ กับกลุ่มตัวอย่าง คือ พระสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน ๓๕๒ รูป ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้คือค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ ด้วยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน ๘ รูปหรือคน โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนาสรุปเป็นความเรียง

ผลการวิจัยพบว่า

๑. พระสงฆ์ความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๑๙, S.D. = ๐.๓๙๓$)

๒. ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า พระสงฆ์ที่มีการศึกษาสายสามัญ ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ส่วนพระสงฆ์ที่มี อายุ พรรษา วุฒิการศึกษาพระปริยัติธรรม (แผนกบาลี) วุฒิการศึกษาพระปริยัติ (แผนกธรรม) และระยะเวลาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

๓. ปัญหา อุปสรรคเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ๑. ขาดการวางแผน ระเบียบ และข้อปฏิบัติไม่อย่างชัดเจน ขาดความชัดเจนในการวางแผนและเป้าหมาย ขาดการติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ๒. ขาดความชัดเจนในตำแหน่ง และหน้าที่ความรับผิดชอบ สิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ ขาดการดูแล ซ่อมแซม ดังนั้นจึงควรมีการวางแผน ระเบียบ ข้อปฏิบัติและควรมีแผนการดำเนินงาน

Research Paper Title : Good Management in the Sangha Administration of Uthai District, Ayutthaya Province

Researcher : Phramaha Chiyasit Jayasitdho (Priapyotyng)

Degree : Master of Arts (Buddhist Management)

Research Paper Supervisory Committee

: Phramaha Krisada Kittisobhano, Asst. Prof. Dr., Pali VI, B.A. (Buddhist Management), M.A. (Buddhist Management), Ph.D. (Buddhist Management)

: Phrapalad Rapin Bhudtisaro, Asst. Prof. Dr., B.A. (Social Teaching), M.A. (Asian History), Ph.D. (Buddhism)

Date of Graduation : December 23, 2020

Abstract

The objectives of this research are 1. to study Good Management in the Sangha Administration of Uthai District, Ayutthaya Province According to the opinions of the monks 2. to compare the opinions of the monks Towards Good Management in the Sangha Administration of Uthai District, Ayutthaya Province Classified by personal factors 3. to study problems, obstacles and recommendations About Good Management in the Sangha Administration of Uthai District, Ayutthaya Province

The research methodology is a combination of methods. During the quantitative research the survey was conducted by questionnaires, which had the confidence value of the entire issue equal to 0.731 with the sample group, the monks in the Sangha Administrative Area, Uthai District. Phra Nakhon Si Ayutthaya Province, the number of 352 images were analyzed by the social science program. The statistics used were frequency, percentage, mean, standard deviation. T-value test and testing the F. With a one-way analysis of variance, the qualitative research was conducted by in-depth interviews with eight key informants or people using descriptive content analysis techniques.

Findings were as follows:

1. The Sangha's opinion on Good Management in the Sangha Administration of Uthai District, Ayutthaya Province The overall picture is at a high level. ($\bar{X} = 4.19$, $SD = 0.393$).

2. The results of the research hypothesis test showed that the monks with different general education had opinions on Good Management in the Sangha Administration of Uthai District, Ayutthaya Province No different Therefore reject the research hypothesis set as for the priests with age, educational background, the pariyatri (Pali section), the educational background (Dharma department) and the abbot's tenure were different opinions on the good management in the administration of the Sangha of Uthai District. Phra Nakhon Si Ayutthaya Province differed significantly at the level of 0.05, thus accepting the research hypothesis set up.

3. Problems, obstacles and suggestions about Good Management in the Sangha Administration of Uthai District, Ayutthaya Province

1. Lack of planning, unclear rules and regulations. Lack of clarity in planning and goals, lack of continuous monitoring of operations.
2. Organization organization. Lack of clarity in position and responsibilities Items and appliances, lack of maintenance and repair. there should be a clearly defined action plan. Define the responsible person in the line and budget and sufficient equipment to follow up Check the operation carefully.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ด้วยความเมตตาอนุเคราะห์ของท่าน คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ได้แก่ พระอุดมสิทธินายก, ผศ.ดร., พระมหาภุชญา กิตติโสภโณ, ผศ.ดร., พระปลัดระพีณ พุทธิสารโร, ผศ.ดร. ที่ให้ความกรุณาเสียสละเวลาอันสูงค่า รับภาระเป็นที่ปรึกษาช่วยตรวจสอบความถูกต้องทั้งด้านภาษา เนื้อหา ระเบียบวิธีวิจัย และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ที่ผู้วิจัยมีข้อติดขัดให้ความกระจ่างชี้ชัดจนสามารถทำงานบรรลุสำเร็จดังเป้าหมาย

ขอขอบคุณ อาจารย์ พระสุธีวีรบัณฑิต, รศ.ดร., อาจารย์ รศ.ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือ ผศ.ดร.ประเสริฐ ธิลาว กรรมการสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงเพื่อความถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณ อาจารย์ รศ.ดร.พระเมธาวิเชียร, อาจารย์ ดร.พระครูวินัยธรเอก ชินวงศ์, อาจารย์ ดร.พระมหาสุนันท์ สุนนโท, อาจารย์ ดร.อำนาจ บัวศิริ, และอาจารย์ ดร.กาญจนา คำจตุ ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบแบบสอบถามและคอยให้คำปรึกษาแนะแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้สมบูรณ์จนสำเร็จได้ด้วยดี

น้อมกราบขอบพระคุณ พระเดชพระคุณ พระครูเกษมพัฒนาพร เจ้าคณะอำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เจ้าคณะชั้นปกครองระดับตำบล ทั้ง ๖ ตำบล พระสงฆ์ในเขตปกครอง คณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ได้ให้ความเมตตาอนุเคราะห์สละเวลาในการสัมภาษณ์ และเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในการตอบแบบสอบถาม อันส่งผลให้ผู้วิจัยนั้นสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการวิจัยได้เป็นอย่างดี

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณเพื่อนๆ คณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธทุกรูป ที่ได้ให้ความช่วยเหลือให้กำลังใจและให้คำปรึกษาการทำวิทยานิพนธ์แก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

คุณค่าและประโยชน์ใด ๆ อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบบูชาเป็นกตเวทิตา คุณแก่ครูปัชฌาย์อาจารย์ บิดามารดา ญาติสนิทมิตรสหาย และผู้มีพระคุณทุกท่าน

(พระมหาชัยสิทธิ์ ชยสิทธิ์)

ธันวาคม ๒๕๖๓

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญแผนภาพ	ท
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	ฒ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ คำถามการวิจัย	๕
๑.๓ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๕
๑.๔ ขอบเขตการวิจัย	๖
๑.๕ สมมติฐานการวิจัย	๘
๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๘
๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	๙
บทที่ ๒ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๑๐
๒.๑ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร	๑๐
๒.๒ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดี	๒๘
๒.๓ ข้อมูลบริบทเรื่องที่วิจัย	๓๘
๒.๔ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๔๗
๒.๕ กรอบแนวคิดในการวิจัย	๕๖
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	๕๘
๓.๑ รูปแบบการวิจัย	๕๘
๓.๒ ประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	๕๘
๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๖๐

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๖๓
๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล	๖๔
บทที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๖๖
๔.๑ ผลการวิเคราะห์บริบท และสภาพทั่วไป	๖๖
๔.๒ ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๗๐
๔.๓ ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๗๕
๔.๔ ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการพัฒนาการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๐๑
๔.๕ ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๐๙
๔.๕ องค์ความรู้	๑๑๗
บทที่ ๕ สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	๑๒๑
๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๑๒๑
๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย	๑๒๕
๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๑๒๙
บรรณานุกรม	๑๓๒
ภาคผนวก	๑๓๗
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	๑๓๘
ภาคผนวก ข ผลการหาค่าความสอดคล้อง (IOC)	๑๔๔
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (Try Out)	๑๔๗

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
ภาคผนวก ง ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Try out)	๑๔๙
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย	๑๕๓
ภาคผนวก ฉ แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	๑๖๓
ภาคผนวก ช แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย	๑๗๕
ภาคผนวก ซ ภาพถ่ายการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	๑๗๙
ประวัติผู้วิจัย	๑๘๑

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๒.๑	ความหมายของการบริหารจัดการ	๑๒
๒.๒	ความหมายของผู้บริหาร	๑๔
๒.๓	ทฤษฎีการบริหารจัดการ	๒๖
๒.๔	ความหมายของการบริหารที่ดี	๓๐
๒.๕	แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารที่ดี	๓๖
๒.๖	ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารที่ดีในทางพระพุทธศาสนา	๓๘
๒.๗	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ	๕๐
๒.๘	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการที่ดี	๕๕
๓.๑	จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษาวิจัย	๖๐
๔.๑	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	๖๗
๔.๒	ตารางแสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น โดยภาพรวม	๗๐
๔.๓	ตารางแสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ด้านการวางแผน	๗๑
๔.๔	ตารางแสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ด้านการจัดองค์กร	๗๒
๔.๕	ตารางแสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ด้านบุคลากร	๗๓
๔.๖	ตารางแสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ด้านการอำนวยความสะดวก	๗๔
๔.๗	ตารางแสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ด้านกำกับดูแล	๗๕
๔.๘	การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดี ในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามอายุ โดยภาพรวม	๗๖
๔.๙	เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามอายุ ในด้านการวางแผน	๗๗

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๔.๑๐	เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามอายุ ในด้านการจัดองค์กร	๗๘
๔.๑๑	เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามอายุ ในด้านบุคลากร	๗๙
๔.๑๒	เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามอายุ ในด้านการอำนาจการ	๘๐
๔.๑๓	เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามอายุ ด้านการควบคุม	๘๑
๔.๑๔	แสดงผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดี ในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามพรรษา โดยภาพรวม	๘๒
๔.๑๕	เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามพรรษา ด้านการวางแผน	๘๓
๔.๑๖	เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามพรรษา ด้านจัดองค์กร	๘๔
๔.๑๗	เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามพรรษา ด้านบุคลากร	๘๔
๔.๑๘	เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามพรรษา ด้านอำนาจการ	๘๕
๔.๑๙	เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามพรรษา ด้านการควบคุม	๘๕
๔.๒๐	แสดงผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามการศึกษาสายพระปริยัติบาลี	๘๖
๔.๒๑	เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามการศึกษาสายสามัญ ด้านการวางแผน	๘๗

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๔.๒๒	เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามการศึกษายาสามัญ ด้านการจัดองค์กร	๘๘
๔.๒๓	เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามการศึกษายาสามัญ ด้านการบุคลากร	๘๘
๔.๒๔	เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามการศึกษายาสามัญ ด้านการอำนวยการ	๘๙
๔.๒๕	แสดงผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามการศึกษาระดับปริญญาตรี	๙๐
๔.๒๖	แสดงผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามการศึกษายาสามัญ	๙๑
๔.๒๗	เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามการศึกษายาสามัญ ด้านการวางแผน	๙๒
๔.๒๘	เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามการศึกษายาสามัญ ด้านการจัดองค์กร	๙๓
๔.๒๙	เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามการศึกษายาสามัญ ด้านบุคลากร	๙๓
๔.๓๐	เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามการศึกษายาสามัญ ด้านอำนวยการ	๙๔
๔.๓๑	แสดงผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ระยะเวลาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส	๙๕
๔.๓๒	เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามการศึกษายาสามัญ ด้านการวางแผน	๙๖
๔.๓๓	เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามการศึกษายาสามัญ ด้านการจัดองค์กร	๙๗

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๔.๓๔	เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามการศึกษาสายสามัญ ด้านบุคลากร	๘๗
๔.๓๕	เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามการศึกษาสายสามัญ ด้านอำนวยการ	๘๘
๔.๓๖	เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามการศึกษาสายสามัญ ด้านการควบคุม	๘๙
๔.๓๗	แสดงผลสรุปโดยภาพรวม การเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ ที่มีต่อ การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัด พระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ตามสมมติฐานที่ ๑-๕	๑๐๐
๔.๓๘	ปัญหาและอุปสรรค แนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการที่ดีในการ ปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการวางแผน	๑๐๒
๔.๓๙	ข้อเสนอแนะ และแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการที่ดี ในการ ปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการวางแผน	๑๐๓
๔.๔๐	ปัญหาและอุปสรรค และแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการที่ดีในการ ปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการจัดองค์กร	๑๐๔
๔.๔๑	ข้อเสนอแนะ และแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการที่ดี ในการ ปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการจัดองค์กร	๑๐๕
๔.๔๒	ปัญหาและอุปสรรค แนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการที่ดีในการ ปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านงานบุคลากร	๑๐๕
๔.๔๓	ข้อเสนอแนะ และแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการที่ดี ในการ ปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านงานบุคลากร	๑๐๖
๔.๔๔	ปัญหาและอุปสรรค แนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการที่ดีในการ ปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการอำนวยการ	๑๐๗
๔.๔๕	ข้อเสนอแนะ และแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการที่ดี ในการ ปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการอำนวยการ	๑๐๗

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๔.๔๖	ปัญหาและอุปสรรค แนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการที่ดีในการ ปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการกำกับดูแล	๑๐๘
๔.๔๗	ข้อเสนอแนะ และแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการที่ดี ในการ ปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการกำกับดูแล	๑๐๘

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
๒.๑ ความสัมพันธ์ของบทบาทหน้าที่ทางด้านการจัดการในทัศนะของ Fayol	๑๗
๒.๒ แสดงโครงสร้างการปกครองคณะสงฆ์ไทยตามระดับชั้น (ส่วนภูมิภาค)	๔๐
๒.๓ กรอบแนวคิดในการวิจัย	๕๗
๔.๑ องค์กรความรู้ที่ได้จากการวิจัย	๑๑๗
๔.๒ องค์กรความรู้ที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัย	๑๑๙

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

อักษรย่อในสารนิพนธ์ฉบับนี้ ใช้อ้างอิงจากพระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๓๙ ส่วนคัมภีร์ภาษาไทย ใช้ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

การอ้างอิงพระไตรปิฎก จะระบุ เล่ม/ข้อ/หน้า หลังอักษรย่อชื่อคัมภีร์ เช่น ที.สี. (บาลี) ๙/๒๗๖/๙๗, ที.สี. (ไทย) ๙/๒๗๖/๙๗. หมายถึง ทีฆนิกาย สीलขณธวคคปาลี ภาษาบาลี เล่ม ๙ ข้อ ๒๗๖ หน้า ๙๗ ฉบับจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๐๐, ทีฆนิกาย สीलขันธวรรค ภาษาไทย เล่ม ๙ ข้อ ๒๗๖ หน้า ๙๗ ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๓๙

ส่วนคัมภีร์อรรถกถา จะระบุชื่อคัมภีร์ ลำดับเล่ม (ถ้ามี)/เช่น ที.สี.อ. (บาลี) ๑/๒๗๖/๒๔๐ หมายถึง ทีฆนิกาย สุมงคฺลวิสาสินี สीलขณธวคคอฏฐกถา ภาษาบาลี เล่ม ๑ ข้อ ๒๗๖ หน้า ๒๔๐ ฉบับจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตามลำดับดังนี้

๑. คำอธิบายคำย่อในภาษาไทย

ก. คำย่อชื่อคัมภีร์พระไตรปิฎก

พระสุตตันตปิฎก

คำย่อ	ชื่อคัมภีร์	ภาษา
อง.ทุก. (ไทย)	= สุตตันตปิฎก อังคตตรนิกาย ทุกนิบาต	(ภาษาไทย)

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกในสภาวะการณ์ปัจจุบัน เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ทุกองค์กรต้องมีการปรับเปลี่ยนบทบาท ภารกิจ และวิธีการบริหารจัดการแนวใหม่ ที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ที่มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล มีตัวชี้วัดความสำเร็จของงานอย่างเป็นรูปธรรม มีการปรับเปลี่ยนระบบ การบริหารงานให้เป็นระบบที่เน้นความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง ในองค์กรหนึ่งๆ บุคคลสำคัญที่จะทำให้กลไกในระบบการบริหารงานขององค์กรดำเนินไปสู่เป้าหมาย คือ ผู้นำ เพราะเป็นผู้ที่มีบทบาทในการกำหนดนโยบายการบริหาร การจัดการ รวมถึงการริเริ่ม การวางแผน การบริการ การกำกับดูแล และดำเนินการปรับปรุงแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้สัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายขององค์กร เป็นผู้ที่มีอิทธิพลที่จะสามารถส่งผลกระทบต่อความเป็นไปขององค์กรในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการบริหารงาน หรือด้านการบริหารบุคคล

องค์กรดังกล่าวจะดำเนินการได้ดีมีประสิทธิภาพเพียงใด ขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของผู้นำ ไม่ว่าจะองค์กรระดับใด เมื่อผู้นำขาดคุณลักษณะของการเป็นผู้นำที่ดี องค์กรนั้นจะกลายเป็นองค์กรที่ด้อยคุณภาพ ขาดเป้าหมายการพัฒนา ขาดการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Creating a learning organization) ที่จะประยุกต์การบริหารงานให้เกิดความก้าวหน้าแก่องค์กร และขาดการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมองค์กรไปสู่ความคิดสร้างสรรค์แบบใหม่ไปโดยปริยาย

ในส่วนของฝ่ายศาสนจักร “คณะสงฆ์” เป็นองค์กรหนึ่งที่ต้องมีการปรับตัวให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของโลก ซึ่งการปรับเปลี่ยนองค์กรสงฆ์ให้ประสบความสำเร็จและเกิดประสิทธิภาพสูงสุดนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น การบริหารจัดการที่ดี ความสามารถในการจัดการองค์กร การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เป็นต้น องค์ประกอบที่กล่าวมานี้จะดำเนินการไปได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำของตัวพระสงฆ์เอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งพระสังฆาธิการระดับเจ้าอาวาสที่มีหน้าที่ในการปกครองและบริหารกิจการคณะสงฆ์ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญที่จะบ่งชี้ความสำเร็จในการส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนาให้ยั่งยืนถาวรสืบต่อไป

พระพุทธศาสนาจะมีความหมายก็ต่อเมื่อมีประโยชน์ที่แท้จริงต่อสังคมถ้าพุทธศาสนาไม่มีประโยชน์ที่แท้จริงต่อสังคมแล้วพุทธศาสนาก็จะเสื่อม การที่พุทธศาสนาจะมีประโยชน์ต่อสังคม

ก็ต่อเมื่อพุทธบริษัทอันมีพระสงฆ์เป็นต้นแบบ มีความรู้ความสามารถเท่าทันต่อเหตุการณ์ในสังคม การรู้เท่าทันเกิดจากการเรียนรู้ การเรียนรู้ทำให้เกิดปัญญา ปัญญาทำให้รู้ความจริง การรู้ความจริง ทำให้รู้ความถูกต้อง การรู้ความถูกต้องทำให้ปฏิบัติถูกต้อง การปฏิบัติถูกต้องทำให้เจริญ สังคมไทยในปัจจุบันคณะสงฆ์ยังคงมีประโยชน์เป็นพิเศษสำหรับชุมชน ถ้าหากดำเนินการให้ดีคณะสงฆ์จะเป็นผู้ที่สามารถนำชุมชนชนบทไปสู่ความเจริญได้โดยวิถีทางที่เหมาะสมและมีหลักเกณฑ์การปฏิบัติที่ชัดเจน ถ้ามองตามโครงสร้างของสังคมไทยจะเห็นได้ว่าในแต่ละชุมชนจะมีวัดหรือมีสถาบันสงฆ์ในพระพุทธศาสนาอยู่คู่กับชุมชนและสังคมไทยมาเป็นเวลาช้านาน มีอิทธิพลทางด้านจิตใจต่อบุคคลในสังคมทั้งด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต ความเชื่อ และทัศนคติ เป็นต้น ฉะนั้น คนไทยที่นับถือศาสนาพุทธจึงให้ความเคารพกับคณะสงฆ์ เชื่อคำแนะนำของพระสงฆ์เพราะพระสงฆ์เป็นผู้ทรงศีลมีอิทธิพลต่อสภาพจิตใจของคนไทย สามารถโน้มน้าวจิตใจของประชาชนให้เป็นคนดีของสังคมได้ พระสงฆ์นอกจากจะเป็นตัวแทนของวัด เป็นผู้นำทางจิตใจของประชาชน เป็นศูนย์กลางของความเคารพนับถือและความร่วมมือของคนในชุมชนแล้ว พระสงฆ์ที่เป็นเจ้าคณะพระสังฆาธิการ โดยเฉพาะเจ้าอาวาสยังมีอำนาจหน้าที่ในการปกครองและดูแลรักษาศาสนสมบัติภายในวัดตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์อีกด้วย นอกจากนี้ ยังมีหน้าที่ในการอนุเคราะห์ชาวบ้านให้เป็นผู้มีศีลสมาธิและปัญญา เพราะพระสงฆ์จะมีความคุ้นเคยกับชาวบ้านรับรู้สภาพปัญหาของชาวบ้านเป็นอย่างดีเป็นที่เคารพนับถือของชาวบ้านกิจกรรมทุกอย่างภายในวัด หรือกิจกรรมของวัดที่มีต่อชุมชนหรือชุมชนที่มีต่อวัดต้องผ่านการเห็นชอบของเจ้าอาวาสก่อนทุกครั้ง ฉะนั้น เจ้าอาวาสจึงเป็นบุคคลสำคัญและเป็นผู้นำในการพัฒนาจิตใจของประชาชนสามารถที่จะนำหลักธรรมคำสอนในพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาจิตใจของบุคคลในชุมชนได้มากกว่าภิกษุอื่น^๑

รูปแบบและโครงสร้างการปกครองคณะสงฆ์ตามรูปแบบที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน (๒๕๕๗) ยึดถือพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นหลักการจัดรูปแบบการปกครองคณะสงฆ์ ประกอบด้วย ๒ ส่วน คือ ๑. การปกครองคณะสงฆ์ส่วนกลาง ๒. การปกครองคณะสงฆ์ส่วนภูมิภาค มหาเถรสมาคม ประกอบด้วย ๑) สมเด็จพระสังฆราช ทรงดำรงตำแหน่งประธานกรรมการมหาเถรสมาคม โดยพระมหากษัตริย์ทรงสถาปนา สมเด็จพระสังฆราช ๒) สมเด็จพระราชาคณะทุกรูป เป็นกรรมการโดยตำแหน่งปัจจุบันมีสมเด็จพระราชาคณะทั้งสิ้น ๖ รูป ๓) พระราชาคณะซึ่งสมเด็จพระสังฆราชทรงแต่งตั้งมีจำนวนไม่ต่ำกว่า ๔ รูป และไม่เกิน ๘ รูป เป็นกรรมการอยู่ในตำแหน่งคราวละ ๒ ปี ตามปกติสมเด็จพระสังฆราชทรงแต่งตั้งกรรมการครบทั้ง ๘ รูป จึงทำให้จำนวนกรรมการมหาเถรสมาคม แต่ละชุดมี ๑๕ รูป

^๑ ปรีชา ช่างขวัญยืน, *ความคิดทางการเมืองในพระไตรปิฎก*, พิมพ์ครั้งที่ ๒ (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาจุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย, ๒๕๓๘), หน้า ๔๗.

อันประกอบด้วย สมเด็จพระราชาคณะ ๘ รูป กรรมการที่สมเด็จพระสังฆราชทรงแต่งตั้ง ๘ รูป และสมเด็จพระสังฆราชในฐานะประธานกรรมการ

อำนาจหน้าที่ของมหาเถรสมาคม ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๘ มีความว่า “มาตรา ๑๘ มหาเถรสมาคมมีอำนาจหน้าที่ปกครองคณะสงฆ์ให้เป็นไปโดยเรียบร้อย เพื่อการนี้ให้มีอำนาจตรา กฎหมายมหาเถรสมาคม ออกข้อบังคับ วางระเบียบ หรือออกคำสั่งโดยไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายและพระธรรมวินัยใช้บังคับได้” จะเห็นได้ว่าอำนาจหน้าที่ของมหาเถรสมาคมตามมาตรานี้ มีความหมายกว้างขวางมาก เพราะถ้าพิจารณาเทียบเคียงกับอำนาจหน้าที่ของสังฆสภา คณะสังฆมนตรีและคณะวินัยธร ตามที่บัญญัติแยกอำนาจกันไว้ในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๔๘๔ แล้วจะพบว่าอำนาจหน้าที่ต่างๆ ทั้ง ๓ ส่วนนั้น ได้รวมกันเป็นอำนาจหน้าที่ปกครองคณะสงฆ์ของมหาเถรสมาคม

ส่วนการจัดระเบียบการปกครองคณะสงฆ์ส่วนภูมิภาค เป็นไปตามความในมาตรา ๒๒ และ ๒๓ ของพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ที่กำหนดตำแหน่งพระสังฆาธิการหรือผู้ปกครองคณะสงฆ์ตามลำดับชั้น ดังต่อไปนี้ องค์การปกครองคณะสงฆ์ภูมิภาค มี ๔ ลำดับชั้น คือ ๑. ภาค เจ้าคณะภาคเป็นผู้บังคับบัญชา รองเจ้าคณะภาคเป็นผู้ช่วย ๒. จังหวัด เจ้าคณะจังหวัด เป็นผู้บังคับบัญชา รองเจ้าคณะภาคเป็นผู้ช่วย ๓. อำเภอ เจ้าคณะอำเภอเป็นผู้บังคับบัญชา รองเจ้าคณะอำเภอเป็นผู้ช่วย ๔. ตำบล เจ้าคณะตำบลเป็นผู้บังคับบัญชา รองเจ้าคณะตำบลเป็นผู้ช่วย ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ คณะสงฆ์มหานิกายและคณะสงฆ์ธรรมยุตินิกาย มีองค์กรปกครองสูงสุดร่วมกัน คือ มหาเถรสมาคม กรรมการมหาเถรสมาคมครึ่งหนึ่งมาจากคณะมหานิกาย และที่เหลืออีกครึ่งหนึ่งมาจากคณะธรรมยุตินิกายทั้งหมดรวมกันเป็นกรรมการมหาเถรสมาคม มีอำนาจหน้าที่ปกครองคณะสงฆ์ตามกฎหมาย ดังนั้น ในระดับมหาเถรสมาคมจึงเป็นการปกครองร่วมกันโดยถือนโยบายเดียวกัน แต่แยกกันปกครองในระดับต่ำกว่ามหาเถรสมาคมเท่านั้น^๒

การบริหารกิจการคณะสงฆ์หรือการปกครองคณะสงฆ์นั้น โดยหลัก คือ การปกครองตามหลักพระธรรมวินัยและใช้กฎหมายบ้านเมืองหรืออำนาจรัฐเข้ามาสนับสนุน การปกครองคณะสงฆ์จึงถือได้ว่าเป็นหัวใจหลักในการบริหารจัดการกิจการของคณะสงฆ์ ให้ดำเนินไปตามหลักพระธรรมวินัย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ของมหาเถรสมาคม มติพระบัญชาสมเด็จพระสังฆราชหรือคำสั่งของผู้บังคับบัญชาเหนือตน กฎหมายบ้านเมือง การระงับอธิกรณ์ การวินิจฉัย การลงนิคหกรรม การวินิจฉัย ข้ออุทธรณ์ต่างๆ ตลอดถึงการแต่งตั้งถอดถอนเจ้าคณะพระสังฆาธิการ การควบคุมดูแล

^๒ สุวัฒน์ รักขันโท, “รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์เพื่อการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการ”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาวะผู้นำและนวัตกรรมทางการศึกษา, (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, ๒๕๕๙), หน้า ๑-๕

ให้เป็นไปตามข้อวัตรปฏิบัติของจรรยาพระสังฆาธิการ เป็นต้น และสถาบันคณะสงฆ์ไทยนับตั้งแต่ครั้งอดีตจวบจนถึงปัจจุบันนั้น มีวิทยาการด้านการบริหารและการจัดการเจริญก้าวหน้าไปเป็นอันมาก คณะสงฆ์ควรจะได้ใช้วิทยาการต่างๆ เหล่านั้น นำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการกิจการคณะสงฆ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ บางอย่างอาจอาศัยรูปแบบการบริหารแบบราชการของฝ่ายบ้านเมือง บางอย่างอาจอาศัยรูปแบบการบริหารที่คล่องตัวแบบภาคเอกชนและกิจการบางอย่างต้องบริหารตามหลักของพระธรรมวินัย การบริหารงานของหน่วยงานใดๆ ก็ตาม รวมทั้งการบริหารงานของพระสังฆาธิการในการบริหารจัดการกิจการคณะสงฆ์ นั้นต้องมียอดประกอบหรือทรัพยากรที่มีความสำคัญเป็นปัจจัยพื้นฐานในการบริหารจัดการ อันประกอบด้วย คน เงิน วัสดุสิ่งของ และการจัดการด้านเครื่องมือ เครื่องจักร รวมถึงอำนาจ หน้าที่ ระยะเวลาในการทำงานและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการทำงานอีกประการหนึ่งด้วย

การบริหารกิจการคณะสงฆ์ ถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญ เพราะถ้ามีระบบการบริหารที่ดี พระพุทธศาสนาก็มีความเจริญมั่นคง การบริหารที่ดีนั้นจะต้องมีรูปแบบและวิธีการจัดการหรือแนวคิด ซึ่งขึ้นอยู่กับ การแบ่งงาน การมอบอำนาจ การกระจายงาน ให้ผู้บริหารระดับต่างๆ ดูแลรับผิดชอบ ตามความรู้ความสามารถของตน มีหน้าที่ในการบริหารจัดการงานในด้านต่างๆ ทางพระศาสนาให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพราะการปกครองคณะสงฆ์ในปัจจุบันนี้มีอำนาจรัฐและจารีตประเพณี เข้ามาเกี่ยวข้อง เมื่อมีอิทธิพลเกิดขึ้นก็ต้องอาศัยพระราชบัญญัติการปกครองคณะสงฆ์เข้ามา เป็นหลักเกณฑ์ ในการจัดระเบียบการปกครองคณะสงฆ์ทั้ง ๖ ด้าน ได้แก่ ด้านการปกครอง ด้านการศึกษา ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ด้านการสาธารณูปการ และด้านการสาธารณสงเคราะห์ต่างๆ^๓

จากเนื้อหาดังกล่าว จะเห็นได้ว่ารูปแบบการปกครองของคณะสงฆ์นั้น มีส่วนคล้ายคลึงกัน กับรูปแบบการบริหารของส่วนราชการ ที่แบ่งออกเป็นเป็น ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค อำนาจการปกครองหรือนโยบายการบริหารงานหลักขึ้นอยู่กับส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคเป็นเพียงผู้รับนโยบายการบริหารมาบริหารจัดการเท่านั้น ยังถือว่าการปกครองที่รวมศูนย์อำนาจที่แท้จริงอยู่ที่ส่วนกลาง การบริหารจัดการที่ดีนั้นจึงมีความสำคัญและมีความผูกพันต่อเนื่องกันอย่างใกล้ชิด เพราะความสำเร็จในการบริหารงานสำหรับพระสังฆาธิการทางคณะสงฆ์นั้นจะสำเร็จลงเช่นเดียวกับหน่วยงานอื่นๆ หรือจะประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้มากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถของพระสังฆาธิการในการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ออกมาใช้ให้เกิดประโยชน์และได้ผลอย่างคุ้มค่า ซึ่งจัดว่าเป็นหน้าที่สำคัญของพระสังฆาธิการ ที่ควรให้ความสนใจอย่างจริงจังกับการบริหารจัดการ

^๓ กองแผนงาน กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ, **คู่มือพระสังฆาธิการว่าด้วยพระราชบัญญัติกฎ ระเบียบ และคำสั่งของคณะสงฆ์**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๔๒), หน้า ๘.

กิจการของพระศาสนา กล่าวคือ เพื่อให้การบริหารจัดการงานกิจการคณะสงฆ์ให้มีประสิทธิภาพและมีมาตรฐานยิ่งขึ้น^๔

แนวทางในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในแต่ละวัดนั้น ส่วนใหญ่อยู่ภายใต้กฎ ระเบียบ คำสั่งของมหาเถรสมาคม และนำหลักการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ทั้ง ๖ ด้าน ของมหาเถรสมาคม เข้ามาปรับใช้ในการบริหารจัดการในกิจการทางพระพุทธศาสนาในทุกๆ ด้าน ทั้งนี้ การบริหารจัดการที่ดีการปกครองคณะสงฆ์ อำเภอกุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา นั้นจะมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ ที่ทางพระสังฆาธิการของแต่ละวัดและทางมหาเถรสมาคมนั้นกำหนดขึ้น โดยในปีพุทธศักราช ๒๕๖๒ นี้ มีจำนวนพระสงฆ์ภายในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอกุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภอกุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยผลของการวิจัยครั้งนี้ จะนำไปใช้เป็นข้อมูลเพื่อแก้ปัญหาในการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภอกุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาในปัจจุบัน ซึ่งจะทำให้การบริหารกิจการคณะสงฆ์อำเภอกุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยานั้น มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้

๑.๒ คำถามการวิจัย

๑.๒.๑ การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภอกุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นอย่างไร

๑.๒.๒ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ ที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภอกุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

๑.๒.๓ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภอกุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีอะไรบ้าง และควรเป็นอย่างไร

๑.๓ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๓.๑ เพื่อศึกษาการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภอกุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

^๔ พระธรรมญาณมุนี, (ทองย้อย กิตติทินโน), วัดช่วยบ้านได้อย่างไร, การแสวงหาเส้นทางพัฒนาชนบทของพระสงฆ์ไทย, (เอกสารบรรยาย), หน้า ๔๐.

๑.๓.๒ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๑.๓.๓ เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ได้ดังนี้

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตเนื้อหา โดยการทบทวนเอกสารจากแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ตำรา ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ ทฤษฎี “POSDC” หลักการบริหารจัดการยุคคลาสสิก ของ (Harold D. Koontz) นักทฤษฎีองค์กรชาวอเมริกัน (ค.ศ. 1909-1984) หลักการนี้ประกอบไปด้วยกระบวนการบริหาร ๕ ประการ ดังนี้

๑. P คือ Planning หมายถึง การวางแผน เป็นการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน เพื่อความสำเร็จที่จะตามมาในอนาคต ผู้บริหารที่ดีต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลเพื่อกำหนดทิศทางขององค์กร

๒. O คือ Organizing หมายถึง คือ การจัดองค์กร เป็นการกำหนดโครงสร้างความสัมพันธ์ของสมาชิกและสายบังคับบัญชาภายในองค์กร มีการแบ่งงานกันทำและการกระจายอำนาจ

๓. S คือ Staffing หมายถึง งานบุคลากร เป็นการสรรหาบุคลากรใหม่ การพัฒนาบุคลากรและการใช้คนให้เหมาะสมกับงาน

๔. D คือ Directing หมายถึง การอำนวยการ เป็นการสื่อสารเพื่อให้เกิดการดำเนินการตามแผน ผู้บริหารต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและต้องมีภาวะผู้นำ

๕. C คือ Controlling หมายถึง การกำกับดูแล เป็นการควบคุมคุณภาพของการปฏิบัติงานภายในองค์กร รวมทั้งกระบวนการแก้ปัญหาภายในองค์กร

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านตัวแปร

ในการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ได้กำหนดตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ดังต่อไปนี้

ตัวแปรต้น คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งได้แก่ สถานภาพ อายุ พรรษา วุฒิการศึกษา สายสามัญ การศึกษาสายพระปริยัติธรรม และการศึกษาแผนกธรรม ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๘ รูป

ตัวแปรตาม คือ การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามหลักทฤษฎี “POSDC” หลักการบริหารจัดการยุคคลาสสิก ได้แก่^๕

๑. P คือ Planning หมายถึง การวางแผน เป็นการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน เพื่อความสำเร็จที่จะตามมาในอนาคต ผู้บริหารที่ดีต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลเพื่อกำหนดทิศทางขององค์กร

๒. O คือ Organizing หมายถึง การจัดองค์กร เป็นการกำหนดโครงสร้างความสัมพันธ์ของสมาชิกและสายบังคับบัญชาภายในองค์กร มีการแบ่งงานกันทำและการกระจายอำนาจ

๓. S คือ Staffing หมายถึง งานบุคลากร เป็นการสรรหาบุคลากรใหม่ การพัฒนาบุคลากรและการใช้คนให้เหมาะสมกับงาน

๔. D คือ Directing หมายถึง การอำนวยความสะดวก เป็นการสื่อสารเพื่อให้เกิดการดำเนินการตามแผน ผู้บริหารต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและต้องมีภาวะผู้นำ

๕. C คือ Controlling หมายถึง การกำกับดูแล เป็นการควบคุมคุณภาพของการปฏิบัติงานภายในองค์กร รวมทั้งกระบวนการแก้ปัญหาภายในองค์กร

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านประชากร/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ในการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ “การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ครั้งนี้เป็นงานวิจัยแบบผสมวิธี เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ สืบค้นโดยการแจกแบบสอบถามและงานวิจัยคุณภาพ สืบค้นโดยการสัมภาษณ์ ได้กำหนดขอบข่ายประชากรและกลุ่มตัวอย่าง/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

๑.๔.๓.๑ ประชากร ได้แก่ พระสงฆ์ภายในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา คือ ๑,๘๘๕ รูป^๖

๑.๔.๓.๒ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ ท่านผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๘ รูป

^๕ พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), พุทธวิธีในการบริหาร, พิมพ์ครั้งที่ ๔, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๙), หน้า ๓ - ๕.

^๖ สำนักงานเจ้าคณะอำเภออุทัย (วัดโตนดเตี้ย) จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, เอกสารประกอบการประชุม พระสังฆาธิการ พระเลขานุการ ไวยาวัจกร คณะสงฆ์อำเภออุทัย (ครั้งที่ ๓), ๒๕๖๑.

๑.๔.๔ ขอบเขตด้านพื้นที่

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษากำหนดพื้นที่ในการศึกษาวิจัย คือ อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๑.๔.๕ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาวิจัย ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ รวม ๖ เดือน

๑.๕ สมมุติฐานการวิจัย

๑.๕.๑ พระสงฆ์ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นในการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน

๑.๕.๒ พระสงฆ์ที่มีพรรษาต่างกัน มีความคิดเห็นในการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน

๑.๕.๓ พระสงฆ์ที่มีการศึกษาสามัญต่างกัน มีความคิดเห็นในการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน

๑.๕.๔ พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาสายพระปริยัติธรรม ต่างกัน มีความคิดเห็นในการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน

๑.๕.๕ พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาแผนกธรรมต่างกัน มีความคิดเห็นในการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การบริหารจัดการ หมายถึง กระบวนการของการมุ่งสู่เป้าหมายขององค์กรจากการทำงานร่วมกัน โดยใช้บุคคลและทรัพยากรอื่นๆ

การบริหารจัดการที่ดี หมายถึง การดำเนินงานทางคณะสงฆ์ให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ อีกทั้งระบบการบริหารจัดการงานได้รับการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพอย่างสม่ำเสมอควบคู่กันไปด้วย

การปกครองคณะสงฆ์ หมายถึง การดำเนินคณะสงฆ์และการพระศาสนา ให้เกิดความเรียบร้อยดีงามตามนโยบายหลักของมหาเถรสมาคม

นิยามศัพท์ ทฤษฎี “POSDC” หลักการบริหารจัดการยุคคลาสสิก คือ

๑. Planning หมายถึง การกำหนดแนวทางในการดำเนินงานเพื่อความสำเร็จที่จะตามมาในอนาคต

๒. Organizing หมายถึง การกำหนดโครงสร้างความสัมพันธ์ของสมาชิกสายบังคับบัญชาภายในองค์กร มีการแบ่งงานกันทำ และการกระจายอำนาจ

๓. Staffing หมายถึง เป็นการสรรหาบุคลากรใหม่ การพัฒนาบุคลากรภายในองค์กร และการใช้คนให้เหมาะสมกับงาน

๔. Directing หมายถึง เป็นการสื่อสารเพื่อให้เกิดการดำเนินการตามแผน ผู้บริหารต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และต้องมีภาวะผู้นำ

๕. Controlling หมายถึง เป็นการควบคุมคุณภาพของการปฏิบัติงานภายในองค์กร รวมทั้งกระบวนการแก้ปัญหาภายในองค์กร

๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑.๗.๑ ทำให้ทราบถึงการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๑.๗.๒ ทำให้ทราบถึงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๑.๗.๓ ทำให้ทราบถึงปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๑.๗.๔ ผลการวิจัยที่ได้รับทางคณะสงฆ์สามารถนำข้อมูลไปประกอบเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการกิจการคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บทที่ ๒

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา “การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ซึ่งมีแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

- ๒.๑ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร
- ๒.๒ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดี
- ๒.๓ ข้อมูลบริบทเรื่องที่วิจัย
- ๒.๔ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๕ กรอบแนวคิดในการวิจัย

๒.๑ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร

๒.๑.๑ ความหมายของการบริหารจัดการ

การบริหารจัดการ มีนักวิชาการนักการศึกษา และนักบริหารหลายท่านได้ให้ความหมาย และแสดงทัศนะที่เกี่ยวกับการบริหารงานไว้หลากหลาย ดังนี้

การบริหารคือการปกครอง (Government) การดูแลรักษาหมู่คณะ และการดำเนินงาน หรือจัดการ (Management) กิจกรรมต่าง ๆ ของหมู่คณะ หรือองค์กรต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปตาม นโยบาย (Policy) และวัตถุประสงค์ (Purposes/Objectives) ขององค์กรนั้น ๆ ด้วยดีมีประสิทธิภาพ (Efficiency)^๑ คือ กระบวนการจัดการ และดำเนินการทุก ๆ ด้าน เพื่อให้การคณะสงฆ์ซึ่งตั้งอยู่บนฐานของการวัด และเป็นฐานรองรับพระศาสนามีความก้าวหน้า สามารถอำนวยความสะดวก เสริมสร้างความผาสุก ความถูกต้อง ความเป็นระเบียบเรียบร้อยดีงาม และแสดงความเมตตาอนุเคราะห์ต่อปวงชน ปราบกษัตริย์ทั้งทางรูปธรรมและนามธรรม^๒ เป็นกระบวนการของการแสวงหา และการผสมผสานทรัพยากรที่สำคัญ ๓ ประเภท คือ มนุษย์ การเงิน และทรัพยากรด้านกายภาพ เพื่อที่จะได้บรรลุ

^๑ พระราชาคณะวิสสุ (เสริมชัย ขยมมงคล), *การบริหารวัด*, พิมพ์ครั้งที่ ๙ (นครปฐม : เพชรเกษมการพิมพ์, ๒๕๕๑), หน้า ๒๖.

^๒ พระธรรมวรนายก (โสภาส นิสิตติเมธี), *ธรรมปริทัศน์ “๔๖”*, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖), หน้า ๗๓.

เป้าหมายหลักขององค์การในการผลิตสินค้าหรือบริการ ซึ่งเป็นที่ปรารถนาของสังคม การบริหารโดยสรุปก็คือ^๓

๑. การทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งให้สำเร็จโดยลำพังคนเดียว ไม่ใช่การบริหารหรือการจัดการ การบริหารหรือการจัดการเกิดขึ้นในบริบทของกลุ่ม โดยอย่างน้อยที่สุดกลุ่มนั้นจะต้องมีจำนวนสมาชิกตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป

๒. กลุ่มบุคคลดังกล่าวจะต้องมีเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ร่วมกัน และผู้จัดการจะมีบทบาทสำคัญในการชี้แนะให้แนวทางในการกำหนดเป้าหมายของกลุ่มหรือเป็นผู้ที่กำหนดเป้าหมายของกลุ่มเอง ในกรณีที่เป้าหมายของกลุ่มมิได้กำหนดขึ้นมาจากภายนอกหรือจากหน่วยงานระดับเหนือขึ้นไป

๓. การจัดการเป็นงานด้านสมอง ใช้ความคิด ปฏิภาณ และการตัดสินใจ เพื่อสร้างเงื่อนไขและรักษาไว้ซึ่งเงื่อนไขสำหรับการบรรลุเป้าหมายของกลุ่ม

การบริหารงานเป็นการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้โดยอาศัยปัจจัยต่าง ๆ อันได้แก่ คน (Man) เงิน (Money) วัสดุสิ่งของ (Material) และวิธีการปฏิบัติงาน (Method) เป็นอุปกรณ์ในการดำเนินงาน^๔ เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ซึ่งเป็นสาขาวิชาที่มีการจัดระเบียบอย่างมีระบบ กล่าวคือ มีหลักการ กฎเกณฑ์และทฤษฎีที่เชื่อถือได้อันเกิดจากการค้นคว้าเชิงวิทยาศาสตร์เพื่อประโยชน์ในการบริหารงาน โดยลักษณะเช่นนี้ การบริหารงานจึงเป็นศาสตร์ทางสังคม ที่อยู่ในกลุ่มเดียวกับวิชาจิตวิทยา สังคมวิทยาและรัฐศาสตร์ แต่ถ้าพิจารณาการบริหารงานในลักษณะของการปฏิบัติที่ต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์และทักษะของผู้บริหารงานแต่ละคนที่จะทำงานให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งเป็นการประยุกต์เอาความรู้ หลักการ และทฤษฎีไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อม^๕ กรณีที่เป็นศิลป์ (Art) หมายถึงบุคคลได้ใช้ทักษะและความรู้ที่พัฒนาขึ้นของแต่ละบุคคล เพื่อให้บรรลุจุดหมายใดจุดหมายหนึ่ง กรณีที่เป็นศาสตร์ (Science) เป็นองค์ความรู้ในสิ่งที่เกิดจากการสืบค้นหาความรู้ใหม่ ด้วยวิธีเชิงวิทยาศาสตร์ มีการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ การประมวลผลข้อมูล การตั้งสมมุติฐาน และการทดสอบสมมุติฐาน กรณีที่เป็นอาชีพ (Profession) นั้น อาชีพเกิดจากความเป็นศิลป์และความเป็น

^๓ ชงชัย วงศ์ชัยสุวรรณ, *วิทยาการบริหารสำหรับนักบริหารมืออาชีพ*, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๐), หน้า ๓-๔.

^๔ สุธี สุทธิสมบูรณ์ และสมาน รังสิโยภักษ์, *หลักการบริหารเบื้องต้น*, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ ก.พ., ๒๕๓๖), หน้า ๑๒.

^๕ จันทรานี สงวนนาม, *เอกสารประกอบการสอนบรรยายหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง*, (กรุงเทพมหานคร : ม.ท.ป., ๒๕๓๖), หน้า ๔.

ศาสตร์โดยพิจารณาจากเกณฑ์ที่แสดงถึงความเป็นอาชีพใดๆ^๖ ความพยายามที่จะสั่ง ณะและผสมผสานความพยายามของมนุษย์ ซึ่งมีจุดรวมที่มุ่งสู่จุดหมายปลายทางหรือเป้าหมายบางอย่าง การบริหารเป็นกิจกรรมที่จำเป็นของผู้บริหาร ในองค์การซึ่งมีหน้าที่สั่งการ ให้ความสะดวกในการทำงานของกลุ่มคนที่มีวัตถุประสงค์เดียวกัน^๗ กระบวนการของการวางแผน การจัดองค์การ การสั่งการ และการควบคุมกำลังความพยายามของสมาชิกขององค์การและใช้ทรัพยากรอื่น ๆ เพื่อความสำเร็จในเป้าหมายขององค์การที่กำหนดไว้^๘

จากแนวคิดดังกล่าวนี้ สรุปความหมายของการบริหารว่า การบริหารก็คือการที่บุคคลตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไปร่วมมือกันทำงานโดยใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ พร้อมทั้งใช้ทรัพยากรทางการบริหารมาจัดดำเนินการตามกระบวนการบริหาร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ร่วมกัน

ตารางที่ ๒.๑ ความหมายของการบริหารจัดการ

นักวิชาการ	แนวคิดหลัก
พระราชญาณวิสิฐ (เสริมชัย ชยมงคโล), (๒๕๕๑, หน้า ๒๖).	การบริหารคือการปกครอง การดูแลรักษาหมู่คณะ และการดำเนินงานหรือจัดการ กิจกรรมต่าง ๆ ของหมู่คณะ หรือองค์กรต่าง ๆ ให้สำเร็จ ลุล่วงไปตามนโยบาย และวัตถุประสงค์ ขององค์กรนั้น ๆ
พระธรรมวรนายก (โอภาส นิรุตติเมธี), (๒๕๕๖, หน้า ๗๓).	กระบวนการจัดการและดำเนินการทุก ๆ ด้าน เพื่อให้การคณะสงฆ์ซึ่งตั้งอยู่บนฐานของการวัด และเป็นฐานรองรับพระศาสนามีความก้าวหน้า สามารถอำนวยประโยชน์ เสริมสร้างความผาสุก ความถูกต้อง ความเป็นระเบียบเรียบร้อยดีงาม และแสดงความเมตตาอนุเคราะห์ต่อปวงชน

^๖ วิโรจน์ สารรัตนะ, การบริหารหลักการทฤษฎี และประเด็นทางการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ์, ๒๕๔๒), หน้า ๔.

^๗ ชาญชัย อาจินสมาจาร, การบริหารการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ส่งเสริม, ๒๕๔๐), หน้า ๓๘.

^๘ สมยศ นาวิการ, การบริหาร, พิมพ์ครั้งที่ ๕ (กรุงเทพมหานคร : บรรณกิจ, ๒๕๔๔), หน้า ๑๘.

ตารางที่ ๒.๑ ความหมายของการบริหารจัดการ (ต่อ)

นักวิชาการ	แนวคิดหลัก
ธงชัย วงศ์ชัยสุวรรณ, (๒๕๔๐, หน้า ๓-๔).	เป็นกระบวนการของการแสวงหา และการผสมผสานทรัพยากรที่สำคัญ ๓ ประเภท คือ มนุษย์ การเงิน และทรัพยากรด้านกายภาพ เพื่อที่จะได้บรรลุเป้าหมายหลักขององค์การในการผลิตสินค้าหรือบริการ ซึ่งเป็นที่ปรารถนาของสังคม
สุธี สุทธิสมบุรณ์ และสมาน รังสิโยกฤษฎ์, (๒๕๓๖, หน้า ๑๒).	การบริหารงานเป็นการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยอาศัยปัจจัยต่าง ๆ อันได้แก่ คน เงิน วัสดุสิ่งของ และวิธีการปฏิบัติงาน เป็นอุปกรณ์ในการดำเนินงาน
จันทร์ธานี สงวนนาม, (๒๕๓๖, หน้า ๔).	มีหลักการ กฎเกณฑ์และทฤษฎีที่เชื่อถือได้อันเกิดจากการค้นคว้าเชิงวิทยาศาสตร์ เพื่อประโยชน์ในการบริหารงาน

๒.๑.๒ ความหมายของผู้บริหาร

ความหมายของผู้บริหาร มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ผู้บริหารคือ นักแก้ปัญหาขององค์การทั้งปัญหาในด้านงาน ด้านงบประมาณ ด้านเวลา และด้านคน ซึ่งรวมถึงปัญหาสุขภาพทางร่างกายและทางจิตใจด้วย^๙ คือ ผู้ทำงานให้สำเร็จโดยอาศัยคนอื่น เขาบริหารงานด้วยธรรมาธิปไตยที่ถือหลักการและความสำเร็จของงานเป็นใหญ่ เขาเป็นผู้นำที่นั้งอยู่ในหัวใจของคนร่วมงาน^{๑๐} ผู้บริหารเป็นบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งหรือการเลือกตั้ง หรือยกย่องจากกลุ่มให้ทำหน้าที่ของตำแหน่งผู้นำเช่น การชี้แนะ การสั่งการและช่วยเหลือให้กลุ่มสามารถ

^๙ ถวิล เกื้อกุลวงศ์, การบริหารการศึกษาสมัยใหม่: ทฤษฎี วิจัย และปฏิบัติ, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๔๐), หน้า ๑๗.

^{๑๐} พระเมธีธรรมาภรณ์ (ประยูร ธรรมจิตโต), คุณธรรมสำหรับนักบริหาร, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สหธรรมิก, ๒๕๓๙), หน้า ๑๔.

ปฏิบัติงานได้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้^{๑๑} คือ บุคคลใด ๆ ก็ตามที่พยายามทำให้เกิดความสำเร็จในเป้าหมายขององค์การ โดยใช้กำลังความพยายามของบุคคลอื่น หรือบุคคลที่มีอำนาจหน้าที่ต่อบุคคลอื่นคือผู้บริหาร^{๑๒}

จากแนวคิดดังกล่าว ผู้บริหารก็คือ ผู้ที่ดำรงตำแหน่งในการบริหาร และทำหน้าที่เป็นผู้จัดกระบวนการบริหารโดยทำหน้าที่เกี่ยวกับการอำนวยการ การจูงใจ การริเริ่ม การประนีประนอม การประสานงาน และควบคุมบุคคลอื่นให้ปฏิบัติหน้าที่

ตารางที่ ๒.๒ ความหมายของผู้บริหาร

นักวิชาการ	แนวคิดหลัก
ถวิล เกื้อกูลวงศ์, (๒๕๔๐, หน้า ๑๗).	ผู้บริหารคือ นักแก้ปัญหาขององค์การทั้งปัญหาในด้านงาน ด้านงบประมาณ ด้านเวลาและด้านคน ซึ่งรวมถึงปัญหาสุขภาพทางร่างกายและทางจิตใจด้วย
พระเมธีธรรมาภรณ์ (ประยูร ธรรมจิตโต), (๒๕๓๙, หน้า ๑๔).	คือ ผู้ทำงานให้สำเร็จโดยอาศัยคนอื่น เขาบริหารงานด้วยธรรมาธิปไตยที่ถือหลักการและความสำเร็จของงานเป็นใหญ่ เขาเป็นผู้นำที่นั้งอยู่ในหัวใจของคนร่วมงาน
เศวานิต เศาณานนท์, (๒๕๔๑, หน้า ๒).	เป็นบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งหรือการเลือกตั้ง หรือยกย่องจากกลุ่มให้ทำหน้าที่ของตำแหน่งผู้นำเช่น การชี้แนะ การสั่งการและช่วยเหลือให้กลุ่มสามารถปฏิบัติงานได้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
สมยศ นาวิการ, (๒๕๔๔, หน้า ๒๒).	คือ บุคคลใด ๆ ก็ตามที่พยายามทำให้เกิดความสำเร็จในเป้าหมายขององค์การ โดยใช้กำลังความพยายามของบุคคลอื่น หรือบุคคลที่มีอำนาจหน้าที่ต่อบุคคลอื่นคือผู้บริหาร

^{๑๑} เศวานิต เศาณานนท์, ภาวะผู้นำ (Leadership), พิมพ์ครั้งที่ ๓, (นครราชสีมา : ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา สถาบันราชภัฏนครราชสีมา, ๒๕๔๑), หน้า ๒.

^{๑๒} สมยศ นาวิการ, การบริหาร, หน้า ๒๒.

๒.๑.๔ ทฤษฎีการบริหารจัดการ

นักวิชาการหลายท่านได้เสนอทฤษฎี “การบริหาร” ไว้ ผู้ศึกษาจึงใคร่ขอนำมาประกอบการศึกษา ดังนี้

ในช่วงต้นศตวรรษที่ ๒๐ หรือราวปี ค.ศ. 1800 ผู้บริหารคนแรกที่เสนอว่า ผู้บริหารจะต้องทำหน้าที่ ๕ ประการ ได้แก่ การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การสั่งการ (Commanding) การประสานงาน (Co-ordinating) และการควบคุม (Controlling) หรือ รู้จักกันเป็นอย่างดีว่า POCCC จวบจนกระทั่งถึงราวทศวรรษของปี ค.ศ. 1950 นักวิชาการบางส่วนเห็นว่าควรเพิ่มเรื่องของ การจัดคนเข้าทำงาน (Staffing) เข้าไปด้วย เมื่อมาถึงยุคปัจจุบัน นักวิชาการเรื่องการบริหารจัดการเห็นว่าหน้าที่หลักของผู้บริหารที่ขาดไม่ได้ มี ๔ ประการ คือ

๑. การวางแผน (Planning)
๒. การนำ (Leading)
๓. การจัดองค์การ (Organizing)

๔. การควบคุม (Controlling)^{๑๓} การบริหารโดยทั่ว ๆ ไป จะมีลักษณะเป็นกระบวนการวิธีหรือเป็นการกำหนดขั้นตอนในการปฏิบัติงานหรือเป็นลำดับรายการในการบริหาร คือจะต้องมีลำดับรายการก่อนหลังว่าจะต้องทำอะไรก่อนและทำอะไรต่อ อะไรที่จัดไว้ หลักเกณฑ์ตามวิธีการทางวิทยาศาสตร์ (Scientific management) กระบวนการบริหารจะกำหนดขอบเขตและหน้าที่ตามขั้นตอนต่าง ๆ ไว้อย่างชัดเจน สำหรับการจัดการและการบริหารที่ได้นำนิยามและความหมายมาแสดงไว้แล้ว นั้นมีนักวิชาการได้แสดงแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ ไว้มากมาย โดยสามารถแบ่งแนวคิด ทฤษฎีทางการจัดการได้ตามยุคสมัยที่นักวิชาการสร้างขึ้น โดยในงานวิจัยนี้จะนำมาแสดงเฉพาะแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยเป็นหลักการจัดระบบแนวความคิด ทางด้านการจัดการนั้นเริ่มต้นในช่วงที่มีการปฏิวัติทางอุตสาหกรรมในประเทศอังกฤษ ระหว่างศตวรรษที่ ๑๘ และ ๑๙ และได้มีการปรับปรุงพัฒนาเรื่อย ๆ มาจนกระทั่งปัจจุบัน ซึ่งสามารถแบ่งแนวความคิดออกเป็น ๖ กลุ่มด้วยกัน คือ

๑. ทฤษฎีการจัดการแบบวิทยาศาสตร์ (Scientific Management School)
๒. ทฤษฎีการจัดการเป็นกระบวนการ (Management Process School)
๓. ทฤษฎีด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human Relation School)
๔. ทฤษฎีด้านระบบสังคม (Social System School)
๕. ทฤษฎีด้านคณิตศาสตร์ (Mathematical School)

^{๑๓} วิรัช สงวนวงษ์วาน, การจัดการและพฤติกรรมองค์การ, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด (มหาชน), ๒๕๕๓), หน้า ๓-๔.

๖. ทฤษฎีด้านระบบ (System School) การบริหารได้พัฒนาการบริหารที่มีหลักเกณฑ์ ซึ่งมีพื้นฐานอยู่ในหลักการ (Principles) ที่สำคัญ ๔ ประการ คือ

๑) ต้องมีการคิดค้นและกำหนดวิธีที่ดีที่สุด (One Best Way) สำหรับงานที่ทำแต่ละอย่าง คือ ต้องมีการกำหนดวิธีการทำงานที่ดีที่สุดที่ช่วยให้สามารถทำงานเสร็จลุล่วงไปด้วยดีตามวัตถุประสงค์ มาตรฐานของงานจะต้องมีการจัดวางเอาไว้ โดยมีหลักเกณฑ์ที่ได้พิสูจน์มาแล้วว่าเป็นวิธีที่ดีที่สุดจริง และในเวลาเดียวกัน การจ่ายผลตอบแทนแบบจูงใจต่าง ๆ ก็จ่ายให้ตามผลผลิตทั้งหมด สำหรับส่วนที่เกินมาตรฐาน

๒) ต้องมีคัดเลือกและพัฒนาคนงาน โดยตระหนักถึงความสำคัญและคุณค่าของการรู้จักงานให้เหมาะสมสอดคล้องกับคนงาน นอกจากนี้ ต้องมีการอบรมคนงานให้รู้จักวิธีการทำงานที่ถูกวิธีด้วย และในการคัดเลือกคนงานจะต้องมีการพิจารณาเป็นพิเศษที่จะให้ได้คนที่มีคุณสมบัติที่ดีที่สุดตรงตามงานที่จะให้ทำ

๓) ด้วยวิธีการพิจารณาอย่างรอบคอบเกี่ยวกับวิธีทำงาน ควบคู่กับการพิจารณาคนงานนี้ คนงานจะไม่คัดค้านต่อวิธีทำงานใหม่ที่ได้กำหนดขึ้น เพราะโดยหลักเหตุผลคนงานทุกคน จะเห็นจริงถึงโอกาสที่เขาจะได้รับรายได้สูงขึ้น จากการดำเนินงานถูกวิธีที่จะช่วยให้ได้ผลผลิตสูงขึ้น

๔) การประสานร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดระหว่างผู้บริหารและคนงาน ฝ่ายบริหารควรจะได้ประสานอย่างใกล้ชิดเป็นประจำกับคนงานที่เป็นผู้ปฏิบัติงาน แต่ต้องไม่ใช่โดยการไปลงมือปฏิบัติงาน ที่ควรจะเป็นงานของคนงานเท่านั้น

วิธีการต่าง ๆ ล้วนแต่เป็นวิธีการที่มีหลักเกณฑ์ตามหลักวิทยาศาสตร์ ทำให้เกิดทฤษฎีการบริหารขึ้นมาและได้เสนอแนะว่า ผู้บริหารต้องมีบทบาทเป็นจุดกลางของปัญหาและความสำเร็จของกลุ่ม ที่จะต้องรับผิดชอบนำเอาเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพของกลุ่มมาคิดวิเคราะห์และปรับปรุงหาทางออกให้ได้เป็นผลดีที่สุดสำหรับกลุ่มให้ดีขึ้นและมากขึ้นเรื่อย ๆ^{๑๔} หลักกระบวนการบริหารมีอยู่ ๕ ประการ คือ

๑. การวางแผน (Planning) หมายถึง การกำหนดนโยบายและมาตรการอันเป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

๒. การจัดองค์การ (Organizing) คือ การกำหนดตำแหน่งสายบังคับบัญชาในองค์การ

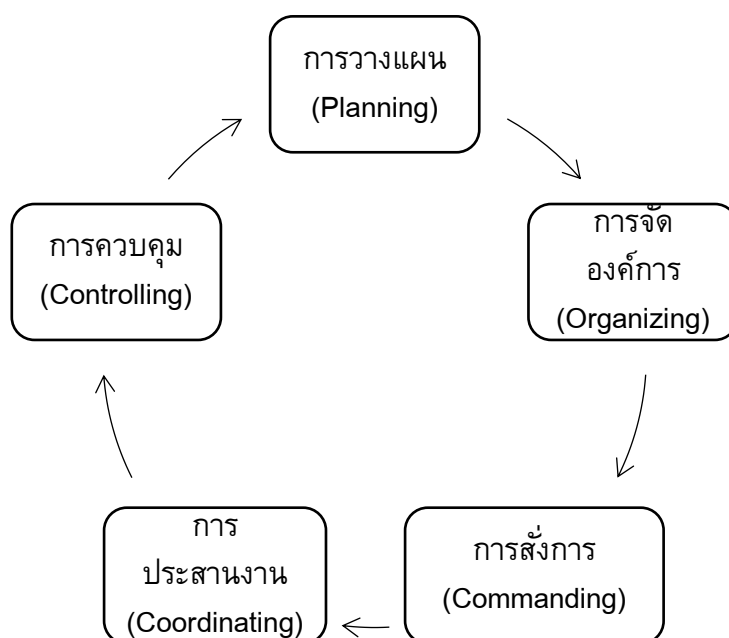
๓. การแต่งตั้งบุคลากร (Staffing) หมายถึงการสรรหาบุคลากรมาบรรจุแต่งตั้งในตำแหน่งที่กำหนดไว้

^{๑๔} ธงชัย สันติวงษ์, พฤติกรรมผู้บริหารโรคทางการตลาด, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๔๓),

๔. การอำนวยการ (Directing) คือกำกับสั่งการและมอบหมายให้แต่ละฝ่ายได้ปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้

๕. การควบคุม (Controlling) คือการติดตามดูว่าแต่ละฝ่ายปฏิบัติงานไปถึงไหน มีปัญหาและอุปสรรคเกิดขึ้นที่ใด^{๑๕}

ผู้บริหารหรือผู้จัดการที่ประสบความสำเร็จควรต้องมีความรู้ความเข้าใจในความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการกระทำหน้าที่ (Function) และการแสดงบทบาท (Roles) ไว้ว่า ต้นศตวรรษที่ ๒๐ นักธุรกิจชาวฝรั่งเศสผู้หนึ่ง คือ Henri Fayol ได้เสนอตัวแบบหน้าที่สำคัญ ๕ ประการของการจัดการ คือ การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การสั่งการ (Commanding) การประสานงาน (Coordinating) และการควบคุม (Controlling) ซึ่งมีความสัมพันธ์กันเป็นวงจรดังแผนภาพข้างล่าง^{๑๖}

แผนภาพที่ ๒.๑ ความสัมพันธ์ของบทบาทหน้าที่ทางการจัดการในทัศนะของ Fayol

จากแผนภาพที่ ๒.๑ จะเห็นได้ว่าหน้าที่หลักที่สำคัญประการแรกของผู้บริหาร คือ การวางแผน นั่นคือการกำหนดเป้าหมายว่าต้องการให้อะไรเกิดขึ้น ที่ไหน เมื่อไร โดยใคร และด้วยวิธีการอย่างไร หลังจากนั้นหน้าที่สำคัญถัดมาคือ การจัดองค์การซึ่งเป็นเรื่องของการแบ่งงาน การจัดสายการ

^{๑๕} พระเมธีธรรมภรณ์, (ประยูร ธรรมจิตโต), *คุณธรรมสำหรับบริหาร*, (กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิพุทธธรรม, ๒๕๔๓), หน้า ๓.

^{๑๖} ธงชัย วงศ์ชัยสุวรรณ, *วิทยาการบริหารสำหรับนักบริหารมืออาชีพ*, หน้า ๑๓-๑๔.

บังคับบัญชา และการคัดเลือกหรือสรรหาบุคคลมาปฏิบัติหน้าที่ตามแผน หน้าที่หลักที่สำคัญต่อมาคือ การบังคับบัญชาสั่งการให้บุคลากรเหล่านั้นปฏิบัติหน้าที่ แต่การกระทำหน้าที่ของบุคลากรตามการสั่งการของผู้บังคับบัญชาระดับต่าง ๆ หรือฝ่ายต่าง ๆ อาจมีปัญหาขัดแย้งกันหรือไม่สัมพันธ์กัน ดังนั้น หน้าที่หลักของการบริหารหรือการจัดการที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือการประสานงาน นอกจากนี้ การปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรยังมีความจำเป็นต้องได้รับการตรวจสอบควบคุมจากฝ่ายบริหารด้วยว่า เป็นไปตามแผน หรือเบี่ยงเบนออกไปจากเป้าหมายของแผนมากน้อยเพียงใด เป็นเพราะเหตุใด ซึ่งอาจมีความจำเป็นต้องทำการปรับแผน หรือวางแผนใหม่ (Replanning) และเมื่อมีการปรับแผน หรือวางแผนใหม่อาจต้องมีการเปลี่ยนแปลงหรือปรับองค์กรใหม่ (Reorganizing) เป็นวงจรอย่างนี้เรื่อยไป

สองทศวรรษต่อมา กุลlick และ ยูวิก (Gulick and Urwick) ได้เสนอหลักว่าด้วยหน้าที่ของการบริหารที่รู้จักกันแพร่หลายในนามของหลัก POSDCoRB ซึ่งย่อมาจากหน้าที่หลักของการบริหาร ๗ ประการ คือ การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การคัดเลือก หรือการสรรหาบุคลากร (Staffing) การอำนวยการ (Directing) การประสานงาน (Coordinating) การรายงาน (Reporting) และการงบประมาณ (Budgeting) ซึ่งหลัก POSDCoRB นี้ขยายความมาจากหน้าที่ทางด้านการจัดการของ ฟาโย (Fayol) นั่นเอง โดยแยกหน้าที่ทางด้านการคัดเลือกหรือสรรหาบุคลากรออกมาจากการจัดองค์การ ส่วนหน้าที่การควบคุมถูกแบ่งออกเป็นสองหน้าที่ คือ การรายงานผลการปฏิบัติงาน และการงบประมาณ หลัก POSDCoRB นี้ได้รับการยอมรับว่าเป็นหน้าที่สำคัญของการบริหารหรือการจัดการในภาครัฐมาเป็นเวลานาน

ทศวรรษที่ ๘๐ โลกมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างมาก ผู้บริหารและนักวิชาการตระหนักถึงความไม่เพียงพอของหน้าที่ทางด้านการจัดการของฟาโยลและหลัก POSDCORB ในปี ค.ศ. 1983 แกรสัน และโอเวอร์แมน (Garson and Overman) ได้เสนอหลัก PAFHRIER ขึ้นมาซึ่งเป็นคำย่อมาจากหน้าที่หลักของการบริหารหรือการจัดการสมัยใหม่ ๕ ประการ คือ

๑. PA ย่อมาจาก Policy Analysis คือการวิเคราะห์นโยบาย ซึ่งกินความหมายมากกว่าการวางแผน การวิเคราะห์นโยบายรวมไปถึงการวิเคราะห์ว่าอะไรคือวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายของนโยบาย การกำหนดนโยบาย และการวิเคราะห์ผลกระทบของนโยบาย ซึ่งมีความจำเป็นสำหรับการบริหารในภาครัฐ ภาคเอกชนในปัจจุบันก็ตระหนักถึงความจำเป็นสำหรับการวิเคราะห์แผน หรือนโยบายเพิ่มมากขึ้นเช่นกัน

๒. F ย่อมาจาก Financial Management หรือการจัดการทางการเงินหรือการคลัง เป็นหน้าที่สำคัญสำหรับการบริหารหรือการจัดการขององค์กรทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน แต่ถูกละเลยมิได้มีการกล่าวถึงในอดีต

๓. HR ย่อมาจาก Human Resource Management คือ การจัดการทางด้านทรัพยากรมนุษย์ มีความหมายกว้างกว่าการคัดเลือกหรือสรรหาบุคลากรขององค์การจำเป็นต้องได้รับการฝึกอบรม การเรียนรู้และพัฒนา ได้รับการมอบหมายอำนาจ (Empowerment) ต้องมีคุณภาพในการทำงาน และมีคุณภาพชีวิตอีกด้วย

๔. I ย่อมาจาก Information Management เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงยุคปัจจุบันซึ่งเป็นยุคของสังคมสารสนเทศ ผู้บริหารจำเป็นต้องมีการจัดการทางด้านสารสนเทศเพื่อประโยชน์ในการนำเอาสารสนเทศมาประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารด้วย

๕. ER ย่อมาจาก External Relations สะท้อนให้เห็นถึงสังคมในยุคปัจจุบันที่องค์กรต่าง ๆ จำเป็นต้องมีความสัมพันธ์กันในเชิง Synergistic และ Symbiotic เพิ่มมากขึ้นดังกล่าวข้างต้น จึงมีความจำเป็นต้องมีการจัดการทางด้านความสัมพันธ์กับองค์กรอื่น ๆ รวมทั้งกับสังคมและกับสิ่งแวดล้อมเป็นต้น

จะเห็นได้ว่าหลัก PAFHRIER สามารถใช้ประกอบกับหลัก POSDCoRB หรือหลักของ Fayol ได้เป็นอย่างดีสำหรับการทำความเข้าใจหน้าที่หลักที่สำคัญของการบริหาร หรือการจัดการในยุคปัจจุบัน

กระบวนการของหลักการบริหารไว้ ๕ ขั้นตอน ดังนี้

๑. การวางแผน (Planning)
๒. การจัดระบบองค์กร (Organizing)
๓. การจัดบุคลากร (Staffing)
๔. การเป็นผู้นำในองค์กร (Leading)
๕. การควบคุมการดูแล (Controlling)^{๑๗}

หลักการบริหารเหล่านี้อาจจะเคยปฏิบัติโดยผู้บริหารก่อนมี Fayol แต่ Fayol เป็นบุคคลแรกที่ประมวลหลักการเหล่านี้ขึ้นมา ทำให้ผู้บริหารทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ เขาได้วางรากฐานของการบริหารในฐานะที่เป็นวิชาชีพอย่างหนึ่ง

ทฤษฎีการบริหารของ เฮนรี ฟาโย (Henri Fayol) ได้เสนอทฤษฎีการบริหารโดยมีความเชื่อว่าเป็นไปได้ที่จะหาทางศึกษาถึงศาสตร์ที่เกี่ยวกับการบริหาร (Administrative) ซึ่งสามารถใช้ได้กับการบริหารทุกชนิด ไม่ว่าจะเป็นการบริหารอุตสาหกรรมหรืองานรัฐบาล โดยมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการบริหาร (Management Functions) ซึ่งประกอบด้วยหน้าที่ทางการบริหาร ๕ ประการ คือ

^{๑๗} Harold Koontz, and Weihrich Heize, **Essential of management**, 5th, (Singapore: McGraw-Hall, 1990), pp. 26-27.

๑. การวางแผน (Planning) หมายถึง ภาระหน้าที่ของผู้บริหารที่จะต้องทำการคาดการณ์ล่วงหน้าถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่จะมีผลกระทบต่อธุรกิจ และกำหนดขึ้นเป็นแผนปฏิบัติงาน หรือวิถีทางที่จะปฏิบัติเอาไว้เพื่อเป็นแนวทางของการทำงานในอนาคต

๒. การจัดองค์การ (Organizing) หมายถึง ภาระหน้าที่ที่ผู้บริหารจะต้องจัดให้มีโครงสร้างของงานต่าง ๆ และอำนาจหน้าที่ ทั้งนี้เพื่อให้เครื่องจักร สิ่งของ และตัวคน อยู่ในส่วนประกอบที่เหมาะสมในอันที่จะช่วยให้งานขององค์การบรรลุผลสำเร็จได้

๓. การบังคับบัญชาสั่งการ (Commanding) หมายถึง หน้าที่ในการสั่งการงานต่าง ๆ ของผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา ซึ่งจะกระทำให้ผลสำเร็จด้วยดี โดยที่ผู้บริหารจะต้องกระทำตนเป็นตัวอย่างที่ดี จะต้องเข้าใจคนงานของตน จะต้องเข้าใจถึงข้อตกลงในการทำงานของคนงานและองค์การที่มีอยู่ รวมถึงจะต้องมีการติดต่อสื่อสารกับผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างใกล้ชิดทั้งขึ้นและลง นอกจากนี้ยังต้องทำการประเมินโครงสร้างขององค์การและผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาของตนเป็นประจำอีกด้วย หากโครงสร้างขององค์การที่เป็นอยู่ไม่เหมาะสมก็จำเป็นต้องปรับปรุงเช่นเดียวกัน ถ้าผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาคนใดหย่อนประสิทธิภาพ การไล่ออกเพื่อปรับปรุงกำลังคนที่มีอยู่ให้เหมาะสมยิ่งขึ้นก็เป็นสิ่งจำเป็นต้องทำ

๔. การประสานงาน (Coordinating) หมายถึง ภาระหน้าที่ที่จะต้องเชื่อมโยงงานของทุกคนให้เข้ากันได้ และกำกับให้ไปสู่จุดมุ่งหมายเดียวกัน

๕. การควบคุม (Controlling) หมายถึง ภาระหน้าที่ในการที่จะต้องกำกับให้สามารถประกันได้ว่ากิจกรรมต่าง ๆ ที่ทำไปนั้นสามารถเข้ากันได้กับแผนที่ได้วางไว้แล้ว^{๑๘}

เฮนรี ฟาโย (Henri Fayol) ได้กำหนดหลักการในการบริหารจัดการขึ้น ๑๔ ประการ เป็นส่วนประกอบสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการบริหารจัดการ ดังนี้

๑. การแบ่งงานกันทำ (Division of Labor) ฟาโย ได้เสนอว่า คนงานควรจะได้รับกรมอบหมายหน้าที่ให้ปฏิบัติมากขึ้น หรือได้รับการกระตุ้นให้มีความรับผิดชอบในผลลัพธ์ของงานมากขึ้น ซึ่งหลักการนี้จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในองค์การยุคปัจจุบันได้

๒. อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ (Authority and Responsibility) แวปเบอร์ และฟาโย ได้ให้ความสำคัญของอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ อำนาจหน้าที่แบบเป็นทางการของแวนเบอร์จะได้มาจากตำแหน่งหน้าที่ของผู้บริหารในสายการบังคับบัญชา ส่วนอำนาจหน้าที่แบบไม่เป็นทางการจะได้รับจากความชำนาญงานของบุคคล (Expertise) ความรู้ทางด้านเทคนิค (Technical Knowledge) ความมีคุณค่าทางศีลธรรม (Moral Worth) และความสามารถในการนำ (Leading)

^{๑๘} Alan Price, *Human Resource Management, In a Business Context*, 2 edition, (London: Thomson Learning, 2004), p. 110.

และสร้างความผูกพันกับผู้ใต้บังคับบัญชา ตลอดจนเน้นว่าอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบควรอยู่คู่กัน

๓. การมีผู้บังคับบัญชาคนเดียว (Unity of Command) ฟาโย กล่าวว่าคำสั่งสองคำสั่ง (Dual Command) อาจก่อให้เกิดปัญหาในการทำงาน เช่น การรายงานจะมีความเกี่ยวข้องในเมื่อผู้ควบคุมสองคนได้ให้คำสั่งกับผู้ใต้บังคับบัญชาเพียงคนเดียว ทำให้เกิดการสับสนในบางสถานการณ์ คำสั่งสองคำสั่งนี้ทำให้เกิดความยุ่งยากแก่ผู้บังคับบัญชา และทำให้เกิดการสับสนในลำดับชั้นของอำนาจหน้าที่แบบเป็นทางการ (Formal Hierarchy of Authority) การประเมินอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้บริหารในระบบผู้บังคับบัญชาสองคนจะเป็นการยาก และผู้บริหารจะไม่สนใจในความรู้สึกของผู้ใต้บังคับบัญชา มักจะโกรธ และอาจไม่ให้ความร่วมมือในอนาคตถ้าผู้ใต้บังคับบัญชาไม่เชื่อฟัง

๔. สายการบังคับบัญชาตามอำนาจหน้าที่ (Line of Authority) เป็นสายการบังคับบัญชาจากผู้บริหารในระดับบนสู่ผู้ปฏิบัติงานในระดับล่างขององค์การ ความสัมพันธ์ของการจำกัดความยาวของสายการบังคับบัญชา โดยการควบคุมจำนวนของระดับในลำดับชั้นของการบริหารจัดการ จำนวนที่ดีที่สุดในการบังคับบัญชา (Hierarchy) คือ ความยาวของการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้บริหารระดับสูง และพนักงานระดับล่าง รวมถึงความล่าช้าในการวางแผน (Planning) และการจัดการ (Organizing) ซึ่งการจำกัดจำนวนของระดับชั้นการบังคับบัญชาให้น้อยลงจะทำให้ปัญหาในการติดต่อสื่อสารลดลง และองค์การจะมีการปฏิบัติงานที่รวดเร็วและมีความยืดหยุ่นมากขึ้น ภายในองค์การได้มีการแบ่งแยกแผนกต่าง ๆ ซึ่งแต่ละแผนกจะมีระดับชั้นการบังคับบัญชาโดยผู้บริหารในระดับกลาง และระดับต้นของสายการบังคับบัญชาแต่ละแผนก ต้องมีปฏิสัมพันธ์กับผู้จัดการในระดับเดียวกันในแผนกอื่น ๆ ซึ่งปฏิสัมพันธ์นี้ช่วยในการตัดสินใจให้เร็วขึ้น เนื่องจากผู้บริหารจะรู้จักบุคคลอื่น และรู้วิธีการในการแก้ปัญหาเพิ่มมากขึ้น สำหรับการทำงานข้ามแผนกหรือการทำงานข้ามสายนั้น เป็นการสร้างทีมงานข้ามสาย ซึ่งสามารถควบคุมโดยผู้นำของแต่ละทีม

๕. การรวมอำนาจ (Centralization) เป็นการรวมอำนาจของการบังคับบัญชาไว้ที่ผู้บริหารระดับสูงขององค์การ ซึ่งอำนาจหน้าที่จะไม่ได้รวมไว้ที่ผู้บริหารระดับสูงของสายการบังคับบัญชา แต่เป็นการกำหนดว่า ควรมีการรวมอำนาจไว้ที่ผู้บริหารระดับสูงเท่าไรอย่างไร และมีการกระจายอำนาจให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาและคนงานในระดับล่างอย่างไร สิ่งนี้ถือว่า มีความสำคัญเนื่องจากว่าจะมีผลกระทบต่อพฤติกรรมของพนักงานในทุกๆระดับขององค์การ

๖. การมีเป้าหมายเดียวกัน (Unity of Direction) เป็นการออกแบบหรือกำหนดแผนในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร และคนงานที่ใช้ทรัพยากรขององค์การ องค์การใดที่ไม่มีแผนจะช่วยให้ขาดประสิทธิภาพและขาดประสิทธิผล ซึ่งจะไม่มีการมุ่งไปสู่กิจกรรมของกลุ่มหรือกิจกรรมของบุคคล แต่การวางแผนจะเริ่มที่ผู้บริหารระดับสูงทำงานเป็นทีมร่วมกับกลยุทธ์ขององค์การ ซึ่งจะต้องมี

การติดต่อกับผู้บริหารในระดับกลางที่มีส่วนในการตัดสินใจว่าจะใช้ทรัพยากรขององค์การอย่างไร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามกลยุทธ์ หลักการในข้อนี้ยึดหลักว่า กิจกรรมของแต่ละกลุ่มต้องมีจุดหมายและแผนเดียวกัน

๗. หลักความเสมอภาค (Equity) ความเสมอภาคคือ ความเป็นธรรม (Justice) ความยุติธรรม (Impartiality) และความเหมาะสม (Fairness) สำหรับสมาชิกทุกคนภายในองค์การซึ่งในปัจจุบันพนักงานมีความต้องการความเสมอภาคมากขึ้นเป็นการจัดการที่ใช้หลักความเท่าเทียมกัน

๘. การออกคำสั่ง (Order) วิธีการจัดการซึ่งอยู่ในตำแหน่งนั้นในการจัดหาเพื่อให้องค์การได้รับประโยชน์สูงสุด และเป็นการจัดหางานให้แก่พนักงานโดยใช้ผังองค์การ (Organization Chart) เพื่อแสดงให้เห็นถึงตำแหน่ง และหน้าที่ของพนักงานแต่ละคน และเป็นการชี้ชัดว่าตำแหน่งของพนักงานแต่ละคนอาจจะมีการเลื่อนขั้นได้ในอนาคต การวางแผนเกี่ยวกับอาชีพได้รับความสนใจมากขึ้นในองค์การยุคปัจจุบัน เนื่องจากทรัพยากรมนุษย์ถือว่ามีความจำเป็นที่จะต้องให้การฝึกอบรม (Training) และการพัฒนากำลังแรงงาน (Developing) โดยองค์การจะกำหนดตำแหน่งหน้าที่สำหรับคนทุกคน และทุกคนจะเข้าใจตำแหน่งหน้าที่ของตน

๙. ความคิดริเริ่ม (Initiative) เป็นความสามารถของบุคคลในการกระทำสิ่งต่าง ๆ โดยปราศจากการสั่งการจากผู้บังคับบัญชา ผู้บริหารจะต้องกระตุ้นให้พนักงานมีความคิดริเริ่มซึ่งความคิดริเริ่มนั้นนับถือว่าเป็นจุดแข็งขององค์การ เนื่องจากจะสามารถสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ได้ผู้บริหารมีความต้องการทักษะ (Skill) และไหวพริบ (Tact) เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างองค์การและความต้องการของพนักงาน และความสามารถ (Ability) จะทำให้เกิดความสมดุล ซึ่งเป็นสิ่งที่ชี้วัดผู้บริหารระดับสูงในการพัฒนาและการบริหารงาน

๑๐. ความมีระเบียบวินัย (Discipline) เป็นการมุ่งให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องการเชื่อฟัง (Obedience) อำนาจ (Energy) คำขอร้อง (Application) และลักษณะของการแสดงความนับถือออกมา สำหรับอำนาจของผู้บังคับบัญชา ความมีระเบียบวินัยเป็นบุคลิกลักษณะที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารหลายๆ คนที่สามารถสร้างความน่าเชื่อถือให้กับผู้ปฏิบัติงานทั้งหมดและทำงานอย่างเข้มแข็งเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ ความมีระเบียบวินัยจะเป็นความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกภายในองค์การกับคุณสมบัติของผู้นำภายในองค์การ และเป็นความสามารถของผู้บริหารในการที่จะปฏิบัติตามอย่างยุติธรรมอีกด้วย

๑๑. ค่าตอบแทน (Remuneration of Personnel) การให้รางวัลประกอบด้วยโบนัส และแผนการแบ่งกำไร เป็นการช่วยกระตุ้นการทำงานของพนักงานได้ การให้หรือการจ่ายค่าตอบแทนให้แก่พนักงานมีความสำคัญอย่างมากต่อความสำเร็จขององค์การ ระบบรางวัลที่มีประสิทธิภาพสามารถให้ความยุติธรรมทั้งพนักงาน และองค์การ รวมทั้งสามารถกระตุ้นผลผลิตเพิ่มโดยการให้

รางวัล เพื่อเป็นการสนับสนุนให้มีผลผลิตเพิ่มขึ้น โดยยึดหลักว่าการจ่ายค่าตอบแทนควรยุติธรรมและตอบสนองความพึงพอใจสูงสุดทั้งนายจ้าง และลูกจ้างเท่าที่จะทำได้

๑๒. ความมั่นคงในงาน (Stability of Tenure of Personnel) ความมั่นคงในงานมีความสำคัญต่อการจ้างงานระยะยาว เมื่อพนักงานอยู่ในองค์การซึ่งมีแนวโน้มจะทำงานเป็นทีมเป็นระยะเวลานาน โดยพยายามพัฒนาทักษะ และปรับปรุงความสามารถในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรขององค์การ การจ้างงานระยะยาวเป็นปัจจัยสำคัญที่ใช้อธิบายการประสบความสำเร็จของบริษัทขนาดใหญ่ในญี่ปุ่น

๑๓. ผลประโยชน์ส่วนตัวมีความสำคัญน้อยกว่าผลประโยชน์ขององค์การ (Subordination of Individual Interests to the Common Interest) ผลประโยชน์ขององค์การถือว่าเป็นประโยชน์ของทุก ๆ คนหรือของทุกกลุ่มในองค์การ ในขณะที่องค์การยังดำเนินกิจการอยู่จะต้องมีการกำหนดผลประโยชน์เพื่อให้เกิดความยุติธรรมระหว่างองค์การ และสมาชิกภายในองค์การ

๑๔. ความสามัคคี (Sprit De Corps) เป็นความรู้สึกร่วมกันของสมาชิกภายในองค์การที่ช่วยสนับสนุนการทำงานของสมาชิกในกลุ่ม ในการออกแบบประยุกต์ของอำนาจหน้าที่ตามลำดับชั้นภายในองค์การ และสิทธิในการสั่งการ หรือการบริโภค และความร่วมมือกันถือว่าเป็นส่วนประกอบสำคัญในการที่ให้องค์การบรรลุผลสำเร็จ และมีการพัฒนาความสามัคคีจะสามารถบรรลุผลสำเร็จได้หากมีการติดต่อกันระหว่างผู้บริหาร และคนงานโดยการติดต่อเพื่อแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ที่สำคัญ เพราะความสามัคคีคือพลัง เมื่อสมาชิกมีความสามัคคีกันสูงก็จะทำให้องค์การมีความแข็งแกร่ง^{๑๔}

กระบวนการบริหารงาน ๗ ประการ เรียกโดยย่อว่า “POSDCoRB” เป็นกระบวนการบริหารงานที่นำเสนอไว้ในหนังสือ “Papers on the Science of Administration” ในปี พ.ศ. ๒๔๗๙ โดยมีกระบวนการบริหารงาน ดังนี้

๑. การวางแผน (Planning) หมายถึง การวางแผนทางการปฏิบัติงานตลอดจนวิธีการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้

๒. การจัดหน่วยงาน (Organizing) หมายถึง การจัดโครงสร้าง อำนาจหน้าที่และการแบ่งส่วนของงานให้เหมาะสมและลงตัว

๓. การจัดสายงานและการจัดตัวบุคคล (Staffing) หมายถึง การบริหารงานด้านบุคลากร อันได้แก่ การจัดอัตรากำลัง การสรรหา การรักษาสภาพการทำงาน และการควบคุมการปฏิบัติงานของบุคลากร

^{๑๔} ฟาโย, อังโน ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, **ทฤษฎีองค์การ : ฉบับมาตรฐาน**, (กรุงเทพมหานคร : ธรรมสาร, ๒๕๕๕), หน้า ๖๘-๖๙.

๔. การอำนวยการ (Direction) หมายถึง การดำเนินการตัดสินใจ และสั่งการในการปฏิบัติงานของส่วนต่าง ๆ ให้ดำเนินไปอย่างมีระเบียบแบบแผน ทั้งในลักษณะงานทั่วไปและในลักษณะงานเฉพาะ ตลอดจนการให้คำแนะนำและควบคุมการปฏิบัติงานในทุกภาคส่วน

๕. การประสานงาน (Coordinating) หมายถึง การร่วมมือกันของบุคลากรในการปฏิบัติงานตามส่วนต่าง ๆ ให้ประสานสอดคล้องกันอย่างกลมกลืน

๖. การรายงาน (Reporting) หมายถึง การรายงานผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานให้ผู้บริหารงานและสมาชิกของหน่วยงานได้ทราบถึงความเคลื่อนไหว และความก้าวหน้าของกิจการต่าง ๆ ภายในหน่วยงาน

๗. งบประมาณ (Budgeting) หมายถึง การควบคุมการใช้จ่ายให้รอบคอบ และรัดกุม รวมถึงการจัดสรรงบประมาณและการจัดทำบัญชี^{๒๐}

ภารกิจสำคัญในการบริหารไว้ ๗ ประการ คือ

๑. การวางแผน (Planning) หมายถึง การกำหนดโครงการอย่างกว้างๆ ว่ามีอะไรที่จะต้องปฏิบัติตามลำดับ วางแนววิธีปฏิบัติพร้อมด้วยวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงานนั้น ก่อนลงมือปฏิบัติการ

๒. การจัดองค์การ (Organizing) หมายถึง การจัดรูปโครงสร้างหรือเค้าโครงการบริหาร โดยกำหนดอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานย่อยหรือตำแหน่งต่าง ๆ ของหน่วยงานให้ชัดเจนพร้อมด้วยกำหนดลักษณะ และวิธีการติดต่อสัมพันธ์ตามลำดับชั้นแห่งอำนาจหน้าที่สูงต่ำลดหลั่นลงไป

๓. การจัดคนเข้าทำงาน (Staffing) หมายถึง การบริหารงานเกี่ยวกับตัวบุคคลของหน่วยงานการบริหารบุคคลดังกล่าว รวมถึงตั้งแต่การแสวงหาคนมาทำงาน การบรรจุ การแต่งตั้ง การฝึกอบรม และการพัฒนาบุคคล การบำรุงขวัญ การเลื่อนขั้น ตลอดจนการพิจารณาให้พ้นจากงาน การบำรุงรักษาสภาพของการทำงานให้ดี และมีประสิทธิภาพให้คงอยู่ต่อไป

๔. การสั่งการ (Directing) หมายถึง การอำนวยการ หรือการวินิจฉัยสั่งการหลังการได้วิเคราะห์ และพิจารณาโดยรอบคอบ รวมทั้งติดตามดูแลให้มีการปฏิบัติตามคำสั่งนั้น ๆ

๕. การประสานงาน (Coordinating) หมายถึง การประสานงาน หรือติดต่อสัมพันธ์กับหน่วยงานย่อยหรือตำแหน่งต่าง ๆ ในองค์กร เพื่อก่อให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพ ไม่มีการทำงานที่ซ้ำซ้อนหรือขัดแย้งกัน สามารถทำงานประสานความกลมกลืนกันเพื่อวัตถุประสงค์หลักขององค์การ

^{๒๐} Luther Gulick and Lyndall Urwick, **Papers on the Science of Administration**, (New York: Institute of Public Administration, 1937), pp. 37-38.

๖. การรายงาน (Reporting) หมายถึง การเสนอรายงานไปยังผู้บังคับบัญชาหรือยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งบนและล่าง เพื่อทราบความก้าวหน้าของงานทุกระยะ สะดวกแก่การประสานงานอื่นจะเป็นการสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน ตลอดจนเป็นการบำรุงขวัญกำลังใจไปในตัวด้วย

๗. การงบประมาณ (Budgeting) หมายถึง การจัดสรรทรัพยากร หรือการทำงานงบประมาณการเงิน วางแผนหรือโครงการในการจ่ายเงิน การบัญชี และการควบคุมดูแลการใช้จ่ายเงินโดยรอบคอบ และรัดกุม^{๒๑}

เทเลอร์ (Frederick W. Taylor) บิดาแห่งการบริหารที่มีหลักเกณฑ์ได้พัฒนาการบริหารที่มีหลักเกณฑ์ซึ่งมีพื้นฐานอยู่ในหลักการ (Principles) ที่สำคัญ ๔ ประการ คือ

๑. ต้องมีการคิดค้นและกำหนดวิธีที่ดีที่สุด สำหรับงานแต่ละอย่างคือ ต้องมีการกำหนดวิธีการทำงานที่ดีที่สุดที่ช่วยให้สามารถทำงานเสร็จลุล่วงไปด้วยดีตามวัตถุประสงค์มาตรฐานของงาน จะต้องมีการจัดวางเอาไว้ โดยมีหลักเกณฑ์ที่ได้พิสูจน์มาแล้วว่าเป็นวิธีที่ดีที่สุดจริง และในเวลาเดียวกันการจ่ายผลตอบแทนแบบจูงใจต่าง ๆ ก็จ่ายให้ตามผลผลิตทั้งหมด

๒. ต้องมีคัดเลือกและพัฒนาคนงาน โดยตระหนักถึงความสำคัญ และคุณค่าของการรู้จักงานให้เหมาะสมสอดคล้องกับคนงาน นอกจากนี้ต้องมีการอบรมคนงานให้รู้จักวิธีการทำงานที่ถูกวิธีด้วย และในการคัดเลือกคนงานจะต้องมีการพิจารณาเป็นพิเศษที่จะให้ได้คนที่มีคุณสมบัติที่ดีที่สุดตรงตามงานที่จะให้ทำ

๓. ด้วยวิธีการพิจารณาอย่างรอบคอบเกี่ยวกับวิธีการทำงาน ควบคู่กับการพิจารณาคนงานนี้ คนงานจะไม่คัดค้านต่อวิธีทำงานใหม่ที่ได้กำหนดขึ้น เพราะโดยหลักเหตุผลคนงานทุกคนจะเห็นจริงถึงโอกาสที่เขาจะได้รับรายได้สูงขึ้นจากการทำงานถูกวิธีที่จะช่วยให้ได้ผลผลิตสูงขึ้น

๔. การประสานร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดระหว่างผู้บริหารและคนงาน ฝ่ายบริหารควรจะได้ประสานอย่างใกล้ชิดเป็นประจำกับคนงานที่เป็นผู้ปฏิบัติงาน แต่ต้องไม่ใช่โดยการลงมือปฏิบัติงานที่ควรจะเป็นงานของคนงานเท่านั้น^{๒๒}

แนวคิดการบริหารได้รับการพัฒนาขึ้นมาตามแบบวิธีการทางวิทยาศาสตร์ จนเกิดเป็นทฤษฎีการบริหารที่มุ่งจะวิเคราะห์ศึกษาถึงการบริหารอย่างเป็นระบบ โดยเฮนรี ฟาโย นักบริหารชาวฝรั่งเศส ซึ่งได้วางรากฐานสำคัญของทฤษฎีการบริหารทั่วไปอันเป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวาง

^{๒๑} ดิน ปรัชญพฤทธิ, **หลักการจัดการ**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๓๙), หน้า ๒๔-๒๖.

^{๒๒} Frederick W. Taylor อ่างใน ธงชัย สันติวงษ์, **องค์การและการบริหาร**, พิมพ์ครั้งที่ ๑๑ (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๔๓), หน้า ๔๗-๔๘.

ทฤษฎีอันหนึ่งที่ว่าด้วยหน้าที่ในการบริหาร ๕ ประการคือ การวางแผน การจัดองค์การ การบังคับบัญชา การประสานงาน และการควบคุม ต่อมาได้พัฒนาและปรับปรุงจนกลายเป็นตำราการบริหาร เช่น ทฤษฎีของ ลูเธอร์ กูลิค ศาสตราจารย์การบริหารรัฐกิจชาวอเมริกัน ที่ได้ขยายแนวคิดของฟาโย กำหนดหน้าที่ในการบริหารที่เรียกกันว่า POSDCoRB : Planning (การวางแผน) Organizing (การจัดองค์การ) Staffing (การจัดบุคคลเข้าทำงาน) Directing (การสั่งการหรืออำนวยการ) Coordinating (การประสานงาน) Reporting (การรายงานผลการปฏิบัติงาน) Budgeting (การงบประมาณ)^{๒๓}

พอสรุปได้ว่าหลักการบริหารดังกล่าวมาแล้วนั้น เป็นสิ่งที่มีประโยชน์และจำเป็นต่อการบริหารงานกิจการคณะสงฆ์ เพราะคณะสงฆ์มีภาระหน้าที่ความรับผิดชอบที่ต้องกระทำร่วมกันเพื่อประโยชน์แก่พระพุทธศาสนา ดังนั้นเพื่อให้การปฏิบัติงานมีคุณภาพ และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่คณะสงฆ์ตั้งเอาไว้จึงต้องอาศัยหลักการบริหารสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้เพื่อความเหมาะสมถูกต้องตามหลักพระธรรมวินัย และทันยุคสมัยปัจจุบัน

ตารางที่ ๒.๓ ทฤษฎีการบริหารจัดการ

นักวิชาการ	แนวคิดหลัก
วิรัช สงวนวงศ์วาน, (๒๕๕๓, หน้า ๓-๔).	หน้าที่หลักของผู้บริหารมี ๔ ประการ คือ ๑. การวางแผน ๒. การนำ ๓. การจัดองค์การ ๔. การควบคุม
ธงชัย สันติวงษ์, (๒๕๔๓, หน้า ๔๘).	วิธีการต่าง ๆ ล้วนแต่เป็นวิธีการที่มีหลักเกณฑ์ตามหลักวิทยาศาสตร์ ผู้บริหารต้องมีบทบาทเป็นจุดกลางของปัญหาและความสำเร็จของกลุ่ม ที่จะต้องรับผิดชอบต่อเอาเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพของกลุ่มมาคิดวิเคราะห์และปรับปรุงหาทางออกให้ได้เป็นผลดีที่สุด

^{๒๓} สุปรีชา กมลาศน์, กลยุทธ์การบริหาร, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, ๒๕๔๕),

ตารางที่ ๒.๓ ทฤษฎีการบริหารจัดการ (ต่อ)

นักวิชาการ	แนวคิดหลัก
พระเมธีธรรมาภรณ์, (ประยูร ธมมจิตโต), (๒๕๔๓, หน้า ๓).	หลักกระบวนการบริหารมีอยู่ ๕ ประการ คือ ๑. การวางแผน ๒. การจัดองค์การ ๓. การแต่งตั้งบุคลากร ๔. การอำนวยความสะดวก ๕. การควบคุม
ธงชัย วงศ์ชัยสุวรรณ, (๒๕๔๐, หน้า ๑๓-๑๔).	Henri Fayol ได้เสนอตัวแบบหน้าที่สำคัญ ๕ ประการของ การจัดการ คือ การวางแผน การจัดองค์การ การสั่งการ การประสานงาน และการควบคุม
Harold Koontz, and Weihrich Heize, (1990, pp. 26-27).	กระบวนการของหลักการบริหารไว้ ๕ ขั้นตอน คือ ๑. การ วางแผน ๒. การจัดระบบองค์การ ๓. การจัดบุคลากร ๔. การเป็นผู้นำในองค์การ ๕. การควบคุมการดูแล
Alan Price, (2004, p. 110).	ทฤษฎีการบริหารของ เฮนรี ฟาโย (Henri Fayol) ได้เสนอ ทฤษฎีการบริหารโดยมีความเชื่อว่าเป็นไปได้ที่จะหาทาง ศึกษาถึงศาสตร์ที่เกี่ยวกับการบริหาร (Administrative) ซึ่งสามารถใช้ได้กับการบริหารทุกชนิด
ฟาโย, อังโน ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, (๒๕๔๕, หน้า ๖๘-๖๙).	เฮนรี ฟาโย (Henri Fayol) ได้กำหนดหลักการในการ บริหารจัดการขึ้น ๑๔ ประการ คือ ๑. การแบ่งงานกันทำ ๒. อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ ๓. การมี ผู้บังคับบัญชาคนเดียว ๔. สายการบังคับบัญชาตาม อำนาจหน้าที่ ๕. การรวมอำนาจ ๖. การมีเป้าหมาย เดียวกัน ๗. หลักความเสมอภาค ๘. การออกคำสั่ง ๙. ความคิดริเริ่ม ๑๐. ความมีระเบียบวินัย ๑๑. ค่าตอบแทน ๑๒. ความมั่นคงในงาน ๑๓. ผลประโยชน์ส่วนตัวมีความสำคัญน้อยกว่า ผลประโยชน์ขององค์การ และ ๑๔. ความสามัคคี
Luther Gulick and Lyndall Urwick, (1937, pp. 37-38).	กระบวนการบริหารงาน ๗ ประการ เรียกโดยย่อว่า “POSDCoRB”

ตารางที่ ๒.๓ ทฤษฎีการบริหารจัดการ (ต่อ)

นักวิชาการ	แนวคิดหลัก
ติน ปรัชญพฤทธิ, (๒๕๓๙, หน้า ๒๔-๒๖).	ภารกิจสำคัญในการบริหารไว้ ๗ ประการ คือ ๑. การวางแผน ๒. การจัดองค์การ ๓. การจัดคนเข้าทำงาน ๔. การสั่งการ ๕. การประสานงาน ๖. การรายงาน ๗. การงบประมาณ
Frederick W. Taylor อ้างใน ธงชัย สันติวงษ์, (๒๕๔๓, หน้า ๔๗-๔๘). สุปรินชา กมลาศน์, (๒๕๔๕, หน้า ๒).	เทเลอร์ (Frederick W. Taylor) บิดาแห่งการบริหารที่มีหลักเกณฑ์ได้พัฒนาการบริหารที่มีหลักเกณฑ์ซึ่งมีพื้นฐานอยู่ในหลักการ (Principles) ที่สำคัญ ๔ ประการ ศาสตราจารย์การบริหารรัฐกิจชาวอเมริกัน ได้ขยายแนวคิดของฟาโย กำหนดหน้าที่ในการบริหารที่เรียกกันว่า POSDCoRB : Planning (การวางแผน) Organizing (การจัดองค์การ) Staffing (การจัดบุคคลเข้าทำงาน) Directing (การสั่งการหรืออำนวยการ) Coordinating (การประสานงาน) Reporting (การรายงานผลการปฏิบัติงาน) Budgeting (การงบประมาณ)

๒.๒ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับระบบการบริหารจัดการที่ดี

๒.๒.๑ ความหมายของการบริหารจัดการที่ดี

การบริหาร^{๒๔} หมายถึง การทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ โดยมีหลักการ ดังนี้
 ๑) ต้องมีองค์การ (Organization) และองค์การนั้นต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ (Objective) อันแน่ชัด ๒) ต้องมีคนทำงานร่วมกัน คนเป็นส่วนสำคัญในการบริหารหรือการทำงาน ๓) ต้องมีทรัพยากรในการบริหารซึ่งนอกจากคน (Man) แล้วจะต้องมีทรัพยากรอื่น ๆ ที่สำคัญ ได้แก่ เงิน (Money) วัสดุ (Material) ในการทำงาน ๔) ต้องมีการจัดการในการบริหารหรือการทำงาน เพื่อให้การทำงานเป็นไปโดยราบรื่นและบรรลุวัตถุประสงค์

สรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง การใช้ศาสตร์และศิลป์ของบุคคล ตั้งแต่ ๒ คน ขึ้นไป ร่วมมือกันดำเนินกิจกรรมหรืองานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ร่วมกัน โดยอาศัยกระบวนการและ

^{๒๔} ประทาน คงฤทธิศึกษากร, สุขภาพลในฐานะปกครองตนเอง, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตบริหารศาสตร์, ๒๕๓๙), หน้า ๑๖๖.

ทรัพยากร ทางการบริหารเป็นปัจจัยอย่างประหยัดและให้เกิดประโยชน์สูงสุด ผู้บริหารจะบริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้นั้นต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของทฤษฎีและหลักการบริหาร เพื่อจะได้นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับการทำงาน สถานการณ์และสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีศิลปะ

๒.๒.๒ ความหมายของการบริหารที่ดีในทางพระพุทธศาสนา

จากการประมวลแนวคิดที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหาร จากตำราทางวิชาการของนักวิชาการ จึงได้ประมวลประเด็นที่เกี่ยวกับความหมายของการบริหารมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

การบริหารเป็นการดำเนินไปได้แห่งกิจการที่กระทำด้วยปัญญา กระทำด้วยความหวังและต้องทำเพื่อสังคมหรือน้อยที่สุดต้องเพื่อตัวเอง ต้องมีการป้องกันและแก้ไขปัญหา อุปสรรค ด้วยสติปัญญา^{๒๕}

การบริหาร หมายถึง^{๒๖} ศิลปะแห่งการทำงานให้สำเร็จโดยอาศัยผู้อื่นและนักบริหารมีหน้าที่วางแผน จัดองค์กร แต่งตั้งบุคคลอำนวยการและควบคุมทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในทางเดียวกัน เพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ ส่วนความหมายของการบริหารในทางธรรม คือวิธีการบริหารต่าง ๆ ที่ใช้กันทั่วไป พอสรุปได้ ๓ ลักษณะ แต่ที่ดีที่สุดคือ แบบถือธรรมหรือหลักการเป็นสำคัญโดยยึดเอาความสำเร็จเป็นพื้นฐานทำให้งานสำเร็จไม่เอาความขัดแย้งส่วนตัวมาเกี่ยวข้องและยินดีรับคำแนะนำจากทุกฝ่าย เพื่อให้ทุกคนมีโอกาสแสดงความสามารถจะได้ทั้งน้ำใจคนและผลของงาน วิธีนี้เรียกว่า “ธรรมาธิปไตย” คือ ใช้ทั้งพระเดชและพระคุณ

สรุปได้ว่า การบริหารต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการที่จะร่วมมือกันทำกิจการขององค์กรให้บรรลุตามวัตถุประสงค์โดยใช้กระบวนการดำเนินงานซึ่งสืบเนื่องและใช้ทรัพยากรที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการจัดการเพื่อให้เกิดความสำเร็จ การบริหารแบบใหม่ไม่ได้ยกเลิกการใช้ทฤษฎีหรือหลักการในยุคการจัดการแบบวิทยาศาสตร์หรือยุคการบริหารแบบมนุษย์สัมพันธ์แต่กลับนำเอาหลักการและทฤษฎีเหล่านั้นมาทำการทดลองและวิจัยเพิ่มเติมทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เกิดความรู้และความคิดที่ชัดเจนขึ้น ส่วนนักวิชาการทางพระพุทธศาสนามีความเห็นในเรื่องการบริหารเหมือนกับนักวิชาการทั่วไป ต่างกันที่ว่าทางพระพุทธศาสนาจะเน้นการนำธรรมะมาใช้ร่วมและส่งเสริมในการบริหาร

^{๒๕} พุทธศาสนิกชน, การบริหารธุรกิจแบบพุทธ, (กรุงเทพมหานคร : เคล็ดไทย, มปป.), หน้า ๙-๑๒.

^{๒๖} พระเมธีธรรมาภรณ์ (ประยูร ธมมจิตโต), คุณธรรมสำหรับนักบริหาร, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท สหธรรมิก จำกัด, ๒๕๔๑), หน้า ๒-๓.

ตารางที่ ๒.๔ ความหมายของการบริหารที่ดี

นักวิชาการ	แนวคิดหลัก
ประธาน คงฤทธิศึกษากร, (๒๕๓๙, หน้า ๑๖๖).	หมายถึง การทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ โดยมีหลักการ คือ ต้องมีองค์การ มีคนทำงานร่วมกัน มีทรัพยากรในการบริหารซึ่งนอกจากคน แล้วจะต้องมีทรัพยากรอื่น ๆ ที่สำคัญ ได้แก่ เงิน วัสดุ ในการทำงาน
พุทธทาสภิกขุ, (มปป., หน้า ๙-๑๒).	การบริหารเป็นการดำเนินไปได้แห่งกิจการที่กระทำด้วยปัญญา กระทำด้วยความหวังและต้องทำเพื่อสังคมหรือน้อยที่สุดต้องเพื่อตัวเอง ต้องมีการป้องกันและแก้ไข ปัญหา อุปสรรค ด้วยสติปัญญา
พระเมธีธรรมาภรณ์ (ประยูร ธम्मจิตฺโต), (๒๕๔๑, หน้า ๒-๓).	หมายถึง ศิลปะแห่งการทำงานให้สำเร็จโดยอาศัยผู้อื่น และนักบริหารมีหน้าที่วางแผน จัดองค์กร แต่งตั้งบุคคล อำนาจการและควบคุมทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในทางเดียวกัน เพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่วางไว้

๒.๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารที่ดี

จากการตรวจสอบเอกสารปรากฏว่า มีผู้ให้แนวความคิดเกี่ยวกับการบริหารไว้หลายท่าน ดังต่อไปนี้

การบริหาร มีลักษณะเป็นทั้งศาสตร์และศิลปะ กล่าวคือ การบริหารจัดเป็นศาสตร์สาขาหนึ่ง ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป เพราะมีองค์ประกอบของความรู้ (Knowledge) มีหลักเกณฑ์ (Principle) และทฤษฎี (Theory) ที่เกิดจากการศึกษาค้นคว้าเชิงวิทยาศาสตร์เป็นศาสตร์ทางสังคมซึ่งอยู่กลุ่มเดียวกับวิชาจิตวิทยา สังคมวิทยา และรัฐศาสตร์ ส่วนในทางปฏิบัตินั้นจะขึ้นอยู่กับความสามารถ ประสบการณ์และทักษะของผู้บริหารแต่ละคนที่จะนำความรู้ หลักการและทฤษฎีไปปรับหรือประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นเรื่องของศิลปะ ดังนั้น การบริหารที่ดีต้องเป็นเรื่องทั้งศาสตร์และศิลป์ประกอบกัน^{๒๗}

การบริหาร เป็นการจัดการอย่างมีระเบียบแบบแผนเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด และทำให้งานดำเนินไปอย่างราบรื่น บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ด้วยความร่วมมือ

^{๒๗} เต๋น ชะเนตียัง, การบริหารงานบุคคล, (กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท., ๒๕๓๓), หน้า ๕๒

ของกลุ่มบุคคล และยังเสนอว่า “การบริหาร” และ “การจัดการ” นั้นบางครั้งอาจให้แทนกันได้ เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่หวังผลขั้นสุดท้ายอย่างเดียวกัน คือ ความสำเร็จของงาน “การบริหาร” ใช้มากในการบริหารรัฐกิจ ส่วน “การจัดการ” ใช้มากในทางธุรกิจหรืออาจกล่าวได้ว่า “การบริหาร” มุ่งเน้นที่การกำหนดนโยบายและการวางแผน ส่วน “การจัดการ” เป็นการนำเอานโยบายและแผนไปดำเนินให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้^{๒๘}

การบริหารงานไม่ว่าจะเป็นรูปแบบผู้นำโครงสร้างระบบราชการและหน้าที่ของผู้บริหาร ในองค์กรแห่งหนึ่งสามารถนำมาประยุกต์ไปใช้กับองค์กร เรียกว่า วิธีที่ดีที่สุด (One Best Way) อย่างไรก็ตามผู้บริหารในแต่ละองค์กรจะเผชิญกับสถานการณ์เฉพาะที่มีเอกลักษณ์ของตัวเอง ไม่มีหลักสากลใดที่สามารถใช้ได้กับทุกปัญหา ผู้บริหารต้องศึกษาการบริหาร โดยมีประสบการณ์ จากกรณีศึกษา (Case Study) จำนวนมากและวิเคราะห์ว่าวิธีการใดที่สามารถใช้ในสถานการณ์ใหม่ ๆ^{๒๙}

การบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participation Management) เป็นแนวทางการบริหาร ที่เปิดโอกาสให้พนักงานเข้ามามีส่วนร่วมในการคิด การวางแผนและการตัดสินใจในงานต่าง ๆ ที่เขามีส่วนรับผิดชอบอยู่ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์กรทำให้พนักงานเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ มีส่วนได้ส่วนเสียกับการดำเนินงานต่าง ๆ ขององค์กร องค์กรใดที่ใช้นโยบายการบริหารแบบนี้เป็นการ แสดงให้พนักงานได้รู้ว่าฝ่ายบริหารเห็นความสำคัญของพนักงานที่มีต่อความสำเร็จขององค์กร ทำให้เกิดความรู้สึกที่ดี มีความภูมิใจ และรับผิดชอบต่องานอย่างเต็มที่ซึ่งเป็นการจูงใจในการทำงานที่ ดีวิธีหนึ่ง^{๓๐}

๒.๒.๔ หลักสำคัญของการบริหารที่ดี คือ

๑) การบริหารเป็นการทำงานกับคนและโดยอาศัยคน หมายความว่า การบริหาร เป็นกระบวนการทางสังคม คือ อาศัยกลุ่มคนที่รวมกันทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กร ผู้บริหารจะต้องรับผิดชอบต่อสำเร็จโดยอาศัยความร่วมมือของบุคคลอื่น มิฉะนั้นจะทำงานไม่สำเร็จ สำคัญของการบริหารในข้อนี้แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จจะต้องมีสิ่งต่าง ๆ

^{๒๘} ทงหล่อ เดชไทย, หน่วยที่ ๑ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสาธารณสุข, (นนทบุรี : มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๓๕), หน้า ๕.

^{๒๙} สมยศ นาวิการ, การบริหารเชิงกลยุทธ์, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๙), หน้า ๑๒.

^{๓๐} สุพิณ เกษาคุปต์, การจัดการปฏิบัติงาน, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๔), หน้า ๒-๓.

เหล่านี้ คือ มีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ดี มีความเป็นผู้นำและสามารถทำงานเป็นทีมได้ มีความสามารถในการปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้หากมีการเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์ และมีความสามารถทำให้งานบรรลุเป้าหมายได้

๒) การบริหารทำให้งานบรรลุเป้าหมายขององค์กร เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ขององค์กร ต้องอาศัยความร่วมมือกันของคนทุกคนจึงจะทำให้สำเร็จ ลงได้เป้าหมายเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้บริหาร จะต้องทำให้บรรลุได้นั้น จะต้องมึลักษณะสำคัญ ๓ ประการ คือ เป้าหมายต้องสูงแล้วสามารถ ทำให้สำเร็จ หากเป้าหมายสูงเกินไปก็ทำให้สำเร็จไม่ได้ เป้าหมายต่ำเกินไปก็ไม่มีคุณค่า ประการที่สอง การจะไปถึงเป้าหมายจะต้องมีระบบงานที่ดีมีแผนงานที่มีประสิทธิภาพ ประการสุดท้าย จะต้องระบุเวลาที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายนั้น

๓) การบริหารเป็นการสมดุระหว่างประสิทธิผลและประสิทธิภาพ คำว่า ประสิทธิภาพ หมายความว่า ทำงานบรรลุผลสำเร็จตามที่กำหนด ส่วนคำว่า ประสิทธิภาพ หมายความว่า ทำงาน โดยใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดหรือเสียค่าใช้จ่ายต่ำที่สุด การทำงานให้สำเร็จอย่างเดียวไม่พอ แต่จะต้องคำนึงถึงค่าใช้จ่ายที่ประหยัดอีกด้วย การทำให้ได้ทั้งสองอย่าง คือ งานบรรลุผลตามที่ ต้องการและการใช้ทรัพยากรต่ำสุดจึงเป็นความสมดุลระหว่างประสิทธิผลและประสิทธิภาพ

๔) การบริหาร เป็นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นที่รู้จักกัน โดยทั่วไปว่าเราอาศัยในโลกที่มีทรัพยากรจำกัดการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ จึงต้องตระหนัก ๒ ข้อใหญ่ๆ คือ เมื่อใช้ทรัพยากรใดไปแล้วทรัพยากรนั้นจะหมดสิ้นไปไม่สามารถกลับคืนมาใหม่ได้และจะต้อง เลือกรู้ใช้ทรัพยากรให้เหมาะสมอย่าให้เกิดสิ้นเปลืองโดยเปล่าประโยชน์

๕) การบริหารจะต้องเผชิญกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ผู้บริหารที่ประสบ ความสำเร็จจะต้องสามารถคาดคะเนเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างถูกต้องและสามารถปรับตัวเอง ให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงนั้น^{๓๑}

สรุปได้ว่า แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารนั้น จะครอบคลุมถึงหน้าที่ในการบริหาร อันประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์การ การสั่งการหรือการมอบหมายงาน การประสานงาน การรายงาน และการงบประมาณ นอกจากนี้องค์ประกอบที่สำคัญของการบริหารจะประกอบด้วย วัตถุประสงค์ที่แน่นอน ทรัพยากรในการบริหารมีความประสานระหว่างกันและ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการบริหารงาน ซึ่งแนวคิดเหล่านี้จะครอบคลุมไปถึงการบริหารแบบมีส่วนร่วมและ การบริหารเชิงกลยุทธ์

^{๓๑} เสนาะ ดิยาวี, **หลักการบริหาร**, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๔),

๒.๒.๕ ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารที่ดี (GOOD GOVERNANCE)

หลักธรรมาภิบาล (GOOD GOVERNANCE) หมายถึง หลักในการปกครอง การบริหาร การจัดการ การควบคุมดูแลกิจการต่าง ๆ ให้เป็นไปในครรลองธรรม ประกอบด้วยองค์ประกอบ ๑๐ หลัก ได้แก่ หลักประสิทธิผล หลักประสิทธิภาพ หลักการตอบสนอง หลักการรับผิดชอบต่อสังคม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักการกระจายอำนาจ หลักนิติธรรม หลักความเสมอภาค และหลักการมุ่งฉันทามติ เพื่อความเข้าใจ ที่ตรงกัน

คำว่า ธรรมาภิบาล หรือ “GOOD GOVERNANCE” ได้ปรากฏขึ้นมาเมื่อ ๑๐ กว่าปีที่แล้ว โดยเกิดขึ้นครั้งแรกในปี ๑๙๘๙ และได้เข้ามาในประเทศไทยในช่วงปีวิกฤติเศรษฐกิจ ๒๕๔๐ ในขณะที่นั้น สังคมเศรษฐกิจไทยได้รับความบอบช้ำจากวิกฤติดังกล่าวอย่างมาก จนต้องได้รับความช่วยเหลือจาก IMF (International Monetary Fund) ซึ่งรัฐบาลไทยในขณะนั้น ได้ให้คำมั่นสัญญา “IMF” ว่าจะต้องสร้าง “Good governance” ขึ้นในการบริหารจัดการในภาครัฐ ดังที่กำหนดไว้ในหนังสือ แสดงเจตจำนงที่รัฐบาลไทยได้ทำไว้กับ IMF

ศัพท์คำว่า “GOOD GOVERNANCE” มีการใช้แพร่หลายมากขึ้นโดยเฉพาะกลุ่มผู้ที่ศึกษาเกี่ยวกับการบริหาร โดยใช้คำแตกต่างกัน เช่น อาจารย์ธีรยุทธ บุญมี ใช้คำว่า ธรรมรัฐ นายอนันต์ ปันยารชุน ใช้คำว่า ธรรมาภิบาล ส่วนอนุกรรมการบัญญัติศัพท์ของ ก.พ. ใช้คำว่า การบริหารจัดการที่ดี ส่วนทางราชบัณฑิตยสถาน ใช้คำว่า วิธีการปกครองที่ดี โดยนัยนี้

“GOOD GOVERNANCE” จึงเป็นการมองโลกสมัยใหม่ที่ เป็นโลกที่มีรูปแบบของการบริหารแตกต่างจากเดิม และมีความจำเป็นที่ต้องยึดเป้าหมายของงานเป็นหลัก ประเทศก็ต้องมีกลไกในการทำงาน ซึ่งได้แก่ รัฐบาลและระบบราชการ สิ่งทีกลไกต้องผลิตให้ได้ก็คือ บริการ การพัฒนา หรืออะไรก็แล้วแต่ที่เป็นผลจากกลไกอันนั้น ผลที่ว่านี้เราต้องคาดว่าจะเป็นผลดี คือ ประชาชนไม่ทุกข์ยากมีฐานะร่ำรวยขึ้น ฉลาดขึ้น ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ ประเทศพัฒนาขึ้นและสังคมดีขึ้น เป็นต้น

๒.๒.๖ การบริหารที่ดี ตามหลักธรรมาภิบาล

๑. หลักนิติธรรม คือ การตรากฎหมายและบังคับใช้กฎหมายอย่างเป็นธรรม รวมทั้งการใช้ อำนาจรัฐอย่างเป็นธรรม

๒. หลักคุณธรรม มีจุดมุ่งหมายที่จะให้การบริหารบ้านเมืองและสังคม ยึดมั่นในความ ถูกต้อง ดีงาม ทั้งในแง่ของศีลธรรม จริยธรรม วัฒนธรรม และปทัสฐานที่สังคมยอมรับว่าเป็น แบบอย่าง หรือครรลองที่พึงปฏิบัติ

๓. หลักความโปร่งใส เป็นเรื่องของการกระทำกิจการใด ๆ ด้วยความเปิดเผย ต่อสาธารณชน และสามารถตรวจสอบได้ โดยเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกประเมินผลการทำงาน อย่างเต็มที่

๔. หลักการมีส่วนร่วม ต้องจัดให้ผู้เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม คนที่มีส่วนร่วมคือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการทำงานของหน่วยงานนั้น (ผู้มีส่วนร่วม เรียกว่า stakeholders)

๕. หลักความรับผิดชอบและตรวจสอบได้ ผู้ใช้อำนาจต้องยินดีรับผิดชอบต่อผลการกระทำ หรือการตัดสินใจของตนเอง ไม่ว่าทิศทางใดก็ตาม

๖. หลักความคุ้มค่า มีการใช้ทรัพยากรที่เกี่ยวข้องอย่างระมัดระวังและมีคุณภาพ ทั้งคุณภาพในเชิงทักษะฝีมือการทำงาน และคุณภาพในเชิงนามธรรม

๗. หลักคุณภาพหรือมาตรฐาน การบริหารจัดการที่ดีต้องมีกลไกที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพ คือต้องรู้ว่า จะต้องทำอะไร มาตรฐานหรือกติกาอะไร ใครเป็นผู้รับผิดชอบ เพื่อจะได้สามารถตรวจสอบได้ว่ากลไกนั้นมีอยู่ และเป็นไปอย่างไรที่พึงประสงค์หรือไม่

๘. หลักความพึงพอใจ เมื่อองค์กรเรียกร้องให้ผู้ที่เกี่ยวข้องอุทิศตนและเสียสละแก่องค์กร องค์กรก็จำเป็นต้องตอบสนองต่อความต้องการของบุคคลในองค์กรนั้นในระดับหนึ่งด้วย การสร้างความพึงพอใจให้ทุกฝ่าย กระทำได้โดยใช้หลักดุลยภาพ การสร้างดุลยภาพนี้ ต้องมีกลไกที่ชัดเจน และถ้ามีความขัดแย้งกันของความพึงพอใจ ต้องมีกระบวนการควบคุมตรวจสอบดูแลมาตรฐานด้วย รายละเอียดในเรื่องนี้หน่วยงานแต่ละแห่งต้องกำหนดเอง

โดยรวมแล้ว หลักการของ GOOD GOVERNANCE ประกอบด้วย ๑. การบริหารที่มีความโปร่งใส ๒. การบริหารแบบมีส่วนร่วม ๓. มีกลไกควบคุมทุกจุด เพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ ทั้ง ๓ ประการ นี้ต้องไปด้วยกัน อาจจะเน้นในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แต่ต้องมีครบทั้ง ๓ องค์ประกอบ หรือที่รู้จักกันในหลักธรรมาภิบาล

๒.๒.๗ กระบวนการในการบริหารที่ดี ๑๐ ประการ คือ

๑) การวางแผน (Planning) หมายถึง การกำหนดงานหรือวิธีการปฏิบัติงานไว้เป็นการล่วงหน้าโดยเกี่ยวกับการคาดการณ์ (Forecasting) การกำหนดวัตถุประสงค์ (Set Objective) การพัฒนากลยุทธ์ (Develop Strategies) ในการวางแผนซึ่งต้องคำนึงถึงนโยบาย (Policy) เพื่อให้แผนงานที่กำหนดขึ้นไว้มีความสอดคล้องต้องกันในการดำเนินงาน

๒) การจัดการ (Organizing) หมายถึง การพัฒนาระบบการทำงานเพื่อให้งานต่าง ๆ สามารถดำเนินไปโดยมีการประสานงานกันอย่างดี

๓) การจัดคนเข้าทำงาน (Staffing) หมายถึง การจัดหาบุคคลเข้าปฏิบัติงานให้เหมาะสมตามตำแหน่งหน้าที่ที่รับผิดชอบ

๔) การตัดสินใจ (Decision) หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการที่จะตัดสินใจแยกแยะและวิเคราะห์ออกมาให้ได้ว่าในการทำงานจะต้องมีการตัดสินใจในเรื่องใดบ้าง

๕) การสั่งการ (Directing) หมายถึง การศึกษาวิธีการวินิจฉัยสั่งการ รวมทั้งการควบคุมงานและนิเทศงาน ตลอดจนศิลปะในการบริหารงานที่จะทำให้การทำงานประจำวันของเจ้าหน้าที่ทุกคนเป็นไปด้วยดี

๖) การควบคุม (Controlling) หมายถึง การร่วมมือประสานงาน เพื่อการดำเนินการเป็นไปด้วยดีและราบรื่น ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการที่จะทำการประสานงานดีขึ้นและดำเนินการแก้ไขเมื่อเกิดปัญหาขึ้น

๗) การร่วมมือประสานงาน (Co-ordinating) หมายถึง การประสานงานให้ผู้ปฏิบัติงานทุกฝ่ายมีความเข้าใจในงาน เข้ามาร่วมทำงานกันอย่างพร้อมเพรียง ข้อตกลงของการประสานงาน คือความร่วมมือซึ่งเป็นเรื่องของ “จิตใจ”

๘) การสื่อข้อความ (Communicating) หมายถึง การผ่านข่าวสารข้อมูลและความเข้าใจ เพื่อที่จะให้ผู้ใต้บังคับบัญชาหรือบุคคลอื่นเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามที่ต้องการ

๙) การรายงานผล (Reporting) หมายถึง การรายงานผลการปฏิบัติของหน่วยงาน ให้แก่ผู้บริหารและสมาชิกของหน่วยงานได้ทราบความเคลื่อนไหวของการดำเนินงาน ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ (Public Relation) แจ้งให้ประชาชนทราบ ซึ่งโดยทั่วไปการรายงานจะหมายถึงวิธีการของสถาบันหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการให้ข้อมูลแก่ผู้สนใจมาติดต่อสอบถาม ผู้บังคับบัญชาผู้ร่วมงาน ความสำคัญของการรายงานนั้นจะต้องตั้งอยู่บนรากฐานของความเป็นจริง

๑๐) การงบประมาณ (Budgeting) หมายถึง การงบประมาณ โดยศึกษาให้ทราบถึงระบบและกรรมวิธีในการบริหารเกี่ยวกับงบประมาณและการเงิน ตลอดจนการใช้งบประมาณในการควบคุมงาน^{๓๒}

กล่าวโดยสรุปแล้ว ธรรมาภิบาล (Good Governance) หมายถึง การบริหารจัดการที่ดีมีประสิทธิภาพ เน้นการเชื่อมโยงส่วนต่าง ๆ ของสังคมให้มีการสนับสนุนซึ่งกันและกัน ความเป็นธรรมทั้งในความคิดและการปฏิบัติที่มีจุดมุ่งหมายเดียวกัน มีความเสมอภาครับผิดชอบ โปร่งใส คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก อันจะเป็นพลังขับเคลื่อนองค์การไปสู่ความสำเร็จอย่างมั่นคง และมีการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป ซึ่งประกอบไปด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

^{๓๒} พงษ์ศักดิ์ ปัญจพรผล, องค์การและการจัดการ, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันราชภัฏนครปฐม, ๒๕๔๒), หน้า ๖๔-๖๒.

ตารางที่ ๒.๕ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารที่ดี

นักวิชาการ	แนวคิดหลัก
เด่น ชะเนตียัง, (๒๕๓๓, หน้า ๕๒).	การบริหาร มีลักษณะเป็นทั้งศาสตร์และศิลปะ เพราะมีองค์ประกอบของความรู้ มีหลักเกณฑ์ และทฤษฎี ที่เกิดจากการศึกษาค้นคว้าเชิงวิทยาศาสตร์ ในทางปฏิบัติจะขึ้นอยู่กับความสามารถ ของผู้บริหารแต่ละคนที่จะนำไปปรับหรือประยุกต์ใช้
ทองหล่อ เดชไทย, (๒๕๓๕, หน้า ๕).	การบริหาร เป็นการจัดการอย่างมีระเบียบแบบแผน เกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด และทำให้งานดำเนินไปอย่างราบรื่น บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ด้วยความร่วมมือของกลุ่มบุคคล
สมยศ นาวิการ, (๒๕๓๙, หน้า ๑๒).	การบริหารงานไม่ว่าจะเป็นรูปแบบผู้นำโครงสร้างระบบราชการและหน้าที่ของผู้บริหาร ในองค์การแห่งหนึ่งสามารถนำมาประยุกต์ไปใช้กับองค์การ เรียกว่า วิธีที่ดีที่สุด (One Best Way)
สุพิณ เกชาคุปต์, (๒๕๔๔, หน้า ๒-๓).	การบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participation Management) เป็นแนวทางการบริหาร ที่เปิดโอกาสให้พนักงานเข้ามามีส่วนร่วมในการคิด การวางแผนและการตัดสินใจในงานต่าง ๆ
เสนาะ ตีเยาว์, (๒๕๔๔, หน้า ๑-๒).	การบริหารเป็นการทำงานกับคนและโดยอาศัยคน หมายความว่า การบริหาร เป็นกระบวนการทางสังคม คืออาศัยกลุ่มคนที่รวมกันทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์การ
พงษ์ศักดิ์ ปัญจพรผล, (๒๕๔๒, หน้า ๖๔-๖๒).	กระบวนการในการบริหารที่ดี ๑๐ ประการ คือ ๑) การวางแผน ๒) การจัดการ ๓) การจัดคนเข้าทำงาน ๔) การตัดสินใจ ๕) การสั่งการ ๖) การควบคุม ๗) การร่วมมือประสานงาน ๘) การสื่อข้อความ ๙) การรายงานผล ๑๐) การงบประมาณ

๒.๒.๘ ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารที่ดีในทางพระพุทธศาสนา

จากประมวลทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารมีแนวคิดที่นำเสนอไว้หลากหลายประเด็น ดังนี้

พระพุทธเจ้าทรงเปลี่ยนแนวความคิดเกี่ยวกับมนุษย์และจุดมุ่งหมายของมนุษย์จากแนวเดิมซึ่งเป็นความคิดตามหลักศาสนาพราหมณ์และลัทธิอื่น ๆ พระพุทธองค์ทรงสอนว่า การยึดมั่นในตัวตน (อัตตา) ทำให้เกิดความทุกข์ขึ้นในสังคัม ทำให้คนเราคิดถึงตัวเองมากกว่าสังคัม ส่วนการละตัวตนจะทำให้คนเรามีความสำนึกต่อสังคัมได้มากขึ้น การละตัวตนจะต้องอาศัยการจัดระบบสังคัมเสียใหม่ แต่การเสนอให้เปลี่ยนแปลงสังคมย่อมติดขัดที่ผู้ปกครองซึ่งรักษาอำนาจของตนเนื่องจากตนมีฐานะที่ดีอยู่แล้ว ดังนั้น จึงได้เสนอหลักการบริหารทางพระพุทธศาสนาที่ถือว่าเป็นต้นแบบของการบริหารที่มาตั้งแต่สมัยพุทธกาล ดังนี้^{๓๓}

๑) ในการบัญญัติพระวินัย มีการบัญญัติพระวินัยเพื่อใช้ปกครองสงฆ์หรือใช้เป็นหลักปฏิบัติของพระภิกษุ แต่พระวินัยนั้นเป็นพุทธบัญญัติทั้งหมดหาใช่สงฆ์หรือผู้แทนสงฆ์เป็นผู้บัญญัติ อย่างไรก็ตามรัฐสภาเป็นผู้บัญญัติกฎหมายในระบอบประชาธิปไตยไม่ จุดประสงค์ในการบัญญัติพระวินัยก็เพื่อให้สงฆ์อยู่ร่วมกันด้วยดีพ้นจากมลทินและกิเลสต่าง ๆ ทำให้ประชาชนเกิดความเลื่อมใสและเป็นเครื่องส่งเสริมการปฏิบัติธรรม ดังข้อความว่า “คูรภิกษุทั้งหลาย เพราะเหตุนี้แล เราจักบัญญัติสิกขาบทแก่ภิกษุทั้งหลาย อาศัยอำนาจประโยชน์ ๑๐ ประการ คือ เพื่อความดีแห่งสงฆ์ ๑ เพื่อความสำราญแห่งสงฆ์ ๑ เพื่อข่มผู้เกี้ยวมาก ๑ เพื่ออยู่สำราญแห่งภิกษุผู้มีศีลเป็นที่รัก ๑ เพื่อป้องกันอาสวะอันเกิดในปัจจุบัน ๑ เพื่อกำจัดอาสวะอันจักบังเกิดในอนาคต ๑ เพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส ๑ เพื่อความเลื่อมใสยิ่งของชุมชนที่เลื่อมใสแล้ว ๑ เพื่อความตั้งมั่นแห่งพระสัทธรรม ๑ เพื่อถือตามพระวินัย ๑”^{๓๔}

๒) ในด้านการบริหารพระวินัยในสมัยเมื่อยังมีพระสาวกไม่มากนัก พระพุทธองค์ทรงบริหารพระศาสนาด้วยพระองค์เอง โดยมีพระสาวกที่สำคัญ เช่น พระสารีบุตร และพระมหาโมคคัลลานะ ช่วยแบ่งเบาภาระบ้างตามความจำเป็น ต่อมาเมื่อมีพระสาวกเพิ่มขึ้นและมีผู้ขอเข้าอุปสมบทในพุทธศาสนามากขึ้น ก็ได้ทรงอนุญาตให้พระสาวกให้อุปสมบทแก่ผู้เข้ามาขอบวชได้ โดยให้ผู้ขอบวชเปล่งวาจาถึงพระรัตนตรัยเป็นสรณะ ครั้นต่อมา เมื่อภิกษุเพิ่มขึ้นอีกทรงมอบความเป็นใหญ่ให้แก่สงฆ์ในการทำกิจกรรมทั้งปวงของพุทธศาสนา เช่น การให้บรรพชาอุปสมบท การกรานกฐิน การกำหนดเขตสีมา การระงับอธิกรณ์ เป็นต้น ซึ่งเท่ากับมอบให้สงฆ์เป็นผู้บริหารงานพระศาสนาตามระเบียบที่ได้

^{๓๓} ปรีชา ช่างขวัญยืน, *ความคิดทางการเมืองในพระไตรปิฎก*, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๓), หน้า ๔๒-๔๓.

^{๓๔} อัง.ทุก.(ไทย), ๒๐/๔๓๖/๑๑๐.

ทรงกำหนดไว้นั่นเอง ส่วนการบริหารคณะสงฆ์ในรูปองค์กร เช่น มหาเถรสมาคมนั้นไม่บัญญัติในพระวินัย แต่ก็ไม่ได้ขัดพระวินัย เป็นต้น

๓) ด้านอิทธิพลของสงฆ์ สถาบันตุลาการทางพระพุทธศาสนามีลักษณะบางอย่างคล้ายกับสถาบันตุลาการทางอาณาจักร มีกฎหมายหรือระเบียบที่สังคมวางไว้เป็นบรรทัดฐานแห่งการกระทำของบุคคลในสังคม ป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำหรือความประพฤติที่เป็นปฏิปักษ์ต่อความสงบสุขของสังคม ฝ่ายอาณาจักรมีกฎหมายเป็นหลักในการปกครอง ส่วนฝ่ายพุทธจักรมีวินัยเป็นหลักทั้งฝ่ายอาณาจักรและพุทธจักรมีกระบวนการพิจารณาคดีหรืออิทธิพลและมีวิธีลงโทษตามโทษานุโทษ แต่ลักษณะการลงโทษตามพระวินัยกับโทษของกฎหมายบ้านเมืองมีข้อแตกต่างกันมาก ความผิดที่ร้ายแรงบางอย่างของบรรพชิต เช่น ความผิดทางเพศ สำหรับฝ่ายอาณาจักรอาจไม่ถือว่าเป็นผิด เป็นต้น

ตารางที่ ๒.๖ ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารที่ดีในทางพระพุทธศาสนา

นักวิชาการ	แนวคิดหลัก
ปรีชา ช่างขวัญยืน, (๒๕๕๓, หน้า ๔๒-๔๓).	พระพุทธองค์ทรงสอนว่า การยึดมั่นในตัวตน (อัตตา) ทำให้เกิดความทุกข์ขึ้นในสังคม ทำให้คนเราคิดถึงตัวเองมากกว่าสังคม ส่วนการละตัวตนจะทำให้คนเรามีความสำนึกต่อสังคมได้มากขึ้น
อง.ทุก.(ไทย), ๒๐/๔๓๖/๑๑๐.	มีการบัญญัติพระวินัยเพื่อใช้ปกครองสงฆ์หรือใช้เป็นหลักปฏิบัติของพระภิกษุ แต่พระวินัยนั้นเป็นพุทธบัญญัติทั้งหมดหาใช่สงฆ์หรือผู้แทนสงฆ์เป็นผู้บัญญัติอย่างที่รัฐสภาเป็นผู้บัญญัติกฎหมายในระบอบประชาธิปไตยไม่ จุดประสงค์ในการบัญญัติพระวินัย ก็เพื่อให้สงฆ์อยู่ร่วมกันด้วยดีพ้นจากมลทินและกิเลสต่าง ๆ ทำให้ประชาชนเกิดความเลื่อมใสและเป็นเครื่องส่งเสริมการปฏิบัติธรรม

๒.๓ ข้อมูลบริบทเรื่องที่วิจัย

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เรื่อง “การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” มีบริบทดังต่อไปนี้

การบริหารกิจการคณะสงฆ์เป็นภาระหน้าที่โดยตรงของพระสังฆาธิการที่มีความสำคัญต่อพระศาสนาเป็นอย่างยิ่ง ดังเช่นที่ความเรียบร้อยดีงามของประเทศชาติเกิดได้จากความสำเร็จ

ของการบริหารจัดการของแต่ละชุมชน ฉะนั้น ความสำเร็จของการบริหารจัดการกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการในแต่ละระดับ ฉะนั้น โดยที่ขอบข่ายของการบริหารนี้ หมายถึง งานทั้ง ๖ ด้าน ได้แก่ ด้านการปกครอง ด้านการศาสนศึกษา ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์และด้านการสาธารณูปการ ดังนั้น ในหัวข้อแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารกิจการคณะสงฆ์นี้ ผู้วิจัยจึงได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับแนวคิดของภาระงานด้านการปกครอง และแนวคิดเกี่ยวกับผู้ปฏิบัติหน้าที่โดยตรงคือ ภารกิจของคณะสงฆ์และพระสังฆาธิการ

๒.๓.๑ ความหมายของพระสังฆาธิการ

คำว่า พระสังฆาธิการ มาจากคำว่า สังฆ และ คำว่า อธิการ รวมเป็นพระสังฆาธิการ แปลตามรูปศัพท์ว่า พระภิกษุผู้ทำงานโดยสิทธิขาดในทางคณะสงฆ์ หรือภิกษุผู้ทำงานในคณะสงฆ์ โดยมีอำนาจเต็มตามตำแหน่ง พระสังฆาธิการ จึงหมายถึง พระภิกษุผู้ดำรงตำแหน่งปกครองคณะสงฆ์

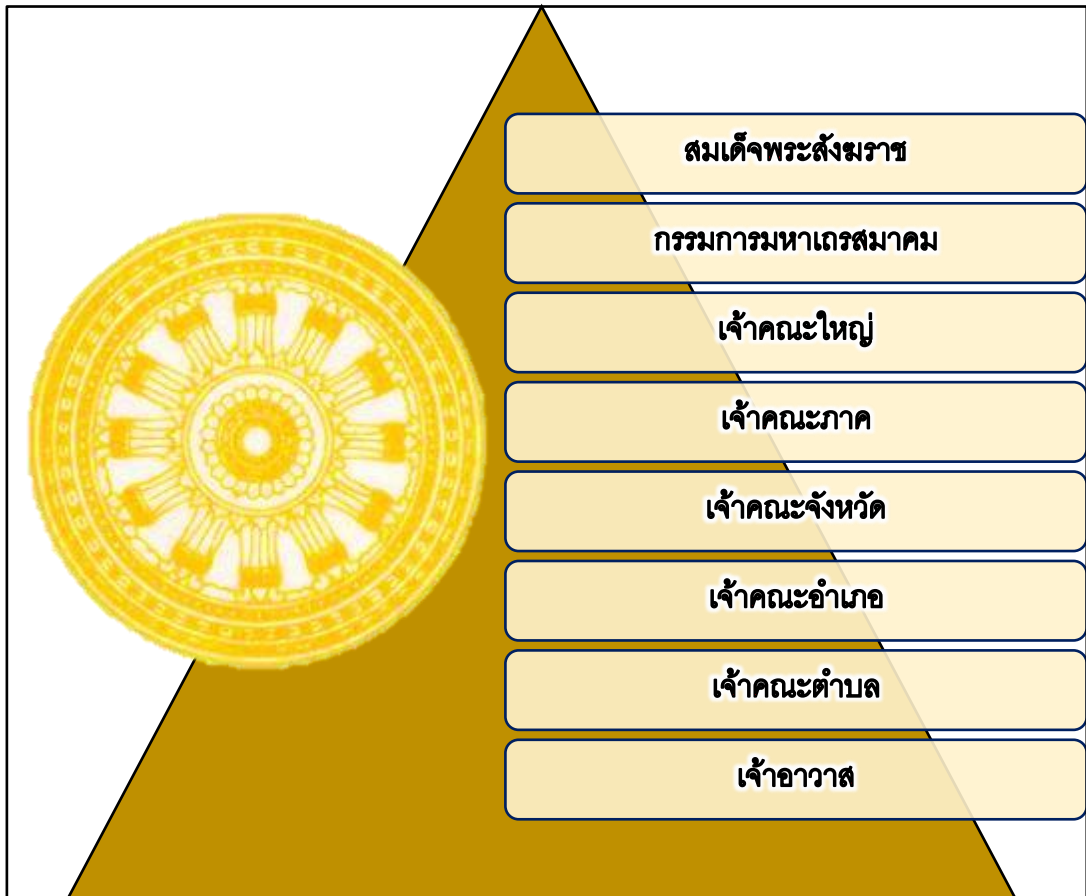
จากความหมายข้างต้น พระสังฆาธิการ จึงเป็นภิกษุผู้ดำรงตำแหน่งปกครองคณะสงฆ์ตามกฎหมายเถรสมาคม ฉบับที่ ๒๔ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ว่าด้วยการแต่งตั้งถอดถอนพระสังฆาธิการ โดยกำหนดตำแหน่งพระภิกษุดำรงตำแหน่งปกครองคณะสงฆ์ตามลำดับชั้นไว้ อันได้แก่ ระดับเจ้าคณะใหญ่ เจ้าคณะภาค รองเจ้าคณะภาค เจ้าคณะจังหวัด รองเจ้าคณะจังหวัด เจ้าคณะอำเภอ รองเจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะตำบล รองเจ้าคณะตำบล เจ้าอาวาส รองเจ้าอาวาส และผู้ช่วยเจ้าอาวาส พระภิกษุผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว จะมีอำนาจเต็มตามกฎหมายคณะสงฆ์ กฎ มติ คำสั่งของมหาเถรสมาคม โดยครอบคลุมงานทุกส่วนในเขตปกครองหรือในวัด พระสังฆาธิการ จึงมีลักษณะความเป็นผู้นำในการบริหารงานพระศาสนา โดยใช้หลักธรรมในพระพุทธศาสนา

๒.๓.๒ ประเภทของพระสังฆาธิการ

พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้ระบุประเภทของตำแหน่งพระสังฆาธิการระดับต่าง ๆ ซึ่งจำแนกได้ ดังนี้

๑. เจ้าคณะใหญ่
๒. เจ้าคณะภาค รองเจ้าคณะภาค
๓. เจ้าคณะจังหวัด รองเจ้าคณะจังหวัด
๔. เจ้าคณะอำเภอ รองเจ้าคณะอำเภอ
๕. เจ้าคณะตำบล รองเจ้าคณะตำบล
๖. เจ้าอาวาส รองเจ้าอาวาส ผู้ช่วยเจ้าอาวาส

เจ้าคณะและเจ้าอาวาสดังกล่าวนี้ เป็นผู้ทำงานคณะสงฆ์อย่างมีอำนาจเต็มตามกฎหมาย และครอบคลุมงานทุกส่วนในเขตปกครองหรือในวัด ส่วนรองเจ้าคณะ รองเจ้าอาวาส และผู้ช่วยเจ้าอาวาส จะมีอำนาจหน้าที่เต็มตามตำแหน่ง ก็เพราะได้รับการมอบหมาย จึงบัญญัตินามว่า พระสังฆาธิการ ซึ่งเทียบได้กับข้าราชการของฝ่ายบ้านเมือง ส่วนเลขานุการเจ้าคณะและเลขานุการรองเจ้าคณะ ไม่จัดว่าเป็นพระสังฆาธิการ เพราะเป็นแต่เพียงผู้ทำการเลขานุการเท่านั้น

แผนภาพที่ ๒.๒ แสดงโครงสร้างการปกครองคณะสงฆ์ไทยตามระดับชั้น (ส่วนภูมิภาค)

๒.๓.๓ ความสำคัญของพระสังฆาธิการ

พระสังฆาธิการเป็นผู้ปกครองดูแลคณะสงฆ์ในเขตปกครองและวัดให้เป็นไปตามพระธรรมวินัย กฎหมาย กฎมหาเถรสมาคม ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง มติ ประกาศ และพระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช มีหน้าที่ที่ควบคุมและส่งเสริมการรักษาความเรียบร้อยดีงามของคณะสงฆ์ จัดการและพัฒนา การศาสนศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การเผยแผ่พระพุทธศาสนา การสาธารณูปการ และการสาธารณสงเคราะห์ให้เป็นไปด้วยดี พระสังฆาธิการจึงมีความสำคัญในการดูแลพระภิกษุ สามเณร ดูแลวัดให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ให้พระภิกษุ สามเณร มีจริยาวัตรงดงาม ประพฤติปฏิบัติตนให้เป็น

แบบอย่างตามพระธรรมวินัย นับว่าพระสังฆาธิการเป็นผู้ช่วยจรรโลงพระพุทธศาสนาให้ยั่งยืน และพระสังฆาธิการ โดยเฉพาะเจ้าอาวาส รองเจ้าอาวาส และผู้ช่วยเจ้า อาวาสจะต้องบำรุงรักษา จัดการ วัด และสมบัติของวัดให้เป็นไปโดยเรียบร้อย ปกครอง และสอดส่องให้บรรพชิตและคฤหัสถ์ที่พำนัก อยู่ในวัดปฏิบัติตามพระธรรมวินัย และเป็นธุระในการศึกษาอบรม สั่งสอนพระธรรมวินัยแก่บรรพชิต และคฤหัสถ์ ให้ความสะดวกตามสมควรในการบำเพ็ญกุศล

กระทรวงศึกษาธิการได้ระบุถึงความสำคัญของพระสังฆาธิการว่า พระพุทธศาสนาจะเป็น ศาสนาประจำชาติจะเจริญรุ่งเรืองสืบต่อไปได้ ก็ด้วยอาศัยพระสังฆาธิการเป็นสำคัญ เนื่องจาก พระสังฆาธิการเป็นผู้ใกล้ชิดประชาชน โดยเฉพาะพระสังฆาธิการระดับเจ้าอาวาส ซึ่งเป็นที่เคารพ เลื่อมใสศรัทธาของประชาชน ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ เจ้าอาวาสจึงมีอำนาจ หน้าที่ในการ บริหารจัดการวัดให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ^{๓๕}

สำนักงานเจ้าคณะภาค ๑๖ ได้ระบุความสำคัญของพระสังฆาธิการว่า ด้วยขับเคลื่อนการ บริหารกิจการคณะสงฆ์และพระพุทธศาสนาให้ปฏิบัติถูกต้อง เป็นประโยชน์ทั้งงานการศาสนศึกษา การเผยแผ่พระพุทธศาสนา การสาธารณูปการ การศึกษาสงเคราะห์ และการสาธารณสงเคราะห์ ดังนั้น พระสังฆาธิการจึงเป็นพระภิกษุที่ปฏิบัติภารกิจของพระพุทธศาสนา ที่ช่วยส่งเสริมทำนุบำรุง พระพุทธศาสนาให้เจริญรุ่งเรืองและสร้างศรัทธาให้เกิดแก่พุทธศาสนิกชน และสร้างความเข้มแข็ง และความมั่นคงของพระพุทธศาสนาด้วย

๒.๓.๔ อำนาจหน้าที่ของพระสังฆาธิการ

๑. อำนาจหน้าที่เจ้าคณะใหญ่หน เจ้าคณะใหญ่มีอำนาจหน้าที่บริหารคณะสงฆ์ ดังนี้

๑. ดำเนินการปกครองคณะสงฆ์ในหนให้เป็นไปตามพระธรรมวินัย กฎหมาย กฎมหาเถร สมาคม ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง มติ ประกาศ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช

๒. ควบคุม ส่งเสริม รักษาความเรียบร้อยดีงาม การศาสนศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การเผยแผ่พระพุทธศาสนา การสาธารณูปการ การสาธารณสงเคราะห์ ให้ดำเนินไปด้วยดี

๓. วินิจฉัยการลงนิคหกรรม วินิจฉัยข้ออุทธรณ์คำสั่ง หรือคำวินิจฉัยชั้นภาค หรือมีอำนาจ หน้าที่ในกรณีที่ได้รับมอบหมายอย่างอื่นจากมหาเถรสมาคม

๔. แก้ไขข้อขัดข้องของเจ้าคณะภาคให้เป็นไปโดยชอบ

^{๓๕} กระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือพระสังฆาธิการว่าด้วยการคณะสงฆ์และการพระศาสนา, (กรุงเทพมหานคร : กรมการศาสนา, ๒๕๔๐), หน้า ๔๐๔-๔๑๐.

๕. ควบคุมบังคับเจ้าคณะและเจ้าอาวาสตลอดถึงพระภิกษุสามเณร ในข้อบังคับบัญชา หรืออยู่ในเขตปกครองของตน และชี้แจงแนะนำการปฏิบัติหน้าที่ของผู้อยู่ในบังคับบัญชา ให้เป็นไป โดยเรียบร้อย

๖. ตรวจสอบและประชุมพระสังฆาธิการในเขตปกครองของตน

๒. อำนาจหน้าที่ของเจ้าคณะภาค เจ้าคณะภาคมีอำนาจหน้าที่บริหารคณะสงฆ์ ดังนี้

๑. ดำเนินการปกครองคณะสงฆ์ในภาคให้เป็นไปตามพระธรรมวินัย กฎหมาย กฎมหาเถรสมาคม ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง มติ ประกาศ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช

๒. ควบคุม ส่งเสริม รักษาความเรียบร้อยดีงาม การศาสนศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การเผยแผ่พระพุทธศาสนา การสาธารณูปการ การสาธารณสงเคราะห์ ให้ดำเนินไปด้วยดี

๓. วินิจฉัยการลงนิคหกรรม วินิจฉัยข้ออุทธรณ์คำสั่งหรือคำวินิจฉัยชั้นภาค หรือมีอำนาจหน้าที่ในกรณีที่ได้รับมอบหมายอย่างอื่นจากมหาเถรสมาคม

๔. แก้ไขข้อขัดข้องของเจ้าคณะภาคให้เป็นไปโดยชอบ

๕. ควบคุมบังคับเจ้าคณะ และเจ้าอาวาส ตลอดถึงพระภิกษุ สามเณร ในข้อบังคับบัญชา หรืออยู่ในเขตปกครองของตน และชี้แจงแนะนำการปฏิบัติหน้าที่ของผู้อยู่ในบังคับบัญชา ให้เป็นไป โดยเรียบร้อย

๖. ตรวจสอบและประชุมพระสังฆาธิการในเขตปกครองของตน

๓. อำนาจหน้าที่ของเจ้าคณะจังหวัด เจ้าคณะจังหวัดมีอำนาจหน้าที่บริหารคณะสงฆ์ ดังนี้

๑. ดำเนินการปกครองคณะสงฆ์ในจังหวัดให้เป็นไปตามพระธรรมวินัย กฎหมาย กฎมหาเถรสมาคม ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง มติ ประกาศ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช

๒. ควบคุม ส่งเสริม รักษาความเรียบร้อยดีงาม การศาสนศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การเผยแผ่พระพุทธศาสนา การสาธารณูปการ การสาธารณสงเคราะห์ ให้ดำเนินไปด้วยดี

๓. วินิจฉัยการลงนิคหกรรม วินิจฉัยข้ออุทธรณ์คำสั่งหรือคำวินิจฉัยชั้นภาค หรือมีอำนาจหน้าที่ในกรณีที่ได้รับมอบหมายอย่างอื่นจากมหาเถรสมาคม

๔. แก้ไขข้อขัดข้องของเจ้าคณะภาคให้เป็นไปโดยชอบ

๕. ควบคุมบังคับเจ้าคณะ และเจ้าอาวาส ตลอดถึงพระภิกษุ สามเณร ในข้อบังคับบัญชา หรืออยู่ในเขตปกครองของตน และชี้แจงแนะนำการปฏิบัติหน้าที่ของผู้อยู่ในบังคับบัญชา ให้เป็นไป โดยเรียบร้อย

๖. ตรวจสอบและประชุมพระสังฆาธิการในเขตปกครองของตน

๔. อำนาจหน้าที่ของเจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะอำเภอมีอำนาจหน้าที่บริหารคณะสงฆ์ ดังนี้

๑. ดำเนินการปกครองคณะสงฆ์ในอำเภอให้เป็นไปตามพระธรรมวินัย กฎหมาย กฎมหาเถรสมาคม ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง มติ ประกาศ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช

๒. ควบคุม ส่งเสริม รักษาความเรียบร้อยดีงาม การศาสนศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การเผยแผ่พระพุทธศาสนา การสาธารณูปการ การสาธารณสงเคราะห์ ให้ดำเนินไปด้วยดี

๓. วินิจฉัยการลงนิคหกรรม วินิจฉัยข้ออุทธรณ์คำสั่งหรือคำวินิจฉัยชั้นภาค หรือมีอำนาจหน้าที่ในกรณีที่ได้รับมอบหมายอย่างอื่นจากมหาเถรสมาคม

๔. แก้ไขข้อขัดข้องของเจ้าคณะภาคให้เป็นไปโดยชอบ

๕. ควบคุมบังคับเจ้าคณะ และเจ้าอาวาส ตลอดถึงพระภิกษุ สามเณร ในข้อบังคับบัญชา หรืออยู่ในเขตปกครองของตน และชี้แจงแนะนำการปฏิบัติหน้าที่ของผู้อยู่ในบังคับบัญชา ให้เป็นไปโดยเรียบร้อย

๖. ตรวจสอบและประชุมพระสังฆาธิการในเขตปกครองของตน

๕. อำนาจหน้าที่ของเจ้าคณะตำบล เจ้าคณะตำบลมีอำนาจหน้าที่บริหารคณะสงฆ์ ดังนี้

๑. ดำเนินการปกครองคณะสงฆ์ในตำบลให้เป็นไปตามพระธรรมวินัย กฎหมาย กฎมหาเถรสมาคม ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง มติ ประกาศ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช

๒. ควบคุม ส่งเสริม รักษาความเรียบร้อยดีงาม การศาสนศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การเผยแผ่พระพุทธศาสนา การสาธารณูปการ การสาธารณสงเคราะห์ ให้ดำเนินไปด้วยดี

๓. วินิจฉัยการลงนิคหกรรม วินิจฉัยข้ออุทธรณ์คำสั่งหรือคำวินิจฉัยชั้นภาค หรือมีอำนาจหน้าที่ในกรณีที่ได้รับมอบหมายอย่างอื่นจากมหาเถรสมาคม

๔. แก้ไขข้อขัดข้องของเจ้าคณะภาคให้เป็นไปโดยชอบ

๕. ควบคุมบังคับเจ้าคณะ และเจ้าอาวาส ตลอดถึงพระภิกษุ สามเณร ในข้อบังคับบัญชา หรืออยู่ในเขตปกครองของตน และชี้แจงแนะนำการปฏิบัติหน้าที่ของผู้อยู่ในบังคับบัญชา ให้เป็นไปโดยเรียบร้อย

๖. ตรวจสอบและประชุมพระสังฆาธิการในเขตปกครองของตน

๖. อำนาจหน้าที่ของเจ้าอาวาส อำนาจของเจ้าอาวาส หมายถึง การปฏิบัติงานของเจ้าอาวาสเพื่อให้งานที่ปฏิบัติเป็นไปได้อย่างดี เป็นสิ่งที่มีคู่กับหน้าที่เจ้าอาวาส มีไว้เพื่อใช้บังคับบัญชาผู้อยู่ในบังคับบัญชาโดยเฉพาะเกี่ยวกับบรรพชิตและคฤหัสถ์ที่มีอยู่หรือพำนักอาศัยอยู่ในวัดนั้น ดังในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ มาตรา ๓๘ ดังนี้

๑. ห้ามบรรพชิตและคฤหัสถ์ ซึ่งมีได้รับอนุญาตจากเจ้าอาวาสเข้าไปอยู่อาศัยในวัด

๒. สั่งให้บรรพชิต และคฤหัสถ์ซึ่งไม่อยู่ในโอวาทของเจ้าอาวาสออกไปเสียจากวัด

๓. สั่งให้บรรพชิต และคฤหัสถ์ที่มีที่อยู่หรือพำนักอาศัยในวัดทำงานภายในวัด หรือให้ทำทัณฑ์บนหรือให้ขอขมาโทษในเมื่อบรรพชิตหรือคฤหัสถ์ในวัดนั้นประพฤติผิดคำสั่งเจ้าอาวาส ซึ่งได้สั่งโดยชอบด้วยพระธรรมวินัย กฎมหาเถรสมาคม ข้อบังคับ ระเบียบหรือคำสั่งของ มหาเถรสมาคม

๔. ต้องมีบรรยากาศแห่งศาสนกิจอยู่ตลอดเวลา เช่น มีการไหว้พระ มีการสวดมนต์ มีการทำสังฆกรรมเป็นประจำตามพระธรรมวินัย

เจ้าอาวาสมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. บำรุงรักษาวัด จัดกิจกรรม และศาสนสมบัติของวัดให้เป็นไปด้วยดี

๒. ปกครองและสอดส่องให้บรรพชิตและคฤหัสถ์ที่อาศัยอยู่ในวัดนั้น ปฏิบัติตามพระธรรมวินัย กฎมหาเถรสมาคม ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่งของมหาเถรสมาคม

๓. เป็นธุระในการศึกษาอบรมสั่งสอนพระธรรมวินัยให้แก่บรรพชิต และคฤหัสถ์

๔. อำนวยความสะดวกให้แก่พุทธศาสนิกชนในการบำเพ็ญกุศลตามสมควร

เจ้าอาวาส จึงถือได้ว่าเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดภายในวัด เจ้าอาวาสวัดซึ่งเป็นพระสังฆาธิการอันดับที่ ๙ ตามกฎมหาเถรสมาคม เจ้าอาวาสวัดเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อการพระศาสนาอย่างยิ่งใหญ่ เพราะต้องทำหน้าที่เป็นผู้บริหารวัดและเป็นผู้แทนวัด เนื่องจากวัดมีฐานะเป็นนิติบุคคล คือ บุคคลตามกฎหมาย ดังนั้น เจ้าอาวาสจึงมีฐานะเป็นเจ้าพนักงานตามความในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๔๕ กล่าวว่า “ให้ถือว่าพระภิกษุซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในการปกครองคณะสงฆ์และ ไวยาวัจกร เป็นเจ้าพนักงานตามความในประมวลกฎหมายอาญา” ตำแหน่งเจ้าอาวาสจึงเป็นตำแหน่งที่สำคัญยิ่ง และนอกจากนั้น เจ้าอาวาสยังมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพุทธศาสนิกชนมากที่สุดที่จะช่วย จรรโลงพระพุทธศาสนา ปลุกฝังศรัทธาในพระพุทธศาสนาแก่ประชาชน

จากแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทพระสังฆาธิการดังกล่าว สรุปได้ว่า พระสังฆาธิการ คือ ภิกษุผู้มีอายุพรรษาตามคุณสมบัติของพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ไทย และเป็นผู้มีความสามารถในการบริหาร อันเป็นความเชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ จนได้รับการยอมรับเชื่อถือจากคณะสงฆ์และพุทธศาสนิกชนทั่วไป ให้เป็นผู้รับผิดชอบงานคณะสงฆ์ในด้านต่าง ๆ อันเหมาะสมต่อความรู้ความสามารถของพระภิกษุรูปนั้น ๆ โดยมีการพิจารณาถ่วงรอนด้วยระบบพระธรรมวินัยและพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ และกฎมหาเถรสมาคม จึงทำหน้าที่ดำรงตำแหน่งพระสังฆาธิการมีความถูกต้องยุติธรรม และได้รับการยอมรับโดยทั่วไป

การควบคุมและส่งเสริมการรักษาความเรียบร้อยดีงาม หมายถึง งานในหน้าที่ของพระสังฆาธิการในการปกครองดูแลพระภิกษุ-สามเณร ในเขตการปกครองของตนให้เป็นไปด้วยดี

ความเรียบร้อยถูกต้องตามหลักพระธรรมวินัยและตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ ทั้งนี้ คำว่า “การปกครอง” แปลว่า การควบคุมดูแลรักษา ควบคุมให้ท่านอยู่ในที่ที่ท่านควรอยู่^{๓๖}

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า งานการควบคุมและส่งเสริมการรักษาความเรียบร้อยดีงามเป็นงานเกี่ยวกับการปกครองพระภิกษุ-สามเณร ตลอดจนคฤหัสถ์ที่อยู่ภายในวัดให้ประพฤติปฏิบัติตนให้ถูกต้อง เรียบร้อยดีงาม

๒.๓.๕ บทบาทของพระสังฆาธิการในด้านการปกครอง

การบริหารหมู่คณะ คือ การปกครองดูแล ตลอดทั้งแนะนำสั่งสอน อบรม พระภิกษุ สามเณร และคฤหัสถ์ ที่มีที่อยู่หรือพำนักอยู่ในวัดให้ประพฤติอยู่ในพระธรรมวินัย ตามกฎหมายของบ้านเมือง กฎข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง และการประกาศของมหาเถรสมาคม^{๓๗}

งานปกครองเป็นงานที่ลึกซึ้งกว้างขวางยิ่งใหญ่อันยิ่งกว่างานทั้งหลายและเป็นงานที่ทำไม่เสร็จต้องคอยปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมแก่สภาพการณ์ปัจจุบันอยู่ตลอดเวลา ถ้าวางปกครองดำเนินไปอย่างใดงานอื่น ๆ ก็ดำเนินไปอย่างนั้น ถ้าวางปกครองดำเนินไปไม่ได้ งานบริหารลักษณะอื่น ๆ ก็ดำเนินไปไม่ได้เช่นกัน^{๓๘}

ทั้งนี้ บทบาทของพระสังฆาธิการในด้านการปกครองนั้น ยังได้มีการตั้งความคาดหวังถึงการแสดงบทบาทที่พึงประสงค์ของพระสังฆาธิการ ไว้ว่า

(๑) รัฐและมหาเถรสมาคม ควรร่วมกำหนดนโยบายให้พุทธศาสนิกชนไปวัดในวันอาทิตย์ เพื่อปลูกฝังให้คนไทยใกล้ชิดศาสนธรรมและสามารถนำหลักศาสนธรรมปรับใช้ในวิถีชีวิตของตนได้

(๒) สถาบันผลิตพระสังฆาธิการ ควรกำหนดนโยบาย แผนและมาตรการในการพัฒนาศักยภาพของพระสงฆ์ให้เป็นผู้มีความพร้อมในด้านการบริหารวัดเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้เป็นแหล่งฟื้นฟูและพัฒนาจิตใจและพัฒนาตนให้ถึงพร้อมในการปฏิบัติภารกิจทั้ง ๖ ด้าน ของคณะสงฆ์รวมทั้งเป็นกัลยาณมิตรของศาสนิกชน สามารถปลูกฝังและฝึกอบรมให้เยาวชนมีสัมมาทิฐิในการดำรงชีวิต

(๓) วัด ควรปรับเปลี่ยนบทบาทให้ทันกับสังคมในเชิงรุก คือ จัดโครงการและกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยรวมและมีบทบาทในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนโดยตั้งเอา

^{๓๖} พระเทพปริยัติสุธี (วรวิทย์ คงคปญโญ), เอกสารประกอบคำบรรยาย เรื่องการคณะสงฆ์และการพระศาสนา, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๐), หน้า ๘๗.

^{๓๗} พระราชญาณวิสิฐ (เสริมชัย ชยมงคล), การบริหารวัด, พิมพ์ครั้งที่ ๗, (นครปฐม : เพชรเกษมการพิมพ์, ๒๕๔๘), หน้า ๑๓๐.

^{๓๘} พระพุทธวรญาณ (ทองย้อย กิตติทินโน), ธรรมญาณนิพนธ์: ๑๐๐ ปี พระพุทธวรญาณ, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๕), หน้า ๖๖-๖.

ศาสนิกชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของวัดและพระเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาสังคมและชุมชน มีภาครัฐสนับสนุนงบประมาณ

(๔) มหาเถรสมาคม ควรมีมาตรการให้ยุติพุทธพาณิชย์ อันเป็นการลดความศรัทธาของศาสนิกชน

(๕) พระสงฆ์ ควรเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านศีลธรรมและจรรยา เพื่อปลูกศรัทธาให้เกิดขึ้นกับประชาชนในท้องถิ่น

(๖) ฝ่ายปกครองคณะสงฆ์ทุกระดับ ควรให้ความสำคัญแก่วัดและพระสงฆ์ที่มีบทบาทให้การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและพัฒนาเยาวชนและศาสนิกชนในแต่ละบทบาทหน้าที่ตามภารกิจคณะสงฆ์ เช่น สนับสนุนด้านงบประมาณ ความก้าวหน้าด้านสมณศักดิ์ การพัฒนาศักยภาพและเชิดชูยกย่องให้เป็นที่ประจักษ์แก่หมู่คณะสงฆ์^{๓๙}

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า งานการควบคุมและส่งเสริมการรักษาความเรียบร้อยเป็นงานเกี่ยวกับการปกครองพระภิกษุสามเณร ตลอดจนคฤหัสถ์ที่อยู่ภายในวัดให้ประพฤติปฏิบัติตนให้ถูกต้องเรียบร้อยดีงาม

๒.๓.๖ การปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

อำเภออุทัย อำเภออุทัยตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียง ได้แก่ ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอนครหลวง และอำเภอภาชี ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอหนองแค (จังหวัดสระบุรี) ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอบางปะอิน และอำเภอรังนกยูง ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอพระนครศรีอยุธยา ในอดีตกาล พ.ศ.๒๓๐๙ พระเจ้าตากสินได้สู้รบกับพม่าและได้ชัยชนะ ณ ที่ตรงนี้ ตอนเวลาใกล้รุ่ง จึงชื่อว่าอุทัย หมายความว่าแสงอาทิตย์ซึ่งต่อมาได้แบ่งการปกครองออกเป็นแขวงต่างๆ จน พ.ศ.๒๔๕๐ เปลี่ยนจากแขวงอุทัยเป็นอำเภออุทัยใหญ่ จนใจ พ.ศ.๒๔๕๕ เปลี่ยนเป็นอำเภออุทัยถึงปัจจุบัน คำขวัญอำเภอ "หลวงปู่ดู่คู่บ้าน อนุสรณ์สถานพระเจ้าตากสิน ทิวถิ่นคนใจธรรมมะ โรจนะแหล่งอุตสาหกรรม"

เนื่องจากอำเภออุทัย มีพื้นที่เกษตรกรรม เป็นส่วนใหญ่ ของพื้นที่ทั้งหมด ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่มักประกอบอาชีพเกษตรกรรม บางส่วนประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์ แต่ในปัจจุบันได้มีพื้นที่บางส่วนขยายเป็นแหล่งอุตสาหกรรม ทำให้มีประชาชนบางส่วนประกอบอาชีพพนักงานโรงงาน อาชีพเสริม ได้แก่ ปลูกเห็ดฟาง ทำดอกไม้จันทร์ ทำรูปหอม ครกหิน ทำดอกไม้ประดิษฐ์จากยางพารา ทำพรมเช็ดเท้า

^{๓๙} สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, รายงานการเสวนา เรื่อง บทบาทที่พึงประสงค์ของวัดและพระสงฆ์กับการพัฒนาสังคมไทย, พ.ศ. ๒๕๔๓, (อัสสัมชัญ).

คณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นองค์กรที่อยู่ภายใต้การปกครองคณะสงฆ์ส่วนภูมิภาค (ภาค ๒) ภายใต้การปกครองคณะสงฆ์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีหน้าที่ในการควบคุมดูแลวัดภายในเขตปกครอง จำนวน ๓๐ วัด มีหน้าที่ในการปกครอง ดูแล คณะสงฆ์ตำบล จำนวน ๖ ตำบล โดยแต่ละตำบลมีหน้าที่ในการปกครองดูแลวัดภายในสังกัด ตำบลละ ๕ วัด ได้แก่

๑. ตำบลอุทัย มีวัด จำนวน ๕ วัด
๒. ตำบลหนองน้ำส้ม มีวัด จำนวน ๕ วัด
๓. ตำบลสามบ้นทิต มีวัด จำนวน ๕ วัด
๔. ตำบลธนู มีวัด จำนวน ๕ วัด
๕. ตำบลบ้านหีบ มีวัด จำนวน ๕ วัด
๖. ตำบลคานหาม มีวัด จำนวน ๕ วัด

อัตลักษณ์คณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ในปัจจุบัน คณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ภายใต้การนำของ พระครูเกษมพัฒนาภรณ์ เจ้าคณะอำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้มีการกำหนดระเบียบปฏิบัติในการนุ่งห่มจีวรของพระสงฆ์ในสังกัดคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไว้ดังนี้ การนุ่งห่ม หมายถึง การนุ่งห่มผ้าสีเหลืองทองหรือสีพระราชนิยม ห่มดอง รัตอก เป็นปริณทล และไม่สะพายย่าม เพื่อความเป็นระเบียบ เรียบร้อย ดึงาม ถือได้ว่าเป็นแนวทางในการบริหารจัดการคณะสงฆ์อำเภออุทัย ในการกำกับดูแลพระสงฆ์ภายในสังกัดให้มีความประพฤติที่ถูกต้องดีงาม อันนำมาซึ่งความศรัทธาแห่งพุทธศาสนิกชน

๒.๔ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เรื่อง “รูปแบบการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

๒.๔.๑ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ

พระครูสังฆรักษ์พศวีร์ ธีรปญโญ^{๔๐} ได้วิจัยเรื่อง “บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์: ศึกษากรณีพระสังฆาธิการในจังหวัดนนทบุรี” ผลการวิจัยพบว่า การจัดประชุมพระภิกษุ-สามเณร เพื่ออบรมด้านวัตรปฏิบัติตามหลักพระธรรมวินัย ถึงจะมีการปฏิบัติมากก็จริง

^{๔๐} พระครูสังฆรักษ์พศวีร์ ธีรปญโญ, “บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ : ศึกษากรณีพระสังฆาธิการในจังหวัดนนทบุรี”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑).

แต่บางวัดโดยเฉพาะเจ้าอาวาสยังไม่ค่อยเคร่งครัดเท่าที่ควร ทั้งนี้ควรจะกำหนดเป็นตารางการทำวัตรไว้อย่างชัดเจนและถ้าพระรูปใดไม่ลงมาทำวัตรก็ควรจะมีบทกำหนดลงโทษไว้อย่างชัดเจนนอกจากพระรูปนั้นติดภารกิจที่จำเป็น เช่น สอนหนังสือในโรงเรียน

พระมหาขวลิต ขาดเมธี (คงแก้ว) ได้วิจัยเรื่อง “บทบาทของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์: ศึกษาเฉพาะกรณีพระสังฆาธิการในจังหวัดภูเก็ต” ผลการวิจัยพบว่า พระสังฆาธิการมีบทบาทในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ทั้ง ๖ ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า พระภิกษุ-สามเณร ในจังหวัดภูเก็ตมีความเห็นแตกต่างกัน ตามสถานภาพ อายุ จำนวนพรรษา วุฒิการศึกษาสามัญ วุฒิการศึกษาทางธรรม

พระมหามณเฑียร วรธมโม (ซ้ายเกลี้ยง)^{๔๑} ได้วิจัยเรื่อง “บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดพังงา” ผลการวิจัยพบว่า บทบาทการปฏิบัติงานในการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดพังงา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่า บทบาทการปฏิบัติงานในการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดพังงาอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการศาสนศึกษา และด้านการศึกษาสงเคราะห์อยู่ในระดับปานกลาง สำหรับด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับมากทุกด้าน ผลการเปรียบเทียบระดับบทบาทของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดพังงา พบว่า พระสังฆาธิการที่มีอายุและจำนวนพรรษาต่างกัน มีบทบาทในการบริหารกิจการคณะสงฆ์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ส่วนพระสังฆาธิการที่มีตำแหน่งวุฒิทางการศึกษาสามัญ วุฒิทางการศึกษาทางธรรม และวุฒิทางการศึกษาทางเปรียญธรรมต่างกัน มีบทบาทในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ไม่แตกต่างกัน

พระครูปลัดอาทิตย์ ซองดี^{๔๒} ได้ศึกษาเรื่อง “แนวคิดและวิธีการปกครองคณะสงฆ์: ศึกษาเฉพาะกรณีเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค ๒” ผลการวิจัยพบว่า การปกครองคณะสงฆ์ ไทยในปัจจุบันนี้นอกจากจะยึดหลักพระธรรมวินัยแล้ว ยังอิงอาศัยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และมติมหาเถรสมาคม ในการสนับสนุนส่งเสริมการบริหารคณะสงฆ์ให้เกิด ความเรียบร้อย ติงามในหมู่สงฆ์และป้องกันภัยอันตรายจากภายนอกที่จะเกิดขึ้นกับองค์กาสงฆ์ ส่วนวิธีการปกครอง

^{๔๑} พระมหามณเฑียร วรธมโม (ซ้ายเกลี้ยง), “บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดพังงา”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒).

^{๔๒} พระครูปลัดอาทิตย์ ซองดี, “การศึกษาแนวคิดและวิธีการปกครองคณะสงฆ์ของพระเทพโสภณ (ประยูร) กรณีศึกษา: พระสังฆาธิการในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค ๒”, *วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).

คณะสงฆ์ของพระเทพโศภณ ก็ตั้งอยู่บนพื้นฐานหลักพุทธธรรม เอื้อเพื่อต่อพระธรรมวินัย อิงอาศัย พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และมติมหาเถรสมาคม เป็นแนวทางส่งเสริม ความสัมพันธ์อันดีระหว่างบ้าน วัด ราชการ และที่สำคัญคือสามารถนำหลักพุทธธรรมมาประยุกต์ใช้ ในการบริหารจัดการปกครองคณะสงฆ์ได้อย่างเหมาะสมและมี ประสิทธิภาพ ซึ่งพอสรุปได้ ดังนี้

๑. ด้านการปกครอง ส่งเสริมให้คณะสงฆ์มีส่วนร่วมในการบริหาร พัฒนาบุคคลคณะสงฆ์ ให้มีความรู้ในด้านต่าง ๆ ส่งเสริมคนดีมีความสามารถได้ทำงาน สร้างการปกครองท้องถิ่น ให้เข้มแข็ง

๒. ด้านการศึกษา ส่งเสริมพัฒนาให้พระภิกษุ สามเณรมีความรู้ด้านปริยัติธรรม เป็นผู้ นำสังคมด้านการศึกษา

๓. ด้านการเผยแผ่ ส่งเสริมผลิตบุคลากรให้เผยแผ่พระพุทธศาสนาทั้งเชิงรุกและเชิงรับ

พระไพศาล วิสาโล^{๔๓} กล่าวว่า การที่พระสงฆ์จะมีบทบาทต่อสังคมนั้น คุณภาพของ พระสงฆ์เป็นสิ่งสำคัญมาก ปัจจุบันพระสงฆ์มีคุณภาพลดน้อยถอยลงในด้านของข้อวัตรปฏิบัติและ ความสามารถในการสอน การเผยแผ่พระธรรม จึงทำให้พระสงฆ์สูญเสียความเป็นผู้นำในทางคุณธรรม และสติปัญญาและสูญเสียศรัทธาจากญาติโยม ดังนั้น การบริหารการปกครองและการดูแลพระสงฆ์ เป็นหนทางหนึ่งที่จะช่วยให้คุณภาพพระสงฆ์ดีขึ้น คุณภาพของพระสงฆ์จะดีขึ้นได้ต้องอาศัยปัจจัยอื่น อีก ทั้งนี้ หากระบบการปกครองสงฆ์เป็นระบบกำกับดูแลพระสงฆ์ให้มีความประพฤติที่ถูกต้องดีงาม สิ่งที่จะต้องมาเสริมควบคู่กัน คือ ระบบกลั่นกรองและกล่อมเกล่า

ระบบกลั่นกรองมีไว้สำหรับคัดเลือกผู้ที่จะมาบวช ส่วนระบบกล่อมเกล่าสำหรับผู้ที่ผ่าน การบวชมาแล้ว อันที่จริงการกล่อมเกล่าผู้บวชนั้นมีอยู่แล้วตามพระธรรมวินัย โดยพระอุปัชฌาย์ เป็นผู้ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่นี้ และเป็นผู้รับรองต่อคณะสงฆ์ พระอุปัชฌาย์จะต้องมีหน้าที่ กลั่นกรองและกล่อมเกล่า การกลั่นกรองเป็นขั้นแรกสำหรับผู้ที่มาเป็นสมาชิกคณะสงฆ์ ขั้นตอนที่สำคัญกว่านั้น คือ การกล่อมเกล่าทั้งในด้านความประพฤติ ความรู้ ความเข้าใจในทางธรรมให้เจริญ งามทั้ง คุณธรรมและปัญญา แม้คณะสงฆ์จะไม่มีระบบกลั่นกรอง แต่ถ้ามีระบบกล่อมเกล่าที่ดีก็ยังมี หลักประกันว่า ผู้ที่มาบวชเป็นพระจะได้รับการศึกษาอบรมให้เป็นพระที่ดี สามารถทำหน้าที่ตาม พระธรรมวินัยได้ ดังนั้น คณะสงฆ์จะต้องสร้างระบบกล่อมเกล่าที่ดี ได้แก่ ระบบกล่อมเกล่าที่ไม่เป็น ทางการก็คือ การดูแลเอาใจใส่ที่พระอุปัชฌาย์อาจารย์พึงมีต่อศิษย์ ส่วนระบบที่เป็นทางการก็คือ ระบบการศึกษาด้านปริยัติธรรมของพระสงฆ์

นอกจากนั้น พระไพศาล วิสาโล ยังได้กล่าวว่า การศึกษาโดยใช้พระธรรมวินัยเป็นเครื่อง ฝึกฝนพัฒนาตนนั้น การเล่าเรียนทางวิชาการพุทธศาสนาและการฝึกฝนพัฒนาจิต ที่เรียกว่า ปริยัติ

^{๔๓} พระไพศาล วิสาโล, “พุทธวิธีจัดการความขัดแย้งในทัศนะของพระไพศาล วิสาโล”, *วิทยานิพนธ์ พุทธศาสนมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔).

และปฏิบัติเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ในชุมชนสงฆ์ วัด ได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมไทยจนมีฐานะเป็นศูนย์กลางของชุมชน พระสงฆ์ที่มีข้อวัตร ปฏิบัติอยู่ในสังคมที่งดงามและมีความสามารถในการอบรมประชาชน ให้มีหลักธรรมทางพุทธ ศาสนาในการดำรงชีวิตนี้ว่ามีความสำคัญมาก

พอจะสรุปโดยรวมความว่า พระสังฆาธิการมีหน้าที่ในการปกครองและการบริหารมีปัญหามากหลายประการที่เกิดขึ้น คือ จะปกครองพระภิกษุสงฆ์-สามเณรให้มีคุณภาพเป็นไปได้ยาก ขาดงบประมาณในการก่อสร้างและการพัฒนาวัดประชาชนไม่มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมระหว่างวัดและชุมชน เป็นต้น ด้วยเหตุนี้จึงควรถวายความรู้และส่งเสริมให้เจ้าอาวาสเข้าใจทางด้านการบริหารทั่วไป ควรจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการพัฒนาวัดด้านอาคารเสนาสนะเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับสภาพทางเศรษฐกิจในปัจจุบันและควรมีการจัดกิจกรรมที่สร้างสรรค์ระหว่างวัดและชุมชนตามลำดับ

ตารางที่ ๒.๗ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ

นักวิชาการ	แนวคิดหลัก
พระครูสังฆรักษ์ไพฑูริ์ ธีรปัญญา, (๒๕๖๑).	การจัดประชุมพระภิกษุ-สามเณร เพื่ออบรมด้านวัตรปฏิบัติตามหลักพระธรรมวินัย ถึงจะมีการปฏิบัติมากก็จริง แต่บางวัดโดยเฉพาะเจ้าอาวาสยังไม่ค่อยเคร่งครัดเท่าที่ควร
พระมหามณเฑียร วรธมโม (ซ้ายเกลี้ยง), (๒๕๕๒).	พระสังฆาธิการมีบทบาทในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ทั้ง ๖ ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ พระภิกษุ-สามเณร ในจังหวัดภูเก็ตมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ตามสถานภาพ
พระครูปลัดอาทิตย์ ซองดี, (๒๕๔๖).	บทบาทการปฏิบัติงานในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จังหวัดพังงา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่า บทบาทการปฏิบัติงานในการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดพังงาอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการศาสนศึกษา และด้านการศึกษา สงเคราะห์อยู่ในระดับปานกลาง สำหรับด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับมากทุกด้าน

ตารางที่ ๒.๗ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ (ต่อ)

นักวิชาการ	แนวคิดหลัก
พระไพศาล วิสาโล, (๒๕๕๔).	การที่พระสงฆ์จะมีบทบาทต่อสังคมนั้น คุณภาพของพระสงฆ์เป็นสิ่งสำคัญมาก ปัจจุบันพระสงฆ์มีคุณภาพลดน้อยถอยลงในด้านของข้อวัตรปฏิบัติและความสามารถในการสอน การเผยแผ่พระธรรม จึงทำให้พระสงฆ์สูญเสียความเป็นผู้นำในทางคุณธรรมและสติปัญญาและสูญเสียศรัทธาจากญาติโยม ดังนั้น การบริหารการปกครองและการดูแลพระสงฆ์เป็นหนทางหนึ่งที่จะช่วยให้คุณภาพพระสงฆ์ดีขึ้น

๒.๔.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการที่ดี

พระมหาพุทธวิงศ์ นภฎณญ ได้ศึกษาเรื่อง “การบริหารงานของวัดตามหลักธรรมาภิบาล : ศึกษากรณีวัดชลประทานรังสฤษฎ์อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี” ผลการวิจัยพบว่า

๑. หลักธรรมาภิบาล เป็นรูปแบบการบริหารจัดการที่ดีอันมีแนวคิดมาจากสังคมตะวันตก เป็นแนวคิดการบริหารจัดการองค์การอันก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เพราะเป็นหลักของการบริหารจัดการที่ใช้ระบบคุณธรรมนำหน้า หลักธรรมาภิบาลนี้เมื่อได้ศึกษาเทียบเคียงตามหลักพระพุทธศาสนาจะเห็นว่าตรงกับหลักทศพิธราชธรรม ที่พระพุทธองค์ได้ทรงสอนให้ผู้ปกครองบ้านเมืองได้ใช้ในการจัดการปกครอง ซึ่งอาจเรียกได้ว่าเป็นหลักธรรมาภิบาลในเชิงพุทธ

๒. คณะสงฆ์ไทยได้บริหารองค์การคณะสงฆ์ซึ่งสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล ทั้ง ๖ ประการ อันได้แก่ ๑.หลักนิติธรรม คณะสงฆ์ได้ยึดหลักพระธรรมวินัยและ พ.ร.บ. คณะสงฆ์เป็นหลักในการ ปกครองคณะสงฆ์ ๒.หลักคุณธรรม คณะสงฆ์ได้มีการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในหมู่พระภิกษุ-สามเณร ตลอดถึงประชาชนโดยทั่วไปในรูปแบบต่าง ๆ เช่น จัดการศึกษาพระปริยัติธรรม จัดตั้งสำนัก ปฏิบัติธรรม ให้การสนับสนุนโรงเรียนวิถิพุทธ เป็นต้น

๓. ความโปร่งใส คณะสงฆ์ได้มีการกระเปียบ ที่รัดกุมเกี่ยวกับการดูแลศาสนสมบัติกลาง และศาสนสมบัติของวัดตาม กฎ ระเบียบ ของสำนักงาน พระพุทธศาสนาแห่งชาติอย่างเคร่งครัด

๔. หลักการมีส่วนร่วม คณะสงฆ์ได้จัดรูปแบบการปกครอง แบบมีส่วนร่วมเพื่อเปิดโอกาสให้พระภิกษุที่มีความรู้ความสามารถเข้าดำรงตำแหน่งเป็นผู้ปกครองในระดับต่าง ๆ

๕. หลักความรับผิดชอบ งานเผยแผ่พระพุทธศาสนาอันเป็นภารกิจหลักของคณะสงฆ์ที่จะต้องดำเนินการให้เกิดเป็นรูปธรรม ๖. หลักความคุ้มค่าคณะสงฆ์ได้มีการบริหารทุกองค์การให้เกิด

ประโยชน์อันสูงสุด เช่น สถานที่ใดที่ไม่ได้มีการใช้สอยก็แบ่งให้ประชาชนเช่าเพื่ออยู่อาศัยหรือสร้างอาคารพาณิชย์สร้างโรงเรียน สถานพยาบาล เป็นต้น

วัดชลประทานรังสฤษฎ์ ได้มีการบริหารจัดการเกี่ยวกับกิจการของวัดอันมีความสอดคล้องกับหลักธรรมมาภิบาล ทั้ง ๖ ประการ ซึ่งในบางประเด็นก็อาจเด่นชัดเป็นรูปธรรม เช่น ในด้านหลักนิติธรรม วัดได้ปกครองคณะสงฆ์โดยยึดหลักธรรมวินัยและ พ.ร.บ.คณะสงฆ์ตลอดถึงวัดได้วางกฎระเบียบของวัด ทั้งในส่วนของพระภิกษุสามเณรและศิษย์วัด ด้านคุณธรรม วัดได้มีการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้แก่พระภิกษุสามเณร ตลอดถึงประชาชนโดยทั่วไป เช่น การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม จัดตั้งโรงเรียนพุทธศาสนาวินิจฉัย การปาฐกถาธรรมประจำวันอาทิตย์การปฏิบัติธรรมสุดสัปดาห์การอุปสมบทประจำเดือน เป็นต้น หลักการมีส่วนร่วม วัดได้จัดรูปแบบการปกครองภายในแบบกระจายอำนาจหน้าที่ไปยังพระภิกษุรูปอื่น ๆ อันเป็นไปตามภารกิจของคณะสงฆ์ ทั้ง ๖ ประการ กับอีก ๕ สายงาน เพื่อเปิดโอกาสให้พระภิกษุที่มีความรู้ความสามารถได้เข้ามาปฏิบัติงาน มีส่วนร่วมในการบริหารงานคณะสงฆ์ของวัด ความคุ้มค่าวัดชลประทานรังสฤษฎ์ได้มีการปฏิรูปการจัดพิธีกรรมให้เหมาะสมกับยุคสมัย โดยเน้นหลัก ในการจัดที่ว่าเป็นระเบียบ เรียบง่าย ประหยัด ได้ประโยชน์และส่งเสริมสติปัญญา^{๔๔}

พระเทพรัตนสุธี (สมศักดิ์ โชติธโร)^{๔๕} ได้วิจัยเรื่อง “บทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการปกครองของจังหวัดปทุมธานี” ผลการวิจัยพบว่า การบริหารกิจการคณะสงฆ์ได้มีมาตั้งแต่สมัยพุทธกาลหลักที่ใช้ในการบริหารครั้งนั้น คือ พระธรรมวินัย พระพุทธเจ้าทรงปกครองคณะสงฆ์โดยธรรมมาธิปไตย กล่าวคือ ทรงแสดงธรรมและบัญญัติพระวินัย เพื่อการบริหารกิจการคณะสงฆ์และการพระพุทธานุภาพ ปัจจุบันการบริหารกิจการคณะสงฆ์เป็นไปตามกฎหมายเถรสมาคมฉบับที่ ๑๕ ข้อที่ ๕ ว่าด้วยเรื่องภารกิจที่คณะสงฆ์จะต้องถือเป็นภาระหน้าที่ เพราะเป็นการคณะสงฆ์และการพระศาสนาหรือเพราะเกี่ยวกับการคณะสงฆ์และการพระศาสนา มี ๖ ฝ่าย คือ ๑) การเพื่อความเรียบร้อยดีงาม ๒) การศาสนศึกษา ๓) การศึกษาสงเคราะห์ ๔) การเผยแผ่พระพุทธศาสนา ๕) การสาธารณูปการ และ ๖) การสาธารณสงเคราะห์ พบว่าปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ พระสงฆ์บางรูปไม่เข้าใจพระธรรมวินัยและกฎหมายคณะสงฆ์ และผู้ปกครองขาดการเปิดโอกาสให้พระภิกษุ-สามเณร

^{๔๔} พระมหาพุทธวิงศ์ นฤมลธู (สุวรรณรัตน์), “การบริหารงานของวัดตามหลักธรรมมาภิบาล: ศึกษากรณีวัดชลประทานรังสฤษฎ์ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี”, **วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒).

^{๔๕} พระเทพรัตนสุธี (สมศักดิ์ โชติธโร), “บทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการปกครองของจังหวัดปทุมธานี”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓).

มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย วางกฎระเบียบและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทางการปกครอง แนวทางในการแก้ไขปัญหา ได้แก่ ควบคุมพระภิกษุ-สามเณร ให้มีสมณสัญญาและอบรมในเรื่อง พระธรรมวินัย จรรยา มารยาทการปฏิบัติอันเกี่ยวกับพิธีหรือแบบอย่างที่ดีและมีการดูแลพระสงฆ์ ภายในวัดอย่างทั่วถึงเท่าเทียมกันและเป็นธรรม รวมทั้งมีการยกย่องและชมเชยพระสงฆ์ที่ปฏิบัติ ตามกฎระเบียบ กิจวัตรอย่างสม่ำเสมอซึ่งสอดคล้องกับการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการ ระดับเจ้าอาวาสในจังหวัดสุพรรณบุรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากพระสังฆาธิการ ระดับเจ้าอาวาส ต้องกระทำตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ.๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๓๕ ตามมาตราที่ ๓ การบำรุงรักษาวัด จัดกิจการและศาสนสมบัติของวัดให้เป็นไปด้วยดี ปกครองและ สอดส่องให้บรรพชิตและคฤหัสถ์ที่มีที่อยู่พำนักอาศัยอยู่ในวัดนั้นปฏิบัติตามพระธรรมวินัย

พระธนดล นาคพิพัฒน์ ได้วิจัยเรื่อง “การบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดบุรีรัมย์” ผลการวิจัยพบว่า พระสังฆาธิการในจังหวัดบุรีรัมย์ มีบทบาทในการบริหารกิจการคณะสงฆ์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีบทบาทในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ใน ด้านการปกครองอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านศาสนศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การเผยแผ่ พระพุทธศาสนา การสาธารณูปการ และการสาธารณสงเคราะห์อยู่ใน ระดับปานกลาง ส่วนผลการ เปรียบเทียบบทบาทในการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า พระสังฆาธิการ ที่มีอายุ ตำแหน่งพระสังฆาธิการ จำนวนพรรษา วุฒิการศึกษาทางสามัญ การศึกษาทางธรรม วุฒิการศึกษาทางเปรียญธรรม และประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ของพระสังฆาธิการที่แตกต่างกัน มีบทบาทในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ไม่แตกต่างกัน และข้อเสนอแนะในการบริหารกิจการ คณะสงฆ์จังหวัดบุรีรัมย์ควรมีการปกครอง พระภิกษุ-สามเณร ให้ปฏิบัติตามพระวินัยอย่างเคร่งครัด มีกองทุนส่งเสริมด้านการศึกษาแก่ พระภิกษุ-สามเณร ให้พระภิกษุ-สามเณร เอาใจใส่ต่อกิจกรรม ด้านพระพุทธศาสนา ให้พระภิกษุ-สามเณร ดำเนินกิจกรรมบางอย่างภายในวัดอย่างมีระเบียบ^{๔๖}

สรุปได้ว่า เจ้าอาวาสผู้เป็นพระสังฆาธิการที่รับหน้าที่ดูแลปกครองวัดในแต่ละวัด มีภาระหน้าที่ ๖ ด้าน ที่ต้องรับผิดชอบโดยตรง คือ การปกครอง การศาสนศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การเผยแผ่พระพุทธศาสนา การสาธารณูปการ และการสาธารณสงเคราะห์ ซึ่งนอกจากเจ้าอาวาส จะต้องจัดดำเนินการให้เป็นไปโดยถูกต้องตามพระธรรมวินัย พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง ของมหาเถรสมาคม และต้องเป็นไปตามกฎหมายของฝ่ายบ้านเมืองด้วยแล้วนั้น ยังต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารจัดการเพื่อให้ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ด้วย

^{๔๖} พระธนดล นาคพิพัฒน์, “การบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดบุรีรัมย์”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑).

พระมหาขวลิต ชาตเมธี (คงแก้ว)^{๔๗} ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ : ศึกษาเฉพาะกรณี พระสังฆาธิการในจังหวัดภูเก็ต” ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในจังหวัดภูเก็ต พบว่า พระสังฆาธิการมีบทบาทในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ทั้ง ๖ ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ย ๓.๔๔ และเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า พระภิกษุสามเณรมีความคิดเห็นต่อบทบาทในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการในจังหวัดภูเก็ตในด้านการปกครอง และด้านการศึกษาสงเคราะห์อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ด้านการศาสนศึกษา ด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ และด้านการศึกษาสงเคราะห์อยู่ในระดับปานกลาง การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่าพระภิกษุสามเณรในจังหวัดภูเก็ตมีความคิดเห็นแตกต่างกันตามสถานภาพ อายุ จำนวนพรรษา วุฒิการศึกษาสามัญ วุฒิการศึกษาทางธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนพระภิกษุสามเณรที่มีวุฒิกการศึกษาทางเปรียญธรรมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในจังหวัดภูเก็ต ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

พระเกษมศักดิ์ วรสกุโข (อาสนะทอง), ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์” ผลการวิจัยพบว่า การบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามหลักการปฏิบัติหน้าที่ของพระสังฆาธิการในอำเภอชุมแสงอยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเจริญก้าวหน้าที่เป็นไปในทิศทางเดียวกับพุทธจักรและอาณาจักร เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาสังคม ตลอดถึงการพัฒนากุศลกร การศึกษาและอื่นๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับคณะสงฆ์ โดยใช้หลักหน้าที่ของพระสังฆาธิการ ๖ ด้าน คือ การปกครอง การศาสนศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การเผยแผ่พระพุทธศาสนา การสาธารณสุข และการสาธารณสุขสงเคราะห์เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในอำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า พระภิกษุที่มีอายุ พรรษา การศึกษาสามัญ การศึกษาทางธรรม และตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในอำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๑^{๔๘}

^{๔๗} พระมหาขวลิต ชาตเมธี (คงแก้ว), “บทบาทของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ : ศึกษาเฉพาะกรณี พระสังฆาธิการในจังหวัดภูเก็ต”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต** (รัฐประศาสนศาสตร์), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒).

^{๔๘} พระเกษมศักดิ์ วรสกุโข (อาสนะทอง), “บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์”, **ปริญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต** (รัฐประศาสนศาสตร์), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔).

กล่าวโดยสรุป ธรรมาภิบาลเป็นการปกครองที่ดีสอดคล้องกับหลักการทางพระพุทธศาสนาเมื่อศึกษากรณีวัดชลประทานรังสฤษฎ์เป็นตัวอย่างแล้วก็สามารถนำไป ประยุกต์ใช้กับวัดอื่น ๆ และองค์การอื่น ๆ ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

ตารางที่ ๒.๘ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการที่ดี

นักวิชาการ	แนวคิดหลัก
พระมหาพุทธิวงษ์ นุญญณฺญ (สุวรรณรัตน์), (๒๕๕๒).	ธรรมาภิบาลเป็นการปกครองที่ดีสอดคล้องกับหลักการทางพระพุทธศาสนาเมื่อศึกษากรณีวัดชลประทานรังสฤษฎ์เป็นตัวอย่างแล้วก็สามารถนำไป ประยุกต์ใช้กับวัดอื่น ๆ และองค์การอื่น ๆ ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ
พระเทพรัตนสุธี (สมศักดิ์ โชตินิธโร), (๒๕๕๓).	ปัจจุบันการบริหารกิจการคณะสงฆ์เป็นไปตามกฎหมายมหาเถรสมาคมฉบับที่ ๑๕ ข้อที่ ๕ ว่าด้วยเรื่องการบริหารกิจการที่คณะสงฆ์จะต้องถือเป็นรฐระหน้าที่ เพราะเป็นการคณะสงฆ์และ การพระศาสนาหรือเพราะเกี่ยวกับการคณะสงฆ์และการพระศาสนา มี ๖ ฝ่าย คือ ๑) การเพื่อความเรียบร้อยดีงาม ๒) การศาสนศึกษา ๓) การศึกษาสงเคราะห์ ๔) การเผยแผ่พระพุทธศาสนา ๕) การสาธารณูปการ และ ๖) การสาธารณสงเคราะห์
พระชนดล นาคพิพัฒน์, (๒๕๕๑).	เจ้าอาวาสผู้เป็นพระสังฆาธิการที่รับหน้าที่ดูแลปกครองวัดในแต่ละวัด มีภาระหน้าที่ ๖ ด้าน ที่ต้องรับผิดชอบโดยตรง คือ การปกครอง การศาสนศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การเผยแผ่พระพุทธศาสนา การสาธารณูปการ และการสาธารณสงเคราะห์
พระมหาชวลิต ชาตเมธี (คงแก้ว), (๒๕๕๒).	พระสังฆาธิการมีบทบาทในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ทั้ง ๖ ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ย ๓.๔๔ และเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า พระภิกษุสามเณรมีความคิดเห็นต่อบทบาทในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการในจังหวัดภูเก็ตในด้านการปกครอง และด้านการสาธารณูปการอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ด้านการศาสนศึกษา ด้านการสาธารณสงเคราะห์ และด้านการศึกษาสงเคราะห์อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๒.๘ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการที่ดี (ต่อ)

นักวิชาการ	แนวคิดหลัก
พระเกษมศักดิ์ วรสกุโข (อาสนะทอง), (๒๕๕๔).	การบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามหลักการปฏิบัติหน้าที่ของพระสังฆาธิการในอำเภอชุมแสงอยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเจริญก้าวหน้าที่เป็นไปในทิศทางเดียวกับพุทธจักรและอาณาจักร

๒.๕ กรอบแนวคิดในการวิจัย

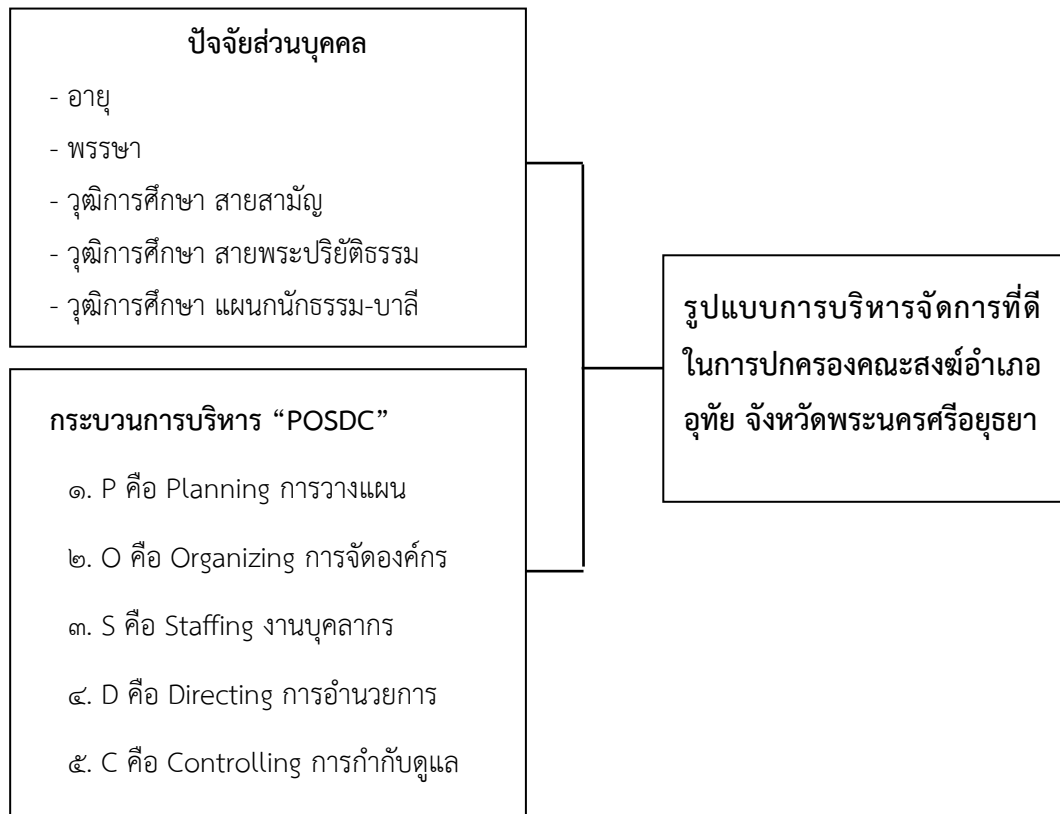
การวิจัยเรื่อง “รูปแบบการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ผู้วิจัยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework) ประกอบด้วย ตัวแปรต้น (Independent Variables) และตัวแปรตาม (Dependent Variables) ดังนี้

ตัวแปรต้น (Independent Variables) คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งได้แก่ สถานภาพ อายุ พรรษา วุฒิการศึกษา สายสามัญและการศึกษาสายพระปริยัติธรรมแผนกธรรมที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและรูปแบบการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากการให้สัมภาษณ์ ของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๘ ท่าน

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ รูปแบบการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตามหลัก POSDC ได้แก่ ๑) P คือ Planning ๒) O คือ Organizing ๓) S คือ Staffing ๔) D คือ Directing ๕) C คือ Controlling

ตัวแปรต้น
(Independent Variables)

ตัวแปรตาม
(Dependent Variables)

แผนภาพที่ ๒.๓ กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ผู้วิจัยกำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

๓.๒ ประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ “การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ครั้งนี้เป็นงานวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research Design) เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) สืบค้นโดยการแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) และงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) สืบค้นโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ได้กำหนดขอบข่ายประชากร และกลุ่มตัวอย่าง/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

งานวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ผู้วิจัยนั้นได้ประชากรกลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ดังนี้

๓.๒.๑ ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

๑. ขอบเขตด้านประชากร (Population) ได้แก่ พระสงฆ์ภายในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาจำนวน ๑,๘๘๕ รูป

๒. กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) และวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Sampling) ดังนี้ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) กลุ่มตัวอย่างได้จาก

พระสงฆ์ ในเขตการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งมีจำนวน ๓๕๒ รูป ที่ได้จากสูตรของ Taro Yamane^๑ ซึ่งใช้ระดับความคลาดเคลื่อนที่ ๐.๐๕ ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

โดย n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากรที่ใช้ในการวิจัย

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

ประชากรทั้งหมด (๑,๘๘๕) คน เมื่อแทนค่าในสูตรจะได้ ดังนี้

$$n = \frac{1885}{1+1885(0.05)^2}$$

$$n = \frac{1885}{1+4.35}$$

$$n = \frac{1885}{5.35}$$

$$n = 352.33$$

เพราะฉะนั้นจำนวนกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ ๓๕๒ รูป

กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็นสัดส่วน โดยพิจารณาจากพระสงฆ์ ในเขตการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อให้ได้ข้อมูลมีลักษณะกระจาย ให้สัมพันธ์กับสัดส่วนของพระสงฆ์ โดยทำการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster sampling) โดยใช้พระสงฆ์ในเขตการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัยเป็นระดับในการสุ่มกลุ่มตัวอย่างเป็นสัดส่วนโดยใช้สูตร ดังนี้

$$\text{จำนวนตัวอย่างในแต่ละชั้น} = \frac{\text{จำนวนตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{จำนวนประชากรในแต่ละชั้น}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

^๑ Yamane, t, **Statistic: An Introductory Analysis**, 3rd ed., (Time Printers Sdn. Bnd. Singapore, 1973), p. 1130.

จากสูตรจะได้พระสงฆ์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นของพระสงฆ์ ในเขตการปกครอง คณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รวม ๓๕๒ รูป รายละเอียดดังตารางที่ ๓.๑

ตารางที่ ๓.๑ จำนวนพระสงฆ์ จำแนกแต่ละตำบลในอำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สถานที่	กลุ่มตัวอย่าง	ค่าความเชื่อมั่น
๑. คณะสงฆ์ตำบลอุทัย	๓๕๒	๖๖
๒. คณะสงฆ์ตำบลหนองน้ำส้ม	๓๙๕	๗๔
๓. คณะสงฆ์ตำบลสามัคคี	๓๐๐	๕๖
๔. คณะสงฆ์ตำบลธนู	๒๖๔	๔๙
๕. คณะสงฆ์ตำบลบ้านหีบ	๒๗๘	๕๒
๖. คณะสงฆ์ตำบลคานหาม	๒๙๖	๕๕
รวมทั้งสิ้น	๑,๘๘๕	๓๕๒

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ “การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ครั้งนี้เป็นงานวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research Design) เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) สํารวจโดยการแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) และงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) สํารวจโดยการสัมภาษณ์ (In-depth interview) ได้กำหนดขอบข่ายประชากร และกลุ่มตัวอย่าง/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

๑. การสัมภาษณ์เจาะลึกรายบุคคล (In-depth interview) โดยผู้วิจัยได้เลือกผู้ให้สัมภาษณ์ ซึ่งเป็นพระสังฆาธิการผู้มีบทบาทในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ โดยมีคำถาม ๕ ด้านตามหลักทฤษฎี “POSDC” ได้แก่ ๑.การวางแผน ๒.การจัดองค์กร ๓.การบริหารงานบุคลากร ๔.การอํานวยการ ๕.การกํากับดูแล ทำให้ได้ข้อเสนอแนะ ตลอดถึงแนวทางการบริหารจัดการที่ดีและการบริหารจัดการการปกครองคณะสงฆ์แบบสมัยใหม่เพิ่มขึ้นอีกด้วย

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเพื่อวัด “การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” โดยมีขั้นตอน ลักษณะและการตรวจสอบเครื่องมือ ดังนี้

๓.๓.๑ ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

๑) ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับ การบริหารจัดการที่ดีในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จากเอกสาร และผลงานการวิจัย ที่เคยมีผู้ดำเนินการวิจัยเอาไว้

- ๒) กำหนดกรอบ แนวคิด ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓) กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือโดยขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษา
- ๔) สร้างเครื่องมือแล้วนำเสนอร่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข
- ๕) นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จแล้วไปทดลองใช้กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่ม ตัวอย่างที่จะดำเนินการวิจัยเพื่อหาสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรงของเครื่องมือ
- ๖) ปรับปรุงแก้ไข
- ๗) จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับ กลุ่มตัวอย่าง

๓.๓.๒ ลักษณะของเครื่องมือ

๑. การสัมภาษณ์เจาะลึกรายบุคคล (In-depth interview) โดยผู้วิจัยได้เลือก ผู้ให้สัมภาษณ์ ซึ่งเป็นพระสังฆาธิการผู้มืบทบาทในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ โดยมีคำถาม ๕ ด้าน ตามหลักทฤษฎี “POSDC” ได้แก่ ๑.การวางแผน ๒.การจัดองค์กร ๓.การบริหารงานบุคลากร ๔.การอำนวยความสะดวก ทำให้ได้ข้อเสนอแนะ ตลอดถึงแนวทางการบริหารจัดการที่ดี และแนวทางในการพัฒนาการบริหารการปกครองคณะสงฆ์รูปแบบใหม่ๆ เพิ่มขึ้นอีกด้วย

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ตามกรอบของรูปแบบการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อใช้เก็บข้อมูลจากประชากรที่ใช้ในการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น ๔ ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ ๑ แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะด้านปัจจัยส่วนบุคคล เป็นข้อมูลเกี่ยวกับ สถานภาพ ของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบให้เลือกตอบ (Check List) ได้แก่ อายุ พรรษา วุฒิการศึกษาสายสามัญ วุฒิการศึกษาสายพระปริยัติธรรม วุฒิการศึกษาแผนกธรรม

ส่วนที่ ๒ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา “การบริหารจัดการที่ดีการปกครองคณะสงฆ์ อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” จำนวน ๕ ด้าน ตามหลักทฤษฎี “POSDC” ได้แก่

๑. การวางแผน	จำนวน	๓	ข้อ
๒. การจัดองค์กร	จำนวน	๓	ข้อ
๓. การบริหารงานบุคลากร	จำนวน	๓	ข้อ
๔. การอำนวยความสะดวก	จำนวน	๓	ข้อ
๕. การกำกับดูแล	จำนวน	๓	ข้อ
รวมทั้งสิ้น	จำนวน	๑๕	ข้อ

ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Numerical Rating Scale) มี ๕ ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังต่อไปนี้

๕	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
๔	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
๓	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
๒	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
๑	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ส่วนที่ ๓ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา แนวทางแก้ปัญหา “การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ทั้ง ๕ ด้าน ตามหลักทฤษฎี “POSDC” ได้แก่ ๑.การวางแผน ๒.การจัดองค์กร ๓.การบริหารงานบุคคลากร ๔.การอำนวยความสะดวก ๕.การกำกับดูแล ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended) ประกอบด้วยปัญหา แนวทางแก้ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ส่วนที่ ๔ แบบสัมภาษณ์พระสังฆาธิการ เป็นคำถามแบบปลายเปิด (open-ended questions) ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อใช้เก็บข้อมูลโดยเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) มีสาระสำคัญของการสัมภาษณ์ดังนี้

๑. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์
๒. การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
๓. นำแบบสอบถามที่ได้ทำการปรับปรุงแก้ไขเสร็จแล้วเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการวิจัยต่อไป

๓.๓.๓ การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

- ๑) ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ
- ๒) หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอความเห็นชอบ และนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหาที่ต้องการศึกษาแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมสำหรับผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม ทั้งนี้ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๕ ท่าน ประกอบด้วย

๑. อาจารย์ พระเมธาวิเชียร, รศ.ดร. อาจารย์ประจำคณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒. อาจารย์ พระครูวินัยธรเอก ชินวิโส, ดร. อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๓. อาจารย์ พระมหาสุวัฒน์ สุนนโ, ดร. อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔. อาจารย์ ดร.กาญจนา คำจตุ อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕. อาจารย์ ดร.อำนาจ บัวศิริ อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระและโครงสร้างของคำถามตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม และวัตถุประสงค์ (Item-Objective Congruence Index : IOC) ได้ค่ามากกว่า ๐.๐๕ ขึ้นไปทุกข้อ

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

๑. การเก็บข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Study) เป็นการเก็บข้อมูลในลักษณะข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากหนังสือและเอกสารงานวิชาการต่าง ๆ ทั้งที่เป็นหนังสือและสื่อสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ ผลงานวิจัย วิทยานิพนธ์ งานเขียนทางวิชาการ บทความ ทางวิชาการ ตลอดจนหนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร สื่อสิ่งพิมพ์ประเภทต่าง ๆ ในการนี้ผู้วิจัยจะเลือกเฉพาะในส่วนที่เชื่อมโยงหรือที่มีส่วนสัมพันธ์กับเนื้อหาสาระและกรอบแนวคิดในการวิจัย และเป็นข้อมูลที่มีส่วนสัมพันธ์กับบทสัมภาษณ์

๒. การเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ (Interview) การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ทั้งการสัมภาษณ์แบบกึ่งทางการ (Semi-Formal Interview) และการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Information Interview) ดำเนินการสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) จำนวน ๘ ท่าน ประกอบด้วย

๑. พระครูเกษมพัฒนาภรณ์ เจ้าคณะอำเภออุทัย เจ้าอาวาสวัดโตนดเตี้ย
๒. พระครูศรีชยาภรณ์ รองเจ้าคณะอำเภออุทัย เจ้าอาวาสวัดโตนด
๓. พระมหาขจรศักดิ์ จันทสาโร เจ้าคณะตำบลหนองน้ำส้ม เจ้าอาวาสวัดหนองน้ำส้ม
๔. พระครูพิศาลอุทัยสาร เจ้าคณะตำบลบ้านหีบ เจ้าอาวาสวัดเสนานิมิตร
๕. พระครูอุทัยกิจจารักษ์ เจ้าคณะตำบลธนู เจ้าอาวาสวัดเขาดิน
๖. พระครูพิศิษฐ์บุญญากร เจ้าคณะตำบลสามบัณฑิต เจ้าอาวาสพรานนก
๗. พระครูโสภิตสิทธิการ เจ้าคณะตำบลอุทัย เจ้าอาวาสวัดโคกช้าง
๘. พระครูอุทัยธรรมสาโรจน์ เจ้าคณะตำบลคานหาม เจ้าอาวาสวัดคานหาม

โดยข้อมูลที่ได้จะเป็นข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ทั้งหมดทำให้ทราบภาพสะท้อนข้อเท็จจริงตามกรอบแนวคิด

๓. ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม และขอหนังสืออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือไปยังเจ้าคณะอำเภออุทัย เพื่อแจ้งต่อเจ้าอาวาสภายในเขตการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย เพื่อขอความเมตตาอนุญาตให้ทำการแจกแบบสอบถาม หลังจากนั้นจึงดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

๔. ผู้วิจัยกำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ทำการแจกแบบสอบถามกับกลุ่มเป้าหมาย โดยผู้วิจัยพร้อมด้วยผู้ช่วยการวิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทำการเก็บข้อมูล

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (spss) โดยใช้สถิติ ดังนี้

๓.๕.๑ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม

หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (spss) ดังนี้

สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และพรรณนา ความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ (Frequency), ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean), และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้สำหรับทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สถิติที่ใช้คือ การทดสอบค่าที (t-test) ในกรณีตัวแปรต้นสองกลุ่ม และการทดสอบค่าเอฟ (F-Test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) เกณฑ์การพิจารณาค่าเฉลี่ย ดังนี้

เกณฑ์การพิจารณาค่าเฉลี่ย ดังนี้

เกณฑ์ที่ใช้แปลผลข้อคำถามที่ได้จากการประเมินผล ดังนี้

ช่วงค่าเฉลี่ย การแปลความหมาย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๔.๒๑ - ๕.๐๐ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์มากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๓.๔๑ - ๔.๒๐ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์มาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๒.๖๑ - ๓.๔๐ กำหนดให้อยู่เกณฑ์ปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๑.๘๑ - ๒.๖๐ กำหนดให้อยู่เกณฑ์น้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๑.๐๐ - ๑.๘๐ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์น้อยที่สุด^๒

๓.๕.๒ การวิเคราะห์ข้อมูลคำถามปลายเปิด

ผู้วิจัยจะทำการจัดกลุ่มข้อมูลตามประเด็นที่กำหนดไว้ให้ในแบบสอบถามปลายเปิด จากนั้นจึงทำการวิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

๓.๕.๓ การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยจัดกลุ่มข้อมูล (Data Grouping) ตามลำดับความสำคัญของประเด็นการสัมภาษณ์ที่กำหนดไว้ จากนั้น จึงทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาประกอบบริบท (Context Content analysis Technique)

^๒ ชูศรี วงศ์รัตน์, เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย, พิมพ์ครั้งที่ ๑๒, (นนทบุรี: ไทเนรมิตกิจ อินเตอร์ โพรเกรสซิฟ, ๒๕๕๓), หน้า ๓๕.

บทที่ ๔

ผลการศึกษา

การวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” นั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ระหว่างงานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ด้วยการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) กับประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๕๒ รูป เพื่อหาระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารการจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ว่าอยู่ในระดับใด และงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญซึ่งเป็นพระสังฆาธิการและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๘ รูป เพื่อเสนอแนะการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยมีดังนี้

๑. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคล
๒. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
๓. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
๔. ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการพัฒนาการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
๕. ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
๖. องค์กรความรู้

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจำแนกตามหลักเกณฑ์ ดังนี้ ๑. อายุ ๒. พรรษา ๓. วุฒิการศึกษาสายสามัญ ๔. วุฒิการศึกษาสายพระปริยัติธรรม-แผนกบาลี ๕. วุฒิการศึกษาสายพระปริยัติธรรม-แผนกนักธรรม มีข้อมูล ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n = ๓๕๒)

ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
๓๐-๓๕ ปี	๑๐๔	๒๙.๕
๓๖-๔๐ ปี	๙๘	๒๗.๘
๔๑-๕๐ ปี	๕๔	๑๕.๓
๕๑ ปี ขึ้นไป	๙๖	๒๗.๓
รวม	๓๕๒	๑๐๐.๐
พรรษา		
น้อยกว่า ๑๐ พรรษา	๒๑๒	๖๐.๒
๑๑-๒๐ พรรษา	๑๑๒	๓๑.๘
๒๑-๓๐ พรรษา	๒๘	๘.๐
รวม	๓๕๒	๑๐๐.๐
วุฒิการศึกษาสายพระปริยัติธรรม		
แผนกบาลี		
เปรียญธรรม ๓-๔ ประโยค	๑๑๙	๓๓.๘
เปรียญธรรม ๕-๖ ประโยค	๒๖	๗.๔
ไม่มีวุฒิเปรียญธรรม	๒๐๗	๕๘.๘
รวม	๓๕๒	๑๐๐.๐
แผนกธรรม		
นักธรรมชั้นโท	๑๗๙	๕๐.๙
นักธรรมชั้นเอก	๑๗๓	๔๙.๑
รวม	๓๕๒	๑๐๐.๐
วุฒิการศึกษาสายสามัญ		
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	๑๐๖	๓๐.๑
ระดับมัธยมศึกษาปลาย	๑๓๑	๓๗.๒
ระดับอนุปริญญา	๑๑๕	๓๒.๗
รวม	๓๕๒	๑๐๐.๐

ตารางที่ ๔.๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

(n = ๓๕๒)

ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
ระยะเวลาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส		
ต่ำกว่า ๕ พรรษา	๑๕๔	๔๓.๘
๕-๑๐ พรรษา	๑๗๐	๔๘.๓
๑๑-๒๐ พรรษา	๒๘	๘.๐
รวม	๓๕๒	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่อง “การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” สามารถนำมาจำแนกเป็นรายชื่อได้ผลข้อมูล ดังต่อไปนี้

๑. อายุ พบว่า พระสงฆ์ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง ๓๐-๓๕ ปี มีจำนวน ๑๐๔ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๕ มีอายุระหว่าง ๓๖-๔๐ ปี จำนวน ๙๘ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๘ มีอายุระหว่าง ๔๑ ปีขึ้นไป มีจำนวน ๙๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๓ และมีอายุระหว่าง ๔๑-๕๐ ปี มีจำนวน ๕๔ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๓ ตามลำดับ

๒. พรรษา พบว่า พระสงฆ์ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีพรรษาน้อยกว่า ๑๐ พรรษา เป็นจำนวน ๒๑๒ รูป คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๒ มีพรรษาระหว่าง ๑๑-๒๐ พรรษา มีจำนวน ๑๑๒ รูป คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๘ และผู้ที่มีพรรษา ๒๑-๓๐ พรรษา มีจำนวน ๒๘ รูป คิดเป็นร้อยละ ๘.๐ ตามลำดับ

๓. วุฒิการศึกษาสายพระปริยัติ

แผนกบาลี พบว่า พระสงฆ์ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ไม่มีวุฒิเปรียญธรรม มีจำนวน ๒๐๗ รูป คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๘ เปรียญธรรม ๓-๔ ประโยค มีจำนวน ๑๑๙ รูป คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๘ และเปรียญธรรม ๕-๖ ประโยค มีจำนวน ๒๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๗.๔ ตามลำดับ

แผนกธรรม พบว่า พระสงฆ์ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีการศึกษา นักธรรมโท จำนวน ๑๗๙ รูป คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๘ และ มีการศึกษา นักธรรมเอก จำนวน ๑๗๓รูป คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๑ ตามลำดับ

๔. วุฒิการศึกษาสายสามัญ พบว่า พระสงฆ์ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาปลาย มีจำนวน ๑๓๑ รูป คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๒ มีการศึกษา ระดับอนุปริญญา มีจำนวน ๑๑๕ รูป คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๗ และมีการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาปลาย มีจำนวน ๑๓๑ รูป คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๒ ตามลำดับ

๕. ระยะเวลาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส พบว่า พระสงฆ์ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีพรรษา ๕-๑๐ พรรษา มีจำนวน ๑๗๐ รูป คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๓ มีพรรษา ต่ำกว่า ๕ พรรษา มีจำนวน ๑๕๔ รูป คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๘ และพรรษา ๑๑-๒๐ พรรษา มีจำนวน ๒๘ รูป คิดเป็นร้อยละ ๘.๐ ตามลำดับ

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การวิเคราะห์ความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวม ทั้ง ๕ ด้าน ดังต่อไปนี้ ๑. การวางแผน ๒. การจัดองค์กร ๓. การบริหารงานบุคลากร ๔. การอำนวยการ ๕. การกำกับดูแล โดยมีผลข้อมูลดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๒ ตารางแสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น โดยภาพรวม

(n = ๓๕๒)

การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะ สงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D	การแปลผล
๑. การวางแผน	๓.๙๑	๐.๗๙๕	มาก
๒. การจัดองค์กร	๓.๙๖	๐.๗๓๗	มาก
๓. งานบุคลากร	๔.๒๙	๐.๕๑๐	มากที่สุด
๔. การอำนวยการ	๔.๓๓	๐.๔๗๑	มากที่สุด
๕. การกำกับดูแล	๔.๔๖	๐.๔๗๘	มากที่สุด
ภาพรวม	๔.๑๙	๐.๓๙๓	มาก

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า ความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๑๙$, S.D. = ๐.๓๙๓)

เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา การกำกับดูแล ($\bar{X} = ๔.๔๖$, S.D. = ๐.๔๗๘) การอำนวยการ ดูแล ($\bar{X} = ๔.๓๓$, S.D. = ๐.๔๗๑) งานบุคลากร ($\bar{X} = ๔.๒๙$, S.D. = ๐.๕๑๐) อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วน การจัดองค์กร ($\bar{X} = ๓.๙๖$, S.D. = ๐.๗๓๗) และการวางแผน ($\bar{X} = ๓.๙๑$, S.D. = ๐.๗๙๕) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๓ ตารางแสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ด้านการวางแผน

(n = ๓๕๒)

ด้านการวางแผน	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D	การแปลผล
๑. วาง กฎ ระเบียบ	๓.๗๗	๐.๘๙	มาก
๒. ระบบการทำงาน	๔.๑๘	๐.๙๔	มาก
๓. การตรวจสอบ	๓.๗๘	๐.๙๔	มาก
ภาพรวม	๓.๙๑	๐.๗๙	มาก

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า ความคิดเห็นของพระสงฆ์ ที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดี ในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการวางแผน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๙๑$, S.D. = ๐.๗๙)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นของพระสงฆ์ ที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการวางแผน อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตารางที่ ๔.๔ ตารางแสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ด้านการจัดองค์กร

(n = ๓๕๒)

ด้านการจัดองค์กร	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D	การแปลผล
๑. แผนผังวัด	๔.๑๘	๑.๐๓	มาก
๒. การคัดแยกประเภทวัสดุ-เครื่องใช้	๓.๖๑	๐.๘๕	มาก
๓. การดูแล-ซ่อมแซม	๔.๐๙	๐.๖๓	มาก
ผลรวม	๓.๙๖	๐.๗๓	มาก

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า ความคิดเห็นของพระสงฆ์ ที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการจัดองค์กร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๙๖$, S.D. = ๐.๗๓)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นของพระสงฆ์ ที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการจัดองค์กร อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตารางที่ ๔.๕ ตารางแสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ด้านบุคลากร

(n = ๓๕๒)

ด้านงานบุคลากร	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D	การแปลผล
๑. มอบหมายหน้าที่	๔.๑๗	๐.๕๘	มาก
๒. การส่งเสริม-พัฒนา	๔.๕๒	๐.๕๐	มากที่สุด
๓. การยกย่อง-ให้เกียรติ	๔.๑๘	๐.๘๖	มาก
ผลรวม	๔.๓๓	๐.๔๗	มากที่สุด

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า ความคิดเห็นของพระสงฆ์ ที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านบุคลากร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๓๓$, S.D. = ๐.๔๗)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นของพระสงฆ์ ที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านบุคลากร คือ ด้านการส่งเสริม-พัฒนา อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านการยกย่อง-ให้เกียรติและด้านมอบหมายหน้าที่ อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๖ ตารางแสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ด้านการ
 อำนวยการ

(n = ๓๕๒)

การอำนวยการ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D	การแปลผล
๑. การเผยแพร่กิจกรรม	๔.๓๒	๐.๖๔	มากที่สุด
๒. อำนวยความสะดวก	๔.๒๙	๐.๘๙	มากที่สุด
๓. อนุเคราะห์องค์กร	๔.๓๙	๐.๔๙	มากที่สุด
ผลรวม	๔.๓๓	๐.๔๗	มากที่สุด

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า ความคิดเห็นของพระสงฆ์ ที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการอำนวยการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๓๓$, S.D. = ๐.๔๗)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นของพระสงฆ์ ที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการอำนวยการ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ตารางที่ ๔.๗ ตารางแสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ด้านกำกับดูแล

(n = ๓๕๒)

ด้านกำกับดูแล	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D	การแปลผล
๑. พระธรรมวินัย	๔.๓๘	๐.๖๖	มากที่สุด
๒. ระเบียบ ข้อวัตร	๔.๖๔	๐.๔๘	มากที่สุด
๓. ระงับอธิกรณ์	๔.๓๘	๐.๖๖	มากที่สุด
ผลรวม	๔.๔๖	๐.๔๗	มากที่สุด

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า ความคิดเห็นของพระสงฆ์ ที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการกำกับดูแล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๔๖$, S.D. = ๐.๔๗)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นของพระสงฆ์ ที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการกำกับดูแล อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

๔.๓ ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ผลการเปรียบเทียบ ระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างตัวแปร ได้แก่ สถานภาพ โดยการแสดงการวิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one – way analysis of variance) ตามสมมติฐานการวิจัยที่ ๑-๕ ดังนี้

สมมติฐานที่ ๑ พระสงฆ์ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๘ การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามอายุ โดยภาพรวม

(n = ๓๕๒)

การบริหารจัดการที่ดี ในการปกครองคณะ สงฆ์อำเภออุทัย จังหวัด พระนครศรีอยุธยา		แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
๑. การวางแผน	ระหว่างกลุ่ม	๖๗.๓๙๕	๓	๒๒.๔๖๕	๕๐.๖๔๖**	๐.๐๐๐	
	ภายในกลุ่ม	๑๕๔.๓๖๒	๓๔๘	๐.๔๔๔			
	รวม	๒๒๑.๗๕๘	๓๕๑				
๒. จัดองค์กร	ระหว่างกลุ่ม	๑๔๑.๖๘๔	๓	๔๗.๒๒๘	๓๓๖.๑๐๙**	๐.๐๐๐	
	ภายในกลุ่ม	๔๘.๘๙๙	๓๔๘	๐.๑๔๑			
	รวม	๑๙๐.๕๘๓	๓๕๑				
๓. บุคลากร	ระหว่างกลุ่ม	๕๒.๕๑๐	๓	๑๗.๕๐๓	๑๕๖.๖๗๑**	๐.๐๐๐	
	ภายในกลุ่ม	๓๘.๘๗๙	๓๔๘	๐.๑๑๒			
	รวม	๙๑.๓๘๙	๓๕๑				
๔. อำนาจการ	ระหว่างกลุ่ม	๔๐.๗๗๙	๓	๑๓.๕๙๓	๑๒๗.๔๖๗**	๐.๐๐๐	
	ภายในกลุ่ม	๓๗.๑๑๐	๓๔๘	๐.๑๐๗			
	รวม	๗๗.๘๘๙	๓๕๑				
๕. การควบคุม	ระหว่างกลุ่ม	๔๕.๖๐๙	๓	๑๕.๒๐๓	๑๕๓.๐๐๗**	๐.๐๐๐	
	ภายในกลุ่ม	๓๔.๕๗๘	๓๔๘	๐.๐๙๙			
	รวม	๘๐.๑๘๗	๓๕๑				
รวม	ภายในกลุ่ม	๓๘.๐๒๗	๓	๑๒.๖๗๖	๒๗๒.๙๒๓**	๐.๐๐๐	
	รวม	๑๖.๑๖๓	๓๔๘	๐.๐๔๖			
	รวม	๕๔.๑๙๐	๓๕๑				

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวม จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า แตกต่างกัน ($F=272.923$, $Sig.=0.000$) ดังนั้น ยอมรับสมมติฐานการวิจัย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์แตกต่างกันในด้านการวางแผน ($F=50.646$, $Sig.=0.000$) ด้านจัดองค์กร ($F= 336.109$, $Sig.=0.000$) ด้านบุคลากร ($F=156.671$, $Sig.=0.000$) ด้านอำนาจการ ($F= 127.467$, $Sig.=0.000$) และด้านการควบคุม ($F=153.007$, $Sig.=0.000$) ดังนั้นจึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD.) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๙ - ๔.๑๓

ตารางที่ ๔.๙ เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามอายุ ในด้านการวางแผน

($n = 352$)

จำแนกตามอายุ	\bar{X}	อายุ			
		๒๐-๓๐ ปี	๓๑-๔๐ ปี	๔๑-๕๐ ปี	๕๑ ปี ขึ้นไป
		๔.๐๓	๔.๔๓	๓.๘๗	๓.๒๗
๒๐-๓๐ ปี	๔.๐๓	-	- ๐.๔๐*	๐.๑๕	๐.๗๕*
๓๑-๔๐ ปี	๔.๔๓	-	-	๐.๕๖	๑.๑๖*
๔๑-๕๐ ปี	๓.๘๗	-	-	-	๐.๖๐*
๕๑ ปี ขึ้นไป	๓.๒๗	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๙ พบว่า พระสงฆ์ ที่มีอายุ ๒๐-๓๐ ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดี ด้านการวางแผน น้อยกว่าพระสงฆ์ ที่มีอายุ ๓๑-๔๐ ปี

พระสงฆ์ ที่มีอายุ ๒๐-๓๐ ปี ๓๑-๔๐ ปี และ ๔๑-๕๐ ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดี ด้านการวางแผน มากกว่าพระสงฆ์ ที่มีอายุ ๕๑ ปี ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๐ เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามอายุ ในด้านการจัดองค์กร

(n = ๓๕๒)

จำแนกตามอายุ	\bar{X}	อายุ			
		๒๐-๓๐ ปี	๓๑-๔๐ ปี	๔๑-๕๐ ปี	๕๑ ปี ขึ้นไป
		๓.๙๘	๔.๐๓	๒.๖๐	๔.๖๒
๒๐-๓๐ ปี	๓.๙๘	-	- ๐.๕๐	๑.๓๘*	๐.๖๔*
๓๑-๔๐ ปี	๔.๐๓	-	-	๑.๔๓*	๐.๕๙*
๔๑-๕๐ ปี	๒.๖๐	-	-	-	-๒.๐๒*
๕๑ ปี ขึ้นไป	๔.๖๒	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่า พระสงฆ์ ที่มีอายุ ๒๐-๓๐ ปี และ ๓๑-๔๐ ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดี ด้านการจัดองค์กร มากกว่าพระสงฆ์ ที่มีอายุ ๔๑-๕๐ ปี และ ๕๑ ปี ขึ้นไป

พระสงฆ์ ที่มีอายุ ๔๑-๕๐ ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดี ด้านการจัดองค์กร น้อยกว่าพระสงฆ์ ที่มีอายุ ๕๑ ปี ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๑ เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามอายุ ในด้านบุคลิกภาพ

(n = ๓๕๒)

จำแนกตามอายุ	\bar{X}	อายุ			
		๒๐-๓๐ ปี	๓๑-๔๐ ปี	๔๑-๕๐ ปี	๕๑ ปี ขึ้นไป
		๔.๖๑	๔.๓๙	๓.๔๒	๔.๓๔
๒๐-๓๐ ปี	๔.๖๑	-	๐.๒๑*	๑.๑๘*	๐.๒๖*
๓๑-๔๐ ปี	๔.๓๙	-	-	๐.๙๗*	๐.๕๑
๔๑-๕๐ ปี	๓.๔๒	-	-	-	-๐.๙๒*
๕๑ ปี ขึ้นไป	๔.๓๔	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๑ พบว่า พระสงฆ์ ที่มีอายุ ๒๐-๓๐ ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดี ด้านบุคลิกภาพ มากกว่าพระสงฆ์ ที่มีอายุ ๓๑-๔๐ ปี ๔๑-๕๐ ปี และ ๕๑ ปี ขึ้นไป

พระสงฆ์ ที่มีอายุ ๓๑-๔๐ ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดี ด้านบุคลิกภาพ มากกว่า พระสงฆ์ ที่มีอายุ ๔๑-๕๐ ปี

พระสงฆ์ ที่มีอายุ ๔๑-๕๐ ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดี ด้านบุคลิกภาพ น้อยกว่า พระสงฆ์ ที่มีอายุ ๕๑ ปี ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๒ เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามอายุ ในด้านการอำนวยความสะดวก

(n = ๓๕๒)

จำแนกตามอายุ	\bar{X}	อายุ			
		๒๐-๓๐ ปี	๓๑-๔๐ ปี	๔๑-๕๐ ปี	๕๑ ปี ขึ้นไป
		๔.๔๗	๔.๓๙	๓.๕๕	๔.๕๗
๒๐-๓๐ ปี	๔.๔๗	-	๐.๐๘	๐.๙๒*	-๐.๑๐*
๓๑-๔๐ ปี	๔.๓๙	-	-	๐.๘๕*	๐.๑๘*
๔๑-๕๐ ปี	๓.๕๕	-	-	-	-๑.๐๒*
๕๑ ปี ขึ้นไป	๔.๕๗	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่า พระสงฆ์ ที่มีอายุ ๒๐-๓๐ ปี และ ๓๑-๔๐ ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดี ด้านการอำนวยความสะดวก มากกว่าพระสงฆ์ ที่มีอายุ ๔๑-๕๐ ปี และ ๕๑ ปี ขึ้นไป

พระสงฆ์ ที่มีอายุ ๒๐-๓๐ ปี และ ๔๑-๕๐ ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดีด้านการอำนวยความสะดวก น้อยกว่าพระสงฆ์ ที่มีอายุ ๕๑ ปี ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๓ เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามอายุ
ด้านการควบคุม

(n = ๓๕๒)

อายุ	\bar{X}	จำแนกตามอายุ			
		๒๐-๓๐ ปี	๓๑-๔๐ ปี	๔๑-๕๐ ปี	๕๑ ปี ขึ้นไป
		๔.๖๓	๔.๔๕	๓.๖๕	๔.๗๓
๒๐-๓๐ ปี	๔.๖๓	-	๐.๑๘*	๐.๙๗*	-๐.๑๐*
๓๑-๔๐ ปี	๔.๔๕	-	-	๐.๘๐*	-๐.๒๘*
๔๑-๕๐ ปี	๓.๖๕	-	-	-	-๑.๐๘*
๕๑ ปี ขึ้นไป	๔.๗๓	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๓ พบว่า พระสงฆ์ ที่มีอายุ ๒๐-๓๐ ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดี ด้านการควบคุม มากกว่า พระสงฆ์ ที่มีอายุ ๓๑-๔๐ ปี และ ๔๑-๕๐ ปี

พระสงฆ์ ที่มีอายุ ๓๑-๔๐ ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดี ด้านการการควบคุม มากกว่า พระสงฆ์ ที่มีอายุ ๔๑-๕๐ ปี

พระสงฆ์ ที่มีอายุ ๒๐-๓๐ ปี ๓๑-๔๐ ปี และ ๔๑-๕๐ ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดี ด้านการการควบคุม น้อยกว่า พระสงฆ์ ๕๑ ปี ขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๒ พระสงฆ์ที่มีพรชษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๔ แสดงผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามพรชษา โดยภาพรวม

(n = ๓๕๒)

การบริหารจัดการที่ดีใน							
การปกครองคณะสงฆ์	แหล่งความ						
อำเภออุทัย จังหวัด	แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.	
พระนครศรีอยุธยา							
๑. การวางแผน	ระหว่างกลุ่ม	๓๕.๑๓๔	๒	๑๗.๕๖๗	๓๒.๘๕๒**	๐.๐๐๐	
	ภายในกลุ่ม	๑๘๖.๖๒๓	๓๔๙	๐.๕๓๕			
	รวม	๒๒๑.๗๕๘	๓๕๑				
๒. จัดองค์กร	ระหว่างกลุ่ม	๕๗.๑๘๖	๒	๒๘.๕๙๓	๗๔.๘๐๖**	๐.๐๐๐	
	ภายในกลุ่ม	๑๓๓.๓๙๗	๓๔๙	๐.๓๘๒			
	รวม	๑๙๐.๕๘๓	๓๕๑				
๓. บุคลากร	ระหว่างกลุ่ม	๑๖.๒๓๑	๒	๘.๑๑๖	๓๗.๖๘๖**	๐.๐๐๐	
	ภายในกลุ่ม	๗๕.๑๕๘	๓๔๙	๐.๒๑๕			
	รวม	๙๑.๓๘๙	๓๕๑				
๔. อำนวยการ	ระหว่างกลุ่ม	๒๖.๔๒๖	๒	๑๓.๒๑๓	๘๙.๖๐๖**	๐.๐๐๐	
	ภายในกลุ่ม	๕๑.๔๖๒	๓๔๙	๐.๑๔๗			
	รวม	๗๗.๘๘๘	๓๕๑				
๕. การควบคุม	ระหว่างกลุ่ม	๘.๓๐๘	๒	๔.๑๕๔	๒๐.๑๖๙**	๐.๐๐๐	
	ภายในกลุ่ม	๗๑.๘๗๙	๓๔๙	๐.๒๐๖			
	รวม	๘๐.๑๘๗	๓๕๑				
รวม	ภายในกลุ่ม	๙.๗๘๕	๒	๔.๘๙๓	๓๘.๔๕๕**	๐.๐๐๐	
	รวม	๔๔.๔๐๔	๓๔๙	๐.๑๒๗			
	รวม	๕๔.๑๙๐	๓๕๑				

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๑๔ พบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวม จำแนกตามพรรษา พบว่าแตกต่างกัน ($F=๓๘.๔๕๕$, $Sig.=0.000$) ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า พระสงฆ์ที่มีพรรษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการแตกต่างกันในด้านการวางแผน ($F=๓๒.๘๕๒$, $Sig.=0.000$) ด้านการจัดอัคร (F=๗๔.๘๐๖, Sig.=0.000) ด้านบุคลากร ($F=๓๗.๖๘๖$, $Sig.=0.000$) ด้านอำนาจการ ($F=๘๙.๖๐๖$, $Sig.=0.000$) และด้านการควบคุม ($F=๒๐.๑๖๙$, $Sig.=0.000$) ดังนั้นจึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD.) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๕ - ๔.๑๙

ตารางที่ ๔.๑๕ เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามพรรษา ด้านการวางแผน

(n = ๓๕๒)

พรรษา	\bar{X}	จำแนกตามพรรษา		
		น้อยกว่า ๑๐พรรษา	๑๑-๒๐ พรรษา	๒๑-๓๐ พรรษา
		๓.๖๕	๔.๒๙	๔.๓๓
น้อยกว่า ๑๐พรรษา	๓.๖๕	-	-๐.๖๓*	-๐.๖๘*
๑๑-๒๐ พรรษา	๔.๒๙	-	-	-๐.๔๐
๒๑-๓๐ พรรษา	๔.๓๓	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๕ พบว่า พระสงฆ์ ที่มีพรรษาน้อยกว่า ๑๐พรรษา มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดี ด้านการวางแผน มากกว่า พระสงฆ์ ที่มีพรรษา ๑๑-๒๐ พรรษาและ๒๑-๓๐ พรรษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๖ เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตาม
พรรษา ด้านจัดองค์กร

(n = ๓๕๒)

พรรษา	\bar{X}	จำแนกตามพรรษา		
		น้อยกว่า ๑๐พรรษา	๑๑-๒๐ พรรษา	๒๑-๓๐ พรรษา
		๔.๒๒	๓.๓๗	๔.๓๓
น้อยกว่า ๑๐พรรษา	๔.๒๒	-	๐.๘๕*	-๐.๑๑
๑๑-๒๐ พรรษา	๓.๓๗	-	-	-๐.๙๖*
๒๑-๓๐ พรรษา	๔.๓๓	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๖ พบว่า พระสงฆ์ที่มีพรรษาน้อยกว่า ๑๐ พรรษา มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดี ด้านจัดองค์กร มากกว่า พระสงฆ์ ที่มีพรรษา ๑๑-๒๐ พรรษา

พระสงฆ์ที่มีพรรษา ๑๑-๒๐ พรรษา มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดี ด้านจัดองค์กร น้อยกว่า พระสงฆ์ ที่มีพรรษา ๒๑-๓๐ พรรษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๗ เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตาม
พรรษา ด้านบุคลากร

(n = ๓๕๒)

พรรษา	\bar{X}	จำแนกตามพรรษา		
		น้อยกว่า ๑๐พรรษา	๑๑-๒๐ พรรษา	๒๑-๓๐ พรรษา
		๔.๔๑	๓.๙๙	๔.๖๒
น้อยกว่า ๑๐พรรษา	๔.๔๑	-	๐.๔๒*	-๐.๒๑*
๑๑-๒๐ พรรษา	๓.๙๙	-	-	-๐.๖๓*
๒๑-๓๐ พรรษา	๔.๖๒	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๗ พบว่า พระสงฆ์ที่มีพรรษาน้อยกว่า ๑๐ พรรษา มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดี ด้านบุคลากร มากกว่า พระสงฆ์ที่มีพรรษา ๑๑-๒๐ พรรษา

พระสงฆ์ ที่มีพรรษาน้อยกว่า ๑๐ พรรษาและ ๑๑-๒๐ พรรษา มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดี ด้านบุคลากร น้อยกว่า พระสงฆ์ที่มีพรรษา ๒๑-๓๐ พรรษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๘ เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตาม
พระราชา ด้านอำนาจการ

(n = ๓๕๒)

พระราชา	\bar{X}	จำแนกตามพระราชา		
		น้อยกว่า ๑๐พระราชา	๑๑-๒๐ พระราชา	๒๑-๓๐ พระราชา
		๔.๕๑	๓.๙๓	๔.๖๐
น้อยกว่า ๑๐พระราชา	๔.๕๑	-	๐.๕๘*	-๐.๐๙
๑๑-๒๐ พระราชา	๓.๙๓	-	-	-๐.๖๗*
๒๑-๓๐ พระราชา	๔.๖๐	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๘ พบว่า พระสงฆ์ ที่มีพระรชาน้อยกว่า ๑๐ พระราชา มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดี ด้านอำนาจการ มากกว่า พระสงฆ์ที่มีพระราชา ๑๑-๒๐ พระราชา

พระสงฆ์ที่มีพระราชา ๑๑-๒๐ พระราชา มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดี ด้านอำนาจการ น้อยกว่า พระสงฆ์ที่มีพระราชา ๒๑-๓๐ พระราชา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๙ เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตาม
พระราชา ด้านการควบคุม

(n = ๓๕๒)

พระราชา	\bar{X}	จำแนกตามพระราชา		
		น้อยกว่า ๑๐พระราชา	๑๑-๒๐ พระราชา	๒๑-๓๐ พระราชา
		๔.๔๙	๔.๓๐	๔.๘๙
น้อยกว่า ๑๐พระราชา	๔.๔๙	-	๐.๑๙*	-๐.๔๐*
๑๑-๒๐ พระราชา	๔.๓๐	-	-	-๐.๕๙*
๒๑-๓๐ พระราชา	๔.๘๙	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๙ พบว่า พระสงฆ์ที่มีพระรชาน้อยกว่า ๑๐ พระราชา มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดี ด้านการควบคุม มากกว่า พระสงฆ์ ที่มีพระราชา ๑๑-๒๐ พระราชา

พระสงฆ์ที่มีพระรชาน้อยกว่า ๑๐ พระราชาและ ๑๑-๒๐ พระราชา มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดี ด้านการควบคุม น้อยกว่า พระสงฆ์ที่มีพระราชา ๒๑-๓๐ พระราชา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๓ พระสงฆ์ที่มีการศึกษาสายสายพระปริยัติธรรมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๒๐ แสดงผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามการศึกษาสายพระปริยัติบาลี

(n = ๓๕๒)

การบริหารจัดการที่ดีใน							
การปกครองคณะสงฆ์	แหล่งความ		SS	df	MS	F	Sig.
อำเภออุทัย จังหวัด	แปรปรวน						
พระนครศรีอยุธยา							
๑. การวางแผน	ระหว่างกลุ่ม	๗.๕๘๙	๒	๓.๗๙๕	๖.๑๘๔**	๐.๐๐๒	
	ภายในกลุ่ม	๒๑๔.๑๖๘	๓๔๙	๐.๖๑๔			
	รวม	๒๒๑.๗๕๘	๓๕๑				
๒. จัดองค์กร	ระหว่างกลุ่ม	๖.๖๙๗	๒	๓.๓๔๙	๖.๓๕๕**	๐.๐๐๒	
	ภายในกลุ่ม	๑๘๓.๘๘๖	๓๔๙	๐.๕๒๗			
	รวม	๑๙๐.๕๘๓	๓๕๑				
๓. บุคคลากร	ระหว่างกลุ่ม	๒๔.๘๔๒	๒	๑๒.๔๒๑	๖๕.๑๔๑**	๐.๐๐๐	
	ภายในกลุ่ม	๖๖.๕๔๗	๓๔๙	๐.๑๙๑			
	รวม	๙๑.๓๘๙	๓๕๑				
๔. อำนาจการ	ระหว่างกลุ่ม	๔.๖๑๙	๒	๒.๓๑๐	๑๑.๐๐๑**	๐.๐๐๐	
	ภายในกลุ่ม	๗๓.๒๖๙	๓๔๙	๐.๒๑๐			
	รวม	๗๗.๘๘๙	๓๕๑				
๕. การควบคุม	ระหว่างกลุ่ม	๑.๓๒๐	๒	๐.๖๖๐	๒.๙๒๑	๐.๐๕๕	
	ภายในกลุ่ม	๗๘.๘๖๖	๓๔๙	๐.๒๒๖			
	รวม	๘๐.๑๘๗	๓๕๑				
รวม	ภายในกลุ่ม	๑.๕๖๔	๒	๐.๗๘๒	๕.๑๘๖**	๐.๐๐๖	
	รวม	๕๒.๖๒๖	๓๔๙				
	รวม	๕๔.๑๙๐	๓๕๑				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๒๐ พบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวม จำแนกตามการศึกษาสายพระปริยัติธรรม พบว่าแตกต่างกัน ($F=๕.๑๘๖$, $Sig.=๐.๐๐๖$) ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า พระสงฆ์ที่มีการศึกษาสายพระปริยัติธรรมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการแตกต่างกันในด้านการวางแผน ($F=๖.๑๘๔$, $Sig.=๐.๐๐๒$) ด้านการจัดองค์กร ($F=๖.๓๕๕$, $Sig.=๐.๐๐๒$) ด้านบุคลากร ($F=๖๕.๑๔๑$, $Sig.=๐.๐๐๐$) ด้านอำนวยการ ($F=๑๑.๐๐๑$, $Sig.=๐.๐๐๐$) ส่วนด้านการควบคุม ($F=๒.๙๒๑$, $Sig.=๐.๐๕๕$) ไม่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD.) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๒๑ - ๔.๒๔

ตารางที่ ๔.๒๑ เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามการศึกษาสายสามัญ ด้านการวางแผน

($n = ๓๕๒$)

การศึกษาพระ ปริยัติแผนกบาลี	\bar{X}	จำแนกตามการศึกษาพระปริยัติแผนกบาลี		
		๓-๔ ประโยค	๕-๖ ประโยค	ไม่มีเปรียญธรรม
		๓.๙๙	๔.๓๓	๓.๘๑
๓-๔ ประโยค	๓.๙๙	-	-๐.๓๔*	๐.๑๘*
๕-๖ ประโยค	๔.๓๓	-	-	๐.๕๒*
ไม่มีเปรียญธรรม	๓.๘๑	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๑ พระสงฆ์ที่มีเปรียญธรรม ๓-๔ ประโยค มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดี ด้านการวางแผน น้อยกว่า พระสงฆ์ ที่มีเปรียญธรรม ๕-๖ ประโยค

พระสงฆ์ที่มีเปรียญธรรม ๓-๔ ประโยคและ ๕-๖ ประโยค มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดี ด้านการวางแผน มากกว่า พระสงฆ์ที่ไม่มีเปรียญธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๒ เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามการศึกษาสายสามัญ ด้านการจัดองค์กร

(n = ๓๕๒)

การศึกษาพระ ปริยัติแผนกบาลี	\bar{X}	จำแนกตามการศึกษาพระปริยัติแผนกบาลี		
		๓-๔ ประโยค	๕-๖ ประโยค	ไม่มีเปรียญธรรม
		๓.๘๑	๔.๓๓	๔.๐๐
๓-๔ ประโยค	๓.๘๑	-	-๐.๕๒*	-๐.๑๙*
๕-๖ ประโยค	๔.๓๓	-	-	๐.๓๓*
ไม่มีเปรียญธรรม	๔.๐๐	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๒ พระสงฆ์ที่มีเปรียญธรรม ๓-๔ ประโยค มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดี ด้านการจัดองค์กร น้อยกว่า พระสงฆ์ ที่มีเปรียญธรรม ๕-๖ ประโยคและพระสงฆ์ที่ไม่มีเปรียญธรรม

พระสงฆ์ที่มีเปรียญธรรม ๕-๖ ประโยค มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดี ด้านการวางแผน มากกว่า พระสงฆ์ที่ไม่มีเปรียญธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๓ เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามการศึกษาสายสามัญ ด้านการบุคลากร

(n = ๓๕๒)

การศึกษาพระ ปริยัติแผนกบาลี	\bar{X}	จำแนกตามการศึกษาพระปริยัติแผนกบาลี		
		๓-๔ ประโยค	๕-๖ ประโยค	ไม่มีเปรียญธรรม
		๔.๖๖	๔.๐๐	๔.๑๒
๓-๔ ประโยค	๔.๖๖	-	๐.๖๖*	๐.๕๔*
๕-๖ ประโยค	๔.๐๐	-	-	-๐.๑๒*
ไม่มีเปรียญธรรม	๔.๑๒	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๓ พระสงฆ์ที่มีเปรียญธรรม ๓-๔ ประโยค มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดี ด้านบุคลากร มากกว่า พระสงฆ์ ที่มีเปรียญธรรม ๕-๖ ประโยคและพระสงฆ์ที่ไม่มีเปรียญธรรม

พระสงฆ์ที่มีเปรียญธรรม ๕-๖ ประโยค มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดี ด้านบุคลากร น้อยกว่า พระสงฆ์ที่ไม่มีเปรียญธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๔ เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามการศึกษาสายสามัญ ด้านการอำนวยการ

(n = ๓๕๒)

การศึกษาพระ ปริยัติแผนกบาลี	\bar{X}	จำแนกตามการศึกษาพระปริยัติแผนกบาลี		
		๓-๔ ประโยค	๕-๖ ประโยค	ไม่มีเปรียญธรรม
		๔.๔๐	๔.๖๗	๔.๒๖
๓-๔ ประโยค	๔.๔๐	-	-๐.๒๗*	๐.๑๔*
๕-๖ ประโยค	๔.๖๗	-	-	๐.๔๑*
ไม่มีเปรียญธรรม	๔.๒๖	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๔ พระสงฆ์ที่มีเปรียญธรรม ๓-๔ ประโยค มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดี ด้านการอำนวยการ น้อยกว่า พระสงฆ์ ที่มีเปรียญธรรม ๕-๖ ประโยค

พระสงฆ์ที่มีเปรียญธรรม ๓-๔ ประโยคและ ๕-๖ ประโยค มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดี ด้านการอำนวยการ มากกว่า พระสงฆ์ที่ไม่มีเปรียญธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๕ แสดงผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามการศึกษาพระปริยัติแผนกธรรม

(n = ๓๕๒)

การบริหารจัดการที่ดี ในการปกครองคณะสงฆ์ อำเภออุทัย จังหวัด พระนครศรีอยุธยา	การศึกษาพระปริยัติแผนกธรรม				t	Sig.
	นักธรรมโท		นักธรรมเอก			
	๑๗๙ รูป	๑๗๓ รูป	๑๗๙ รูป	๑๗๓ รูป		
	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D		
๑.ด้านการวางแผน	๓.๙๙	๐.๓๓๒	๓.๘๒	๑.๐๗๗	๑.๙๔๐	๐.๐๕๔
๒.ด้านการจัดองค์กร	๓.๖๔	๐.๘๒๐	๔.๒๘	๐.๔๔๙	-๙.๑๓๑	๐.๐๐๐
๓.ด้านบุคลากร	๔.๒๑	๐.๖๙๐	๔.๓๘	๐.๑๕๗	-๓.๑๙๖	๐.๐๒๐
๔.ด้านการอำนวยการ	๔.๑๔	๐.๕๕๖	๔.๕๔	๐.๒๒๙	-๘.๗๘๕	๐.๐๐๐
๕.ด้านการควบคุม	๔.๓๔	๐.๕๙๓	๔.๕๙	๐.๒๖๑	-๕.๒๗๖	๐.๐๐๐
รวม	๔.๐๖	๐.๔๖๕	๔.๓๒	๐.๒๓๙	-๖.๖๑๓	๐.๐๐๐

จากตารางที่ ๔.๒๕ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวม จำแนกตามวุฒิการศึกษาแผนกธรรม พบว่า แตกต่างกัน ($t = -๖.๖๑๓$, $Sig. = ๐.๐๐๐$) ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า พระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน คือ ด้านการจัดองค์กร ($t = -๙.๑๓๑$, $Sig. = ๐.๐๐๐$) ด้านบุคลากร ($t = -๓.๑๙๖$, $Sig. = ๐.๐๐๐$) ด้านการอำนวยการ ($t = -๘.๗๘๕$, $Sig. = ๐.๐๐๐$) ด้านการควบคุม ($t = -๕.๒๗๖$, $Sig. = ๐.๐๐๐$) ส่วนด้านการวางแผน ($t = ๑.๐๗๗$, $Sig. = ๐.๐๕๔$) ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๔ พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาสายสามัญต่างกัน ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๒๖ แสดงผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามการศึกษาสายสามัญ

(n = ๓๕๒)

การบริหารจัดการที่ดีใน						
การปกครองคณะสงฆ์	แหล่งความ	SS	df	MS	F	Sig.
อำเภออุทัย จังหวัด	แปรปรวน					
พระนครศรีอยุธยา						
๑. การวางแผน	ระหว่างกลุ่ม	๕๒.๕๘๖	๒	๒๖.๒๙๓	๕๔.๒๔๓**	๐.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๑๖๙.๑๗๑	๓๔๙	๐.๔๘๕		
	รวม	๒๒๑.๗๕๘	๓๕๑			
๒. จัดองค์กร	ระหว่างกลุ่ม	๑๐.๑๓๓	๒	๕.๐๖๖	๙.๗๙๙**	๐.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๑๘๐.๔๕๐	๓๔๙	๐.๕๑๗		
	รวม	๑๙๐.๕๘๓	๓๕๑			
๓. บุคคลากร	ระหว่างกลุ่ม	๒๒.๕๒๙	๒	๑๑.๒๖๕	๕๗.๐๙๒**	๐.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๖๘.๘๖๐	๓๔๙	๐.๑๙๗		
	รวม	๙๑.๓๘๙	๓๕๑			
๔. อำนาจการ	ระหว่างกลุ่ม	๑๒.๕๕๓	๒	๖.๒๗๖	๓๓.๕๒๖**	๐.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๖๕.๓๓๖	๓๔๙	๐.๑๘๗		
	รวม	๗๗.๘๘๙	๓๕๑			
๕. การควบคุม	ระหว่างกลุ่ม	๑.๑๖๖	๒	๐.๕๘๓	๒.๕๗๔	๐.๐๗๘
	ภายในกลุ่ม	๗๙.๐๒๑	๓๔๙	๐.๒๒๖		
	รวม	๘๐.๑๘๗	๓๕๑			
รวม	ภายในกลุ่ม	๐.๗๓๒	๒	๐.๓๖๖	๒.๓๙๐	๐.๐๙๓
	รวม	๕๓.๔๕๘	๓๔๙	๐.๑๕๓		
	รวม	๕๔.๑๙๐	๓๕๑			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๒๖ พบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวม จำแนกตามการศึกษาสายสามัญ พบว่าไม่แตกต่างกัน ($F=๒.๓๙๐$, $Sig.=๐.๐๙๓$) ดังนั้นจึง ปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า พระสงฆ์ที่มีการศึกษาสายสามัญต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการแตกต่างกันในด้านการวางแผน ($F=๕๔.๒๔๓$, $Sig.=๐.๐๐๐$) ด้านการจัดองค์กร ($F=๙.๗๙๙$, $Sig.=๐.๐๐๐$) ด้านบุคลากร ($F=๖๕.๑๔๑$, $Sig.=๐.๐๐๐$) ด้านอำนาจการ ($F=๓๓.๕๒๖$, $Sig.=๐.๐๐๐$) ส่วนด้านการควบคุม ($F=๒.๕๗๔$, $Sig.=๐.๐๗๘$) ไม่แตกต่างกัน จึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD.) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๒๖ - ๔.๒๙

ตารางที่ ๔.๒๗ เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามการศึกษาสายสามัญ ด้านการวางแผน

($n = ๓๕๒$)

การศึกษาสาย สามัญ	\bar{X}	จำแนกตามการศึกษาสายสามัญ		
		มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยมศึกษาปลาย	อนุปริญญา
		๔.๒๘	๔.๐๙	๓.๓๗
มัธยมศึกษาตอนต้น	๔.๒๘	-	๐.๑๙*	๐.๙๑*
มัธยมศึกษาปลาย	๔.๐๙	-	-	๐.๗๒*
อนุปริญญา	๓.๓๗	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๗ พระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดี ด้านการวางแผน มากกว่า พระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และอนุปริญญา

พระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดี ด้านการวางแผน มากกว่า พระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๘ เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามการศึกษาสายสามัญ ด้านการจัดองค์กร

(n = ๓๕๒)

การศึกษาสายสามัญ	\bar{X}	จำแนกตามการศึกษาสายสามัญ		
		มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยมศึกษาปลาย	อนุปริญญา
		๓.๙๐	๓.๘๐	๔.๑๙
มัธยมศึกษาตอนต้น	๓.๙๐	-	๐.๑๐	-๐.๒๙*
มัธยมศึกษาปลาย	๓.๘๐	-	-	-๐.๓๙*
อนุปริญญา	๔.๑๙	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๘ พระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดี ด้านการจัดองค์กร น้อยกว่า พระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๙ เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามการศึกษาสายสามัญ ด้านบุคลากร

(n = ๓๕๒)

การศึกษาสายสามัญ	\bar{X}	จำแนกตามการศึกษาสายสามัญ		
		มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยมศึกษาปลาย	อนุปริญญา
		๓.๙๑	๔.๕๐	๔.๔๐
มัธยมศึกษาตอนต้น	๓.๙๑	-	-๐.๕๙*	-๐.๔๙*
มัธยมศึกษาปลาย	๔.๕๐	-	-	๐.๑๐
อนุปริญญา	๔.๔๐	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๙ พระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดี ด้านบุคลากร น้อยกว่า พระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและอนุปริญญาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๓๐ เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามการศึกษาสายสามัญ ด้านอำนาจการ

(n = ๓๕๒)

การศึกษาสาย สามัญ	\bar{X}	จำแนกตามการศึกษาสายสามัญ		
		มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยมศึกษาปลาย	อนุปริญญา
		๔.๐๖	๔.๓๙	๔.๕๒
มัธยมศึกษาตอนต้น	๔.๐๖	-	-๐.๓๓*	-๐.๔๖*
มัธยมศึกษาปลาย	๔.๓๙	-	-	-๐.๑๓*
อนุปริญญา	๔.๕๒	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๐ พระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดี ด้านอำนาจ น้อยกว่า พระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและอนุปริญญา

พระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดี ด้านอำนาจ น้อยกว่า พระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๕ พระสงฆ์ที่มีระยะเวลาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๓๑ แสดงผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา **ระยะเวลาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส**

(n = ๓๕๒)

การบริหารจัดการที่ดีใน							
การปกครองคณะสงฆ์	แหล่งความ	SS	df	MS	F	Sig.	
อำเภออุทัย จังหวัด	แปรปรวน						
พระนครศรีอยุธยา							
๑. การวางแผน	ระหว่างกลุ่ม	๑๒.๓๙๕	๒	๖.๑๙๗	๑๐.๓๓๑*	๐.๐๐๐	
	ภายในกลุ่ม	๒๐๙.๓๖๓	๓๔๙	๐.๖๐๐			
	รวม	๒๒๑.๗๕๘	๓๕๑				
๒. จัดองค์กร	ระหว่างกลุ่ม	๒๑.๙๕๒	๒	๑๐.๙๗๖	๒๒.๗๑๖**	๐.๐๐๐	
	ภายในกลุ่ม	๑๖๘.๖๓๑	๓๔๙	๐.๔๘๓			
	รวม	๑๙๐.๕๘๓	๓๕๑				
๓. บุคคลากร	ระหว่างกลุ่ม	๑๑.๔๘๑	๒	๕.๗๔๑	๒๕.๐๗๓**	๐.๐๐๐	
	ภายในกลุ่ม	๗๙.๙๐๗	๓๔๙	๐.๒๒๙			
	รวม	๙๑.๓๘๘	๓๕๑				
๔. อำนาจการ	ระหว่างกลุ่ม	๓.๔๗๘	๒	๑.๗๓๙	๘.๑๕๖**	๐.๐๐๐	
	ภายในกลุ่ม	๗๔.๔๑๑	๓๔๙	๐.๒๑๓			
	รวม	๗๗.๘๘๙	๓๕๑				
๕. การควบคุม	ระหว่างกลุ่ม	๑๕.๒๗๐	๒	๗.๖๓๕	๔๑.๐๔๘**	๐.๐๐๐	
	ภายในกลุ่ม	๖๔.๙๑๖	๓๔๙	๐.๑๘๖			
	รวม	๘๐.๑๘๗	๓๕๑				
รวม	ภายในกลุ่ม	๔.๐๓๙	๒	๒.๐๑๙	๑๔.๐๕๒**	๐.๐๐๐	
	รวม	๕๐.๑๕๑	๓๔๙	๐.๑๔๔			
	รวม	๕๔.๑๙๐	๓๕๑				

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๓๑ พบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวม

จำแนกตามระยะเวลาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส พบว่าแตกต่างกัน ($F=14.052$, $Sig.=0.000$) ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า พระสงฆ์ที่มีระยะเวลาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการแตกต่างกันในด้านการวางแผน ($F=10.331$, $Sig.=0.000$) ด้านการจัดองค์กร ($F=22.716$, $Sig.=0.000$) ด้านบุคลากร ($F=25.073$, $Sig.=0.000$) ด้านอำนาจการ ($F=8.156$, $Sig.=0.000$) และด้านการควบคุม ($F=41.048$, $Sig.=0.000$) ดังนั้นจึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD.) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๓๑ – ๔.๓๕

ตารางที่ ๔.๓๒ เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามการศึกษาสายสามัญ ด้านการวางแผน

($n = 352$)

ระยะเวลาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส	\bar{X}	จำแนกตามระยะเวลาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส		
		ต่ำกว่า ๕ พรรษา	๕-๑๐ พรรษา	๑๑-๒๐ พรรษา
		๔.๐๓	๓.๗๓	๔.๓๓
ต่ำกว่า ๕ พรรษา	๔.๐๓	-	๐.๓๐*	-๐.๓๐
๕-๑๐ พรรษา	๓.๗๓	-	-	-๐.๖๐*
๑๑-๒๐ พรรษา	๔.๓๓	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๒ พระสงฆ์ที่มีระยะเวลาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสต่ำกว่า ๕ พรรษา มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดี ด้านการวางแผน มากกว่า พระสงฆ์ที่มีระยะเวลาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส ๕-๑๐ พรรษา

พระสงฆ์ที่มีระยะเวลาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส ๕-๑๐ พรรษา มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดี ด้านการวางแผน น้อยกว่า พระสงฆ์ที่มีระยะเวลาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส ๑๑-๒๐ พรรษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๓๓ เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามการศึกษาสายสามัญ ด้านการจัดองค์กร

(n = ๓๕๒)

ระยะเวลาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส	\bar{X}	จำแนกตามระยะเวลาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส		
		ต่ำกว่า ๕ พรรษา	๕-๑๐ พรรษา	๑๑-๒๐ พรรษา
		๓.๖๘	๔.๑๕	๔.๓๓
ต่ำกว่า ๕ พรรษา	๓.๖๘	-	-๐.๔๗*	-๐.๖๕*
๕-๑๐ พรรษา	๔.๑๕	-	-	-๐.๑๘
๑๑-๒๐ พรรษา	๔.๓๓	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๓ พระสงฆ์ที่มีระยะเวลาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสต่ำกว่า ๕ พรรษา มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดี ด้านการจัดองค์กร น้อยกว่า พระสงฆ์ที่มีระยะเวลาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส ๕-๑๐ พรรษาและ๑๑-๒๐ พรรษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๓๔ เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามการศึกษาสายสามัญ ด้านบุคลากร

(n = ๓๕๒)

ระยะเวลาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส	\bar{X}	จำแนกตามระยะเวลาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส		
		ต่ำกว่า ๕ พรรษา	๕-๑๐ พรรษา	๑๑-๒๐ พรรษา
		๔.๔๓	๔.๑๑	๔.๖๒
ต่ำกว่า ๕ พรรษา	๔.๔๓	-	๐.๓๒*	-๐.๑๙
๕-๑๐ พรรษา	๔.๑๑	-	-	-๐.๕๑
๑๑-๒๐ พรรษา	๔.๖๒	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๔ พระสงฆ์ที่มีระยะเวลาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสต่ำกว่า ๕ พรรษา มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดี ด้านบุคลากร มากกว่า พระสงฆ์ที่มีระยะเวลาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส ๕-๑๐ พรรษา

พระสงฆ์ที่มีระยะเวลาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส ๕-๑๐ พรรษา มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดี ด้านบุคลากร น้อยกว่า พระสงฆ์ที่มีระยะเวลาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส ๑๑-๒๐ พรรษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๓๕ เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามการศึกษาสายสามัญ ด้านอำนวยการ

(n = ๓๕๒)

ระยะเวลาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส	\bar{X}	จำแนกตามระยะเวลาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส		
		ต่ำกว่า ๕ พรรษา	๕-๑๐ พรรษา	๑๑-๒๐ พรรษา
		๔.๓๘	๔.๒๕	๔.๖๐
ต่ำกว่า ๕ พรรษา	๔.๓๘	-	๐.๑๓*	-๐.๒๒*
๕-๑๐ พรรษา	๔.๒๕	-	-	-๐.๓๕*
๑๑-๒๐ พรรษา	๔.๖๐	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๕ พระสงฆ์ที่มีระยะเวลาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสต่ำกว่า ๕ พรรษา มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดี ด้านอำนวยการ มากกว่า พระสงฆ์ที่มีระยะเวลาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส ๕-๑๐ พรรษา

พระสงฆ์ที่มีระยะเวลาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสต่ำกว่า ๕ พรรษาและ ๕-๑๐ พรรษา มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดี ด้านอำนวยการ น้อยกว่า พระสงฆ์ที่มีระยะเวลาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส ๑๑-๒๐ พรรษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๓๖ เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามการศึกษาสายสามัญ ด้านการควบคุม

(n = ๓๕๒)

ระยะเวลาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส	\bar{X}	จำแนกตามระยะเวลาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส		
		ต่ำกว่า ๕ พรรษา	๕-๑๐ พรรษา	๑๑-๒๐ พรรษา
		๔.๒๔	๔.๕๙	๔.๘๙
ต่ำกว่า ๕ พรรษา	๔.๒๔	-	-๐.๓๕*	-๐.๖๕*
๕-๑๐ พรรษา	๔.๕๙	-	-	-๐.๓๐*
๑๑-๒๐ พรรษา	๔.๘๙	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๖ พระสงฆ์ที่มีระยะเวลาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสต่ำกว่า ๕ พรรษา มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดี ด้านการควบคุม น้อยกว่า พระสงฆ์ที่มีระยะเวลาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส ๕-๑๐ พรรษาและ ๑๑-๒๐ พรรษา

พระสงฆ์ที่มีระยะเวลาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส ๕-๑๐ พรรษา มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดี ด้านการควบคุม น้อยกว่า พระสงฆ์ที่มีระยะเวลาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส ๑๑-๒๐ พรรษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๓๗ แสดงผลสรุปโดยภาพรวม การเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์
ที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัด
พระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ตามสมมติฐานที่ ๑-๕
(n = ๓๕๒)

สมมติฐาน	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ค่า t	ค่า F	Sig.	ผลการศึกษา	
						ยอมรับ	ปฏิเสธ
๑.	อายุ	การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์ อ.อุทัย	-	๒๗๒.๙๒๓	๐.๐๐๐	✓	-
๒.	พรรษา	การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์	-	๓๘.๔๕๕	๐.๐๐๐	✓	-
๓.	พระปริยัติแผนกบาลี	การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะ	-	๓. ๕.๑๘๖	๐.๐๐๖	✓	-
	พระปริยัติแผนกธรรม	การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะ	-๖.๖๑๓	-	๐.๐๐๐	✓	-
๔.	การศึกษาสายสามัญ	การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะ	-	๒.๓๙๐	๐.๐๙๓	-	✓
๕.	ระยะเวลาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส	การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์	-	๑๔.๐๕๒	๐.๐๐๐	✓	-

จากตารางที่ ๔.๓๗ ผลสรุปโดยรวมการเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดังนี้

พระสงฆ์ที่มี อายุ ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์ อำเภอกุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมสมมติฐานการวิจัย

พระสงฆ์ที่มี พรรษา ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะ สงฆ์อำเภอกุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมสมมติฐานการวิจัย

พระสงฆ์ที่มี วุฒิการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี-แผนกธรรมต่างกันมีความคิดเห็นต่อ การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภอกุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวม แตกต่างกัน จึงยอมสมมติฐานการวิจัย

พระสงฆ์ที่มี การศึกษาสายสามัญต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดีในการ ปกครองคณะสงฆ์อำเภอกุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงปฏิเสธ สสมมติฐานการวิจัย

พระสงฆ์ที่มี ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหาร จัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภอกุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึง ยอมสมมติฐานการวิจัย

๔.๔ ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการพัฒนาการบริหารจัดการที่ดีในการ ปกครองคณะสงฆ์อำเภอกุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในการพัฒนาการบริหารจัดการที่ดีในการปกครอง คณะสงฆ์อำเภอกุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากคำถามปลายเปิด (Open - Ended) ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลโดยเขียนเป็นความเรียงประกอบตารางตามรายด้าน ดังนี้

(๑) การวางแผน

ปัญหา และอุปสรรค ข้อเสนอแนะ แนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการที่ดีในการ ปกครองคณะสงฆ์อำเภอกุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการวางแผน รายละเอียดดังแสดงใน ตารางที่ ๔.๓๘

ตารางที่ ๔.๓๘ ปัญหาและอุปสรรค แนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการที่ดีในการปกครอง
คณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการวางแผน

ลำดับ	ปัญหา อุปสรรค	จำนวน	ร้อยละ
๑	ขาดการวางกฎ ระเบียบ และข้อปฏิบัติไม่อย่างชัดเจน	๔๑ คน	๑๑.๖๔
๒	ขาดความชัดเจนในการวางแผนและเป้าหมาย	๕๑ คน	๑๔.๔๘
๓	ขาดผู้รับผิดชอบหน้าที่ในสายงาน เกี่ยงกันทำงาน	๖๓ คน	๑๗.๘๙
๔	ขาดงบประมาณและอุปกรณ์ในการดำเนินงาน	๓๓ คน	๙.๓๗
๕	ขาดการติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง	๒๑ คน	๕.๙๖

จากตารางที่ ๔.๓๘ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการที่ดี ในการปกครองคณะสงฆ์ อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการวางแผน คือ ขาดผู้รับผิดชอบหน้าที่ในสายงาน เกี่ยงกันทำงานจำนวน ๖๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๘๙ รองลงมา คือ ขาดความชัดเจนในการวางแผน และเป้าหมาย จำนวน ๕๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๔๘ ขาดการวางกฎ ระเบียบ และข้อปฏิบัติไม่อย่างชัดเจน จำนวน ๔๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๖๔ ขาดงบประมาณและอุปกรณ์ในการดำเนินงาน จำนวน ๓๓ คนคิดเป็นร้อยละ ๙.๓๗ และขาดการติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง จำนวน ๒๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๙๖

ตารางที่ ๔.๓๙ ข้อเสนอแนะ และแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการที่ดี ในการปกครองคณะ
สงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการวางแผน

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
๑	มีการวางกฎ ระเบียบ ข้อปฏิบัติไว้อย่างชัดเจน	๓๑ คน	๘.๘๐
๒	มีแผนการดำเนินงานที่ระบุเป้าหมายไว้อย่างชัดเจน	๕๒ คน	๑๔.๗๗
๓	กำหนดผู้รับผิดชอบในสายงานไว้อย่างชัดเจน	๔๔ คน	๑๒.๕
๔	จัดงบประมาณ และอุปกรณ์ให้เพียงพอ	๔๑ คน	๑๑.๖๔
๕	ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง	๓๙ คน	๑๑.๐๙

จากตารางที่ ๔.๓๙ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการวางแผน คือ มีแผนการดำเนินงานที่ระบุเป้าหมายไว้อย่างชัดเจน จำนวน ๕๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๗๗ รองลงมา คือ กำหนดผู้รับผิดชอบในสายงานไว้อย่างชัดเจน จำนวน ๔๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๕ จัดงบประมาณ และอุปกรณ์ให้เพียงพอ จำนวน ๔๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๖๔ ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง จำนวน ๓๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๐๙ และมีการวางกฎ ระเบียบข้อปฏิบัติไว้อย่างชัดเจน จำนวน ๓๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๘๐

(๒) การจัดองค์กร

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ แนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการที่ดี ในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการจัดองค์กร รายละเอียด ดังแสดงใน ตารางที่ ๔.๔๐

ตารางที่ ๔.๔๐ ปัญหาและอุปสรรค และแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการที่ดีในการปกครอง คณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา **ด้านการจัดองค์กร**

ลำดับ	ปัญหา อุปสรรค	จำนวน	ร้อยละ
๑	ขาดความชัดเจนในตำแหน่ง และหน้าที่ความรับผิดชอบ	๘๖ คน	๒๔.๔๓
๒	สิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ ขาดการแบ่งประเภท	๕๔ คน	๑๕.๓๔
๓	สิ่งของเครื่องใช้ ขาดการดูแล ซ่อมแซม	๙๒ คน	๒๖.๑๓

จากตารางที่ ๔.๔๐ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการที่ดี ในการปกครองคณะสงฆ์ อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการจัดองค์กร คือ สิ่งของเครื่องใช้ ขาดการดูแล ซ่อมแซม จำนวน ๙๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๑๓ รองลงมา คือ ขาดความชัดเจนในตำแหน่งและหน้าที่ ความรับผิดชอบ จำนวน ๘๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๔๓ และสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ ขาดการแบ่ง แยกประเภท จำนวน ๕๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๓๔

ตารางที่ ๔.๔๑ ข้อเสนอแนะ และแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการที่ดี ในการปกครอง
คณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการจัดองค์กร

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
๑	กำหนดตำแหน่ง และหน้าที่ความรับผิดชอบไว้อย่างชัดเจน	๒๑ คน	๕.๙๕
๒	คัดแยกประเภทสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ ไว้เป็นหมวดหมู่	๑๙ คน	๕.๓๙
๓	มีการดูแล ซ่อมแซม ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งาน	๓๘ คน	๑๐.๗๙

ตารางที่ ๔.๔๑ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการที่ดี ในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการจัดองค์กร คือ มีการดูแล ซ่อมแซม ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งาน จำนวน ๓๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๗๙ รองลงมา คือ กำหนดตำแหน่ง และหน้าที่ความรับผิดชอบไว้อย่างชัดเจน จำนวน ๒๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๙๕ และ คัดแยกประเภท สิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ ไว้เป็นหมวดหมู่จำนวน ๑๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๓๙

(๓) ด้านงานบุคลากร

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ แนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการที่ดี ในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านงานบุคลากร รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๔๒

ตารางที่ ๔.๔๒ ปัญหาและอุปสรรค แนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะ
สงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านงานบุคลากร

ลำดับ	ปัญหา อุปสรรค	จำนวน	ร้อยละ
๑	แสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับสมณะสาธิต	๗๕ คน	๑๘.๘๙
๒	ใช้ถ้อยคำในการสื่อสารที่ไม่สุภาพ	๖๔ คน	๑๖.๑๒
๓	ไม่รับฟังคำแนะนำ หรือคำวิพากษ์ วิจาณ์จากบุคคลอื่น	๓๗ คน	๙.๓๑
๔	การปฏิบัติงานล่าช้า ไม่ตรงตามกำหนดระยะเวลา	๔๓ คน	๑๐.๘๓
๕	เห็นแก่ลาภสักการะ	๕๒ คน	๑๓.๐๙

จากตารางที่ ๔.๔๒ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการที่ดี ในการปกครองคณะสงฆ์ อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านงานบุคลากร คือ แสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับ สมณะสาธิต จำนวน ๗๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๘๙ รองลงมา คือ ใช้ถ้อยคำในการสื่อสารที่ไม่สุภาพ จำนวน ๖๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๑๒ เห็นแก่ลาภสักการะ จำนวน ๕๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๐๙ การปฏิบัติงานล่าช้า ไม่ตรงตามกำหนดระยะเวลา จำนวน ๔๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๘๓ และไม่รับฟังคำแนะนำ หรือคำวิพากษ์วิจารณ์จากบุคคลอื่น จำนวน ๓๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๙.๓๑

ตารางที่ ๔.๔๓ ข้อเสนอแนะ และแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการที่ดี ในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านงานบุคลากร

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
๑	ประพฤติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีน่าเลื่อมใส เคารพศรัทธา	๖๕ คน	๑๖.๑๒
๒	ใช้ถ้อยคำที่สุภาพ ไพเราะ อ่อนหวาน และไม่พูดคำหยาบ	๔๗ คน	๑๑.๘๓
๓	รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	๕๗ คน	๑๔.๓๕
๔	ตรงต่อเวลา	๓๕ คน	๘.๘๑
๕	ไม่เห็นแก่ลาภสักการะ	๖๓ คน	๑๕.๘๖

จากตารางที่ ๔.๔๓ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการที่ดี ในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านงานบุคลากร คือ ประพฤติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีน่าเลื่อมใส ศรัทธา จำนวน ๖๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๑๒ รองลงมา คือ ไม่เห็นแก่ลาภสักการะ จำนวน ๖๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๘๖ รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น จำนวน ๕๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๓๕ ใช้ถ้อยคำที่สุภาพ ไพเราะ อ่อนหวาน และไม่พูดคำหยาบ จำนวน ๔๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๘๓ และตรงต่อเวลา จำนวน ๓๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๘๑

(๔) ด้านการอำนวยการ

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ แนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการที่ดี ในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการอำนวยการ รายละเอียด ดังแสดงในตารางที่ ๔.๔๔

**ตารางที่ ๔.๔๔ ปัญหาและอุปสรรค แนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะ
สงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการอำนวยความสะดวก**

ลำดับ	ปัญหา อุปสรรค	จำนวน	ร้อยละ
๑	ขาดการเผยแพร่ข่าวสาร ข้อมูลงานกิจกรรมต่างๆ ของวัด	๗๘ คน	๒๒.๑๕
๒	เครื่องอำนวยความสะดวก ไม่เพียงพอต่อการใช้สอย	๙๖ คน	๒๗.๒๗
๓	ขาดการสนับสนุนจากองค์กรรัฐ และรัฐวิสาหกิจ	๖๔ คน	๑๘.๑๘

จากตารางที่ ๔.๔๔ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการที่ดี ในการปกครองคณะสงฆ์ อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการอำนวยความสะดวก คือ เครื่องอำนวยความสะดวก ไม่เพียงพอต่อการใช้สอย จำนวน ๙๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๒๗ รองลงมา คือ ขาดการเผยแพร่ข่าวสาร ข้อมูล งานกิจกรรมต่างๆ ของวัด จำนวน ๗๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๑๕ และขาดการสนับสนุนจากองค์กรรัฐและรัฐวิสาหกิจจำนวน ๖๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๑๘

**ตารางที่ ๔.๔๕ ข้อเสนอแนะ และแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการที่ดี ในการปกครองคณะ
สงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการอำนวยความสะดวก**

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
๑	นำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วยกระจายข่าวสารของวัด	๕๗ คน	๑๖.๑๙
๒	จัดหางบประมาณในการจัดซื้อสิ่งของเครื่องใช้	๔๒ คน	๑๑.๙๓
๓	การอำนวยความสะดวกให้กับองค์กรต่างๆ	๑๗ คน	๔.๘๒

จากตารางที่ ๔.๔๕ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการที่ดี ในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการอำนวยความสะดวก คือ นำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วยกระจายข่าวสารของวัด จำนวน ๕๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๑๙ รองลงมา คือ จัดหางบประมาณในการจัดซื้อสิ่งของเครื่องใช้ จำนวน ๔๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๙๓ และการอำนวยความสะดวกให้กับองค์กรต่างๆ จำนวน ๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๘๒

(๕) การกำกับดูแล

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ แนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการที่ดี ในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการกำกับดูแล รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๔๖

ตารางที่ ๔.๔๖ ปัญหาและอุปสรรค แนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการกำกับดูแล

ลำดับ	ปัญหา อุปสรรค	จำนวน	ร้อยละ
๑	ขาดความรู้ในหลักพระธรรมวินัย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ	๓๔ คน	๐.๙๖
๒	ขาดการเสียดสี เื่อเพื่อในหมู่คณะ	๗๒ คน	๒๐.๔๕
๓	ขาดความยุติธรรม ความโปร่งใสและมีส่วนร่วม	๓๑ คน	๘.๘๐

จากตารางที่ ๔.๔๖ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการที่ดี ในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการกำกับดูแล คือ ขาดการเสียดสี เื่อเพื่อต่อหมู่คณะ จำนวน ๗๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๔๕ รองลงมา คือ ขาดความรู้ในหลักพระธรรมวินัย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับ จำนวน ๓๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๙๖ และขาดความยุติธรรม ความโปร่งใส และการมีส่วนร่วม จำนวน ๓๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๘๐

ตารางที่ ๔.๔๗ ข้อเสนอแนะ และแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการที่ดี ในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการกำกับดูแล

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
๑	ส่งเสริมพัฒนาในด้านการศึกษา แก่ พระสงฆ์	๙๑ คน	๒๕.๘๕
๒	มุ่งเน้นการดำเนินงานแบบเป็นทีม	๓๓ คน	๙.๓๗
๓	นำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในการกำกับดูแล	๔๖ คน	๑๓.๐๖

จากตารางที่ ๔.๔๗ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการที่ดี ในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการกำกับดูแล คือ ส่งเสริมพัฒนาในด้านการศึกษาแก่พระสงฆ์ จำนวน ๙๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๘๕ รองลงมา คือ นำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในการกำกับดูแล จำนวน ๔๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๐๖ และมุ่งเน้นการดำเนินงานแบบเป็นทีม จำนวน ๓๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๙.๓๗

๔.๕ ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ผลการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก(In-depth Interview) ทั้งการสัมภาษณ์แบบกึ่งทางการ (Semi-Formal Interview) และการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Information Interview) ดำเนินการสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informance.) เรื่อง “การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” มีข้อมูลการสัมภาษณ์เป็นประเด็น ดังต่อไปนี้

๔.๕.๑ ด้านการวางแผน (Planning)

๑. การบริหารกิจการคณะสงฆ์ทั้ง ๖ ด้าน นั้นจะได้รับความเจริญก้าวหน้ามีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการงานก็ต้องอาศัยงานในด้านการปกครองมาเป็นอันดับแรก^๑
๒. การบริหารกิจการคณะสงฆ์หรือการปกครองคณะสงฆ์โดยหลัก คือ การปกครองตามพระธรรมวินัยอยู่ภายใต้การปกครองของมหาเถรสมาคม^๒
๓. การปกครองคณะสงฆ์ที่ดีนั้น มีลักษณะที่ให้พระสงฆ์อยู่ในสังคมโดยการปกครองเป็นลำดับขั้น^๓
๔. การปกครองที่ดีนั้น คือ การบังคับบัญชา กำกับดูแล แนะนำสั่งสอน พระภิกษุ-สามเณร ตลอดทั้งฆราวาสผู้อยู่ในวัดให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยดีงาม มีความถูกต้องตามพระธรรมวินัย^๔
๕. การบริหารจัดการที่ดีนั้น เจ้าคณะผู้ปกครองต้องมีความเข้าใจในเรื่องปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น^๕

^๑ สัมภาษณ์ พระครูเกษมพัฒนาภรณ์ เจ้าคณะอำเภออุทัย เจ้าอาวาสวัดโตนดเตี้ย, ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^๒ สัมภาษณ์ พระครูศรีชยาภรณ์ รองเจ้าคณะอำเภออุทัย เจ้าอาวาสวัดโตนด, ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^๓ สัมภาษณ์ พระมหาจรศักดิ์ จันทสาโร เจ้าคณะตำบลหนองน้ำส้ม เจ้าอาวาสวัดหนองน้ำส้ม, ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^๔ สัมภาษณ์ พระครูพิศาลอุทัยสาร เจ้าคณะตำบลบ้านทึบ เจ้าอาวาสวัดเสนานิมิตร, ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^๕ สัมภาษณ์ พระครูพิศิษฐ์บุญญากร เจ้าคณะตำบลสามบัณฑิต เจ้าอาวาสพรานนก, ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

๖. วัดเป็นศูนย์กลางของชุมชนในการปฏิบัติศาสนกิจ ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้แก่คนในชุมชน มีหน้าที่ในการอบรมสั่งสอนให้เป็นคนดี^๖

๗. การวางแผนงานที่ต้องทำแล้วปฏิบัติตามแผนงานนั้น ๆ ให้สำเร็จ^๗

๘. การบริหารจัดการที่ดี จะทำงานให้ประสบผลสำเร็จไปด้วยดี หากขาดแผนงานแล้วจะทำให้ทำงานลำบาก^๘

สรุปได้ว่า การปกครองที่ดีนั้น คือ การบังคับบัญชา กำกับดูแล แนะนำสั่งสอน พระภิกษุ-สามเณร ตลอดทั้งฆราวาสผู้อยู่ในวัดให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยดีงาม มีความถูกต้องตามพระธรรมวินัย การบริหารกิจการคณะสงฆ์ทั้ง ๖ ด้าน ช่วยให้ได้รับความเจริญก้าวหน้ามีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการงาน ต้องอาศัยงานในด้านการปกครองมาเป็นอันดับแรก การบริหารกิจการคณะสงฆ์หรือการปกครองคณะสงฆ์โดยหลัก คือ การปกครองตามพระธรรมวินัยอยู่ภายใต้การปกครองของมหาเถรสมาคม มีลักษณะที่ให้พระสงฆ์อยู่ในสังคมโดยการปกครองเป็นลำดับขั้น

๔.๕.๒ ด้านการจัดองค์กร (Organizing)

๑. เนื่องด้วยสายงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในทุกๆ ด้าน นั้นมีความสัมพันธ์เกี่ยวโยงในด้านบริบทของการทำงานในแต่ละด้านมีความสัมพันธ์เกี่ยวโยงซึ่งกันและกันอยู่^๙

๒. การออกข้อบังคับ วางระเบียบ ออกคำสั่ง มีมติ ออกประกาศ โดยไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายและพระธรรมวินัย^{๑๐}

๓. พระภิกษุผู้ปกครองคณะสงฆ์ทุก ๆ ตำแหน่ง เรียกว่า พระสังฆาธิการ เป็นพระภิกษุทำงานโดยสิทธิขาดทางคณะสงฆ์^{๑๑}

^๖ สัมภาษณ์ พระครูอุทัยธรรมสาโรจน์ เจ้าคณะตำบลคานหาม เจ้าอาวาสวัดคานหาม, ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^๗ สัมภาษณ์ พระครูโสภิตสิทธิการ เจ้าคณะตำบลอุทัย เจ้าอาวาสวัดโคกช้าง, ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^๘ สัมภาษณ์ พระครูอุทัยกิจจารักษ์ เจ้าคณะตำบลธนู เจ้าอาวาสวัดเขาติน, ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^๙ สัมภาษณ์ พระครูเกษมพัฒนาภรณ์ เจ้าคณะอำเภออุทัย เจ้าอาวาสวัดโดนดเตี้ย, ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๑๐} สัมภาษณ์ พระครูศรีชยาภรณ์ รองเจ้าคณะอำเภออุทัย เจ้าอาวาสวัดโดนด, ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๑๑} สัมภาษณ์ พระมหาขจรศักดิ์ จนทสาโร เจ้าคณะตำบลหนองน้ำส้ม เจ้าอาวาสวัดหนองน้ำส้ม, ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

๔. กฎหมาย กฎมหาเถรสมาคม และบริหารจัดการศาสนสมบัติของวัดให้เป็นไปด้วยดี เป็นฐานะในการศึกษา อบรม และสั่งสอน^{๑๒}

๕. เจ้าคณะผู้ปกครองต้องมีความเข้าใจในเรื่องปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น แล้วนำมาวิเคราะห์ เพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหาให้ตรงจุดตรงประเด็น^{๑๓}

๖. การบริหารจัดการที่ดีในด้านการปกครองมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในด้าน ความเชื่อถือของคนในสังคม^{๑๔}

๗. มีการประชุมทุกต้นเดือนและกึ่งแบ่งงานกันทำตามความถนัดของแต่ละตำบล^{๑๕}

๘. สมัยก่อนนิยมใช้คำว่าปกครองคณะสงฆ์แต่ปัจจุบันใช้คำว่าบริหารกิจการคณะ สงฆ์^{๑๖}

สรุปได้ว่า ด้านการจัดองค์กร (Organizing) เนื่องด้วยสายงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ในทุกๆ ด้าน นั้นมีความสัมพันธ์เกี่ยวโยงในด้านบริบทของการทำงานในแต่ละด้านมีความสัมพันธ์ เกี่ยวโยงซึ่งกันและกันอยู่ การออกข้อบังคับ วางระเบียบ ออกคำสั่ง มีมติ ออกประกาศ โดยไม่ขัดหรือ แย้งกับกฎหมายและพระธรรมวินัยจะช่วยอำนวยความสะดวกแก่ พระภิกษุผู้ปกครองคณะสงฆ์ทุก ๆ ตำแหน่ง เรียกว่า พระสังฆาธิการ เป็นพระภิกษุทำงานโดยสิทธิขาดทางคณะสงฆ์

๔.๕.๓ ด้านงานบุคลากร (Staffing)

๑. สำนักเรียนบาลีของวัด มียอดผู้ที่สอบผ่านได้เป็นจำนวนมาก จัดเป็นการทำงานในด้าน การศึกษา อีกทั้งยังสามารถสร้างชื่อเสียงให้กับวัดที่เป็นต้นสังกัด ของสำนักเรียนนั้นซึ่งบูรณาการ บริหารจัดการเข้ากับสายงานในด้านการเผยแผ่ ที่เอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกันอยู่ได้อีกทางหนึ่งด้วย ซึ่งผู้ที่มีความสำคัญปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการสนองงานกิจการคณะสงฆ์นั้น ได้แก่ เจ้าคณะพระสังฆาธิการ^{๑๗}

^{๑๒} สัมภาษณ์ พระครูพิศาลอุทัยสาร เจ้าคณะตำบลบ้านหีบ เจ้าอาวาสวัดเสนานิมิตร, ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๑๓} สัมภาษณ์ พระครูพิศิษฐ์บุญญากร เจ้าคณะตำบลสามบัณฑิต เจ้าอาวาสพรานนก, ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๑๔} สัมภาษณ์ พระครูอุทัยธรรมสาโรจน์ เจ้าคณะตำบลคานหาม เจ้าอาวาสวัดคานหาม, ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๑๕} สัมภาษณ์ พระครูโสภิตสิทธิการ เจ้าคณะตำบลอุทัย เจ้าอาวาสวัดโคกช้าง, ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๑๖} สัมภาษณ์ พระครูอุทัยกิจจารักษ์ เจ้าคณะตำบลธนู เจ้าอาวาสวัดเขาดิน, ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๑๗} สัมภาษณ์ พระครูเกษมพัฒนาภรณ์ เจ้าคณะอำเภออุทัย เจ้าอาวาสวัดโตนดเตี้ย, ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

๒. ความสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งและการดำรงอยู่อย่างมั่นคงของพระพุทธศาสนา เป็นการปกครองเพื่อบังคับบัญชาดูแลผู้ใต้บังคับบัญชาให้อยู่ในการปกครองเรียบร้อยดีงาม^{๑๘}

๓. พระสังฆาธิการ เป็นพระภิกษุทำงานโดยสิทธิขาดทางคณะสงฆ์โดยมีอำนาจเต็มรูปแบบ เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยแห่งคณะสงฆ์^{๑๙}

๔. ให้ความสะดวกตามสมควรในการบำเพ็ญกุศล และต้องปฏิบัติภารกิจของพระพุทธศาสนาซึ่งจะช่วยส่งเสริมทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาให้เจริญรุ่งเรือง^{๒๐}

๕. เจ้าคณะผู้ปกครองต้องมีความเข้าใจในเรื่องปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหาให้ตรงจุดตรงประเด็น^{๒๑}

๖. พุทธศาสนิกชนจะเคารพนับถือพระสงฆ์ว่าเป็นผู้นำทางปัญญา สามารถพัฒนาตัวตนของคนให้สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติ ปัญญา^{๒๒}

๗. คณะสงฆ์ประชุมประจำเดือน มาทุกเดือนแล้วก็ต้องรับทราบข้อมูล^{๒๓}

๘. ในการจะขอย้ายเข้ามาสังกัดจะต้องขอย้ายใบสุทธิเข้ามาสังกัดในทะเบียนวัดในเขตการปกครองเพื่อความสะดวกในการปกครองดูแล ^{๒๔}

สรุปได้ว่า พระสงฆ์สามเณรที่ประสงค์ในการจะขอย้ายเข้ามาในวัดเพื่อต้องการศึกษา จะต้องขอย้ายใบสุทธิเข้ามาสังกัดในทะเบียนวัดในเขตการปกครองเพื่อความสะดวกในการปกครองดูแล เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีส่วนสำคัญที่จะช่วยอำนวยความสะดวก ทั้งนี้จัดเป็นการทำงานในด้านการศึกษา อีกทั้งยังสามารถช่วยสร้างชื่อเสียงให้กับวัดที่ และเป็นการเอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกันอยู่อีกทางหนึ่ง

^{๑๘} สัมภาษณ์ พระครูศรีชยาภรณ์ รองเจ้าคณะอำเภออุทัย เจ้าอาวาสวัดโตนด, ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๑๙} สัมภาษณ์ พระมหาจรงค์ศักดิ์ จนทสาโร เจ้าคณะตำบลหนองน้ำส้ม เจ้าอาวาสวัดหนองน้ำส้ม, ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๒๐} สัมภาษณ์ พระครูพิศาลอุทัยสาร เจ้าคณะตำบลบ้านหีบ เจ้าอาวาสวัดเสนานิมิตร, ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๒๑} สัมภาษณ์ พระครูพิศิษฐ์บุญญากร เจ้าคณะตำบลสามบัณฑิต เจ้าอาวาสพรานนก, ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๒๒} สัมภาษณ์ พระครูอุทัยธรรมสาโรจน์ เจ้าคณะตำบลคานหาม เจ้าอาวาสวัดคานหาม, ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๒๓} สัมภาษณ์ พระครูโสภิตสิทธิการ เจ้าคณะตำบลอุทัย เจ้าอาวาสวัดโคกช้าง, ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๒๔} สัมภาษณ์ พระครูอุทัยกิจจาร์ภักษ์ เจ้าคณะตำบลธนู เจ้าอาวาสวัดเขาดิน, ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

๔.๕.๔ ด้านการอำนวยการ (Directing)

๑. เจ้าอาวาส ซึ่งถูกแต่งตั้งให้เป็นตัวแทนของคณะสงฆ์เข้าปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลรักษา ทำนุบำรุง ศาสนสถาน ศาสนวัตถุ อันเป็นสมบัติของพระศาสนาให้อยู่ในสภาพที่คงทนถาวรมีความพร้อมต่อการใช้งาน อยู่เสมอ^{๒๕}

๒. พระสังฆาธิการ เป็นพระภิกษุทำงานโดยสิทธิขาดทางคณะสงฆ์โดยมีอำนาจเต็มรูปแบบ เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยแห่งคณะสงฆ์^{๒๖}

๓. ให้ความสะดวกตามสมควรในการบำเพ็ญกุศล และต้องปฏิบัติภารกิจของพระพุทธานุศาสนกิจที่จะช่วยส่งเสริมทำนุบำรุงพระพุทธานุศาสนกิจให้เจริญรุ่งเรือง^{๒๗}

๔. เจ้าอาวาสจะต้องมีทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหารและการจัดการเพื่อให้กิจการคณะสงฆ์ ในด้านต่าง ๆ^{๒๘}

๕. เจ้าคณะผู้ปกครองต้องมีความเข้าใจในเรื่องปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหาให้ตรงจุดตรงประเด็น เป็นผู้ที่สามารถรับรู้ปัญหา และวางแผนการดำเนินงานให้ผู้ได้บังคับบัญชา พระภิกษุ-สามเณร^{๒๙}

๖. คณะสงฆ์ประชุมประจำเดือน มาทุกเดือนแล้วก็ต้องรับทราบข้อมูล^{๓๐}

๗. วัดเป็นศูนย์กลางของชุมชนในการปฏิบัติศาสนกิจ ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้แก่คนในชุมชน มีหน้าที่ในการอบรมสั่งสอนให้เป็นคนดี^{๓๑}

^{๒๕} สัมภาษณ์ พระครูเกษมพัฒนาภรณ์ เจ้าคณะอำเภออุทัย เจ้าอาวาสวัดโตนดเตี้ย, ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๒๖} สัมภาษณ์ พระมหาขจรศักดิ์ จนทสโร เจ้าคณะตำบลหนองน้ำส้ม เจ้าอาวาสวัดหนองน้ำส้ม, ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๒๗} สัมภาษณ์ พระครูพิศาลอุทัยสาร เจ้าคณะตำบลบ้านหีบ เจ้าอาวาสวัดเสนานิมิตร, ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๒๘} สัมภาษณ์ พระครูพิศิษฐ์บุญญากร เจ้าคณะตำบลสามบัณฑิต เจ้าอาวาสพรานนก, ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๒๙} สัมภาษณ์ พระครูอุทัยธรรมสาโรจน์ เจ้าคณะตำบลคานหาม เจ้าอาวาสวัดคานหาม, ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๓๐} สัมภาษณ์ พระครูโสภิตสิทธิการ เจ้าคณะตำบลอุทัย เจ้าอาวาสวัดโคกช้าง, ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๓๑} สัมภาษณ์ พระครูโสภิตสิทธิการ เจ้าคณะตำบลอุทัย เจ้าอาวาสวัดโคกช้าง, ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

๘. ในการจะขอย้ายเข้ามาสังกัดจะต้องขอย้ายใบสุทธิเข้ามาสังกัดในทะเบียนวัดในเขตการปกครองเพื่อความสะดวกในการปกครองดูแล^{๓๒}

สรุปได้ว่า การอำนวยการ (Directing) เจ้าอาวาส ซึ่งถูกแต่งตั้งให้เป็นตัวแทนของคณะสงฆ์เข้าปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลรักษา ทำนุบำรุง ศาสนสถาน ศาสนวัตถุ อันเป็นสมบัติของพระศาสนาให้อยู่ในสภาพที่คงทนถาวรมีความพร้อมต่อการใช้งาน โดยมีอำนาจเต็มรูปแบบ เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยแห่งคณะสงฆ์ควรให้ความสะดวกตามสมควรในการบำเพ็ญกุศล และต้องปฏิบัติภารกิจของพระพุทธศาสนาซึ่งจะช่วยส่งเสริมทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาให้เจริญรุ่งเรือง

๔.๕.๕ ด้านการกำกับดูแล (Controlling)

๑. การบริหารกิจการคณะสงฆ์ทั้ง ๖ ด้าน นั้นจะได้รับความเจริญก้าวหน้ามีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการงานก็ต้องอาศัยงานในด้านการปกครองมาเป็นอันดับแรก เนื่องด้วยสายงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในทุกๆ ด้าน^{๓๓}

๒. อีกทั้งยังมีหน้าที่ในการพัฒนาวัดที่อยู่ในภาระหน้าที่ความรับผิดชอบของตนให้ได้รับการเจริญก้าวหน้าสืบต่อไป^{๓๔}

๓. ซึ่งทำหน้าที่ในการออกข้อบังคับ วางระเบียบ ออกคำสั่ง มีมติ ออกประกาศ โดยไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายและพระธรรมวินัย^{๓๕}

๔. เจ้าอาวาสจะต้องมีทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหารและการจัดการเพื่อให้กิจการคณะสงฆ์ในด้านต่าง ๆ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ซึ่งจะทำให้พระพุทธศาสนามีความเจริญรุ่งเรืองถาวรมั่นคงเป็นศูนย์รวมทางจิตใจของพุทธศาสนิกชนชาวพุทธศาสนาสืบไป^{๓๖}

^{๓๒} สัมภาษณ์ พระครูอุทัยกิจจารักษ์ เจ้าคณะตำบลธนู เจ้าอาวาสวัดเขาหิน, ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๓๓} สัมภาษณ์ พระครูเกษมพัฒนาภรณ์ เจ้าคณะอำเภออุทัย เจ้าอาวาสวัดโตนดเตี้ย, ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๓๔} สัมภาษณ์ พระมหาจรัสศักดิ์ จนุทสาโร เจ้าคณะตำบลหนองน้ำส้ม เจ้าอาวาสวัดหนองน้ำส้ม, ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๓๕} สัมภาษณ์ พระครูพิศาลอุทัยสาร เจ้าคณะตำบลบ้านหีบ เจ้าอาวาสวัดเสนานิมิตร, ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๓๖} สัมภาษณ์ พระครูพิศิษฐ์บุญญากร เจ้าคณะตำบลสามบัณฑิต เจ้าอาวาสพรานนก, ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

๕. พระภิกษุ-สามเณร บุคลากรภายในวัด สามารถนำไปปฏิบัติตามได้อย่างชัดเจน ซึ่งเป็นตัวชี้วัดประสิทธิภาพในการบริหารงานในด้านการปกครองว่ามีความรู้ ความสามารถ มีประสิทธิภาพในสายงานที่รับผิดชอบ^{๓๗}

๖. พระสงฆ์ว่าเป็นผู้นำทางปัญญา สามารถพัฒนาตัวตนของคนให้สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติ ปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างในการดำรงชีวิตได้อย่างพอเพียง ให้ความเจริญก้าวหน้าได้อย่างเป็นรูปธรรม^{๓๘}

๗. มีการประชุมทุกต้นเดือนและกึ่งแบ่งงานกันทำตามความถนัดของแต่ละตำบลโดยการประชุมและให้ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะและให้ดำเนินการทำรายงานคิดว่าดีที่สุดแล้ว^{๓๙}

๘. การบริหารจัดการวัดนั้นก็ต้องอาศัยปัจจัยในการบริหารอีกหลายด้าน เช่น การวางแผน การจัดองค์กร การบริหารบุคลากร การอำนวยความสะดวก และการควบคุมดูแลเข้ามาบูรณาการปรับใช้กับการบริหารจัดการภายในวัดเพื่อสนองงานการบริหารของคณะสงฆ์ให้มีประสิทธิภาพอีกทางหนึ่ง^{๔๐}

สรุปได้ว่า ด้านการกำกับดูแล (Controlling) ในการบริหารจัดการวัดต้องอาศัยปัจจัยในการบริหารเข้ามาบูรณาการปรับใช้กับการบริหารจัดการภายในวัดเพื่อสนองงานการบริหารของคณะสงฆ์ให้มีประสิทธิภาพ พระภิกษุ-สามเณร บุคลากรภายในวัด สามารถนำไปปฏิบัติตามได้อย่างชัดเจน ซึ่งเป็นตัวชี้วัดประสิทธิภาพในการบริหารงานในด้านการกำกับดูแล (Controlling) ว่ามีความรู้ ความสามารถ มีประสิทธิภาพในสายงานที่รับผิดชอบ อีกทั้งยังมีหน้าที่ในการพัฒนาวัดที่อยู่ในภาระหน้าที่ความรับผิดชอบของตนให้ได้รับการเจริญการหน้าสืบต่อไป

จุดแข็งของคณะสงฆ์อำเภออุทัย คือ สถานที่ตั้งวัดในเขตการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัยนั้น พื้นที่โดยส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในแหล่งเศรษฐกิจ เนื่องด้วยอาณาเขตที่ตั้งอยู่ในเขตโรงงานอุตสาหกรรม จึงส่งผลให้วัดที่ตั้งอยู่โดยรอบบริเวณได้รับการดูแลส่งเสริม และพัฒนาในทุก ๆ ด้าน เช่น วัดในตำบลคานหาม ตำบลธนู เป็นต้น อีกทั้ง เจ้าคณะพระสังฆาธิการที่สังกัดอยู่ในเขตบริเวณดังกล่าวนี้ ก็ได้รับการส่งเสริมพัฒนาเพิ่มศักยภาพในการบริหารไปพร้อมกันด้วย ไม่ว่าจะเป็นใน

^{๓๗} สัมภาษณ์ พระครูอุทัยธรรมสาโรจน์ เจ้าคณะตำบลคานหาม เจ้าอาวาสวัดคานหาม, ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๓๘} สัมภาษณ์ พระครูโสภิตสิทธิการ เจ้าคณะตำบลอุทัย เจ้าอาวาสวัดโคกช้าง, ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๓๙} สัมภาษณ์ พระครูโสภิตสิทธิการ เจ้าคณะตำบลอุทัย เจ้าอาวาสวัดโคกช้าง, ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

^{๔๐} สัมภาษณ์ พระครูอุทัยกิจจารักษ์ เจ้าคณะตำบลธนู เจ้าอาวาสวัดเขาดิน, ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒.

ด้านการบริหารจัดการคน หรือในด้านการบริหารจัดการงาน ที่สามารถนำมาปรับใช้กับญาติโยม หรือองค์กรต่าง ๆ ที่เข้ามาขอใช้ประโยชน์ภายในวัด

จุดอ่อนของคณะสงฆ์อำเภออุทัย คือ จะเห็นได้ว่างานของคณะสงฆ์อำเภออุทัยนั้น ยังขาดบุคลากรในการสนองงานของคณะสงฆ์ ส่งผลให้ผู้บริหารไม่สามารถบริหารจัดการงานบุคลากรให้ตรงกับความรู้ความสามารถหรือตรงกับสายงานได้ เช่น การแบ่งงานความรับผิดชอบในด้าน การศึกษากับงานในด้านการศึกษาสงเคราะห์ ซึ่งมีความสลับซับซ้อนในตัวผู้รับผิดชอบในสายงานดังกล่าว ส่วนในด้านองค์ประกอบของบุคลากรภายในองค์กรเอง ก็ไม่ได้รับการพัฒนาในด้านความรู้เพิ่มขีดความสามารถอีกทั้งยังขาดประสบการณ์ในการทำงานตามภาระหน้าที่ในความรับผิดชอบ ส่งผลให้องค์กรนั้นไม่สามารถพัฒนาได้หากเปรียบเทียบกับองค์กรคณะสงฆ์อื่น ๆ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาศักยภาพในด้านงานบุคลากร โดยไม่เน้นในด้านปริมาณแต่มุ่งเน้นในด้านคุณภาพของบุคลากรมาเป็นอันดับแรก อีกทั้งบุคลากรภายในองค์กรจะต้องได้รับการปลูกจิตสำนึกที่ดีในการทำงานไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวแต่มุ่งเน้นถึงประโยชน์ส่วนรวม ในการสนองงานรับใช้รับใช้สังคม เช่น วัดภายในเขตการปกครองมีงานเกี่ยวกับคณะสงฆ์จะต้องเข้าไปร่วมทำงานด้วยความเต็มใจ ไม่ใช่เข้าไปทำงานเพื่อให้ได้รับกิจนิมนต์ หรือเพื่อหวังในสิ่งตอบแทนใดๆ

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการที่ดีในปกครองคณะสงฆ์นั้น มีหลักการปกครอง คือ มุ่งหมายความสงบเรียบร้อย มุ่งความเจริญงอกงาม และมุ่งความสามัคคีปรองดอง ซึ่งทั้ง ๓ ประการนี้เป็นเครื่องหมายของสมรรถภาพของการปกครอง ในขณะเดียวกันในการปกครองพระสงฆ์ให้ได้ผลดีตามหลักการดังกล่าว นั้น พระสังฆาธิการระดับเจ้าอาวาสทุกรูปต้องพัฒนาตนเองให้อยู่ในระเบียบวินัยก่อนเป็นประการแรก ประการที่สองจะต้องมีรูปแบบการปกครองในวัดวาอารามให้เรียบร้อยและประการสุดท้ายจะจัดรูปแบบในการศึกษาเล่าเรียนแผนกปริยัติธรรมขึ้น เช่น แผนกนักธรรมแผนกบาลี ขึ้นในวัดของตน นอกจากนี้จะต้องอบรมวิปัสสนากรรมฐานให้กับพระภิกษุ-สามเณรเรียกว่าจริยธรรมการให้การศึกษาด้านจริยธรรมก็คือการเปิดโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ขึ้นการเปิดโรงเรียนเด็กเล็กที่เรียกว่าเด็กก่อนเกณฑ์ ซึ่งเป็นโครงการของมหาเถรสมาคมก็เพื่อเป็นการชักจูงเด็กเล็กให้หันเข้ามาพึ่งพระสงฆ์พระสงฆ์ก็มีบทบาทช่วยเหลือเด็กเล็กเหล่านี้ก็คือลูกหลานชาวบ้านที่ออกไปประกอบอาชีพเมื่อวัดรับดูแลลูกหลานให้ความเลื่อมใสศรัทธา ต่อวัดต่อพระพุทธศาสนา ก็บังเกิดกับประชาชน

๔.๖ องค์ความรู้

๔.๖.๑ องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย เรื่อง การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทำให้ผู้วิจัยได้องค์ความรู้ที่เกิดขึ้นจากการวิจัย ดังแผนภาพที่ ๔.๑ ดังนี้

แผนภาพที่ ๔.๑ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากแผนภาพที่ ๔.๑ องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย เรื่อง “การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” สรุปได้ว่าการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัยประกอบไปด้วย ๕ ด้าน คือ

๑) ด้านการวางแผน (Planning)

การปกครองที่ดีนั้น คือ การบังคับบัญชา กำกับดูแล แนะนำสั่งสอน พระภิกษุ-สามเณร ตลอดทั้งฆราวาสผู้อยู่ในวัดให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยดีงาม มีความถูกต้องตามพระธรรมวินัย การบริหารกิจการคณะสงฆ์ทั้ง ๖ ด้าน ช่วยให้ได้รับความเจริญก้าวหน้ามีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการงาน ต้องอาศัยงานในด้านการปกครองมาเป็นอันดับแรก การบริหารกิจการคณะสงฆ์หรือการปกครองคณะสงฆ์โดยหลัก คือ การปกครองตามพระธรรมวินัยอยู่ภายใต้การปกครองของมหาเถรสมาคม มีลักษณะที่ให้พระสงฆ์อยู่ในสังคมาโดยการปกครองเป็นลำดับขั้น

๒) ด้านการจัดองค์กร (Organizing)

เนื่องด้วยสายงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในทุกๆ ด้าน นั้นมีความสัมพันธ์เกี่ยวโยงในด้านบริบทของการทำงานในแต่ละด้านมีความสัมพันธ์เกี่ยวโยงซึ่งกันและกันอยู่ การออกข้อบังคับ วางระเบียบ ออกคำสั่ง มีมติ ออกประกาศ โดยไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายและพระธรรมวินัยจะช่วยอำนวยความสะดวกแก่ พระภิกษุผู้ปกครองคณะสงฆ์ทุก ๆ ตำแหน่ง เรียกว่า พระสังฆาธิการ เป็นพระภิกษุทำงานโดยสหัชชาตทางคณะสงฆ์

๓) ด้านงานบุคลากร (Staffing)

พระสงฆ์สามเณรที่ประสงค์ในการจะขอย้ายเข้ามาในวัดเพื่อต้องการศึกษา จะต้องขอย้ายใบสุทธิเข้ามาสังกัดในทะเบียนวัดในเขตการปกครองเพื่อความสะดวกในการปกครองดูแล เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีส่วนสำคัญที่จะช่วยอำนวยความสะดวก ทั้งนี้จัดเป็นการทำงานในด้านการศึกษา อีกทั้งยังสามารถช่วยสร้างชื่อเสียงให้กับวัดที่ และเป็นการเอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกันอยู่อีกทางหนึ่ง

๔) ด้านการอำนวยการ (Directing)

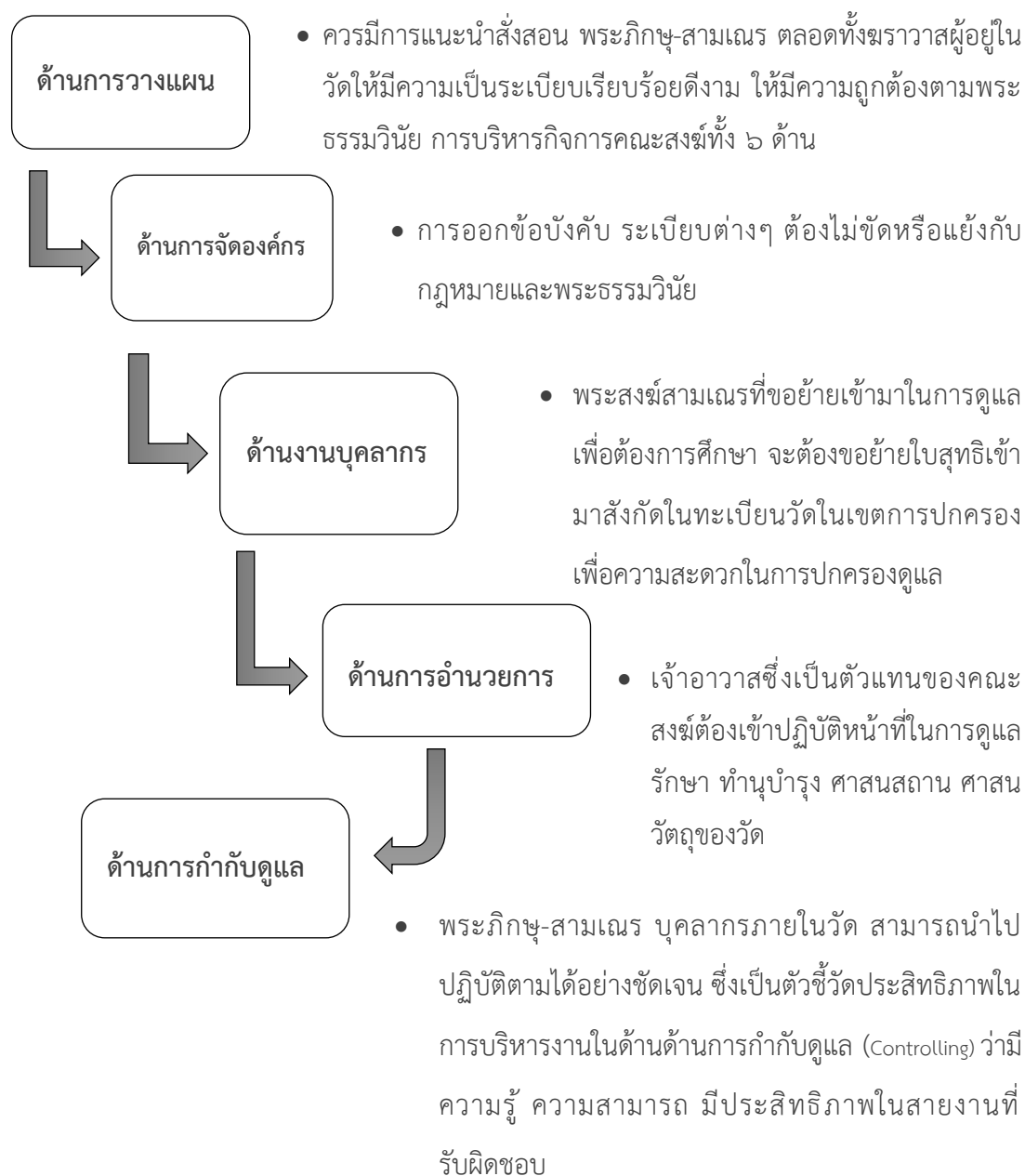
เจ้าอาวาสซึ่งถูกแต่งตั้งให้เป็นตัวแทนของคณะสงฆ์เข้าปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลรักษา ทำนุบำรุง ศาสนสถาน ศาสนวัตถุ อันเป็นสมบัติของพระศาสนาให้อยู่ในสภาพที่คงทนถาวรมีความพร้อมต่อการใช้งาน โดยมีอำนาจเต็มรูปแบบ เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยแห่งคณะสงฆ์ควรให้ความสะดวกตามสมควรในการบำเพ็ญกุศล และต้องปฏิบัติภารกิจของพระพุทธานุศาสน์ซึ่งจะช่วยส่งเสริมทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาให้เจริญรุ่งเรือง

๕) ด้านการกำกับดูแล (Controlling)

ด้านการกำกับดูแล (Controlling) ในการบริหารจัดการวัดต้องอาศัยปัจจัยในการบริหารเข้ามาบูรณาการปรับใช้กับการบริหารจัดการภายในวัดเพื่อสนองงานการบริหารของคณะสงฆ์ให้มีประสิทธิภาพ พระภิกษุ-สามเณร บุคลากรภายในวัด สามารถนำไปปฏิบัติตามได้อย่างชัดเจน ซึ่งเป็นตัวชี้วัดประสิทธิภาพในการบริหารงานในด้านด้านการกำกับดูแล (Controlling) ว่ามีความรู้ความสามารถ มีประสิทธิภาพในสายงานที่รับผิดชอบ อีกทั้งยังมีหน้าที่ในการพัฒนาวัดที่อยู่ในภาระหน้าที่ความรับผิดชอบของตนให้ได้รับการเจริญก้าวหน้าสืบต่อไป

๔.๖.๒ องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากงานวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง “การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัยจังหวัดพระนครศรีอยุธยา” สามารถสังเคราะห์ได้ดังแผนภาพที่ ๔.๒ ดังนี้

แผนภาพที่ ๔.๒ องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากงานวิจัย

องค์ความรู้ที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัย พิจารณาโดยเป็นรายด้านมีดังนี้

๑) ด้านการวางแผน (Planning)

ควรมีการบังคับบัญชา กำกับดูแล แนะนำสั่งสอน พระภิกษุ-สามเณร ตลอดทั้งฆราวาสผู้ อยู่ในวัดให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยดีงาม มีความถูกต้องตามพระธรรมวินัย การบริหารกิจการ คณะสงฆ์ทั้ง ๖ ด้าน

๒) ด้านการจัดองค์กร (Organizing)

เนื่องด้วยสายงานการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในทุกๆ ด้าน นั้นมีความสัมพันธ์เกี่ยวโยงใน ด้านบริบทของการทำงานในแต่ละด้านมีความสัมพันธ์เกี่ยวโยงซึ่งกันและกันอยู่ การออกข้อบังคับ วาง ระเบียบ ออกคำสั่ง มติ ประกาศ โดยไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายและพระธรรมวินัยจะช่วยอำนวยความสะดวกแก่ พระภิกษุผู้ปกครองคณะสงฆ์ทุก ๆ ด้าน

๓) ด้านงานบุคลากร (Staffing)

พระสงฆ์สามเณรที่ประสงค์ในการจะขอย้ายเข้ามาในวัดเพื่อต้องการศึกษา จะต้องขอย้าย ใบสุทธิเข้ามาสังกัดในทะเบียนวัดในเขตการปกครองเพื่อความสะดวกในการปกครองดูแล

๔) ด้านการอำนวยความสะดวก (Directing)

เจ้าอาวาสซึ่งถูกแต่งตั้งให้เป็นตัวแทนของคณะสงฆ์ต้องปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลรักษา ทำนุบำรุง ศาสนสถาน ศาสนวัตถุ อันเป็นสมบัติของพระศาสนาให้อยู่ในสภาพที่คงทนถาวรมีความ พร้อมต่อการใช้งาน

๕) ด้านการกำกับดูแล (Controlling)

ในการบริหารจัดการวัดต้องอาศัยปัจจัยในการบริหารเข้ามาบูรณาการปรับใช้กับการ บริหารจัดการภายในวัดเพื่อสนองงานการบริหารของคณะสงฆ์ให้มีประสิทธิภาพ พระภิกษุ-สามเณร บุคลากรภายในวัด สามารถนำไปปฏิบัติตามได้อย่างชัดเจน ซึ่งเป็นตัวชี้วัดประสิทธิภาพในการ บริหารงานในด้านด้านการกำกับดูแลว่ามีความรู้ ความสามารถ มีประสิทธิภาพในสายงานที่ รับผิดชอบ

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย เรื่อง “การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” (๑) เพื่อศึกษาการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (๒) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ ที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล (๓) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นงานวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research Design) เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) สํารวจโดยการแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) และงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) สํารวจโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ได้กำหนดขอบข่ายประชากร และกลุ่มตัวอย่าง/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ พระสงฆ์ในเขตการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน ๓๕๒ รูป สํารวจโดยการแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) และนำข้อมูลที่ได้รับมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Spss) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ สัมภาษณ์เชิงลึก ท่านเจ้าคณะพระสังฆาธิการระดับชั้นปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน ๘ รูป ซึ่งใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Convenience Sampling) สามารถสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ มีข้อมูล ดังต่อไปนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๑.๑ สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

พระสงฆ์ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง ๓๐-๓๕ ปี มีจำนวน ๑๐๔ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๕ มีพรรษาน้อยกว่า ๑๐ พรรษาเป็นจำนวน ๒๑๒ รูป คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๒ มีไม่มีวุฒิเปรียญธรรม มีจำนวน ๒๐๗ รูป คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๘ มีการศึกษานักธรรมโท จำนวน ๑๗๙ รูป คิดเป็นร้อยละมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปลาย มีจำนวน ๑๓๑ รูป คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๒ มีพรรษา ๕-๑๐ พรรษา มีจำนวน ๑๗๐ รูป คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๓

๕.๑.๒ ความคิดเห็นของพระสงฆ์ ที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์ อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๑๙$, S.D. = ๐.๓๙๓) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ ดังนี้

ด้านการวางแผน ความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๙๑$, S.D. = ๐.๓๙)

ด้านการจัดองค์กร ความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๙๖$, S.D. = ๐.๓๓)

ด้านบุคลากร ความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๓๓$, S.D. = ๐.๔๗)

ด้านการอำนวยความสะดวก ความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๓๓$, S.D. = ๐.๔๗)

ด้านกำกับดูแล ความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๔๖$, S.D. = ๐.๔๗)

๕.๑.๓ ผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ พรรษา วุฒิการศึกษาสายพระปริยัติธรรม วุฒิการศึกษาสายสามัญ ระยะเวลาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส เพื่อนำไปสู่การทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสามารถแสดงรายละเอียดได้ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ ๑ พระสงฆ์ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า แตกต่าง (Sig.=๐.๐๐๐) ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานข้อที่ ๒ พระสงฆ์ที่มีพรชชาติต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า แตกต่าง (Sig.=๐.๐๐๐) ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานข้อที่ ๓ พระสงฆ์ที่มีพระปริยัติแผนกบาลีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า แตกต่าง (Sig.=๐.๐๐๖) ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

พระสงฆ์ที่มี พระปริยัติแผนกธรรมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า แตกต่าง (Sig.=๐.๐๐๐) ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานข้อที่ ๔ พระสงฆ์ที่มีพรชชาติต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า แตกต่าง (Sig.=๐.๐๙๓) ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานข้อที่ ๕ พระสงฆ์ที่มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสต่างมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า แตกต่าง (Sig.=๐.๐๐๐) ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

๕.๑.๔ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๑) ปัญหาและอุปสรรค ด้านการวางแผน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการที่ดี ในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการวางแผน คือ ขาดผู้รับผิดชอบหน้าที่ในสายงาน เกียงกันทำงาน จำนวน ๖๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๘๙ รองลงมา คือ ขาดความชัดเจนในการวางแผน และเป้าหมาย จำนวน ๕๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๔๘ ขาดการวางกฎ ระเบียบ และข้อปฏิบัติไม่อย่างชัดเจน จำนวน ๔๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๖๔ ขาดงบประมาณและอุปกรณ์ในการดำเนินงาน จำนวน ๓๓ คนคิดเป็นร้อยละ ๙.๓๗ และขาดการติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง จำนวน ๒๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๙๖

ข้อเสนอแนะ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการวางแผน คือ มีแผนการดำเนินงานที่ระบุเป้าหมายไว้อย่างชัดเจน จำนวน ๕๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๗๗ รองลงมา คือ กำหนดผู้รับผิดชอบในสายงานไว้อย่างชัดเจน จำนวน ๔๔ คน คิดเป็นร้อยละ

๑๒.๕ จัดงบประมาณและอุปกรณ์ให้เพียงพอ จำนวน ๔๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๖๔ ติดตามตรวจสอบการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง จำนวน ๓๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๐๙ และมีการวางกฎระเบียบข้อปฏิบัติไว้อย่างชัดเจน จำนวน ๓๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๘๐

๒) ปัญหาและอุปสรรค ด้านการจัดองค์กร ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการจัดองค์กร คือ สิ่งของเครื่องใช้ขาดการดูแล ซ่อมแซม จำนวน ๙๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๑๓ รองลงมา คือ ขาดความชัดเจนในตำแหน่ง และหน้าที่ความรับผิดชอบ จำนวน ๘๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๔๓ และสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ ขาดการแบ่งแยกประเภท จำนวน ๕๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๓๔

ข้อเสนอแนะ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการที่ดี ในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการจัดองค์กร คือ มีการดูแล ซ่อมแซม ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งาน จำนวน ๓๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๗๙ รองลงมา คือ กำหนดตำแหน่งและแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ จำนวน ๒๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๙๕ และคัดแยกประเภทเครื่องใช้ต่าง ๆ ว่าเป็นหมวดหมู่ จำนวน ๑๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๓๙

๓) ปัญหาและอุปสรรค ด้านงานบุคลากร ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านงานบุคลากร คือ แสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับสมณสาธิต จำนวน ๗๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๘๙ รองลงมา คือ ใช้ถ้อยคำในการสื่อสารที่ไม่สุภาพ จำนวน ๖๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๑๒ เห็นแก่ลาภสักการะ จำนวน ๕๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๐๙ การปฏิบัติงานล่าช้าไม่ตรงตามกำหนดระยะเวลา จำนวน ๔๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๘๓ และไม่รับฟังคำแนะนำ หรือคำวิพากษ์วิจารณ์จากบุคคลอื่น จำนวน ๓๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๙.๓๑

ข้อเสนอแนะ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการที่ดี ในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านงานบุคลากร คือ ประพฤติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีน่าเลื่อมใส ศรัทธา จำนวน ๖๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๑๒ รองลงมา คือ ไม่เห็นแก่ลาภสักการะ จำนวน ๖๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๘๖ รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น จำนวน ๕๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๓๕ ใช้ถ้อยคำที่สุภาพ ไพเราะอ่อนหวาน และไม่พูดคำหยาบ จำนวน ๔๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๘๓ และตรงต่อเวลา จำนวน ๓๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๘๑

๔) ปัญหาและอุปสรรค ด้านการอำนวยความสะดวก ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการที่ดี ในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการอำนวยความสะดวก คือ เครื่องอำนวยความสะดวก ไม่เพียงพอต่อการใช้สอย จำนวน ๙๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๒๗ รองลงมา คือ ขาดการเผยแพร่ข่าวสารข้อมูล งานกิจกรรมต่างๆ ของวัด จำนวน ๗๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๑๕ และขาดการสนับสนุนจากองค์กรรัฐและรัฐวิสาหกิจจำนวน ๖๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๑๘

ข้อเสนอแนะ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการที่ดี ในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการอำนวยความสะดวก คือ นำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วยกระจายข่าวสาร จำนวน ๕๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๑๙ รองลงมา คือ จัดหางบประมาณในการจัดซื้อสิ่งของเครื่องใช้ จำนวน ๔๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๙๓ และอำนวยความสะดวกให้กับองค์กรต่าง ๆ จำนวน ๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๘๒

๕) ปัญหาและอุปสรรค ด้านการกำกับดูแล ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการกำกับดูแล คือ ขาดการเสียสละเอื้อเฟื้อต่อหมู่คณะ จำนวน ๗๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๔๕ รองลงมา คือ ขาดความรู้ในหลักพระธรรมวินัย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับ จำนวน ๓๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๙๖ และขาดความยุติธรรม ความโปร่งใส และการมีส่วนร่วม จำนวน ๓๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๘๐

ข้อเสนอแนะ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการที่ดี ในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการกำกับดูแล คือ ส่งเสริมพัฒนาในด้านการศึกษาแก่พระสงฆ์ จำนวน ๙๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๘๕ รองลงมา คือ นำหลักธรรมมาภิบาลมาปรับใช้ในการกำกับดูแล จำนวน ๔๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๐๖ และมุ่งเน้นการดำเนินงานแบบเป็นทีม จำนวน ๓๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๙.๓๗

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” โดยรวมทั้ง ๕ ด้าน สามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

๕.๒.๑ การวิเคราะห์ การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๑) **ด้านการวางแผน** พบว่า ความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยจะเห็นได้

ว่าการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่ได้จัดทำขึ้น แต่ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากอาจเนื่องมาจากว่าพระสงฆ์มีความรู้ความเข้าใจในหน้าที่ที่ตนรับผิดชอบ สอดคล้องกับการศึกษาของ **พระครูปลัดเถรานุวัตร (สุเทพ สุเทวเมธี)** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “พระสงฆ์ กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน” มีระดับการศึกษาการมีส่วนร่วมในการ พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ด้านการวางแผน อยู่ในระดับมาก^๑

๒. ด้านการจัดองค์กร พบว่า ความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีในการ ปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยจะเห็น ได้ว่าการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่ได้จัดทำ ขึ้นแต่ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากอาจเนื่องมาจากว่าพระสงฆ์มีความรู้ความเข้าใจในหน้าที่ที่ตน รับผิดชอบสอดคล้องกับการศึกษาของ **พระครูสังฆรักษ์พิศวีร์ ธีรปญโญ** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาท พระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์: ศึกษากรณีพระสังฆาธิการในจังหวัดนนทบุรี” มีระดับ การศึกษาบทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการจัดองค์กร อยู่ในระดับมาก^๒

๓. ด้านงานบุคลากร พบว่า ความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีในการ ปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยจะเห็น ได้ว่าการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่ได้จัดทำ ขึ้นแต่ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุดอาจเนื่องมาจากว่าพระสงฆ์มีความรู้ความเข้าใจในหน้าที่ที่ตน รับผิดชอบสอดคล้องกับการศึกษาของ **พระมหาชวลิต ชาติเมธี (คงแก้ว)** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์: ศึกษาเฉพาะกรณีพระสังฆาธิการใน จังหวัดภูเก็ต” มีระดับการศึกษาบทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านบุคลากร อยู่ในระดับมากที่สุด^๓

^๑ พระครูปลัดเถรานุวัตร (สุเทพ สุเทวเมธี), “พระสงฆ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ของประชาชน”, วารสารวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต, ปีที่ ๑๔ ฉบับที่ ๓ (กันยายน-ธันวาคม ๒๕๖๑) : ๑๒๗-๑๔๒.

^๒ พระครูสังฆรักษ์พิศวีร์ ธีรปญโญ, “บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ : ศึกษา กรณี พระสังฆาธิการในจังหวัดนนทบุรี”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑).

^๓ พระมหาสมณเฑียร วรธมโม (ชัยเกลี้ยง), “บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จังหวัดพังงา”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒).

๕. ด้านการอำนวยความสะดวก พบว่า ความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยจะเห็นได้ว่าการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่ได้จัดทำขึ้นแต่ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุดอาจเนื่องมาจากว่าพระสงฆ์มีความรู้ความเข้าใจในหน้าที่ที่ตนรับผิดชอบสอดคล้องกับการศึกษาของ **พระเทพรัตนสุธี (สมศักดิ์ โชติธโร)** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการปกครองของจังหวัดปทุมธานี” มีระดับการศึกษาบทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับมากที่สุด^๔

๕. ด้านการกำกับดูแล พบว่า ความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยจะเห็นได้ว่าการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่ได้จัดทำขึ้นแต่ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุดอาจเนื่องมาจากว่าพระสงฆ์มีความรู้ความเข้าใจในหน้าที่ที่ตนรับผิดชอบมีความสอดคล้องกับการศึกษาของ **พระธนตล นาคพิพัฒน์** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดบุรีรัมย์” มีระดับการศึกษารoles บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการกำกับดูแล อยู่ในระดับมากที่สุด^๕

๕.๒.๒ เปรียบเทียบการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ พรรษา วุฒิการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี-แผนกธรรม ระยะเวลาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกันไป ส่วนพระสงฆ์ที่มี การศึกษาสายสามัญ ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไม่แตกต่างกัน จำแนกได้ดังนี้

พระสงฆ์ที่มี อายุ ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทำให้ทราบว่าอายุมีผลต่อการบริหารจัดการที่ดีในการ

^๔ พระเทพรัตนสุธี (สมศักดิ์ โชติธโร), “บทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการปกครองของจังหวัดปทุมธานี”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓).

^๕ พระธนตล นาคพิพัฒน์, “การบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดบุรีรัมย์”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑).

ปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทั้งนี้เนื่องจาก การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับอายุของพระสงฆ์ ซึ่งจะสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระมหาชวลิต ชาติเมธี (คงแก้ว)** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ : ศึกษาเฉพาะกรณีพระสังฆาธิการในจังหวัดภูเก็ต” ผลการวิจัยพบว่า พระสังฆาธิการมีบทบาทในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ที่มี อายุ ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๑^๖

พระสงฆ์ที่มี **พรรษา** ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทำให้ทราบว่าพรรษามีผลต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์ อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทั้งนี้เนื่องจาก การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับพรรษาของพระสงฆ์ ซึ่งจะสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระธนตล นาคพิพัฒน์** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดบุรีรัมย์” ผลการวิจัยพบว่า พระสังฆาธิการมีบทบาทในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ที่มี พรรษา ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการคณะสงฆ์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๑^๗

พระสงฆ์ที่มี **วุฒิการศึกษาพระปริยัติแผนกบาลี-แผนกธรรม** ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทำให้ทราบว่าวุฒิการศึกษาพระปริยัติแผนกบาลี-แผนกธรรม มีผลต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์ อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทั้งนี้เนื่องจาก การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับวุฒิการศึกษาพระปริยัติแผนกบาลี-แผนกธรรมของพระสงฆ์ ซึ่งจะสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระมหาชวลิต ชาติเมธี (คงแก้ว)** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์: ศึกษาเฉพาะกรณีพระสังฆาธิการในจังหวัดภูเก็ต” ผลการวิจัยพบว่า พระสังฆาธิการมีบทบาทในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ที่มี วุฒิการศึกษาพระปริยัติแผนกบาลี-แผนกธรรม ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๑ จึงยอมรับสมมติฐาน^๘

^๖ พระมหาชวลิต ชาติเมธี (คงแก้ว), “บทบาทของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์: ศึกษาเฉพาะกรณี พระสังฆาธิการในจังหวัดภูเก็ต”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต** (รัฐประศาสนศาสตร์), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒).

^๗ พระธนตล นาคพิพัฒน์, “การบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดบุรีรัมย์”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑).

^๘ พระมหาชวลิต ชาติเมธี (คงแก้ว), “บทบาทของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์: ศึกษาเฉพาะกรณี พระสังฆาธิการในจังหวัดภูเก็ต”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต** (รัฐประศาสนศาสตร์), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒).

พระสงฆ์ที่มี ระยะเวลาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทำให้ทราบว่าระยะเวลาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสมีผลต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทั้งนี้เนื่องจาก การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับระยะเวลาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสของพระสงฆ์ ซึ่งจะสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระเกษมศักดิ์ วรสโกโข (อาสนะทอง)**, ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์” ผลการวิจัยพบว่า พระสังฆาธิการมีบทบาทในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ที่มี ระยะเวลาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๑ จึงยอมรับสมมติฐาน^๙

พระสงฆ์มี การศึกษาสายสามัญ ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทำให้ทราบว่าการศึกษาสายสามัญไม่มีผลต่อการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทั้งนี้เนื่องจาก การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์ ขึ้นอยู่กับการศึกษาสายสามัญของพระสงฆ์ ซึ่งจะสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระธนดล นาคพิพัฒน์** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดบุรีรัมย์” ผลการวิจัยพบว่า พระสังฆาธิการมีบทบาทในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ที่มีการศึกษาสายสามัญ ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕ จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย^{๑๐}

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย เรื่อง “การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการพัฒนาการบริหารจัดการในการปกครองคณะสงฆ์ดังต่อไปนี้

^๙ พระเกษมศักดิ์ วรสโกโข (อาสนะทอง), “บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์”, **ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔).

^{๑๐} พระธนดล นาคพิพัฒน์, “การบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดบุรีรัมย์”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑).

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- ๑) คณะสงฆ์ควรให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์ให้แพร่ขยายไปทั่วทุกมุมโลก ทั้งในและนอกประเทศ
- ๒) คณะสงฆ์ควรสนับสนุนและส่งเสริมให้พระภิกษุสามเณรได้รับรู้และมีความเข้าใจในกฎระเบียบ คำสั่ง ของรูปแบบของการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์
- ๓) คณะสงฆ์ควรพัฒนาสื่อที่ใช้ในการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์ เช่น สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุ ซีดี เป็นต้น
- ๔) สำนักงานพระพุทธศาสนาควรสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์ทั่วทุกวัด ไม่กระจุกตัวอยู่เฉพาะในเขตเมือง หรือเขตที่เจริญแล้วเพียงอย่างเดียว
- ๕) รัฐบาลควรกำหนดให้เป็นนโยบายแห่งชาติ ให้คนในชาติได้รับการขัดเกลาคุณธรรมจริยธรรมจากพระสงฆ์โดยตรง

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

- ๑) คณะสงฆ์ควรประพฤติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี น่าเลื่อมใส เคารพศรัทธา เช่น พุดจาไพเราะ อ่อนหวาน ไม่พูดคำหยาบ ประพฤติตนเหมาะสมแก่ตามสมณะสาธูป เป็นต้น
- ๒) คณะสงฆ์ควรรับฟังคำเสนอแนะวิพากษ์วิจารณ์ได้ ตรงต่อเวลา และไม่เห็นแก่ลาภสักการะมากเกินไป
- ๓) คณะสงฆ์ควรให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์ให้มีความทันสมัย และเข้ากับโลกปัจจุบันได้
- ๔) คณะสงฆ์ควรจัดอบรมในด้านการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์ เพื่อเพิ่มทักษะให้แก่พระสังฆาธิการ
- ๕) คณะสงฆ์ควรมีการจัดทำเอกสาร แผ่นพับ หรือหนังสือธรรมะ เพื่อเผยแพร่ความรู้ในการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์ เพิ่มอีกทางหนึ่งด้วย

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยในครั้งต่อไป ผู้วิจัยขอเสนอแนะการดำเนินการวิจัยในประเด็นต่อไปนี้

- ๑) ควรศึกษาความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อบทบาทการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์ของคณะสงฆ์ในจังหวัดอื่น ๆ
- ๒) ควรศึกษาทัศนคติของประชาชนในเขตปกครองที่มีต่อบทบาทการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการระดับภาคหรือระดับหน

๓) ควรศึกษาบทบาทด้านการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์โดยการประยุกต์ตามหลักธรรมาภิบาลหรือหลักธรรมอื่น ๆ ในพระพุทธศาสนา

๔) ควรศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับบทบาทการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์ระดับจังหวัดสืบต่อไป

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ๒๕๓๕.

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ

๑. หนังสือ:

ชาญชัย อาจิมสมาจาร. การบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ส่งเสริม. ๒๕๔๐.

เด่น ชะเนติยง. การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท., ๒๕๓๓.

ติน ปรัชญพฤทธิ. หลักการจัดการ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๓๙.

ถวิล เกื้อกุลวงศ์. การบริหารการศึกษสมัยใหม่: ทฤษฎี วิจัย และปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๔๐.

ทองหล่อ เดชไทย. หน่วยที่ ๑ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสาธารณสุข. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๓๕.

ธงชัย วงศ์ชัยสุวรรณ. วิทยาการบริหารสำหรับนักบริหารมืออาชีพ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๐.

ธงชัย สันติวงษ์. พฤติกรรมผู้บริโภคทางการตลาด. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๔๓.

_____ . องค์การและการบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ ๑๑. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๔๓.

ประทาน คงฤทธิ์ศึกษากร. สุขาภิบาลในฐานะปกครองตนเอง. กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตบริหารศาสตร์, ๒๕๓๙.

ปรีชา ช่างขวัญยืน. ความคิดทางการเมืองในพระไตรปิฎก. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๓.

_____ . ความคิดทางการเมืองในพระไตรปิฎก. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาจุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย, ๒๕๓๘.

พงษ์ศักดิ์ ปัญจพรผล. องค์การและการจัดการ. กรุงเทพมหานคร : สถาบันราชภัฏนครปฐม, ๒๕๔๒.

บรรณานุกรม (ต่อ)

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). **พุทธวิธีในการบริหาร**. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๙.

พระธรรมวรนายก (โอภาส นิรุตฺติเมธี). **ธรรมปริทัศน์ “๔๖”**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖.

พระพุทธรญาณ (ทองย้อย กิตฺติทินฺโน). **ธรรมญาณนิพนธ์: ๑๐๐ ปี พระพุทธรญาณ**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๕.

พระเมธีธรรมมาภรณ์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). **คุณธรรมสำหรับนักบริหาร**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สหธรรมิก, ๒๕๓๙.

_____. **คุณธรรมสำหรับนักบริหาร**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : บริษัทสหธรรมิก จำกัด, ๒๕๔๑.

_____. **คุณธรรมสำหรับบริหาร**. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิพุทธธรรม, ๒๕๔๓.

พระราชญาณวิสิฐ (เสริมชัย ชยมงฺคโล). **การบริหารวัด**. พิมพ์ครั้งที่ ๗ . นครปฐม : เพชรเกษมการพิมพ์, ๒๕๔๘.

_____. **การบริหารวัด**. พิมพ์ครั้งที่ ๙. นครปฐม : เพชรเกษมการพิมพ์, ๒๕๕๑.

พุทธทาสภิกขุ. **การบริหารธุรกิจแบบพุทธ**. กรุงเทพมหานคร : เคล็ดไทย. มปป.

วิรัช สงวนวงศ์วาน. **การจัดการและพฤติกรรมองค์กร**. กรุงเทพมหานคร : บริษัทซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด (มหาชน), ๒๕๕๓.

วิโรจน์ สารรัตน์. **การบริหารหลักการทฤษฎี และประเด็นทางการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ์, ๒๕๔๒.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. **ทฤษฎีองค์การ : ฉบับมาตรฐาน**. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสาร, ๒๕๔๕.

เศาวนิต เศาณานนท์. **ภาวะผู้นำ (Leadership)**. พิมพ์ครั้งที่ ๓. นครราชสีมา : ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา สถาบันราชภัฏนครราชสีมา, ๒๕๔๑.

สมยศ นาวิการ. **การบริหาร**. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพมหานคร : บรรณกิจ, ๒๕๔๔.

_____. **การบริหารเชิงกลยุทธ์**. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

สุธี สุทธิสมบูรณ์ และสมาน รังสียกฤษณ์. **หลักการบริหารเบื้องต้น**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ ก.พ., ๒๕๓๖.

บรรณานุกรม (ต่อ)

สุปรีชา กมลลาศน์. **กลยุทธ์การบริหาร**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, ๒๕๔๕.

สุพิน เกษาคุปต์. **การจัดการปฏิบัติงาน**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๔

เสนาะ ดิยาวี. **หลักการบริหาร**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๔.

๒. ดุษฎีนิพนธ์/วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์:

พระเกษมศักดิ์ วรรณสุข (อาสนะทอง). “บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์”. **ปริญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต** รัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔.

พระครูปลัดอาทิตย์ ชองดี. “การศึกษาแนวคิดและวิธีการปกครองคณะสงฆ์ของพระเทพโสภณ (ประยูร) กรณีศึกษา: พระสังฆาธิการในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค ๒”. **วิทยานิพนธ์ปริญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖.

พระครูสังฆรักษ์ศิวีร์ ธีรปญโญ. “บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ : ศึกษากรณีพระสังฆาธิการในจังหวัดนนทบุรี”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑.

พระเทพรัตนสุธี (สมศักดิ์ โชติธโร). “บทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการปกครองของจังหวัดปทุมธานี”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓.

พระธนดล นาคพิพัฒน์. “การบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดบุรีรัมย์”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑.

พระไพศาล วิสาโล. “พุทธวิธีจัดการความขัดแย้งในทัศนะของพระไพศาล วิสาโล”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔.

พระมหาชวลิต ชาตเมธี (คงแก้ว). “บทบาทของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์: ศึกษาเฉพาะกรณี พระสังฆาธิการในจังหวัดภูเก็ต”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต** รัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒.

บรรณานุกรม (ต่อ)

พระมหาพุทธิวงค์ นฤคุณธู (สุวรรณรัตน์). “การบริหารงานของวัดตามหลักธรรมาภิบาล: ศึกษากรณี วัดชลประทานรังสฤษฎ์ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี”. **วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒.

พระมหามณเฑียร วรธมโม (ซ้ายเกลี้ยง). “บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จังหวัดพังงา”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒.

สุวัฒน์ รักขันโท. “รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์เพื่อการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการ. **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต**. สาขาวิชาภาวะผู้นำและนวัตกรรมทางการศึกษา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, ๒๕๕๙.

๓. เอกสารที่ไม่ได้ตีพิมพ์เผยแพร่และเอกสารอื่น ๆ:

กระทรวงศึกษาธิการ. **คู่มือพระสังฆาธิการว่าด้วยการคณะสงฆ์และการพระศาสนา**. กรุงเทพมหานคร : กรมการศาสนา, ๒๕๔๐.

กองแผนงาน กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ. **คู่มือพระสังฆาธิการว่าด้วยพระราชบัญญัติกฎ ระเบียบ และคำสั่งของคณะสงฆ์**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๔๒.

จันทราณี สงวนนาม. **เอกสารประกอบการสอนบรรยายหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง**. กรุงเทพมหานคร : ม.ท.ป., ๒๕๓๖.

พระเทพปริยัติสุธี (วรวิทย์ คงคปญโญ). **เอกสารประกอบคำบรรยาย เรื่องการคณะสงฆ์และการพระศาสนา**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๐.

พระธรรมญาณมุนี. (ทองย้อย กิตติทินโน). **วัดช่วยบ้านได้อย่างไร. การแสวงหาเส้นทางพัฒนาชนบทของพระสงฆ์ไทย. (เอกสารบรรยาย)**.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. **รายงานการเสวนา เรื่อง บทบาทที่พึงประสงค์ของวัดและพระสงฆ์กับการพัฒนาสังคมไทย. พ.ศ, ๒๕๔๓. (อัดสำเนา)**.

สำนักงานเจ้าคณะอำเภอยุ้ย (วัดโตนดเตี้ย) จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. **เอกสารประกอบการประชุมพระสังฆาธิการ พระเลขานุการ ไวยาวัจกร คณะสงฆ์อำเภอยุ้ย (ครั้งที่ ๓), ๒๕๖๑**.

บรรณานุกรม (ต่อ)

๔. สัมภาษณ์:

- สัมภาษณ์ พระครูเกษมพัฒนาภรณ์ เจ้าคณะอำเภอกุฑย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
 _____ . พระครูศรีชยาภรณ์ รองเจ้าคณะอำเภอกุฑย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
 _____ . พระมหาจรศักดิ์ จนทสโร เจ้าคณะตำบลหนองน้ำส้ม อำเภอกุฑย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
 _____ . พระครูพิศาลอุทัยสาร เจ้าคณะตำบลบ้านหีบ อำเภอกุฑย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
 _____ . พระครูอุทัยกิจจารักษ์ เจ้าคณะตำบลธนู อำเภอกุฑย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
 _____ . พระครูพิศิษฐ์บุญญากร เจ้าคณะตำบลสามบัณฑิต อำเภอกุฑย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
 _____ . พระครูโสภิตสิทธิการ เจ้าคณะตำบลอุทัย อำเภอกุฑย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
 _____ . พระครูอุทัยธรรมสารโรจน์ เจ้าคณะตำบลคานหาม อำเภอกุฑย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๒. ภาษาอังกฤษ

Books:

- Alan Price. **Human Resourec Management**. In a Business Context. 2edition. London: Thomson Learning, 2004.
- Harold Koontz. and Weirich Heize. **Essential of management**. 5th. Singapore: McGraw-Hall, 1990.
- Luther Gulick and Lyndall Urwick. **Papers on the Science of Administration**. New York: Institute of Public Administration, 1937.
- Yamane, t, **Statistic: An Introductory Analysis**, 3rd ed., Time Printers Sdn. Bnd. Singapore, 1973.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ โทร/แฟกซ์ ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๐

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/ ๑๐๘๓

วันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์

เรียน พระมหาสุภันท์ สุนนโท, ดร.

ด้วย พระมหาชัยสิทธิ์ ฉายา ขยสิทธิ์ รหัสประจำตัวนิสิต ๒๑๐๑๒๐๔๒๐๖ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง “การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์ อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(พระอุดมสิทธินายก, ผศ.ดร.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

พระมหาสุภันท์ สุนนโท, ดร.

ผู้ประสานงาน : พระมหาชัยสิทธิ์ ขยสิทธิ์

โทรศัพท์ : ๐๓๕-๒๔๘๐๙๒๙

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ โทร/แฟกซ์ ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๐

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/๖๐๘๒

วันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

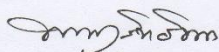
เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์

เรียน พระเมธาวิจารย์รต, รศ.ดร.

ด้วย พระมหาชัยสิทธิ์ ฉายา ขยสิทธิ์โท รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๐๑๒๐๔๒๐๖ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์ อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดียิ่ง จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(พระอุดมสิทธินายก, ผศ.ดร.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

ผู้ประสานงาน : พระมหาชัยสิทธิ์ ขยสิทธิ์โท
โทรศัพท์ต่อ : ๐๙๒-๔๔๑๙๙๒๐๙

รับทราบ
๑๐ พ.ย. ๖๒

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ โทร/แฟกซ์ ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๐

ที่ อว ๘๐๐๕๒/ว ๐๘๗๗ วันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุมัติคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์

เจริญพร อาจารย์ ดร.กาญจนา คำจตุ

ด้วย พระมหาชัยสิทธิ์ ฉายา ขยสิทธิ์โท รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๐๑๒๐๔๒๐๖ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์ อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออัญมโทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

พระอุดมสิทธินายก

(พระอุดมสิทธินายก, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

ผู้ประสานงาน : พระมหาชัยสิทธิ์ ขยสิทธิ์โท
โทรศัพท์ติดต่อ : ๐๙๒-๔๔๑๙๙๒๔๔

พระพรหม
พระ...

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ โทร/แฟกซ์ ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๐

ที่ อว ๘๐๐๕๒/ว ๐๐๘๘

วันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

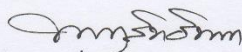
เรื่อง ขอดำเนินการขอตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์

เรียน พระครูวินัยธรเอก ชินวิโส

ด้วย พระมหาชัยสิทธิ์ ฉายา ขยสิทธิ์ โทรทัศน์ประจำตัวนิติ ๖๑๐๑๒๐๔๒๐๖ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง "การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์ อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

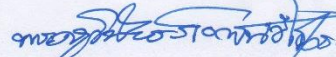

(พระอุดมสิทธินายก, ผศ.ดร.)

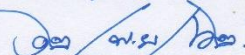
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

ผู้ประสานงาน : พระมหาชัยสิทธิ์ ขยสิทธิ์โท
โทรศัพท์ต่อ : ๐๙๒-๔๔๑๙๙๒๘

พระครูวินัยธรเอก ชินวิโส,ดร.

ภาคผนวก ข

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์เป็นรายข้อ (IOC) ของแบบสอบถาม
เรื่อง “การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”

การบริหารจัดการที่ดีในการปกครอง คณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					สรุปและแปลผล		
	(๑)	(๒)	(๓)	(๔)	(๕)	รวม	ค่า IOC	แปล ผล
ด้านการวางแผน (การดำเนินงานภายในวัด)								
๑. เจ้าอาวาส มีการวางกฎ ระเบียบ ข้อปฏิบัติ ของ วัดไว้อย่างชัดเจน เป็นไปตามระเบียบของคณะสงฆ์	๑	๑	๐	๑	๐	๓	๐.๖	✓
๒. เจ้าอาวาส จัดวางระบบการดำเนินงานตาม แผนงานคณะสงฆ์ได้อย่างถูกต้องชัดเจนโปร่งใสมี ความเป็นธรรม และสามารถตรวจสอบได้	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑	✓
๓. เจ้าอาวาส มีการตรวจสอบ ทบทวนประเมินผล การดำเนินงาน อย่างสม่ำเสมอ	๐	๑	๐	๑	๑	๓	๐.๖	✓
ด้านการจัดองค์กร (การจัดการภายในวัด)								
๑. เจ้าอาวาส มีการจัดทำแผนผังวัด ทำเนียบ พระภิกษุ ตามตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบ จัดทำป้ายบ่งชี้จุดต่างๆ ภายในวัดไว้อย่างชัดเจน	๐	๑	๑	๑	๑	๔	๐.๘	✓
๒. เจ้าอาวาส มีการคัดแยกแยกประเภท สิ่งของ เครื่องใช้ต่างๆ ไว้อย่างเป็นหมวดหมู่ เพื่อความเป็น ระเบียบ เรียบร้อย สะดวกในการใช้สอย	๐	๑	๐	๑	๑	๓	๐.๖	✓
๓. เจ้าอาวาส มีการดูแล ซ่อมแซม สิ่งของเครื่องใช้ ตลอดทั้งสิ่งต่างๆ ภายในวัด ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้ งานอย่างสม่ำเสมอ	๐	๑	๐	๑	๐	๓	๐.๖	✓
ด้านการบริหารงานบุคลากร (การจัดบุคลากรภายในวัด)								
๑. เจ้าอาวาส มีการมอบหมายหน้าที่ในการดูแลรับ ผิดชอบงานในด้านต่างๆ แก่พระภิกษุ ในปกครองไว้ อย่างชัดเจน	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑	✓
๒. เจ้าอาวาส มีการส่งเสริม พัฒนาในด้าน การศึกษาแขนงต่างๆ แก่พระภิกษุในปกครอง อย่าง สม่ำเสมอ	๑	๑	๑	๐	๑	๔	๐.๘	✓

การบริหารจัดการที่ดีในการปกครอง คณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	ผู้เกี่ยวข้อง/หน่วยงานที่					สรุปและแปลผล		
	(๑)	(๒)	(๓)	(๔)	(๕)	รวม	ค่า IOC	แปล ผล
๓. เจ้าอาวาส รู้จักยกย่อง ให้เกียรติ เห็นอกเห็นใจ พระภิกษุในปกครองที่ร่วมกันทำงานอย่างจริงจัง	๐	๑	๑	๑	๑	๔	๐.๘	✓
ด้านการอำนวยความสะดวก (การอำนวยความสะดวกภายในวัด)								
๑. เจ้าอาวาส มีการเผยแพร่งานกิจกรรมต่างๆ ของ คณะสงฆ์ให้พุทธศาสนิกชนได้รับทราบอย่าง สม่ำเสมอ	๑	๐	๑	๑	๑	๔	๐.๘	✓
๒. เจ้าอาวาส ให้การอุปถัมภ์ อำนวยความสะดวก กับพุทธศาสนิกชน ที่เข้ามาปฏิบัติกิจกรรมทางพระ ศาสนาอย่างเต็มที่	๐	๑	๑	๑	๑	๔	๐.๘	✓
๓. เจ้าอาวาส ให้การอำนวยความสะดวกกับ หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ ตลอดจนทั้งพ่อค้า ประชาชน ในการใช้ประโยชน์ต่างๆ ภายในวัด เช่น การขอใช้สถานที่ในการอบรม การหีบย้อมอุปกรณ์ เครื่องครัวในการจัดงานต่างๆ จัดสร้างห้องสุขา สาธารณะภายในวัด เป็นต้น	๑	๐	๑	๐	๑	๓	๐.๖	✓
ด้านการกำกับดูแล (การปกครองภายในวัด)								
๑. เจ้าอาวาส มีการปกครองที่เป็นไปตามหลักพระ ธรรมวินัย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ของมหาเถร สมาคม มติพระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช หรือ คำสั่งของผู้บังคับบัญชาเหนือตน และไม่ขัดต่อ กฎหมายบ้านเมือง	๐	๑	๑	๐	๑	๓	๐.๖	✓
๒. เจ้าอาวาส สามารถควบคุม ดูแล พระภิกษุ และ ผู้ที่อาศัยอยู่ภายในวัดให้เป็นไปตามระเบียบ ข้อวัตร ข้อปฏิบัติ ที่ได้กำหนดไว้ ให้สามารถอยู่ร่วมกันอย่าง เป็นปกติสุข	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑	✓
๓. เจ้าอาวาส มีความเด็ดขาด กล้าหาญ ในการ ระงับอธิกรณ์ วินิจฉัยสั่งการ การลงนิคหกรรม ข้อ อุทธรณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในวัดได้อย่างเรียบร้อย	๑	๑	๐	๑	๑	๔	๐.๘	✓

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง
ของแบบสอบถาม (Try Out)

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/๐๘๘

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม
นมัสการ พระครูอนุกวัตรชินวงศ์ เจ้าคณะอำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระมหามันสิวี ฉายา จิตธมโม รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๐๑๒๐๔๒๐๗ นิสิตหลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "การส่งเสริมพระสงฆ์ผู้ทรงพระปาฏิโมกข์ในอำเภอโคกขี้ จังหวัดนครราชสีมา"
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว
ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากพระภิกษุในการปกครองของพระคุณท่าน
จึงขอความอนุเคราะห์จากพระคุณท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามในการวิจัยซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็น
อย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทาง
วิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงน้อมสารถมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

เรียนมาด้วยความนับถือ

(Signature)

(พระอุดมสิทธิธนายก, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

(Signature)
(Signature)

ผู้ประสานงาน: พระมหามันสิวี จิตธมโม
โทรศัพท์ติดต่อ : ๐๘๘-๘๘๒๘๖๗๔

ภาคผนวก ง

ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Try out)

ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

เรื่อง “การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”

Case Processing Summary			
		N	%
Cases	Valid	๓๐	๑๐๐.๐
	Excluded ^a	๐	.๐
	Total	๓๐	๑๐๐.๐

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
.๗๓๑	๒๑

Item Statistics			
	Mean	Std. Deviation	N
อายุ	๒.๓๐๐๐	๑.๑๑๘๘๐	๓๐
พรรษา	๑.๕๖๖๗	.๖๗๘๙๑	๓๐
วุฒิแผนกบาลี	๒.๖๖๖๗	๑.๔๗๐๐๑	๓๐
วุฒิแผนกธรรม	๒.๔๓๓๓	.๕๐๔๐๑	๓๐
วุฒิสายสามัญ	๒.๑๐๐๐	.๘๔๔๘๖	๓๐
ระยะเวลา	๑.๗๐๐๐	.๖๕๑๒๖	๓๐
การวางแผน๑	๓.๗๖๖๗	.๘๙๗๖๓	๓๐
การวางแผน๒	๔.๒๐๐๐	.๘๘๖๖๘	๓๐
การวางแผน๓	๓.๙๓๓๓	.๙๘๐๒๗	๓๐
การจัดองค์กร๑	๔.๑๓๓๓	๑.๑๐๕๘๙	๓๐
การจัดองค์กร๒	๓.๕๐๐๐	.๙๓๗๗๒	๓๐
การจัดองค์กร๓	๓.๙๖๖๗	.๖๖๘๖๘	๓๐
บุคลากร๑	๔.๑๖๖๗	.๖๔๗๗๒	๓๐

บุคลากร๒	๔.๕๐๐๐	.๕๐๘๕๕	๓๐
บุคลากร๓	๔.๐๓๓๓	.๙๒๗๘๖	๓๐
การอำนวยการ๑	๔.๓๐๐๐	.๗๐๒๒๑	๓๐
การอำนวยการ๒	๔.๑๓๓๓	.๙๗๓๒๐	๓๐
การอำนวยการ๓	๔.๔๐๐๐	.๔๙๘๒๗	๓๐
การกำกับดูแล๑	๔.๓๐๐๐	.๗๐๒๒๑	๓๐
การกำกับดูแล๒	๔.๖๐๐๐	.๔๙๘๒๗	๓๐
การกำกับดูแล๓	๔.๓๐๐๐	๑.๒๐๗๗๓	๓๐

Item-Total Statistics				
	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
อายุ	๗๒.๗๐๐๐	๕๓.๙๔๑	-.๑๙๐	.๗๖๙
พรรรยา	๗๓.๔๓๓๓	๕๐.๙๔๔	.๐๖๙	.๗๓๖
วุฒิแผนกบาลี	๗๒.๓๓๓๓	๕๓.๕๔๐	-.๑๖๙	.๗๘๕
วุฒิแผนกธรรม	๗๒.๕๖๖๗	๔๗.๙๐๙	.๕๖๐	.๗๑๑
วุฒิสายสามัญ	๗๒.๙๐๐๐	๕๐.๗๘๓	.๐๔๘	.๗๔๐
ระยะเวลา	๗๓.๓๐๐๐	๔๘.๔๒๔	.๓๕๕	.๗๑๘
การวางแผน๑	๗๑.๒๓๓๓	๔๕.๙๗๘	.๔๓๔	.๗๐๙
การวางแผน๒	๗๐.๘๐๐๐	๕๔.๓๐๓	-.๒๓๑	.๗๖๒
การวางแผน๓	๗๑.๐๖๖๗	๕๒.๐๖๔	-.๐๖๘	.๗๕๓
การจัดองค์กร๑	๗๐.๘๖๖๗	๔๑.๖๓๗	.๖๔๕	.๖๘๔
การจัดองค์กร๒	๗๑.๕๐๐๐	๔๐.๔๖๖	.๘๙๙	.๖๖๕
การจัดองค์กร๓	๗๑.๐๓๓๓	๔๔.๗๙๒	.๗๖๓	.๖๙๒
บุคลากร๑	๗๐.๘๓๓๓	๔๗.๑๐๙	.๕๑๑	.๗๐๙
บุคลากร๒	๗๐.๕๐๐๐	๔๘.๐๕๒	.๕๓๓	.๗๑๒
บุคลากร๓	๗๐.๙๖๖๗	๔๕.๕๕๑	.๔๕๒	.๗๐๘
การอำนวยการ๑	๗๐.๗๐๐๐	๔๗.๕๒๘	.๔๑๘	.๗๑๔
การอำนวยการ๒	๗๐.๘๖๖๗	๔๓.๗๗๕	.๕๗๑	.๖๙๖

Item-Total Statistics				
	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
การอำนวยความสะดวก	๗๐.๖๐๐๐	๔๙.๖๒๘	.๓๑๒	.๗๒๓
การกำกับดูแล๑	๗๐.๗๐๐๐	๔๔.๗๐๐	.๗๓๒	.๖๙๒
การกำกับดูแล๒	๗๐.๔๐๐๐	๔๗.๒๘๓	.๖๖๒	.๗๐๗
การกำกับดูแล๓	๗๐.๗๐๐๐	๔๖.๗๐๐	.๒๓๗	.๗๒๙

Scale Statistics			
Mean	Variance	Std. Deviation	N of Items
๗๕.๐๐๐๐	๕๒.๐๖๙	๗.๒๑๕๘๘	๒๑

ภาคผนวก จ

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/๑๕๓

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โขนบิ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๙ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตให้ผลิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน พระครูเกษมพัฒนาภรณ์ เจ้าคณะอำเภอลำไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

ด้วย พระมหาชัยสิทธิ์ ฉายา ขยสิทโท รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๐๑๒๐๔๒๐๖ นิสิตหลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์ อำเภอลำไทร
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว
ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากพระสงฆ์ในเขตปกครองของท่าน

ดังนั้น ทางหลักสูตรฯ จึงขออนุญาตจากพระเดชพระคุณเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้
นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่า
คงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ต่อไป

เรียนมาด้วยความนับถือ

(พระอุดมสิทธิธนายก, ผศ.ดร.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

สงคอรอกงมัต

ผู้ประสานงาน : พระมหาชัยสิทธิ์ ขยสิทโท
โทรศัพท์ต่อ : ๐๙๒-๕๔๑๙๕๒๙

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/ ๑๑๑๔

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๙ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน พระครูเกษมพัฒนาภรณ์ เจ้าคณะอำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

ด้วย พระมหาชัยสิทธิ์ ฉายา ขยสิทโท รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๐๑๒๐๔๒๐๖ นิสิตหลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์ อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว ทางนิสิตมีความจำเป็นต้อง
เก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งทางหลักสูตรฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญและประสบการณ์ใน
ข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยฉบับดังกล่าว

ดังนั้น ทางหลักสูตรฯ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์
และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความ
อนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ต่อไป

เรียนมาด้วยความนับถือ

(พระอุคมสิทธินายก, ผศ.ดร.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

ผู้ประสานงาน : พระมหาชัยสิทธิ์ ขยสิทโท
โทรศัพท์ต่อ : ๐๙๒-๔๔๑๙๙๒๙

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/ ๑๑๑๕

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบี่ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๙ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน พระครูศรีชยาภรณ์ รองเจ้าคณะอำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

ด้วย พระมหาชัยสิทธิ์ ฉายา ขยสิทฺโธ รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๐๑๒๐๔๒๐๖ นิสิตหลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์ อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว ทางนิสิตมีความจำเป็นต้อง
เก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งทางหลักสูตรฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญและประสบการณ์ใน
ข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยฉบับดังกล่าว

ดังนั้น ทางหลักสูตรฯ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ที่ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์
และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความ
อนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ต่อไป

พระครูศรีชยาภรณ์
รองเจ้าคณะอำเภอน้อย
๒๐๖๑.๐.๑๓
วัดโคกหมาก(๑)
พ.จัตมา ๐.๑๓
๐.๑๓
๑๕ ม.ค. ๒๕๖๓

เรียนมาด้วยความนับถือ

พระอุดมสิทธิธาดา
(พระอุดมสิทธิธาดา, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

ผู้ประสานงาน : พระมหาชัยสิทธิ์ ขยสิทฺโธ
โทรศัพท์ : ๐๙๒-๔๔๑๙๙๒๙๔

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/ว ๑๑๕

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบิ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๙ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน พระมหาขจรศักดิ์ จนฺทสาโร เจ้าคณะตำบลหนองน้ำส้ม อำเภอลำไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

ด้วย พระมหาชัยสิทธิ์ ฉายา ขยสิทโท รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๐๑๒๐๔๒๐๖ นิสิตหลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์ อำเภอลำไทร
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว ทางนิสิตมีความจำเป็นต้อง
เก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งทางหลักสูตรฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญและประสบการณ์ใน
ข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยฉบับดังกล่าว

ดังนั้น ทางหลักสูตรฯ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์
และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความ
อนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ต่อไป

อนุมัติให้ทำการวิจัย

(พระมหาขจรศักดิ์ จนฺทสาโร)

๑๓.๑๒.๖๒

เรียนมาด้วยความนับถือ

(พระอุดมสิทธิธนายก, ผศ.ดร.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

ผู้ประสานงาน : พระมหาชัยสิทธิ์ ขยสิทโท
โทรศัพท์ติดต่อ : ๐๙๒-๔๔๑๙๙๒๘

ที่ อว ๘๐๐๕๒/ ๑ ๑๑๕

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๙ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้ผลิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน พระครูพิศาลอุทัยสาร เจ้าคณะตำบลบ้านทับ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

ด้วย พระมหาชัยสิทธิ์ ฉายา ขยสิทโท รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๐๑๒๐๔๒๐๖ นิสิตหลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์ อำเภอบางบาล
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว ทางนิสิตมีความจำเป็นต้อง
เก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งทางหลักสูตรฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญและประสบการณ์ใน
ข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยฉบับดังกล่าว

ดังนั้น ทางหลักสูตรฯ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ที่ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้ผลิตดำเนินการสัมภาษณ์
และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความ
อนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ต่อไป

อนุมัติให้ทำการวิจัย
พระครูพิศาลอุทัยสาร
เจ้าคณะตำบลบ้านทับ
วัดกุฎีดาม
อำเภอบางบาล จ.พระนครศรีอยุธยา

เรียนมาด้วยความนับถือ

(พระอุดมสิทธินายก, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

ผู้ประสานงาน : พระมหาชัยสิทธิ์ ขยสิทโท
โทรศัพท์ติดต่อ : ๐๙๒-๔๔๑๙๙๒๙

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/ ๖๑๑๘

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๙ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน พระครูอุทัยธรรมสาโรจน์ เจ้าคณะตำบลคานหมาม อำเภอกุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

ด้วย พระมหาชัยสิทธิ์ ฉายา ขยสิทโท รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๐๑๒๐๔๒๐๖ นิสิตหลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์ อำเภอกุทัย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว ทางนิสิตมีความจำเป็นต้อง
เก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งทางหลักสูตรฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญและประสบการณ์ใน
ข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยฉบับดังกล่าว

ดังนั้น ทางหลักสูตรฯ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ที่ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์
และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความ
อนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ต่อไป

เรียนมาด้วยความนับถือ

พระครูอุทัยธรรมสาโรจน์
เจ้าคณะตำบลคานหมาม
อ.ก. ต.คานหมาม

(พระอุดมสิทธิธนายก, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

ผู้ประสานงาน : พระมหาชัยสิทธิ์ ขยสิทโท
โทรศัพท์ติดต่อ : ๐๙๒-๔๔๑๙๙๒๒๙

ที่ อว ๘๐๐๕๒/ ๑๑๑๔

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๙ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน พระครูพิชัญญ์บุญญากร เจ้าคณะตำบลสามบัณฑิต อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

ด้วย พระมหาชัยสิทธิ์ ฉายา ขยสิทธิ์ โทรทัศน์ประจำตัวนิสิต ๖๑๐๑๒๐๔๒๐๖ นิสิตหลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์ อำเภอบางบาล
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว ทางนิสิตมีความจำเป็นต้อง
เก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งทางหลักสูตรฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญและประสบการณ์ใน
ข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยฉบับดังกล่าว

ดังนั้น ทางหลักสูตรฯ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ที่ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์
และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความ
อนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ต่อไป

เรียนมาด้วยความนับถือ

(พระอุดมสิทธิธนายก, ผศ.ดร.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

ผู้ประสานงาน : พระมหาชัยสิทธิ์ ขยสิทธิ์โท
โทรศัพท์ติดต่อ : ๐๙๒-๔๔๑๙๙๗๒๐๙

ที่ อว ๘๐๐๕๒/ ๖ ๑๑๔

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๙ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน พระครูโสภิตสิทธิการ เจ้าคณะตำบลอุทัย อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

ด้วย พระมหาชัยสิทธิ์ ฉายา ขยสิทฺโธ รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๐๑๒๐๔๒๐๖ นิสิตหลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์ อำเภอบางบาล
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว ทางนิสิตมีความจำเป็นต้อง
เก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งทางหลักสูตรฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญและประสบการณ์ใน
ข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยฉบับดังกล่าว

ดังนั้น ทางหลักสูตรฯ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์
และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความ
อนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ต่อไป

เรียนมาด้วยความนับถือ

(พระอุดมสิทธิธนายก, ผศ.ดร.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

ผู้ประสานงาน : พระมหาชัยสิทธิ์ ขยสิทฺโธ
โทรศัพท์ต่อ : ๐๙๒-๕๔๕๑๙๕๒๙

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/ ๑๑๑๔

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โขนบปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๙ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้ผลิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน พระครูอุทัยธรรมสารโรจน์ เจ้าคณะตำบลคานหาม อำเภอลำไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

ด้วย พระมหาชัยสิทธิ์ ฉายา ขยสิทโท รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๐๑๒๐๔๒๐๖ นิสิตหลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์ อำเภอลำไทร
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว ทางนิสิตมีความจำเป็นต้อง
เก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งทางหลักสูตรฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญและประสบการณ์ใน
ข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยฉบับดังกล่าว

ดังนั้น ทางหลักสูตรฯ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ที่ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้ผลิตดำเนินการสัมภาษณ์
และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความ
อนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ต่อไป

เรียนมาด้วยความนับถือ

(พระอุทม์สิทธิธนายก, ผศ.ดร.)

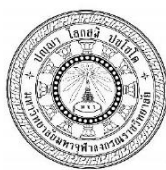
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

พระมหาชัยสิทธิ์

ผู้ประสานงาน : พระมหาชัยสิทธิ์ ขยสิทโท

โทรศัพท์ติดต่อ : ๐๙๒-๔๔๑๙๙๒๙

ภาคผนวก ฉ
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการศึกษาวิจัย

เรื่อง : รูปแบบการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

คำชี้แจง :

แบบสอบถามชุดนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการศึกษาวิจัย เรื่อง “รูปแบบการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น ๔ ตอน คือ

- ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้กรอกแบบสอบถาม
 - ตอนที่ ๒ แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
 - ตอนที่ ๓ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
 - ตอนที่ ๔ แบบสัมภาษณ์พระสังฆาธิการเป็นคำถามแบบปลายเปิด (open-ended questions)
- ผู้ศึกษาขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

ผู้ออกแบบสอบถาม

พระมหาชัยสิทธิ์ ชยสิทธิ์

(ชัยสิทธิ์ เปรียบยอดยิ่ง, ป.ธ.๓, พธ.บ.)

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตอนที่ ๑ ด้านปัจจัยส่วนบุคคล เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของพระสังฆาธิการและพระภิกษุ
ซึ่งเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : โปรดเติมค่าลงในช่องว่าง หรือ ทำเครื่องหมาย (✓) ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน
ให้มากที่สุด

๑. อายุ

☐ ๓๐-๓๕ ปี	☐ ๓๖-๔๐ ปี
☐ ๔๑-๕๐ ปี	☐ ๕๑ ปี ขึ้นไป

๒. พรรษา

☐ น้อยกว่า ๑๐ พรรษา	☐ ๑๑-๒๐ พรรษา
☐ ๒๑-๓๐ พรรษา	☐ ๓๑ พรรษา ขึ้นไป

๓. วุฒิการศึกษาสายพระปริยัติธรรม

๓.๑ แผนกบาลี

☐ เปรียญธรรม ๓-๔ ประโยค	☐ เปรียญธรรม ๕-๖ ประโยค
☐ เปรียญธรรม ๗-๙ ประโยค	☐ ไม่มีวุฒิเปรียญธรรม

๓.๒ แผนกธรรม

☐ นักธรรมชั้นตรี	☐ นักธรรมชั้นโท
☐ นักธรรมชั้นเอก	☐ ไม่มีวุฒินักธรรม

๔. วุฒิการศึกษาสายสามัญ

☐ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	☐ ระดับมัธยมศึกษาปลาย
☐ ระดับอนุปริญญา	☐ ระดับปริญญาตรี
☐ สูงกว่าปริญญาตรี	

๕. ระยะเวลาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส (เฉพาะพระสังฆาธิการ)

☐ ต่ำกว่า ๕ พรรษา	☐ ๕-๑๐ พรรษา
☐ ๑๑-๒๐ พรรษา	☐ ๒๑-๓๐ พรรษา
☐ ๓๑ พรรษา ขึ้นไป	

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา รูปแบบการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์
อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านให้มากที่สุด เพียง ๑
เครื่องหมาย ลงในช่องระดับปัญหาว่าไม่มีปัญหา มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

๕ หมายความว่า มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

๔ หมายความว่า มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

๓ หมายความว่า มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

๒ หมายความว่า มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

๑ หมายความว่า มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

รูปแบบการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์ อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปานกลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อยที่สุด (๑)
ด้านการบริหารการปกครอง					
๑. มีอิสระในการบริหารจัดการงานที่รับผิดชอบ					
๒. ให้อำนาจในการบริหารจัดการสนองงานคณะสงฆ์					
๓. มอบหมายหรือให้งานที่เหมาะสมหรือท้าทาย ความสามารถบุคลากรในวัดของตน					
๔. ส่งเสริมให้คิดริเริ่มและสร้างสรรค์นวัตกรรมในการ สนองงานคณะสงฆ์					
๕. เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ให้คำแนะนำในการสนองงานคณะ สงฆ์					
๖. สนับสนุนและส่งเสริมความเปลี่ยนแปลงด้านงานที่ เกิดขึ้น					
๗. เปิดโอกาสให้พัฒนาตนเองในการทำงานอย่างสม่ำเสมอ					
๘. ส่งเสริมการแสวงหาความร่วมมือด้านต่างๆ กับ หน่วยงานภายนอกเพื่อพัฒนางานคณะสงฆ์					

รูปแบบการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์ อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปาน กลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อย ที่สุด (๑)
๙. พัฒนาทักษะในการสื่อสาร เพื่อประสิทธิผลของงาน คณะสงฆ์					
๑๐. กระตุ้นให้เกิดความมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ ไม่ย่อท้อ					
๑๑. เคารพและยอมรับในความรู้ ความสามารถ และ ความคิดในการทำงาน					
๑๒. เปิดโอกาสให้บริหารจัดการความขัดแย้งที่เกิดขึ้นใน งานคณะสงฆ์					
๑๓. ให้กำลังใจในการทำงาน ไม่ตำหนิในงานที่ผิดพลาด					
๑๔. ยืดหยุ่นและรู้จักปรับตัวในงาน เพื่อให้สอดคล้องกับ สถานการณ์ต่างๆ					
๑๕. ยึดมั่นในหลักการที่ถูกต้อง และปฏิบัติไปตามหลักการ ที่ถูกต้อง					
๑๖. สร้างระบบการควบคุมงานและการประเมินผลงาน					
ด้านการวางแผน					
๑. ใช้ข้อมูลในอดีตมาวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันและ คาดการณ์อนาคตได้					
๒. รู้จักวิเคราะห์แผนพัฒนาต่างๆ และนำมาปรับ ประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม					
๓. มีโลกทัศน์กว้างไกล แสวงหาประสบการณ์ ใฝ่รู้ ตลอดเวลา					
๔. มองเห็นแนวโน้มในอนาคตของสถานการณ์ต่างๆ ตามที่ เป็นจริง					
๕. กำหนดนโยบายเพื่อการพัฒนางานคณะสงฆ์ที่ สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน/สนองตอบต่อ สถานการณ์อนาคต					

รูปแบบการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์ อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปาน กลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อย ที่สุด (๑)
๖. กำหนดแผนงาน วางแผนงาน และบริหารงานคณะสงฆ์ อย่างมีระบบ					
๗. มีทักษะและกลยุทธ์ในการทำงานสอดคล้องกับ สถานการณ์ต่างๆ					
๘. สามารถขับเคลื่อนกลยุทธ์การทำงานคณะสงฆ์ไปสู่ เป้าหมายได้					
๙. สามารถสื่อสารและกระตุ้นให้บุคคลอื่นรู้จักวิเคราะห์ สถานการณ์อนาคต					
๑๐. หนักแน่น มั่นคง ควบคุมอารมณ์ได้ ไม่ตื่นตระหนกไป ตามสถานการณ์ต่างๆ					
๑๑. มีความละเอียดถี่ถ้วน ถูกต้อง ชัดเจนในข้อมูลอย่าง รอบด้าน					
๑๒. กล้าตัดสินใจในสถานการณ์ต่างๆ รวดเร็ว แม่นยำ ถูกต้อง					
๑๓. มีเหตุผล รู้จักยึดหยุ่นในสถานการณ์ต่างๆ					
๑๔. มีทักษะ ปฏิภาณไหวพริบในการแก้ปัญหาได้อย่าง สร้างสรรค์					
๑๕. มีความรับผิดชอบในการวิเคราะห์สถานการณ์หรือ การคาดการณ์ของตน					
ด้านการจัดองค์กร					
๑. เข้าใจลักษณะขององค์กรที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน					
๒. มองภาพความเป็นไปในอนาคตในเชิงสร้างสรรค์ได้					
๓. กำหนดวิสัยทัศน์เพื่อการพัฒนาองค์กรอย่างมี ประสิทธิภาพ					

รูปแบบการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์ อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปาน กลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อย ที่สุด (๑)
๔. มีจุดมุ่งหมายการทำงานเพื่องานคณะสงฆ์อย่างชัดเจน และบรรลุจุดมุ่งหมายได้จริง					
๕. กำหนดทิศทางการทำงานคณะสงฆ์เพื่อสนองตอบ วิสัยทัศน์ได้					
๖. มีทักษะในการสื่อสารและถ่ายทอดวิสัยทัศน์					
๗. ขับเคลื่อนงานคณะสงฆ์ไปสู่วิสัยทัศน์ที่วางไว้ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ					
๘. กล้าตัดสินใจในการดำเนินงานอย่างรวดเร็ว ถูกต้อง					
๙. สร้างค่านิยมในการทำงานโดยยึดเป้าหมายของคณะ สงฆ์เป็นสำคัญ					
๑๐. มีวินัย ยึดถือหลักความถูกต้อง					
๑๑. รู้จักทำงานเป็นทีมและพัฒนาทีมงานให้มีศักยภาพอยู่ เสมอ					
๑๒. มีเหตุผล ใจกว้าง รับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่น					
ด้านการบริหารงานบุคลากร					
๑. รู้จักแสวงหาทรัพยากรเพื่อสนองตอบภาระงานของ คณะสงฆ์					
๒. รู้จักเลือกใช้ทรัพยากรที่เหมาะสมกับงาน					
๓. ส่งเสริม สนับสนุนการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และ เหมาะสมกับงาน					
๔. บำรุงรักษาทรัพยากรให้พร้อมใช้งานตลอดเวลา					
๕. มีการจัดทำฐานข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการบริหาร ทรัพยากร					

รูปแบบการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์ อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	ระดับการปฏิบัติ				
	มาก ที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปาน กลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อย ที่สุด (๑)
๖. วางแนวทางการใช้สอทรัพยากรทุกประเภทอย่าง ถูกต้องชัดเจน					
๗. รู้จักแบ่งปันและระดมทรัพยากรจากหน่วยงานต่างๆ มาใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานด้านต่างๆ ของคณะสงฆ์					
๘. ส่งเสริมการแบ่งปันข้อมูลและทรัพยากรระหว่างกันของ บุคลากรในคณะสงฆ์อย่างเปิดเผย					
๙. มีการบริหารจัดการทรัพยากรทุกประเภทอย่างเป็น ระบบ					
๑๐. พัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีศักยภาพ พร้อมทั้งจะ ปฏิบัติงานคณะสงฆ์ตลอดเวลา					
๑๑. ยกย่อง ให้เกียรติ เห็นอกเห็นใจเพื่อนร่วมงานอย่าง จริงใจ					
๑๒. มองโลกในแง่ดีและพร้อมจะอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นอย่าง สันติ					
๑๓. ตรวจสอบ ทบทวน ประเมินผลการจัดสรรและการใช้ ทรัพยากรเสมอ					
ด้านการอำนวยความสะดวก					
๑. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงานที่สอดคล้องกับ เป้าหมายของคณะสงฆ์					
๒. มีความคิดเชิงสังเคราะห์และเชิงวิเคราะห์ในการทำงาน					
๓. มีความคิดเชิงรุก - เชิงรับในการทำงาน					
๔. มีจินตนาการที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง					
๕. มีความคิดที่เป็นระบบและสามารถถ่ายทอดให้บุคคล อื่นเข้าใจและปฏิบัติตามได้					

รูปแบบการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์ อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปาน กลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อย ที่สุด (๑)
๖. คิดและลงมือกระทำในสิ่งที่บุคคลอื่นไม่คิดหรือคิดไม่ได้ และหรือไม่ลงมือกระทำ					
๗. เชื่อมั่นในความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่เกิดขึ้น					
๘. ดำเนินงานที่แสดงถึงความคิดริเริ่มหรือสร้างสรรค์					
๙. มีทักษะในการสื่อสาร กระตุ้นให้บุคคลอื่นมีความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์					
๑๐. มีความรับผิดชอบในความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของตน					
๑๑. ใจกว้าง มีเหตุผล ยอมรับความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ของบุคคลอื่น					
๑๒. สนับสนุนความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่เป็นประโยชน์ ของบุคคลอื่น					
๑๓. รู้จักใช้ปัญหาเป็นตัวนำในการแสวงหาหรือพัฒนา ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ใหม่ๆ					
๑๔. แสวงหาแนวทางพัฒนาตนเองและบุคลากรในองค์กร ให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
๑๕. ตรวจสอบ ทบทวน ประเมินผลความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์เสมอ					
ด้านการกำกับดูแล					
๑. มีมาตรฐานในการบริหารจัดการงานคณะสงฆ์					
๒. สามารถควบคุมสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้					
๓. มีความเด็ดขาด กล้าหาญ ในการวินิจฉัยสั่งการ					
๔. ให้บุคลากรในคณะสงฆ์มีส่วนร่วมในการออกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ เป็นต้น					

รูปแบบการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์ อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	ระดับการปฏิบัติ				
	มาก ที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปาน กลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อย ที่สุด (๑)
๕. บังคับใช้กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ เป็นต้น กับบุคลากรทุก คนในคณะสงฆ์อย่างเสมอภาค					
๖. ส่งเสริมบรรยากาศการทำงานของบุคลากรแบบ กัลยาณมิตร					
๗. ส่งเสริมให้บุคลากรได้แสดงบทบาทในการทำงานตาม หน้าที่ของตน					
๘. ส่งเสริมให้มีระบบที่บุคลากรสามารถดูแล และควบคุม กันเองตามธรรมชาติ					
๙. มีความอดทน อดกลั้นต่อสถานการณ์ที่เกิด และอาจ ส่งผลกระทบต่อตัวเอง					
๑๐. จัดวางระบบการประเมินผลอย่างถูกต้อง โปร่งใส เป็นธรรมตรวจสอบได้					
๑๑. จัดทำฐานข้อมูลเพื่อการประเมินผลงานของคณะสงฆ์					
๑๒. ประเมินผลการดำเนินงานคณะสงฆ์ทุกขั้นตอน					
๑๓. ผลการประเมินสอดคล้องกับสภาพจริง					
๑๔. ตรวจสอบ ทบทวน ประเมินผลระบบการควบคุม และประเมินผลเสมอ					
๑๕. นำผลที่ได้มาแก้ไขปรับปรุงหรือพัฒนาองค์กรอย่าง ต่อเนื่อง					

ตอนที่ ๓ ปัญหา แนวทางแก้ปัญหา และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการที่ดี
ในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๑. ด้านการบริหารการปกครอง

ปัญหา.....,

.....

แนวทางการแก้ปัญหาและข้อเสนอแนะ.....,

.....

๒. ด้านการวางแผน

ปัญหา.....,

.....

แนวทางการแก้ปัญหาและข้อเสนอแนะ.....,

.....

๓. ด้านการจัดองค์กร

ปัญหา ปัญหา.....,

.....

แนวทางการแก้ปัญหาและข้อเสนอแนะ.....,

.....

๔. ด้านการบริหารงานบุคลากร

ปัญหา.....,

.....

แนวทางการแก้ปัญหาและข้อเสนอแนะ.....

.....

๕. ด้านการอำนวยความสะดวก

ปัญหา.....

.....

แนวทางการแก้ปัญหาและข้อเสนอแนะ.....

.....

๖. ด้านการกำกับดูแล

ปัญหา.....

.....

แนวทางการแก้ปัญหาและข้อเสนอแนะ.....

.....

“ขอขอบคุณในความร่วมมือตอบแบบสอบถาม”

ภาคผนวก ช
แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

คำชี้แจง :

แบบสัมภาษณ์นี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการศึกษาวิจัย เรื่อง “รูปแบบการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ส่วนที่ ๑ : ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์

๑. ชื่อ.....นามสกุล.....ฉายา.....
๒. อายุ:ปี / พรรษา..... ปี
๓. ตำแหน่งทางคณะสงฆ์
๔. สังกัดวัด:
๕. ที่ตั้ง:
-
๖. เบอร์โทรE-Mail.....

ส่วนที่ ๒ : แบบสัมภาษณ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”

๑. รูปแบบการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในทัศนคติของท่าน เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

๒. กลยุทธ์ในการบริหารจัดการในการปกครองคณะสงฆ์ของท่าน เป็นอย่างไร

.....
.....
.....
.....

๓. รูปแบบการบริหารจัดการที่ดี ในทัศนคติของท่าน เป็นอย่างไร

.....
.....
.....
.....

๔. ในทัศนคติของท่าน จุดอ่อน ในการบริหารจัดการในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย คือ อะไร

.....
.....
.....
.....

๕. ในทัศนคติของท่าน จุดแข็ง ในการบริหารจัดการในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย คือ อะไร

.....
.....
.....
.....

๖. วิสัยทัศน์เพื่อการพัฒนาในรูปแบบการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย
ตามแนวคิดของท่าน คือ อะไร

.....
.....
.....
.....

๗. ปัจจัย ที่มีผลต่อรูปแบบการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย คือ อะไร
อธิบาย

.....,

.....
.....

๘. หลักธรรมที่ท่านใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการการปกครองคณะสงฆ์ คือ หลักธรรมใด
อธิบาย

.....
.....
.....

๙. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์
อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (จงวิเคราะห์เป็นประเด็น)

.....
.....
.....
.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม.

ภาคผนวก ซ

ภาพถ่ายการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

สัมภาษณ์ พระครูเกษมพัฒนาภรณ์ เจ้าคณะอำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
เมื่อวันที่ ๙ เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๒

สัมภาษณ์ พระครูศรีชยาภรณ์ รองเจ้าคณะอำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
เมื่อวันที่ ๙ เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๒

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ ฉายา นาสกุล	: พระมหาชัยสิทธิ์ ขยสิทธิ์ (เปรียญยอดเยี่ยม)
วัน/เดือน/ปีเกิด	: ๒๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๑
สถานที่เกิด	: จังหวัดสุรินทร์ ประเทศไทย
การศึกษา	: นักธรรมชั้น เอก เปรียญธรรม ๓ ประโยค ประกาศนียบัตรการบริหารกิจการคณะสงฆ์ (ป.บส.) ประกาศนียบัตรวิชาการเทศนา (ป.ทศ.) ปริญญาพุทธศาสตรบัณฑิต (พธ.บ.) สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เข้าศึกษา	: เมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑
ที่อยู่ปัจจุบัน	: วัดกลางขุย หมู่ที่ ๕ ตำบลหนองไม้ซุง อำเภออุทัย พระนครศรีอยุธยา รหัสไปรษณีย์ ๑๓๑๒๐
ตำแหน่งทำงาน	: เจ้าอาวาสวัดกลางขุย

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ โทร/แฟกซ์ ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๐

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/ ๑๐๘๓

วันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์

เรียน พระมหาสุรินทร์ สุนนโท, ดร.

ด้วย พระมหาชัยสิทธิ์ ฉายา ขยสิทธิ์ รหัสประจำตัวนิสิต ๒๑๐๑๒๐๔๒๐๖ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง “การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์ อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(พระอุดมสิทธินายก, ผศ.ดร.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

พระมหาสุรินทร์ สุนนโท, ดร.

ผู้ประสานงาน : พระมหาชัยสิทธิ์ ขยสิทธิ์

โทรศัพท์ : ๐๓๒-๕๕๑๙๙๒๙

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ โทร/แฟกซ์ ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๐

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/๖๐๘๒

วันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

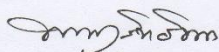
เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์

เรียน พระเมธาวิจารย์รต, รศ.ดร.

ด้วย พระมหาชัยสิทธิ์ ฉายา ขยสิทโท รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๐๑๒๐๔๒๐๖ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์ อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(พระอุดมสิทธินายก, ผศ.ดร.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

ผู้ประสานงาน : พระมหาชัยสิทธิ์ ขยสิทโท
โทรศัพท์ต่อ : ๐๙๒-๔๔๑๙๙๒๐๙

รับทราบ
๑๐ พ.ย. ๖๒

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ โทร/แฟกซ์ ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๐

ที่ อว ๘๐๐๕๒/ว ๐๘๗๗ วันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุมัติคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์

เจริญพร อาจารย์ ดร.กาญจนา คำจตุ

ด้วย พระมหาชัยสิทธิ์ ฉายา ขยสิทธิ์โท รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๐๑๒๐๔๒๐๖ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์ อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออัญมโทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

พระอุดมสิทธินายก

(พระอุดมสิทธินายก, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

ผู้ประสานงาน : พระมหาชัยสิทธิ์ ขยสิทธิ์โท
โทรศัพท์ต่อ : ๐๙๒-๔๔๑๙๙๒๔๔

ช.รวรรณ
พระ...

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ โทร/แฟกซ์ ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๐

ที่ อว ๘๐๐๕๒/ว ๐๐๘๗

วันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

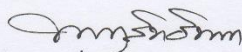
เรื่อง ขอดำเนินการขอตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์

เรียน พระครูวินัยธรเอก ชินวิโส

ด้วย พระมหาชัยสิทธิ์ ฉายา ขยสิทธิ์ โทรทัศน์ประจำตัวนิติ ๖๑๐๑๒๐๔๒๐๖ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง "การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์ อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

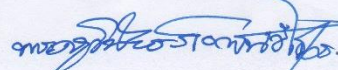

(พระอุดมสิทธินายก, ผศ.ดร.)

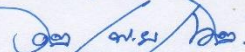
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

ผู้ประสานงาน : พระมหาชัยสิทธิ์ ขยสิทธิ์โท
โทรศัพท์ต่อ : ๐๙๒-๔๔๑๙๙๒๘๙

พระครูวินัยธรเอก ชินวิโส,ดร.

ภาคผนวก ข

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์เป็นรายข้อ (IOC) ของแบบสอบถาม
เรื่อง “การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”

การบริหารจัดการที่ดีในการปกครอง คณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					สรุปและแปลผล		
	(๑)	(๒)	(๓)	(๔)	(๕)	รวม	ค่า IOC	แปล ผล
ด้านการวางแผน (การดำเนินงานภายในวัด)								
๑. เจ้าอาวาส มีการวางกฎ ระเบียบ ข้อปฏิบัติ ของ วัดไว้อย่างชัดเจน เป็นไปตามระเบียบของคณะสงฆ์	๑	๑	๐	๑	๐	๓	๐.๖	✓
๒. เจ้าอาวาส จัดวางระบบการดำเนินงานตาม แผนงานคณะสงฆ์ได้อย่างถูกต้องชัดเจนโปร่งใสมี ความเป็นธรรม และสามารถตรวจสอบได้	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑	✓
๓. เจ้าอาวาส มีการตรวจสอบ ทบทวนประเมินผล การดำเนินงาน อย่างสม่ำเสมอ	๐	๑	๐	๑	๑	๓	๐.๖	✓
ด้านการจัดองค์กร (การจัดการภายในวัด)								
๑. เจ้าอาวาส มีการจัดทำแผนผังวัด ทำเนียบ พระภิกษุ ตามตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบ จัดทำป้ายบ่งชี้จุดต่างๆ ภายในวัดไว้อย่างชัดเจน	๐	๑	๑	๑	๑	๔	๐.๘	✓
๒. เจ้าอาวาส มีการคัดแยกแยกประเภท สิ่งของ เครื่องใช้ต่างๆ ไว้อย่างเป็นหมวดหมู่ เพื่อความเป็น ระเบียบ เรียบร้อย สะดวกในการใช้สอย	๐	๑	๐	๑	๑	๓	๐.๖	✓
๓. เจ้าอาวาส มีการดูแล ซ่อมแซม สิ่งของเครื่องใช้ ตลอดทั้งสิ่งต่างๆ ภายในวัด ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้ งานอย่างสม่ำเสมอ	๐	๑	๐	๑	๐	๓	๐.๖	✓
ด้านการบริหารงานบุคลากร (การจัดบุคลากรภายในวัด)								
๑. เจ้าอาวาส มีการมอบหมายหน้าที่ในการดูแลรับ ผิดชอบงานในด้านต่างๆ แก่พระภิกษุ ในปกครองไว้ อย่างชัดเจน	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑	✓
๒. เจ้าอาวาส มีการส่งเสริม พัฒนาในด้าน การศึกษาแขนงต่างๆ แก่พระภิกษุในปกครอง อย่าง สม่ำเสมอ	๑	๑	๑	๐	๑	๔	๐.๘	✓

การบริหารจัดการที่ดีในการปกครอง คณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	ผู้เกี่ยวข้อง/หน่วยงานที่					สรุปและแปลผล		
	(๑)	(๒)	(๓)	(๔)	(๕)	รวม	ค่า IOC	แปล ผล
๓. เจ้าอาวาส รู้จักยกย่อง ให้เกียรติ เห็นอกเห็นใจ พระภิกษุในปกครองที่ร่วมกันทำงานอย่างจริงจัง	๐	๑	๑	๑	๑	๔	๐.๘	✓
ด้านการอำนวยความสะดวก (การอำนวยความสะดวกภายในวัด)								
๑. เจ้าอาวาส มีการเผยแพร่งานกิจกรรมต่างๆ ของ คณะสงฆ์ให้พุทธศาสนิกชนได้รับทราบอย่าง สม่ำเสมอ	๑	๐	๑	๑	๑	๔	๐.๘	✓
๒. เจ้าอาวาส ให้การอุปถัมภ์ อำนวยความสะดวก กับพุทธศาสนิกชน ที่เข้ามาปฏิบัติกิจกรรมทางพระ ศาสนาอย่างเต็มที่	๐	๑	๑	๑	๑	๔	๐.๘	✓
๓. เจ้าอาวาส ให้การอำนวยความสะดวกกับ หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ ตลอดจนทั้งพ่อค้า ประชาชน ในการใช้ประโยชน์ต่างๆ ภายในวัด เช่น การขอใช้สถานที่ในการอบรม การหีบย้อมอุปกรณ์ เครื่องครัวในการจัดงานต่างๆ จัดสร้างห้องสุขา สาธารณะภายในวัด เป็นต้น	๑	๐	๑	๐	๑	๓	๐.๖	✓
ด้านการกำกับดูแล (การปกครองภายในวัด)								
๑. เจ้าอาวาส มีการปกครองที่เป็นไปตามหลักพระ ธรรมวินัย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ของมหาเถร สมาคม มติพระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช หรือ คำสั่งของผู้บังคับบัญชาเหนือตน และไม่ขัดต่อ กฎหมายบ้านเมือง	๐	๑	๑	๐	๑	๓	๐.๖	✓
๒. เจ้าอาวาส สามารถควบคุม ดูแล พระภิกษุ และ ผู้ที่อาศัยอยู่ภายในวัดให้เป็นไปตามระเบียบ ข้อวัตร ข้อปฏิบัติ ที่ได้กำหนดไว้ ให้สามารถอยู่ร่วมกันอย่าง เป็นปกติสุข	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑	✓
๓. เจ้าอาวาส มีความเด็ดขาด กล้าหาญ ในการ ระงับอธิกรณ์ วินิจฉัยสั่งการ การลงนิคหกรรม ข้อ อุทธรณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในวัดได้อย่างเรียบร้อย	๑	๑	๐	๑	๑	๔	๐.๘	✓

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง
ของแบบสอบถาม (Try Out)

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/๐๕๖๒

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม
นมัสการ พระครูอนุวัตรชินวงศ์ เจ้าคณะอำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระมหามานัสวี ฉายา จิตธมฺโม รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๐๑๒๐๔๒๐๗ นิสิตหลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมพระสงฆ์ผู้ทรงพระปาฏิโมกข์ในอำเภอโคกชัย จังหวัดนครราชสีมา”
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากพระภิกษุในการปกครองของพระคุณท่าน
จึงขอความอนุเคราะห์จากพระคุณท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้ผลิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามในการวิจัยซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็น
อย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทาง
วิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงน้อมสการมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

เรียนมาด้วยความนับถือ

(พระอุดมสิทธินายก, ผศ.ดร.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

อ.สุเมธาณี

พระครูอนุวัตรชินวงศ์

ผู้ประสานงาน: พระมหามานัสวี จิตธมฺโม

โทรศัพท์ติดต่อ : ๐๙๘-๘๘๒๘๖๗๔

ภาคผนวก ง

ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Try out)

ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

เรื่อง “การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”

Case Processing Summary			
		N	%
Cases	Valid	๓๐	๑๐๐.๐
	Excluded ^a	๐	.๐
	Total	๓๐	๑๐๐.๐

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
.๗๓๑	๒๑

Item Statistics			
	Mean	Std. Deviation	N
อายุ	๒.๓๐๐๐	๑.๑๑๘๘๐	๓๐
พรรษา	๑.๕๖๖๗	.๖๗๘๙๑	๓๐
วุฒิแผนกบาลี	๒.๖๖๖๗	๑.๔๗๐๐๑	๓๐
วุฒิแผนกธรรม	๒.๔๓๓๓	.๕๐๔๐๑	๓๐
วุฒิสายสามัญ	๒.๑๐๐๐	.๘๔๔๘๖	๓๐
ระยะเวลา	๑.๗๐๐๐	.๖๕๑๒๖	๓๐
การวางแผน๑	๓.๗๖๖๗	.๘๙๗๖๓	๓๐
การวางแผน๒	๔.๒๐๐๐	.๘๘๖๖๘	๓๐
การวางแผน๓	๓.๙๓๓๓	.๙๘๐๒๗	๓๐
การจัดองค์กร๑	๔.๑๓๓๓	๑.๑๐๕๘๙	๓๐
การจัดองค์กร๒	๓.๕๐๐๐	.๙๓๗๗๒	๓๐
การจัดองค์กร๓	๓.๙๖๖๗	.๖๖๘๖๘	๓๐
บุคลากร๑	๔.๑๖๖๗	.๖๔๗๗๒	๓๐

บุคลากร๒	๔.๕๐๐๐	.๕๐๘๕๕	๓๐
บุคลากร๓	๔.๐๓๓๓	.๕๒๗๘๖	๓๐
การอำนวยการ๑	๔.๓๐๐๐	.๗๐๒๒๑	๓๐
การอำนวยการ๒	๔.๑๓๓๓	.๕๗๓๒๐	๓๐
การอำนวยการ๓	๔.๔๐๐๐	.๔๙๘๒๗	๓๐
การกำกับดูแล๑	๔.๓๐๐๐	.๗๐๒๒๑	๓๐
การกำกับดูแล๒	๔.๖๐๐๐	.๔๙๘๒๗	๓๐
การกำกับดูแล๓	๔.๓๐๐๐	๑.๒๐๗๗๓	๓๐

Item-Total Statistics				
	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
อายุ	๗๒.๗๐๐๐	๕๓.๙๔๑	-.๑๙๐	.๗๖๙
พรรษา	๗๓.๔๓๓๓	๕๐.๙๔๔	.๐๖๙	.๗๓๖
วุฒิแพนบาลี	๗๒.๓๓๓๓	๕๓.๕๔๐	-.๑๖๙	.๗๘๕
วุฒิแพนภรรยา	๗๒.๕๖๖๗	๔๗.๙๐๙	.๕๖๐	.๗๑๑
วุฒิสายสามัญ	๗๒.๙๐๐๐	๕๐.๗๘๓	.๐๔๘	.๗๔๐
ระยะเวลา	๗๓.๓๐๐๐	๔๘.๔๒๔	.๓๕๕	.๗๑๘
การวางแผน๑	๗๑.๒๓๓๓	๔๕.๙๗๘	.๔๓๔	.๗๐๙
การวางแผน๒	๗๐.๘๐๐๐	๕๔.๓๐๓	-.๒๓๑	.๗๖๒
การวางแผน๓	๗๑.๐๖๖๗	๕๒.๐๖๔	-.๐๖๘	.๗๕๓
การจัดองค์กร๑	๗๐.๘๖๖๗	๔๑.๖๓๗	.๖๔๕	.๖๘๔
การจัดองค์กร๒	๗๑.๕๐๐๐	๔๐.๔๖๖	.๘๙๙	.๖๖๕
การจัดองค์กร๓	๗๑.๐๓๓๓	๔๔.๗๙๒	.๗๖๓	.๖๙๒
บุคลากร๑	๗๐.๘๓๓๓	๔๗.๑๐๙	.๕๑๑	.๗๐๙
บุคลากร๒	๗๐.๕๐๐๐	๔๘.๐๕๒	.๕๓๓	.๗๑๒
บุคลากร๓	๗๐.๙๖๖๗	๔๕.๕๕๑	.๔๕๒	.๗๐๘
การอำนวยการ๑	๗๐.๗๐๐๐	๔๗.๕๒๘	.๔๑๘	.๗๑๔

Item-Total Statistics				
	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
การอำนวยความสะดวก	๗๐.๘๖๖๗	๔๓.๗๗๕	.๕๗๑	.๖๙๖
การอำนวยความสะดวก	๗๐.๖๐๐๐	๔๙.๖๒๘	.๓๑๒	.๗๒๓
การกำกับดูแล๑	๗๐.๗๐๐๐	๔๔.๗๐๐	.๗๓๒	.๖๙๒
การกำกับดูแล๒	๗๐.๔๐๐๐	๔๗.๒๘๓	.๖๖๒	.๗๐๗
การกำกับดูแล๓	๗๐.๗๐๐๐	๔๖.๗๐๐	.๒๓๗	.๗๒๙

Scale Statistics			
Mean	Variance	Std. Deviation	N of Items
๗๕.๐๐๐๐	๕๒.๐๖๙	๗.๒๑๕๘๘	๒๑

ภาคผนวก จ

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

ที่ อว ๘๐๐๕๒/๑๕๓

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอรังษี
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๙ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน พระครูเกษมพัฒนาภรณ์ เจ้าคณะอำเภอรุทไทย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

ด้วย พระมหาชัยสิทธิ์ ฉายา ขยสิห์โท รหัสประจำตัวนิสิต ๖๑๐๑๒๐๔๒๐๖ นิสิตหลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์ อำเภอรุทไทย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว
ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากพระสงฆ์ในเขตปกครองของท่าน

ดังนั้น ทางหลักสูตรฯ จึงขอความอนุเคราะห์จากพระเดชพระคุณเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้
นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่า
จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ต่อไป

เรียนมาด้วยความนับถือ

(พระอุดมสิทธินายก, ผศ.ดร.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

ผู้ประสานงาน : พระมหาชัยสิทธิ์ ขยสิห์โท
โทรศัพท์ต่อ : ๐๙๒-๕๔๑๙๙๒๙

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/ ๑๑๑๔

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โขนบิ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอบึงนาราง
จังหวัดพษนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๙ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิติสืบเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน พระครูอุทัยกิจจารักษ์ เจ้าคณะตำบลอนุ อำเภอบุทัย จังหวัดพษนครศรีอยุธยา
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

ด้วย พระมหาชัยสิทธิ์ ฉายา ขยสิทโท รัสประจําตัวนิติสืบ ๒๑๐๑๒๐๔๒๐๖ นิสิตหลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์ อำเภอบุทัย
จังหวัดพษนครศรีอยุธยา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว ทางนิติสืบมีความจำเป็นต้อง
เก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งทางหลักสูตรฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญและประสบการณ์ใน
ข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยฉบับดังกล่าว

ดังนั้น ทางหลักสูตรฯ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ที่ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิติสืบดำเนินการสัมภาษณ์
และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็ประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความ
อนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ต่อไป

พระครูอุทัยกิจจารักษ์
เจ้าคณะตำบลอนุ
อำเภอบุทัย
จังหวัดพษนครศรีอยุธยา

เรียนมาด้วยความนับถือ

พระอุดมสิทธิธนายก, ผศ.ดร.
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

ผู้ประสานงาน : พระมหาชัยสิทธิ์ ขยสิทโท
โทรศัพท์ติดต่อ : ๐๙๒-๔๔๑๙๙๒๙๙

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/ ๑ ๑๑๕

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๙ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิติเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน พระครูฤทัยกิจจารักษ์ เจ้าคณะตำบลนุ อำเภอกุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

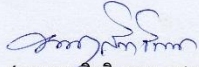
ด้วย พระมหาชัยสิทธิ์ ฉายา ขยสิทธิ์ โทร ๒๑๐๑๒๐๕๒๐๖ นิสิตหลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษารวบรวมข้อมูลเรื่อง “ การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์ อำเภอกุทัย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว ทางนิติมีความจำเป็นต้อง
เก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งทางหลักสูตรฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญและประสบการณ์ใน
ข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยฉบับดังกล่าว

ดังนั้น ทางหลักสูตรฯ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ที่ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิติดำเนินการสัมภาษณ์
และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความ
อนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ต่อไป

เรียนมาด้วยความนับถือ

โดย รศ. เกษมา บุญ
เพื่อการศึกษาวิจัยเชิง
พระครูฤทัยกิจจารักษ์
ภาควิชาการศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เขต มทว.ราชว.เท๒๖

(พระอุดมสิทธิธนายก, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

ผู้ประสานงาน : พระมหาชัยสิทธิ์ ขยสิทธิ์โท
โทรศัพท์ติดต่อ : ๐๙๒-๔๔๑๙๙๒๙

ภาคผนวก ฉ
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการศึกษาวิจัย

เรื่อง : รูปแบบการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

คำชี้แจง :

แบบสอบถามชุดนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการศึกษาวิจัย เรื่อง “รูปแบบการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น ๔ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้กรอกแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตอนที่ ๓ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตอนที่ ๔ แบบสัมภาษณ์พระสังฆาธิการเป็นคำถามแบบปลายเปิด (open-ended questions)

ผู้ศึกษาขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

ผู้ออกแบบสอบถาม

พระมหาชัยสิทธิ์ ชยสิทธิ์

(ชัยสิทธิ์ เปรียบยอดยิ่ง, ป.ธ.๓, พธ.บ.)

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตอนที่ ๑ ด้านปัจจัยส่วนบุคคล เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของพระสังฆาธิการและพระภิกษุ
ซึ่งเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : โปรดเติมค่าลงในช่องว่าง หรือ ทำเครื่องหมาย (✓) ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน
ให้มากที่สุด

๑. อายุ

☐ ๓๐-๓๕ ปี	☐ ๓๖-๔๐ ปี
☐ ๔๑-๕๐ ปี	☐ ๕๑ ปี ขึ้นไป

๒. พรรษา

☐ น้อยกว่า ๑๐ พรรษา	☐ ๑๑-๒๐ พรรษา
☐ ๒๑-๓๐ พรรษา	☐ ๓๑ พรรษา ขึ้นไป

๓. วุฒิการศึกษาสายพระปริยัติธรรม

๓.๑ แผนกบาลี

☐ เปรียญธรรม ๓-๔ ประโยค	☐ เปรียญธรรม ๕-๖ ประโยค
☐ เปรียญธรรม ๗-๙ ประโยค	☐ ไม่มีวุฒิเปรียญธรรม

๓.๒ แผนกธรรม

☐ นักธรรมชั้นตรี	☐ นักธรรมชั้นโท
☐ นักธรรมชั้นเอก	☐ ไม่มีวุฒินักธรรม

๔. วุฒิการศึกษาสายสามัญ

☐ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	☐ ระดับมัธยมศึกษาปลาย
☐ ระดับอนุปริญญา	☐ ระดับปริญญาตรี
☐ สูงกว่าปริญญาตรี	

๕. ระยะเวลาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส (เฉพาะพระสังฆาธิการ)

☐ ต่ำกว่า ๕ พรรษา	☐ ๕-๑๐ พรรษา
☐ ๑๑-๒๐ พรรษา	☐ ๒๑-๓๐ พรรษา
☐ ๓๑ พรรษา ขึ้นไป	

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา รูปแบบการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์
อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านให้มากที่สุด เพียง ๑
เครื่องหมาย ลงในช่องระดับปัญหาว่าข้อใดมีปัญหา มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

- ๕ หมายความว่า มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
๔ หมายความว่า มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
๓ หมายความว่า มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
๒ หมายความว่า มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
๑ หมายความว่า มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

รูปแบบการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์ อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปานกลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อยที่สุด (๑)
ด้านการบริหารการปกครอง					
๑. มีอิสระในการบริหารจัดการงานที่รับผิดชอบ					
๒. ให้อำนาจในการบริหารจัดการสนองงานคณะสงฆ์					
๓. มอบหมายหรือให้งานที่เหมาะสมหรือท้าทาย ความสามารถบุคลากรในวัดของตน					
๔. ส่งเสริมให้คิดริเริ่มและสร้างสรรค์นวัตกรรมในการ สนองงานคณะสงฆ์					
๕. เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ให้คำแนะนำในการสนองงานคณะ สงฆ์					
๖. สนับสนุนและส่งเสริมความเปลี่ยนแปลงด้านงานที่ เกิดขึ้น					
๗. เปิดโอกาสให้พัฒนาตนเองในการทำงานอย่างสม่ำเสมอ					
๘. ส่งเสริมการแสวงหาความร่วมมือด้านต่างๆ กับ หน่วยงานภายนอกเพื่อพัฒนางานคณะสงฆ์					

รูปแบบการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์ อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปานกลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อยที่สุด (๑)
๙. พัฒนาทักษะในการสื่อสาร เพื่อประสิทธิผลของงานคณะสงฆ์					
๑๐. กระตุ้นให้เกิดความมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ ไม่ย่อท้อ					
๑๑. เคารพและยอมรับในความรู้ ความสามารถ และความคิดในการทำงาน					
๑๒. เปิดโอกาสให้บริหารจัดการความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในงานคณะสงฆ์					
๑๓. ให้กำลังใจในการทำงาน ไม่ตำหนิในงานที่ผิดพลาด					
๑๔. ยืดหยุ่นและรู้จักปรับตัวในงาน เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ต่างๆ					
๑๕. ยึดมั่นในหลักการที่ถูกต้อง และปฏิบัติไปตามหลักการที่ถูกต้อง					
๑๖. สร้างระบบการควบคุมงานและการประเมินผลงาน					
ด้านการวางแผน					
๑. ใช้ข้อมูลในอดีตมาวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันและคาดการณ์อนาคตได้					
๒. รู้จักวิเคราะห์แผนพัฒนาต่างๆ และนำมาปรับประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม					
๓. มีโลกทัศน์กว้างไกล แสวงหาประสบการณ์ ใฝ่รู้ตลอดเวลา					
๔. มองเห็นแนวโน้มในอนาคตของสถานการณ์ต่างๆ ตามที่เป็นจริง					
๕. กำหนดนโยบายเพื่อการพัฒนางานคณะสงฆ์ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน/สนองตอบต่อสถานการณ์อนาคต					

รูปแบบการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์ อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปานกลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อยที่สุด (๑)
๖. กำหนดแผนงาน วางแผนงาน และบริหารงานคณะสงฆ์ อย่างมีระบบ					
๗. มีทักษะและกลยุทธ์ในการทำงานสอดคล้องกับ สถานการณ์ต่างๆ					
๘. สามารถขับเคลื่อนกลยุทธ์การทำงานคณะสงฆ์ไปสู่ เป้าหมายได้					
๙. สามารถสื่อสารและกระตุ้นให้บุคคลอื่นรู้จักวิเคราะห์ สถานการณ์อนาคต					
๑๐. หนักแน่น มั่นคง ควบคุมอารมณ์ได้ ไม่ตื่นตระหนกไป ตามสถานการณ์ต่างๆ					
๑๑. มีความละเอียดถี่ถ้วน ถูกต้อง ชัดเจนในข้อมูลอย่าง รอบด้าน					
๑๒. กล้าตัดสินใจในสถานการณ์ต่างๆ รวดเร็ว แม่นยำ ถูกต้อง					
๑๓. มีเหตุผล รู้จักยืดหยุ่นในสถานการณ์ต่างๆ					
๑๔. มีทักษะ ปฏิภาณไหวพริบในการแก้ปัญหาได้อย่าง สร้างสรรค์					
๑๕. มีความรับผิดชอบในการวิเคราะห์สถานการณ์หรือ การคาดการณ์ของตน					
ด้านการจัดองค์กร					
๑. เข้าใจลักษณะขององค์กรที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน					
๒. มองภาพความเป็นไปในอนาคตในเชิงสร้างสรรค์					
๓. กำหนดวิสัยทัศน์เพื่อการพัฒนาองค์กรอย่างมี ประสิทธิภาพ					

รูปแบบการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์ อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปานกลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อยที่สุด (๑)
๔. มีจุดมุ่งหมายการทำงานเพื่องานคณะสงฆ์อย่างชัดเจน และบรรลุจุดมุ่งหมายได้จริง					
๕. กำหนดทิศทางการทำงานคณะสงฆ์เพื่อสนองตอบ วิสัยทัศน์ได้					
๖. มีทักษะในการสื่อสารและถ่ายทอดวิสัยทัศน์					
๗. ขับเคลื่อนงานคณะสงฆ์ไปสู่วิสัยทัศน์ที่วางไว้ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ					
๘. กล้าตัดสินใจในการดำเนินงานอย่างรวดเร็ว ถูกต้อง					
๙. สร้างค่านิยมในการทำงานโดยยึดเป้าหมายของคณะ สงฆ์เป็นสำคัญ					
๑๐. มีวินัย ยึดถือหลักความถูกต้อง					
๑๑. รู้จักทำงานเป็นทีมและพัฒนาทีมงานให้มีศักยภาพอยู่ เสมอ					
๑๒. มีเหตุผล ใจกว้าง รับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่น					
ด้านการบริหารงานบุคลากร					
๑. รู้จักแสวงหาทรัพยากรเพื่อสนองตอบภาระงานของ คณะสงฆ์					
๒. รู้จักเลือกใช้ทรัพยากรที่เหมาะสมกับงาน					
๓. ส่งเสริม สนับสนุนการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และ เหมาะสมกับงาน					
๔. บำรุงรักษาทรัพยากรให้พร้อมใช้งานตลอดเวลา					
๕. มีการจัดทำฐานข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการบริหาร ทรัพยากร					

รูปแบบการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์ อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปานกลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อยที่สุด (๑)
๖. วางแนวทางการใช้สอพบทรัพยากรทุกประเภทอย่างถูกต้องชัดเจน					
๗. รู้จักแบ่งปันและระดมทรัพยากรจากหน่วยงานต่างๆ มาใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานด้านต่างๆ ของคณะสงฆ์					
๘. ส่งเสริมการแบ่งปันข้อมูลและทรัพยากรระหว่างกันของบุคลากรในคณะสงฆ์อย่างเปิดเผย					
๙. มีการบริหารจัดการทรัพยากรทุกประเภทอย่างเป็นระบบ					
๑๐. พัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีศักยภาพ พร้อมทั้งจะปฏิบัติงานคณะสงฆ์ตลอดเวลา					
๑๑. ยกย่อง ให้เกียรติ เห็นอกเห็นใจเพื่อนร่วมงานอย่างจริงจัง					
๑๒. มองโลกในแง่ดีและพร้อมจะอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นอย่างสันติ					
๑๓. ตรวจสอบ ทบทวน ประเมินผลการจัดสรรและการใช้ทรัพยากรเสมอ					
ด้านการอำนวยความสะดวก					
๑. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงานที่สอดคล้องกับเป้าหมายของคณะสงฆ์					
๒. มีความคิดเชิงสังเคราะห์และเชิงวิเคราะห์ในการทำงาน					
๓. มีความคิดเชิงรุก - เชิงรับในการทำงาน					
๔. มีจินตนาการที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง					
๕. มีความคิดที่เป็นระบบและสามารถถ่ายทอดให้บุคคลอื่นเข้าใจและปฏิบัติตามได้					

รูปแบบการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์ อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปานกลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อยที่สุด (๑)
๖. คิดและลงมือกระทำในสิ่งที่คุณคนอื่นไม่คิดหรือคิดไม่ได้ และหรือไม่ลงมือกระทำ					
๗. เชื่อมั่นในความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่เกิดขึ้น					
๘. ดำเนินงานที่แสดงถึงความคิดริเริ่มหรือสร้างสรรค์					
๙. มีทักษะในการสื่อสาร กระตุ้นให้บุคคลอื่นมีความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์					
๑๐. มีความรับผิดชอบในความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของตน					
๑๑. ใจกว้าง มีเหตุผล ยอมรับความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ของบุคคลอื่น					
๑๒. สนับสนุนความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่เป็นประโยชน์ ของบุคคลอื่น					
๑๓. รู้จักใช้ปัญหาเป็นตัวนำในการแสวงหาหรือพัฒนา ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ใหม่ๆ					
๑๔. แสวงหาแนวทางพัฒนาตนเองและบุคลากรในองค์กร ให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
๑๕. ตรวจสอบ ทบทวน ประเมินผลความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์เสมอ					
ด้านการกำกับดูแล					
๑. มีมาตรฐานในการบริหารจัดการงานคณะสงฆ์					
๒. สามารถควบคุมสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้					
๓. มีความเด็ดขาด กล้าหาญ ในการวินิจฉัยสั่งการ					
๔. ให้บุคลากรในคณะสงฆ์มีส่วนร่วมในการออกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ เป็นต้น					

รูปแบบการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์ อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปานกลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อยที่สุด (๑)
๕. บังคับใช้กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ เป็นต้น กับบุคลากรทุกคนในคณะสงฆ์อย่างเสมอภาค					
๖. ส่งเสริมบรรยากาศการทำงานของบุคลากรแบบกัลยาณมิตร					
๗. ส่งเสริมให้บุคลากรได้แสดงบทบาทในการทำงานตามหน้าที่ของตน					
๘. ส่งเสริมให้มีระบบที่บุคลากรสามารถดูแล และควบคุมกันเองตามธรรมชาติ					
๙. มีความอดทน อดกลั้นต่อสถานการณ์ที่เกิด และอาจส่งผลกระทบต่อตัวเอง					
๑๐. จัดวางระบบการประเมินผลอย่างถูกต้อง โปร่งใส เป็นธรรมตรวจสอบได้					
๑๑. จัดทำฐานข้อมูลเพื่อการประเมินผลงานของคณะสงฆ์					
๑๒. ประเมินผลการดำเนินงานคณะสงฆ์ทุกขั้นตอน					
๑๓. ผลการประเมินสอดคล้องกับสภาพจริง					
๑๔. ตรวจสอบ ทบทวน ประเมินผลระบบการควบคุม และประเมินผลเสมอ					
๑๕. นำผลที่ได้มาแก้ไขปรับปรุงหรือพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่อง					

ตอนที่ ๓ ปัญหา แนวทางแก้ปัญหา และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการที่ดี
ในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๑. ด้านการบริหารการปกครอง

ปัญหา.....,

.....

แนวทางการแก้ปัญหาและข้อเสนอแนะ.....,

.....

๒. ด้านการวางแผน

ปัญหา.....,

.....

แนวทางการแก้ปัญหาและข้อเสนอแนะ.....,

.....

๓. ด้านการจัดองค์กร

ปัญหา ปัญหา.....,

.....

แนวทางการแก้ปัญหาและข้อเสนอแนะ.....,

.....

๔. ด้านการบริหารงานบุคลากร

ปัญหา.....,

.....

.....

แนวทางการแก้ปัญหาและข้อเสนอแนะ.....

.....

๕. ด้านการอำนวยความสะดวก

ปัญหา.....

.....

แนวทางการแก้ปัญหาและข้อเสนอแนะ.....

.....

๖. ด้านการกำกับดูแล

ปัญหา.....

.....

แนวทางการแก้ปัญหาและข้อเสนอแนะ.....

.....

“ขอขอบคุณในความร่วมมือตอบแบบสอบถาม”

ภาคผนวก ช
แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

คำชี้แจง :

แบบสัมภาษณ์นี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการศึกษาวิจัย เรื่อง “รูปแบบการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ส่วนที่ ๑ : ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์

๑. ชื่อ.....นามสกุล.....ฉายา.....
๒. อายุ:ปี / พรรษา..... ปี
๓. ตำแหน่งทางคณะสงฆ์
๔. สังกัดวัด:
๕. ที่ตั้ง:
-
๖. เบอร์โทร.E-Mail.....

ส่วนที่ ๒ : แบบสัมภาษณ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”

๑. รูปแบบการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในทัศนคติของท่าน เป็นอย่างไร
-
-
-
-

๒. กลยุทธ์ในการบริหารจัดการในการปกครองคณะสงฆ์ของท่าน เป็นอย่างไร

.....
.....
.....

๓. รูปแบบการบริหารจัดการที่ดี ในทัศนะของท่าน เป็นอย่างไร

.....
.....
.....

๔. ในทัศนะของท่าน จุดอ่อน ในการบริหารจัดการในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย คือ อะไร

.....
.....
.....

๕. ในทัศนะของท่าน จุดแข็ง ในการบริหารจัดการในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย คือ อะไร

.....
.....
.....

๖. วิสัยทัศน์เพื่อการพัฒนาในรูปแบบการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย ตามแนวคิดของท่าน คือ อะไร

.....
.....
.....

๗. ปัจจัย ที่มีผลต่อรูปแบบการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์อำเภออุทัย คือ อะไร อธิบาย

.....,

.....
.....
๘. หลักธรรมที่ท่านใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการการปกครองคณะสงฆ์ คือ หลักธรรมใด
อธิบาย

.....
.....
.....
.....
๙. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองคณะสงฆ์
อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (จงวิเคราะห์เป็นประเด็น)

ขอขอบคุณ ทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม.

ภาคผนวก ซ
ภาพถ่ายการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

สัมภาษณ์ พระครูเกษมพัฒนาภรณ์ เจ้าคณะอำเภอบุพผอง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
เมื่อวันที่ ๙ เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๒

สัมภาษณ์ พระครูศรีชยาภรณ์ รองเจ้าคณะอำเภอบุพผอง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
เมื่อวันที่ ๙ เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๒

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ ฉายา นาสกุล : พระมหาชัยสิทธิ์ ชยสิทฺโธ (เปรียญบอดยิ่ง)
- วัน/เดือน/ปีเกิด : ๒๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๑
- สถานที่เกิด : จังหวัดสุรินทร์ ประเทศไทย
- การศึกษา : นักธรรมชั้น เอก
เปรียญธรรม ๓ ประโยค
ประกาศนียบัตรการบริหารกิจการคณะสงฆ์ (ป.บส.)
ประกาศนียบัตรวิชาการเทศนา (ป.ทศ.)
ปริญญาพุทธศาสตรบัณฑิต (พธ.บ.) สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- เข้าศึกษา : เมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑
- ที่อยู่ปัจจุบัน : วัดกลางขุย หมู่ที่ ๕ ตำบลหนองไม้ซุง อำเภออุทัย พระนครศรีอยุธยา
รหัสไปรษณีย์ ๑๓๑๒๐
- ตำแหน่งทำงาน : เจ้าอาวาสวัดกลางขุย